

ISSN 2415-7333 (Online)
ISSN 2311-0821 (Print)

DOI: <https://doi.org/10.32589/2311-0821.2.2025>

ВІСНИК
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
ЛІНГВІСТИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Серія Філологія

2025

Том 28, № 2

Київ
Видавничий центр КНЛУ

ISSN 2415-7333 (Online)
ISSN 2311-0821 (Print)

DOI: <https://doi.org/10.32589/2311-0821.2.2025>

MESSENGER
OF KYIV NATIONAL
LINGUISTIC UNIVERSITY

Series Philology

2025

Volume 28, No. 2

Kyiv
KNLU Publishing Center

Реєстраційне свідоцтво № 8830, серія KB від 03.06.2004 року

Збірник наукових праць "Вісник КНЛУ. Серія Філологія" включено до категорії Б Переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук у галузі "Філологічні науки. Спеціальність 035"

(наказ Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 № 1643)

Видання індексується в: Index Copernicus <https://journals.indexcopernicus.com/search/details?id=43291&lang=pl>; Наукова періодика України (URAN) <http://journals.uran.ua/user>; Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>; Google Scholar <https://scholar.google.com.ua/>; CrossRef <http://data.crossref.org/depositorreport?pubid=J334518>, Dimensions https://app.dimensions.ai/discover/publication?and_facet_source_title=jour.1366855. DOAJ: https://doaj.org/toc/2415-7333?source=%7B%22query%22%3A%7B%22bool%22%3A%7B%22must%22%3A%5B%7B%22terms%22%3A%7B%22index.issn.exact%22%3A%5B%222311-0821%22%2C%222415-7333%22%5D%7D%7D%5D%7D%7D%2C%22size%22%3A100%22%22%3A%5B%7B%22created_date%22%3A%7B%22order%22%3A%22desc%22%7D%7D%5D%2C%22_source%22%3A%7B%7D%2C%22track_total_hits%22%3Atrue%7D

Том 28 № 2 рекомендовано до друку ухвалою вченої ради

Київського національного лінгвістичного університету від 24 листопада 2025 року.

Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Філологія : зб. наук. праць / гол. ред. Васько Р. В. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2025. Т. 28, № 2. 180 с.

"Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Філологія" публікує матеріали (статті, огляди, рецензії та ін.), які популяризують нові ідеї в царині мовознавства, літературознавства, перекладознавства.

Мета видання – інтегрувати нові напрацювання філологів (українських і зарубіжних) у таких напрямках, як: теорія і методологія мовознавства, літературознавства, перекладознавства; когнітивна семіотика, міждисциплінарна дискурсологія, етнолінгвістика, лінгвокультурологія, психолінгвістика, лінгвофілософія, соціолінгвістика, прагмалінгвістика, корпусна лінгвістика тощо.

Редколегія

Головний редактор:

Васько Роман Володимирович – доктор філологічних наук, професор, Київський національний лінгвістичний університет, Київ, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6499-2972>

Члени редколегії:

Барань Єлизавета Балажівна (Erzsebet Varany) – доктор філософії (PhD), доцент, Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II, Берегове, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8395-5475>

Гнезділова Ярослава Володимирівна – доктор філологічних наук, професор, Київський національний лінгвістичний університет, Київ, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9248-3238>

Грітенене Аурелія – доктор гуманітарних наук, старший науковий співробітник, Інститут литовської мови, Вільнюс, Литовська Республіка; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8510-9037>

Дяків Христина Юрївна – доктор філологічних наук, професор, Львівський національний університет імені Івана Франка, Львів, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2196-738X>

Ізогова Наталя Павлівна – доктор філологічних наук, професор, Київський національний лінгвістичний університет, Київ, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2098-4687>

Корольова Алла Валер'янівна – доктор філологічних наук, професор, Київський національний лінгвістичний університет, Київ, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5541-5914>

Номаті Мотокі – PhD (філологія), професор, Слов'яно-Євразійський дослідницький центр, Університет Хокайдо, Саппоро, Японія; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5476-4941>

Пакальнішкенє Даля – доктор габілітований, професор, Клайпедський університет, Клайпеда, Литовська Республіка; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6941-6504>

Панасенко Наталія Іванівна – доктор філологічних наук, професор, Університет імені Святих Кирила і Мефодія в Трнаві, Словацька Республіка; ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-4377-9088>

Пенья-Сервель М. Сандра – PhD (лінгвістика), старший викладач, Університет Ла-Ріоха, Логроньо, Королівство Іспанія; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4507-958X>

Пініч Ірина Петрівна – кандидат філологічних наук, доцент, Київський національний лінгвістичний університет, Київ, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9203-1204>

Потапенко Сергій Іванович – доктор філологічних наук, професор, Київський національний лінгвістичний університет, Київ, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8623-3240>

Рундл Крістофер – PhD (філологія), професор, Болонський університет, Італійська Республіка; ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-7790-3468>

Стефанова Наталія Олександрівна – доктор філологічних наук, професор, Київський національний лінгвістичний університет, Київ, Україна;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8699-9219>

Табаковська Ельжбета – PhD (лінгвістика), професор, Ягеллонський університет, Краків, Республіка Польща; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3676-792X>

Філоненко Наталія Георгіївна – доктор філологічних наук, професор, Київський національний лінгвістичний університет, Київ, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9674-1641>

Ціпко Сергій – доктор філософії, професор, Канадський інститут українських студій, Альбертський університет, Едмонтон, Канада; ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-6137-9392>

Шутова Марія Олександрівна – доктор філологічних наук, професор, Київський національний лінгвістичний університет, Київ, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7210-0260>

Відповідальні редактори:

Мінчак Галина Богданівна – кандидат філологічних наук, доцент, Київський національний лінгвістичний університет, Київ, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1673-475X>

Сташко Галина Іванівна – кандидат філологічних наук, доцент, Київський національний лінгвістичний університет, Київ, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3325-5774>

Технічний редактор:

Григоренко Олена Григорівна – фахівець I категорії з комп'ютерної обробки текстів редакційно-видавничого відділу КНЛУ

Адреса редколегії:

*Київський національний лінгвістичний університет,
вул. Велика Васильківська, 73, Київ-150, Україна, 03150*

E-mail: knlu-pzs@ukr.net

Tel.: +38 (068) 554-23-79

<http://philmessenger.knlu.edu.ua/>

State Registration Certificate No. 8830, KB series of 03.06.2004

Officially registered journal "Messenger of KNLU. Series Philology" is added to the Category B in the List of scientific professional publications of Ukraine, which are authorized to publish the results of doctoral and candidate's theses in Philology, specialty 035 according to the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No 1643, 28 December, 2019

The Journal is indexed in: Index Copernicus <https://journals.indexcopernicus.com/search/details?id=43291&lang=pl>; Scientific periodicals of Ukraine (URAN) <http://journals.uran.ua/user>; National Library of Ukraine named after V. I. Vernadskyi <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>; Google Scholar <https://scholar.google.com.ua/>; CrossRef <http://data.crossref.org/depositorreport?pubid=J334518>, Dimensions https://app.dimensions.ai/discover/publication?and_facet_source_title=jour.1366855. DOAJ: https://doaj.org/toc/2415-7333?source=%7B%22query%22%3A%7B%22bool%22%3A%7B%22must%22%3A%5B%7B%22terms%22%3A%7B%22index.issn.exact%22%3A%5B%222311-0821%22%2C%222415-7333%22%5D%7D%7D%5D%7D%7D%2C%22size%22%3A100%22%22sort%22%3A%5B%7B%22created_date%22%3A%7B%22order%22%3A%22desc%22%7D%7D%5D%2C%22_source%22%3A%7B%7D%2C%22track_total_hits%22%3Atrue%7D

*Volume 28 No 2 is recommended for publishing
by Academic Council of Kyiv National Linguistic University, 24 November, 2025*

Messenger of KNLU. Series Philology : selected works in Philology / Editor-in-Chief Roman V. Vasko. Kyiv : KNLU Publishing Center, 2025. Volume 28. No 2. 180 p.

"Messenger of Kyiv National Linguistic University. Series Philology" publishes submissions (scientific papers, research articles, reviews, etc.) that promote new ideas in the fields of linguistics, literary studies and translation studies.

The aim of the journal is to integrate new research contributions from both Ukrainian and international scholars in areas such as: theory and methodology of linguistics, literary studies, translation studies; cognitive semiotics, interdisciplinary discourse studies, ethnolinguistics, linguistic cultural studies, psycholinguistics, philosophy of language, sociolinguistics, pragmalinguistics, corpus linguistics, etc.

Editorial Board Members

Editor-in-Chief

Roman V. Vasko, DrSc (Philology), Professor, Kyiv National Linguistic University, Kyiv, Ukraine; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6499-2972>

Editorial Board

Erzsébet Bárány, PhD (Philology), Associate Professor, Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian Institute, Berehove, Ukraine; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8395-5475>

Yaroslava V. Gnyezdilova, DrSc (Philology), Professor, Kyiv National Linguistic University, Kyiv, Ukraine; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9248-3238>

Aurelija Gritėnienė, Doctor of Humanities (Philology), Senior Researcher, Institute of the Lithuanian Language, Vilnius, Lithuania; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8510-9037>

Khrystyna Yu. Dyakiv, DrSc (Philology), Professor, Ivan Franko National University of Lviv, Lviv, Ukraine; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2196-738X>

Natalya P. Izotova, DrSc (Philology), Professor, Kyiv National Linguistic University, Kyiv, Ukraine; ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2098-4687>

Alla V. Korolyova, DrSc (Philology), Professor, Kyiv National Linguistic University, Kyiv, Ukraine; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5541-5914>

Motoki Nomachi, PhD (Philology), Professor, Hokkaido University, Sapporo, Japan; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5476-4941>

Dalia Pakalniškienė, Dr. habil. (Philology), Professor, Klaipeda University, Klaipeda, Lithuania; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6941-6504>

Nataliya I. Panasenko, DrSc (Philology), Professor, University of Ss. Cyril and Methodius, Trnava, Slovakia; ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-4377-9088>

Sandra M. Peña-Cervel, PhD (Linguistics), Senior Lecturer, Universidad de La Rioja, Logroño, Kingdom of Spain; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4507-958X>

Iryna P. Pinich, PhD (Philology), Associate Professor, Kyiv National Linguistic University, Kyiv, Ukraine; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9203-1204>

Serhiy I. Potapenko, DrSc (Philology), Professor, Kyiv National Linguistic University, Kyiv, Ukraine; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8623-3240>

Christopher Rundle, PhD (Philology), Professor, University of Bologna, Bologna, Italy; ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-7790-3468>

Nataliya O. Stefanova, DrSc (Philology), Professor, Kyiv National Linguistic University, Kyiv, Ukraine; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8699-9219>

Elżbieta Tabakowska, PhD (Linguistics), Professor Emeritus, Jagiellonian University of Krakow, Krakow, Republic of Poland; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3676-792X>

Nataliya G. Fylonenko, DrSc (Philology), Professor, Kyiv National Linguistic University, Kyiv, Ukraine; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9674-1641>

Serge Cipko, PhD (Philology), Professor, Canadian Institute of Ukrainian Studies, University of Alberta, Edmonton, Canada; ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-6137-9392>

Mariia O. Shutova, DrSc (Philology), Professor, Kyiv National Linguistic University, Kyiv, Ukraine; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7210-0260>

Executive Editors

Halyna B. Minchak, PhD (Philology), Associate Professor, Kyiv National Linguistic University, Kyiv, Ukraine; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1673-475X>

Halyna I. Stashko, PhD (Philology), Associate Professor, Kyiv National Linguistic University, Kyiv, Ukraine; ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3325-5774>

Technical Editor

Olena Hryhorenko, Specialist (category I) in computer word processing of the editorial and publishing department of KNLU

Editorial board address

Kyiv National Linguistic University
Velyka Vasylkivska Str., 73, 03150, MSP Kyiv-150 Ukraine
E-mail: knlu-pzs@ukr.net. Tel.: +38 (068) 554-23-79.
<http://philmessenger.knlu.edu.ua/>

IN MEMORIA OF PROFESSOR OLEKSANDR M. MOROKHOVSKY

This issue of the journal is dedicated to the memory of Professor Oleksandr M. Morokhovsky (1930–1994), a distinguished Ukrainian philologist, the pioneering founder of synchronic and diachronic stylistics and text interpretation of the English language. In 2025, on the occasion of the 95th anniversary of his birth, the Department of English Philology and Philosophy of Language of Kyiv National Linguistic University (previously the Department of Lexicology and Stylistics of English, which he once chaired) organized the Round table titled *The Linguistic Heritage of O. M. Morokhovsky from Contemporary Perspective*, bringing together leading Ukrainian philologists, including the Professor's former students. The articles in this volume, prepared in the wake of that commemorative event, illustrate how Professor O. M. Morokhovsky's ideas continue to inspire contemporary research and the teaching of English philology in Ukraine.

Oleksandr M. Morokhovsky was born on 9 November 1930 in Korosten, Zhytomyr region. After graduating from university, he began his academic career at Samarkand State University in Uzbekistan, initially as a senior lecturer, then as head of the Department of English Philology, and later as Dean of the Faculty of Foreign Languages.

From 1965 until his passing in 1994, O. M. Morokhovsky was associated with Kyiv National Linguistic University (formerly Kyiv State Pedagogical Institute of Foreign Languages). His research interests were wide-ranging, covering the history of the English language,

historical grammar and phonology, theoretical phonetics, lexicology and phraseology of English, structural and functional stylistics of English, text interpretation, genre studies, cognitive linguistics, and linguocultural studies. His numerous publications in these fields attest to his profound scholarship and lasting influence on Ukrainian philological studies.

O. M. Morokhovsky was the essence of a professional. Brilliant, hardworking, and dedicated, he was always generous with his time, offering guidance and sharing his knowledge with students, postgraduates, and colleagues. He charted new territory in his areas of scholarly expertise, and as a teacher and mentor, he combined intellectual rigor with patience and encouragement.

As a personality, O. M. Morokhovsky was humble, kind, and possessed a remarkable sense of humour. He inspired those around him not only through his scholarship but also through his integrity, fairness, and the genuine warmth with which he treated everyone, both professionally and personally. Professor O. M. Morokhovsky's contributions to Ukrainian philology will be long remembered. He laid the foundations for the research school known as *The Integrative Concept of Text and Discourse: Traditions and Contemporary Perspectives*, affiliated with the Department of English Philology and Philosophy of Language at Kyiv National Linguistic University. We carry forward his ideas and principles while embracing leading insights from both Ukrainian and international linguistics.

Prof. Natalya Izotova
Head of the Department of English Philology and Philosophy of
Language
Kyiv National Linguistic University
on behalf of the Department

ЗМІСТ

<i>Bobchynets L. I.</i>	Mots composés et mots-valises nouveaux en français comme créativité lexicale et jeux de mots dans la poésie de l'auteur	9
<i>Glaz A., Potapenko S. I.</i>	Speech effects from cognitive perspective: a case of President Zelensky's 2022 address to the Polish Parliament	23
<i>Гмиря Л. В.</i>	Морфологічні трансформації запозичених слів у сучасній українській мові	33
<i>Izotova N. P.</i>	Transdiscursivity in contemporary English fiction: a world-modelling approach	43
<i>Kyrychenko I. S., Sytenka O. V.</i>	Aphorisms in twentieth-century American poetry: paradoxicality as a key to worldview reflection	54
<i>Колодяжна К. В.</i>	Мовленнєвий акт глузування у світлі теорії ввічливості.	66
<i>Комісар Л. П., Томіленко Л. М.</i>	Трансформація парадигми текстуальності в цифровому світі	79
<i>Meleshkevych L. M.</i>	Ethnic mentality as a cognitive and linguistic framework: new dimensions	91
<i>Prykhodko G. I., Chernyk M. V.</i>	Auditory modality as a component of multimodal representation in English children's nonfiction	102
<i>Redka I. A.</i>	Emotive strategies in English poetic texts within authoritarian discourse	120
<i>Сизько М. Ф.</i>	Корпусний аналіз уживання лексем кічуа в іспанськомовному медіадискурсі Еквадору (2019–2024) на базі CORPHA	130
<i>Talavira N. M.</i>	Genre hierarchy of English media discourse	138
<i>Tykhomyrova O. V.</i>	Sacred and sinful food in fantasy fiction: the motifs of Communion and the Fall	152
<i>Ushakov A. S., Ushakova I. O., Nesterenko L. O.</i>	Representation of the person of culture image in Anglophone literature	164

ІНФОРМАЦІЯ

<i>Вимоги до рукописів</i>	174
--------------------------------------	-----

CONTENTS

<i>Bobchynets L. I.</i>	New compound words and blends in French as lexical creativity and wordplay in author's poetry	9
<i>Glaz A., Potapenko S. I.</i>	Speech effects from cognitive perspective: a case of President Zelensky's 2022 address to the Polish Parliament	23
<i>Hmyrya L. V.</i>	Morphological transformations of borrowed words in the modern Ukrainian language	33
<i>Izotova N. P.</i>	Transdiscursivity in contemporary English fiction: a world-modelling approach	43
<i>Kyrychenko I. S., Sytenka O. V.</i>	Aphorisms in twentieth-century American poetry: paradoxicality as a key to worldview reflection	54
<i>Kolodiazhna K. V.</i>	The speech act of teasing: Politeness Theory	66
<i>Komisar L. P., Tomilenko L. M.</i>	Transformation of the textuality paradigm in the digital world	79
<i>Meleshkevych L. M.</i>	Ethnic mentality as a cognitive and linguistic framework: new dimensions	91
<i>Prykhodko G. I., Chernyk M. V.</i>	Auditory modality as a component of multimodal representation in English children's nonfiction	102
<i>Redka I. A.</i>	Emotive strategies in English poetic texts within authoritarian discourse	120
<i>Syzko M. F.</i>	Corpus analysis of Kichwa lexemes in the Spanish-language media discourse of Ecuador (2019–2024) based on CORPHA	130
<i>Talavira N. M.</i>	Genre hierarchy of English media discourse	138
<i>Tykhomyrova O. V.</i>	Sacred and sinful food in fantasy fiction: the motifs of Communion and the Fall	152
<i>Ushakov A. S., Ushakova I. O., Nesterenko L. O.</i>	Representation of the person of culture image in Anglophone literature	164

INFORMATION

<i>Guidelines for authors</i>	174
---	-----

CUD 811.133.1'373.43

DOI: <https://doi.org/10.32589/2311-0821.2.2025.351668>

L. I. Bobchynets

Université nationale linguistique de Kiev, Ukraine

e-mail: blinfo@ukr.net

ORCID ID : <https://orcid.org/0000-0002-8326-1948>

MOTS COMPOSÉS ET MOTS-VALISES NOUVEAUX EN FRANÇAIS COMME CRÉATIVITÉ LEXICALE ET JEUX DE MOTS DANS LA POÉSIE DE L'AUTEUR

*Alliant rapport des locuteurs à la langue
et créativité linguistique,
les jeux de mots sont aussi par là-même
des révélateurs indirects
de la langue, ou des langues.
À ce titre, ils ont toute leur place
dans la description linguistique.*

Michelle Lecolle

Je vais mots-jouer.

Lyubov Bobchynets

Résumé

L'article est consacré à l'étude des mots composés et mots-valises inventés dans notre poésie en tant que manifestations de jeux de mots et créativité lexicale. L'objectif de l'article est la description des particularités de la formation des mots composés dans la poésie d'auteur. Le matériel de l'étude est constitué de trente-deux mots inventés dans onze poèmes en français publiés pour la première fois dans cet article. Les méthodes utilisées comprennent l'analyse structurelle et sémantique des mots composés et mots-valises nouveaux en français. Nous avons présenté la définition des jeux de mots selon les niveaux de la langue dans sa production (graphique, phonétique, lexical, grammatical, syntaxique). On découvre que les modèles morphologiques des mots composés ou de mots-valises nouveaux incluent les schémas suivants : nom + nom (*amourlangue*), nom + verbe (*poémécrire*), adjectif (à valeur adverbiale) ou adverbe (de manière) + verbe (*fortaimer*). Selon la sémantique, les verbes composés expriment un sentiment. Le sens des mots composés analysés est transparent et identifiable de éléments constitutifs. Les mots composés et les mots-valises inventés expriment l'intensité du sentiment et condensent le sens additionnel dans une unité lexicale et ainsi contribuent à la brièveté et l'économie linguistique.

Comme perspectives des futures recherches sur la création lexicale, nous proposons de revoir les approches au jeu de mots qui le traitent comme la création délibérée basée sur le sentiment linguistique des locuteurs (Lecolle), en étudiant le caractère délibéré ou non délibéré de la création de jeux de mots. La première création de jeux de mots peut être heuristique et après le modèle de la création peut être répandu et utilisé pour la formation de mots analogiques. L'introspection et les enquêtes des auteurs créateurs de mots nouveaux peuvent servir pour les études du processus de la création lexicale, en incluant aussi le cas des auteurs francophones natifs ou les apprenants du français étant la langue flexible et déjà reconnue selon plusieurs exemples d'innovation lexicale.

Mots-clés : mots composés, mots-valises, créativité lexicale, innovation lexicale, jeux de mots, néologisme d'auteur.

Анотація

Статтю присвячено вивченню складних слів і блендів, створених у нашій поезії як прояв гри слів і лексичної креативності. Метою статті є опис особливостей формування нових складних слів в авторській поезії. Матеріал дослідження містить 32 вигаданих слова в 11 віршах французькою мовою, опублікованих у цій статті вперше. Методами дослідження є структурний, семантичний і функціональний аналіз нових складних слів і блендів у французькій мові. Представлено

визначення гри слів відповідно до рівнів мови (графічний, фонетичний, лексичний, граматичний, синтаксичний), що беруть участь у її створенні. Виявлено такі морфологічні моделі складних слів і блендів: іменник + іменник (*amourlangue*), іменник + дієслово (*poémécrite*), прикметник (у ролі прислівника) або прислівник (способу дії) + дієслово (*fortaimer*). Згідно із семантикою, складні дієслова виражають почуття. Значення аналізованих складних слів є прозорим і зрозумілим зі складників. Вигадані складні слова і бленди виражають інтенсивність почуття і конденсують додаткове значення в одній лексичній одиниці, сприяючи стислості й мовній економії.

На перспективу майбутніх досліджень лексичної креативності пропонуємо переглянути підходи до гри слів, що розглядають її як довільну креацію, засновану на мовному відчутті мовців (Lecolle), і в яких досліджено довільний і мимовільний характер створення словогри. Перше утворення гри слів може бути евристичним, а згодом креативна модель може бути поширена й вживана в утворенні слів за аналогією. Інтроспекція та опитування авторів-творців нових слів може слугувати для вивчення процесу лексичної креативності, включаючи також випадки з авторами, які є носіями французької мови, і авторами, що її вивчають, враховуючи гнучкість французької мови і наявність в ній значної кількості прикладів лексичної інновації.

Ключові слова: складні слова, бленд, лексична креативність, лексична інновація, гра слів, авторський неологізм.

Abstract

The paper deals with the study of the compound words and blends created in our poetry as manifestation of wordplay and lexical creativity. The aim of the paper is to describe the word-formation features of compound words in the author's poetry. The research material comprises thirty-two words coined in eleven poems in French, published in this paper for the first time. The research methods include structural, semantic and functional analyses of the newly formed compound words and blends in French. The paper presents the definition of wordplay based on the language levels involved in its creation (graphic, phonetic, lexical, grammatical, syntactic). It is revealed that the morphological models of the newly coined compound words and blends include the following patterns: Noun + Noun (*amourlangue*), Noun + Verb (*poémécrite*), Adjective used adverbially or Adverb of manner + Verb (*fortaimer*). From a semantic perspective, the compound verbs predominantly express feelings. The meaning of the analysed compound words is transparent and can be identified through their constitutive elements. The created compound words and blends convey the intensity of the feeling and condense the additional sense in one lexical unit, thereby contributing to textual conciseness and linguistic economy.

In future studies of lexical creation, I propose to consider approaches to wordplay which treat it as deliberate creation based on speakers' linguistic intuition (Lecolle), particularly in relation to the deliberate or non-deliberate nature of wordplay creation. The first creation of wordplay may be heuristic, the underlying model of creation can later be extended and used in the formation of lexical units. Introspection and surveys of authors who create new words may serve as effective tools for studying the process of lexical creation, including also cases involving both native speakers of French and learners of French, given the language's flexibility and its well-documented propensity for lexical innovation.

Keywords: compound words, blends, lexical creativity, lexical innovation, wordplay, author's neologism.

Introduction. Le jeu de mots comme phénomène plurifonctionnel est rencontré et étudié dans plusieurs contextes : textes littéraires, publicitaires (Lecolle, 2018), publicité et jeux de mots plurilingues (Winter-Froemel, 2015), noms commerciaux avec des jeux de mots plurilingues dans le paysage linguistique (Bobchynets, 2021; 2024; 2025) et représentant la créativité lexicale avec un fort potentiel expressif et émotif. Les mots composés et les mots-valises nouveaux comme exemples de jeux de mots peuvent remplir plusieurs fonctions : dénommer, préciser et expliquer, intensifier les sentiments, jouer avec les mots dans la poésie, et ainsi nous pouvons parler de raisons esthétiques, non purement linguistiques.

La créativité linguistique en tant que phénomène polycontextuel est à base d'innovation lexicale. Ball (1990) confirme que l'innovation lexicale appartient à plusieurs discours avec le développement des e-technologies. Vasylevska et Holinko (Василевська, Голінко, 2024) étudient l'innovation lexicale sur les plateformes médias et les réseaux sociaux, en indiquant l'influence de l'anglais sur le *slang* innovant en ukrainien. Notre contexte de créativité linguistique est littéraire, mais nous ne pouvons pas exclure le caractère polycontextuel de l'innovation lexicale dans un monde globalisé et digitalisé.

La langue française possède, sans doute, une énorme capacité de créativité lexicale grâce à son laconisme, sa prononciation mélodique et à l'homonymie contribuant à la création de jeux de mots. Les mots composés et les mots-valises peuvent être considérés comme des jeux de mots s'ils sont nouveaux dans la langue. Avec le temps, la nouveauté de ces mots peut passer à l'usage quotidien mais cela dépend du fait qu'ils soient popularisés ou utilisés par plusieurs locuteurs. Les mots nouveaux enrichissent le monde poétique, comme le confirme Montecchio(2022) " des méthodes de néologisation constituent des recours marginaux dans le français "(p. 55). L'idée similaire sur les mots-valises est confirmée aussi par Vincent Renner(2023), qui dit que le *blending* est généralement considéré comme un processus marginal de formation de mots(p. 1).

L'analyse de la littérature. Mots composés et mots-valises se distinguent par leur morphologie, puisque les mots composés se forment à partir de mots complets et les mots-valises peuvent représenter des amalgames lexicaux dénommés en anglais *lexical blends*. Sémantiquement, les mots composés et les mots-valises possèdent un sens condensé qui pourrait être exprimé par une phrase. Dans ce cas les mots composés et, en particulier les mots-valises peuvent servir d'exemples d'économie de langue, où les sens compliqués sont condensés dans une unité lexicale.

Les mots-valises ou les amalgames lexicaux(en anglais *lexical blends*) appartiennent aux jeux de mots(Renner, 2015). La création lexicale se manifeste aussi dans la formation de néologismes. Néanmoins, les fonctions des néologismes et des jeux de mots sont différentes : le néologisme doit dénommer un concept ou un phénomène nouveau, tandis que les jeux de mots peuvent servir d'objectif d'entraînement verbal en performant la fonction expressive ou esthétique. Les études contemporaines de mots composés et de mots-valises connus en anglais sous le terme de mots *portemanteau* font, dans les domaines de la lexicologie et de la néologie, une distinction entre amalgame et composition(Renner, 2015a), les types structuraux des mots-valises(Renner, 2023), morphologie(Villoing, 2000; 2002; 2003; 2009), la définition des mots composés et mots-valises(Dupriez, 1984). Nos études ont pour objectif de compléter les analyses des mots composés dans la poésie. Les mots composés présentés dans la poésie d'auteur peuvent rester occasionnels sans être reconnus comme des mots de la langue commune. Notre hypothèse réside dans la flexibilité morphologique de la langue française qui permet la création lexicale poétique en expérimentant avec le jeu de mots comme base de formation de mots composés.

Dans ses études de jeux de mots, la motivation linguistique centrée sur le message et le sentiment linguistique du locuteur, Lecolle(2018) envisage les jeux de mots " comme une pratique ludique ou poétique délibérée et consciente mettant en relation des mots comme une manifestation du sentiment linguistique – conception et perception, non explicitée, de la langue " (p. 217).

Nous définissons le jeu de mots comme une manipulation délibérée, ou parfois involontaire, avec la forme ou le sens d'un mot ou d'une phrase, ce qui se manifeste au niveau graphique, phonétique, lexical, grammatical, syntaxique ou en combinant plusieurs niveaux de la langue. Lecolle(2018) constate que " le jeu de mots étant souvent multifactoriel, il est difficile et parfois vain de délimiter un seul type de motivation. Outre la-les motivation-s, plusieurs paramètres entrent dans les analyses, notamment le lexique, la morphologie et la syntaxe " (p. 235). Dans notre étude, nous allons présenter des exemples de la création de mots composés et mots-valises non existants en français mais en même temps identifiables par leur sens condensé et intense.

L'objectif de notre article est d'étudier les caractéristiques structurelles, sémantiques et fonctionnelles des mots composés et mots-valises inventés par nous dans la poésie lyrique ou sentimentale. Nous supposons que le jeu de mots et la créativité lexicale

ont été causés par des états émotionnels très forts ou par des sentiments intenses de l'auteur. Dans notre cas nous n'avions pas pour objectif intentionnel de créer du jeu de mots, comme dans le cas de la création de plaisanteries humoristiques à base de jeu de mots. La création occasionnelle de mots composés à analyser dans l'article, met en lumière la nécessité de l'inspiration par les sentiments, le désir de sincérité de l'auteur. Le but de l'article n'est pas de faire une auto-promotion de nos poèmes, mais plutôt de montrer le potentiel de créativité lexicale de la langue française en proposant un modèle morphologique nouveau de mots composés. **Le matériel de l'étude** rassemble des mots composés de nos poèmes et une chanson non publiée auparavant. Les poèmes sont publiés dans cet article pour la première fois, avec les analyses linguistiques de mots composés nouveaux. **La méthodologie** inclue l'analyse structurelle, sémantique et fonctionnelle des mots composés créés dans nos propres poèmes en français. **L'objet de l'étude** " les mots composés nouveaux dans la poésie de l'auteure " nous oblige à écrire l'article en français, parce que nous considérons que l'étude de la langue française, en particulier, la créativité lexicale, doivent être représentés en français.

Résultats et discussion. Avant de montrer les mots composés et les mots-valises inventés dans nos poèmes, nous voulons passer en revue les modèles existants dans la formation morphologique des mots composés en français. Selon Le Robert en ligne, un mot composé est un mot formé de plusieurs mots qui peuvent être : libres, séparés par une espace (*chambre froide, machine à coudre*), liés par un trait d'union (*coffre-fort, arc-en-ciel*), soudés, accolés sans espace ni trait d'union (*bonhomme, portefeuille*).

En français la formation des mots composés peut être faite à partir de mots de classes grammaticales variées : nom + nom : *pause-café*, nom + préposition + nom : *pomme de terre*, nom + préposition + verbe (infinitif) : *dé à coudre*, nom + adjectif : *sang-froid*, adjectif + nom : *pur-sang*, adjectif + adjectif : *doux-amer*, adverbe + participe présent : *bien-pensant*, adjectif + adjectif : *sourd-muet*, adjectif + préposition + verbe : *prêt-à-porter*, verbe + nom : *porte-bonheur*, verbe + préposition + nom : *meurt-de-faim*, verbe + verbe : *cache-cache*, verbe + conjonction + verbe : *va-et-vient*, préposition + nom : *sans-abri*, préposition + verbe : *sous-estimer*, préfixe + nom : *anti-âge*, préfixe + adjectif : *anti-infectieux*, proposition : *lequ'en-dira-t-on*. Le dernier exemple s'appelle une lexicalisation, quand une phrase devient une unité lexicale perçue comme un mot. Les différents éléments des mots composés peuvent être unis par un trait d'union, par soudure, ou avec une espace. Plusieurs orthographes sont parfois attestées dans les dictionnaires.

(<https://dictionnaire.lerobert.com/guide/la-composition-morphologique-en-francais>)

Les mots composés extraits de nos poèmes démontrent le modèle suivant le plus souvent utilisé : adjectif (pris adverbialement) + verbe (infinitif et autres formes verbales) : *fortaimer, tendrembrasser, énormément manquer*, etc. Nous les écrivons ensemble et la soudure apporte l'unité sémantique des deux éléments constitutifs. Ce modèle n'est pas productif en français. Dans la langue française moderne est surtout utilisé le modèle adverbe + participe présent : *bien-pensant*.

Les mots composés et les mots-valises sont différenciés par la structure. Dupriez (1984) montre la différence entre un mot composé et un mot-valise dans la définition : " Un mot-valise est un mot formé par la fusion d'au moins deux mots existant dans la langue, associant le plus souvent le début d'un mot et la fin d'un second, à condition qu'ils aient un son commun ou une syllabe commune. Cette caractéristique distingue le mot-valise du mot composé " (p. 298).

Si on parle de l'apparition de mots-valises en français on doit mentionner Raymond Queneau et le mouvement OULIPO (Ouvroir de Littérature Potentielle) qui a inventé les mots-valises. Les mots-valises créés par R. Queneau (1965) ont le

caractère terminologique : *linguistique* (langue+ linguistique), *bouddhoir* (bouddha + boudoir). En jouant avec les mots R. Queneau montre “ l’infinie potentialité du langage ”(Maanhaaval, 1999, p. 41).

Nous devons reconnaître le fait que la poésie donne la liberté de créer des mots nouveaux, d’expérimenter les formes et les significations, en cassant les limites formelles du lexique. Néanmoins, la création lexicale peut être acceptable et compréhensible par les utilisateurs de la langue concernée en respectant des modèles morphologiques existants ou potentiellement existants, moins productifs, dans la langue.

Nous proposons le modèle de la formation de mots-valises *adjectif*(pris comme adverbe de manière)+ *verbe* pour exprimer la qualité, l’intensité ou la profondeur des sentiments, pour condenser dans un mot la signification additionnelle. Le fait que notre modèle va se répandre ou demeurer occasionnel peut dépendre de facteurs objectifs linguistiques ou subjectifs, extralinguistiques, comme les préférences des locuteurs francophones. Ici, nous publions nos onze poèmes lyriques avec trente-deux mots nouveaux inscrits en *italique*. Le premier poème est une chanson bilingue franco-espagnole où on peut trouver deux mots-valises nouveaux en espagnol *enormemancar*, *eternomancar*, analogiques aux mots français *énormément manquer*, *éternellement manquer*, ce qui illustre la possibilité d’utiliser le même modèle morphologique dans d’autres langues romanes. Le poème numéro 4 contient des phrases espagnoles pour la rime.

Mots composés et décomposés sur l’amour non décomposé

1 (chanson)

Tu *m’énormément manques*

Chaque jour et chaque nuit
Est vide sans toi.
Sans toi le moindre instant
N’a plus de sens.

Cada día y cada noche
Sin ti están vacías.
Contigo cada instante
Tiene sentido.

Tu *m’énormément manques*
Comme les rues de Salamanque,
Comme les vagues de la mer,
Aussi fort qu’on puisse manquer.

Me *enormemancas*
Como las calles de Salamanca,
Como las olas de la mar,
Fuertemente como puedas mancar.

Tous mes rêves viennent de toi,
Tous mes poèmes sont pour toi.

Todos mis sueños son contigo,
Todos mis poemas son para ti.

Tu *m'énormémanques*
Comme les rues de Salamanque,
Comme les vagues de la mer,
Aussi fort qu'on puisse manquer.

Me *enormemancas*
Como las calles de Salamanca,
Como las olas de la mar,
Fuertemente como puedas mancar.

Tu *m'éternellemanques*,
Me *eternomancas*...
09.06.2025

Dans la chanson les verbes composés expriment le sentiment de manquer profond, très fort. Les verbes nouveaux en français et en espagnol analogiques montrent le potentiel morphologique de la composition dans les langues romanes.

2

Je te *tendrecresse*,
Je te *tendre-attends*,
Tu *m'énormémanques*
Sans cesse.

J'éternellerêve
De toi et tes mains tendres
Qui savent *tendrecresser*
Mon corps qui t'attends.
15.06.2025

Dans le deuxième poème nous ajoutons trois verbes nouveaux : *tendrecresser*, *tendre-attendre*, *éternellerêver* qui expriment les sentiments tendres condensés dans un verbe composé. La signification des mots inventés est transparent parce que les éléments constitutifs existent en français.

3

J'aime tout en toi :
Tes yeux, tes mains, ta voix.

Je rêve de toi éternellement,
Tu *m'énormémanques*.
15.06.2025

4

Je te *bienaime*,
Tu me *bienaimés*.
Ça nous fait du bien,
Nous ne perdons rien.

Je te *tendradore*,
Tú me *tendradores*.

Es el amor,
Nuestro gran amor.

Tu es dans mes rêves,
Je suis dans tes rêves.
Nous *tendrêvons*.
Es el amor.

17.07.2025

Les nouveaux mots composés *bienaimer* et *tendreadorer* peuvent être synonymes. Ici ils sont synonymes contextuels. En français il existe le participe passé *bienaimé*, mais on n'utilise pas le verbe *bienaimer*. Nous proposons le verbe composé *bienaimer*, deux mots-valises *tendradorer*(tendrement + rêver)et *tendrêver*(tendrement + rêver).

5

Je vais créer
Notre langue d'amour,
Qui soit distincte
D'autres langues.

Je vais créer
Nos propres mots
Qui soient distincts
D'autres mots.

Je te *tendraimes*,
Tu me *tendreaimes*.
Nous *tendrêvons*
De nos rencontres,
Nous *tendrepensons*
De nos instants
Qui sont distincts
D'autres instants.
Qui sont uniques
Comme le soleil
Tendresouriant.

Nous créerons
Nos propres mots
Qui seront distincts
De tout le monde,
Qui seront les nôtres
Et les meilleurs
Qui nous apportent
Du bonheur.

17.07.2025

La répétition de l'élément constitutif *tendre* dans les mots nouveaux *tendreaimer*, *tendrêver*, *tendrepenser* et le particip *tendresouriant* sont des intensificateurs de sentiments.

6

Je vais *mots-inventer*
Pour toi,
Je vais *poèmécrire*
Pour toi.

Je vais *cœur-chanter*
Pour toi.

On va étudier
L'amourlangue inventée.

Je vais *langue-inventer*
Pour toi.

Je vais te *tendraimer*
Éternellement.

Je vais *t'éternellaimer*
Tendrement.

Je vais te *fortaimer*,
En *tendrerêvant* de toi
Chaque instant.

17.07.2025

Le poème numéro 6 est plein de mots composés, où il y a les structures *nom + verbe*, pas utilisés en français : *mots-inventer*, *poèmécrire*, *cœur-chanter*, *langue-inventer*. Le nom composé *amourlangue* est aussi innovant.

7

Je te *fortadore*,
Tu es dans mon cœur,
Tu *m'invisiblaimes*
Dans tes poèmes.

C'est notre destin
Clandestin.
C'est notre secret sacré.
Je te *fortadore* :
C'est vrai.

18.07.2025

Les mots-valises *fortadorer* et *invisiblaimer* sont les verbes qui condensent l'action et la manière dans un mot qui intensifient le sentiment exprimé.

8

Nos instants *bienpassés*
Nos rencontres *longue-attendues*,
Nos regards *plus-croisés*
Et les corps *tendrecarressés* –

Tout était *bienaccepté*,
Tout était comme déjàvu
Pour les âmes bienaimées.

19.07.2025

La répétition des participes passés nouveaux crée le parallélisme dans la description, où les participes passés sont employés comme épithètes.

9

Malverser
C'est écrire des mauvais vers.
Bienverser
C'est écrire des bons vers.

Mais le pire
C'est *malconverser*,
Sans *biencomprendre*
Ce qu'on dit
Ou comprendre tout à l'envers,
Vice-versa.

19.07.2025

La signification des verbes composés *malverser* et *bienverser* est repensée dans le poème 9, où *malverser* signifie composer de vers mauvais et *bienverser*, respectivement, composer des bons vers. Analogiquement le verbe composé *malconverser* signifie converser malheureusement, *biencomprendre* signifie comprendre bien.

10

Me manquent les mots
Pour te chanter
Comment je te *fortaime*.

Et j'invente
Comment te dire
Le mieux du pire
Dans une langue limitée.

Dans chacun de mes poèmes
Je te *tendrembrasse*.
La langue me pose des problèmes,
Je veux dire beaucoup
Dans peu d'espace :
Je te *fortaime*
Et *tendrembrasse*.

Moins de mots,
Plus de sentiments,
On peut inventer
Les mots composés
Qui parlent d'amour tendrement,
Les mots tout-puissants.

20.07.2025

Les verbes composés *fortaimer* et *tendrembrasser* sont les mots-valises avec les significations identifiables grâce à l'existence de mots qui sont des éléments constitutifs.

11

Rêver sans espoir
C'est *tristerêver*,
Aimer sans te voir
C'est *triste-aimer*,
C'est un livre
De *triste-vivre*.

27.10.2025

Les mots-valises qui représentent les verbes composés *tristerêver*, *triste-aimer*, *triste-vivre*, condensent le sentiment de tristesse dans une unité lexicale.

Le vocabulaire de nos onze poèmes d'auteur inclut les trente-deux mots nouveaux suivants (dont douze mots composés et vingt mots-valises), deux mots-valises en espagnol (*enormemancar* et *eternomancar*) : *amouurlangue* (nom + nom) : amour + langue ; *bienaimer* : bien + aimer ; *biencomprendre* : bien + comprendre ; *bienaccepté* : bien + accepté ; *bienpassé* : bien + passé ; *bienverser* : bien + verser ; *cœur-chanter* : cœur + chanter ; *énormémanquer* (esp. *enormemancar*) : énormément + manquer ; *éternelleaimer* : éternellement + aimer ; *éternellemanquer* (esp. *eternomancar*) : éternellement + manquer ; *fortadorer* : fortement + adorer ; *fortaimer* : fortement + aimer ; *fortembrasser* : fortement + embrasser ; *invisiblaaimer* : invisiblement + aimer ; *langue-inventer* : langue + inventer ; *longue-attendu* : longuement + attendu ; *malconverser* : mal + converser ; *malverser* : mal + verser ; *mots-inventer* : mots + inventer ; *plus-croisé* : plus + croisé ; *poémécrire* : poèmes + écrire ; *tendreadorer* : tendrement + adorer ; *tendreaaimer* : tendrement + aimer ; *tendrecresser* : tendrement + caresser ; *tendreattendre* : tendrement + attendre ; *tendrembrasser* : tendrement + embrasser ; *tendrepenser* : tendrement + penser ; *tendrerêver* / *tendréver* : tendrement + rêver ; *tendresouriant* : tendrement + souriant ; *triste-aimer* : tristement + aimer ; *tristerêver* : tristement + rêver ; *triste-vivre* : tristement + vivre.

Les mots composés nouveaux sont *amouurlangue*, *bienaimer*, *bienaccepté*, *bienpassé*, *bienverser*, *biencomprendre*, *cœur-chanter*, *langue-inventer*, *malconverser*, *malverser* (écrire mal les vers), *mots-inventer*, *plus-croisé*. Les autres mots de la liste sont mots-valises.

Selon la structure, les mots composés d'auteur consistent en des adverbes de manière qui répondent aux questions " comment ", " comment fort " plus verbes, intensifiant le sentiment exprimé dans la poésie. Sémantiquement, la plupart des mots composés sont des verbes de sentiment. Les mots composés et les mots-valises de notre poésie représentent les modèles morphologiques suivants : adverbe (de manière) + verbe : *bienaccepter*, *bienaimer*, *malverser* (avec le sens d'écrire mal les vers) ; adjectif (dans la fonction d'adverbe de manière) / adverbe de manière tronqué + verbe : *tendrembrasser*, *fortadorer* ; adjectif / adverbe tronqué + participe présent : *tendresouriant* ; adverbe + participe passé : *bienaccepté* ; nom + nom : *amouurlangue* ; nom + verbe : *cœur-chanter*, *mots-inventer*.

Les modèles N + V et Adv + V ne sont pas productifs dans la langue française, mais ce fait n'était pas un obstacle pour la création poétique des nouveaux mots qui sont compréhensibles et semblent naturels pour le système morphologique du français.

Le fait que les mots analysés contiennent un adjectif avec le sens d'adverbe de manière ou l'adverbe de manière tronqué (définir la structure n'est pas évident), nous permet de nommer les mots inventés : mots-valises. La littérature française possède plusieurs exemples de mots-valises d'auteur, comme *pianocktail* (piano + cocktail), *quasiflûtement* (quasi +

flûte + ment) créés par Boris Vian(1947). Mais notre modèle d'innovation lexicale consiste dans la création de verbes-valises comme *tendraimer*, *éternellemanquer*.

Apothéloz(2002) indique que plusieurs mots composés comportent un morphème lexical tronqué(p. 19). “ Dans ce point de croisement de deux mécanismes(composition et troncation) apparaît le mot-valise, un lexème à partir de segments de deux ou plusieurs lexèmes, désignés mots-sources ”(ibid., p. 20). Vincent Renner(2023) explique que les mots composés et les amalgames lexicaux ou mots-valises sont des combinaisons morphologiques de deux ou plus de mots dans un mot, mais la différence essentielle d'un mot-valise c'est sa nature non concaténée. Blending ou la fusion lexicale est définie comme le processus non concaténé de combinaison de mots qui inclut minimalement quelque soustraction d'un mot-source et permet maximalement la soustraction de tous sauf un de ses mots-sources(p. 253).

Ainsi, la plupart de nos verbes composés contiennent un lexème tronqué(l'adjectif à valeur d'adverbe de manière) et un lexème complet(le verbe) comme dans les exemples : *énormémanquer*(énormément + manquer), *tendraimer*(tendrement + aimer). Nous considérons nos mots nouveaux du modèle Adj + V plutôt comme des mots-valises, puisque “ le mot-valise typique se compose d'un segment central qui est commun aux deux ou plus mots-sources, à partir duquel surgit une collision : on ne perçoit pas immédiatement où finit le premier mot dans la collision et où commence le suivant ”, comme dans nos mots-valises *orangelat*(orange + chocolat) ou *chocorange*(chocolat + orange) qui pourraient désigner un dessert ou une boisson à base de chocolat et d'orange. Il s'agit de créations lexicales qui se heurtent aux connaissances de la morphologie et de l'étymologie des locuteurs(Gaudin et Guespin, 2000, p. 291). En effet, les mots composés dans nos poèmes sont formés par deux mots complets, comme dans nos exemples : *amourlangue*, *mots-inventer*. Les mots du modèle adjectif(pris adverbialement) + verbe peuvent être considérés comme mots-valises si on prend en compte la troncation du premier élément. En même temps on peut les comparer aux mots comme nouveau-né(adjectif à valeur d'adverbe) + participe passé, et dans ce cas les verbes composés peuvent être considérés mots composés. C'est une question ouverte à la discussion.

En analysant les jeux de mots dans le roman de Boris Vian, Montecchio(2022) conclut que l'écrivain ne se contente pas du système linguistique et il s'oppose à l'identification entre les mots et les objets, “ il crée ces mots composés qui cherchent à montrer que la réalité est un système où les choses ne sont pas isolées : telle est la dimension heuristique et cognitive des mots-valises ”(p. 68).

Dans nos mots composés, nous ne voulons pas montrer la fonction heuristique des mots, mais plutôt exprimer les sentiments de manière plus intense. Nous oserons proposer d'utiliser notre modèle pour créer des verbes composés qui expriment les sentiments ou les émotions. On pourrait utiliser ce type de mots dans la littérature ou la correspondance privée. Les éléments constitutifs ou plus utilisés de nos mots inventés sont *tendre-*, *fort-*, *longue-*, *énormé-*, *éternelle-*. On peut les amplifier par *sincère*, *ouvert*, etc. Les adverbes *bien* et *mal* sont sémantiquement “ repensés ” ou changent la signification pour créer le jeu de mots comme *malverser*(écrire mal des vers).

Nous présentons les infinitifs des mots composés comme néologismes d'auteur. Il est possible aussi de former les participes(présents et/ou passés) ou d'autres formes des verbes composés. On doit reconnaître la signification transparente des verbes composés analysés, puisqu'on peut les transformer sans difficulté en phrases de la structure *verbe + adverbe de manière*, par exemple, *tendraimer* – aimer tendrement, *fortembrasser* – embrasser fortement, *éternellemanquer* – manquer éternellement, etc. Les verbes dans les mots-valises ont la sémantique du sentiment(aimer), de l'action(embrasser), du processus(rêver).

La condensation du sens d'une phrase dans un mot donne la possibilité de traiter le mot composé comme une unité lexicale, et non une construction syntaxique. Comme l'indique

Villoing(2009), en analysant les constructions morphologiques VN, “ La notion de lexème constitue une avancée considérable dans le traitement de ces mots composés puisqu’elle permet d’en représenter les propriétés phonologiques et sémantiques en préservant leur qualité d’unité lexicale ”, tandis que des générations de grammairiens, dépourvus de cette notion et confrontés à des “ mots ”, ont eu recours à des représentations syntaxiques pour en rendre compte”(p. 195). Ainsi, les mots composés de nos poèmes NV, AdjV / AdvV peuvent être perçus comme des unités lexicales avec le même sens que les phrases synonymiques.

Dans notre poésie sentimentale(ou *mentalsentie*) les noms composés néologiques jouent la fonction d’intensité et de profondeur du sentiment, d’état ou d’action processuelle comme *tendrêver*. Le mot *tendrêver*(tendre + rêver) est un mot-valise avec le sens identifiable de rêver tendrement. La thématique amoureuse des poèmes inspire la création de mots-valises pour décrire la force des émotions ou des sentiments. La sémantique additionnelle, la concision peuvent servir comme exemples de l’économie linguistique qui se révèle dans la signification condensée. Les mots composés ne sont pas seulement des ressources stylistiques, mais en même temps ils sont le témoin de la flexibilité de la morphologie pour la créativité lexicale. C’est la façon d’exprimer brièvement et intensivement un sentiment fort. Les sentiments de l’auteure appellent aux émotions du lecteur pour produire l’effet d’émotivité.

Notre hypothèse est que l’expérience d’écrire des poèmes dans d’autres langues pouvait nous aider à appliquer la créativité lexicale aussi en français, mais nous croyons qu’il existe des facteurs linguistiques qui donnent des possibilités et en même temps présentent certaines limites dans la création de nouveaux mots. Autre hypothèse consiste dans l’attitude sans à priori envers une langue étrangère mal maîtrisée. Les questions extralinguistiques de la créativité lexicale sont interdisciplinaires et peuvent être étudiées dans les domaines de la psychologie, de la pédagogie, de la sociologie, de la philosophie, et non exclusivement en philologie ou littérature.

Le jeu de mots comme l’invention délibérée ou non délibérée peut être l’objet d’études sur les particularités du processus de la créativité linguistique. Selon notre propre expérience et introspection, nous pouvons conclure que tous les jeux de mots ne sont pas créés délibérément, il y a des exemples de création spontanée qui peuvent être transposés du modèle de la première création aux autres formations analogiques, comme avec le mot *énormément* qui nous est apparu heuristiquement et par la suite nous avons cherché délibérément des jeux de mots analogiques(*tendreamer*, *fortembrasser*, etc.). Autre exemple de la création spontanée du jeu de mots : En évoquant les enfants et les choses qu’on achète pour eux, j’ai commis un lapsus, sans doute révélateur : le mot-valise *gospillage*(gosses + gaspillage). Les enquêtes des auteurs créateurs de jeux de mots peuvent éclaircir les mécanismes de la création lexicale.

Conclusion. Les modèles de la formation de mots composés et mots-valises d’auteur incluent *adjectif*(pris comme *adverbe*) + *verbe*. Il y a quelques exemples du modèle *nom* + *nom* et *adjectif* + *adverbe*, deux mots avec le modèle *nom* + *verbe*. La fonction principale des mots composés et des mots-valises de l’auteure dans la poésie est l’expression de l’intensité ou de la profondeur du sentiment. Le sens des mots composés de notre poésie est transparent et identifiable puisque les éléments constitutifs sont les mots existants dans la langue française. Les mots composés et les mots-valises inventés par l’auteure montrent l’économie de la langue en permettant de condenser le sens additionnel dans une unité lexicale.

Les futures recherches peuvent être consacrées aux facteurs objectifs et subjectifs de la créativité et de l’innovation lexicale dans plusieurs contextes, pas purement littéraires. La créativité lexicale peut se manifester non seulement dans la poésie, la littérature en général, mais aussi dans plusieurs contextes de la communication.

La question de savoir qui est l’auteur de la création lexicale, si elle/il est francophone ou étranger, peut faire l’objet d’études additionnelles. La perception des langues étrangères

est différente de celle de la langue native et peut servir de base pour décomposer les mots étrangers et repenser leur structure en jouant avec le sens. Les modèles d'auteur utilisés pour former les mots composés peuvent être expérimentés et étudiés dans d'autres langues romanes.

Remerciements. Je remercie sincèrement M. Hervé Hügel, le correcteur assidu de mon français perfectible, pour son opinion motivante de la pertinence de créer des mots français, pour m'avoir fait découvrir l'œuvre de Boris Vian " L'écume des jours ", qui, je crois, pouvait m'inspirer de la créativité verbale. J'*énormément* remercie (pardon pour le mot-valise créé juste pour l'occasion) le Professeur Vincent Renner pour m'avoir aidée à définir le statut de mes verbes composés comme mots-valises. Je *sincèrement* remercie l'homme qui m'a inspiré les poèmes et qui est mon héros lyrique, dont je tairai le nom. J'élargis mes vifs remerciements à l'Université nationale linguistique de Kiev pour sa flexibilité et son professionnalisme en me donnant la possibilité de publier ma poésie avec les mots-valises nouveaux et son analyse linguistique dans le même article.

Conflit d'Intérêts

Les auteurs déclarent n'avoir aucun conflit d'intérêts.

Utilisation de l'Intelligence Artificielle

Aucun outil ni matériau d'intelligence artificielle n'a été utilisé dans la préparation du manuscrit.

RÉFÉRENCES

- Vасилевська, Т. В., Голінко, А. М. (2024). Соціолінгвістика цифрового середовища: сленг соціальних мереж як каталізатор лексичних інновацій в англійській мові. *Вісник КНЛУ: Серія Філологія*, 27(2), 42–51.
- Apothéloz, D.(2002). *La construction du lexique français*. Paris : Ophrys.
- Ball, R. V. (1990). Lexical innovation in present-day French: 'le français branché'. *French cultural studies*, 1(1), 21–35.
- Bobchynets, L. I. (2021). Wordplay in Spanish and Ukrainian ergonyms: ways of creation and functions. *Messenger of KNLU: Series Philology*, 24(2), 9–16.
- Bobchynets, L. I. (2024). Plurilingual wordplay in ergonyms: a study of linguistic landscapes of Lyon and Kyiv. *Messenger of KNLU: Series Philology*, 27(2), 23–31.
<https://doi.org/10.32589/2311-0821.2.2024.323955>
- Bobchynets, L. I. (2025). Monolingual and plurilingual wordplay in ergonyms as part of the linguistic landscapes of Tübingen and Chernihiv. *Messenger of KNLU: Series Philology*, 28(1), 55–62.
<https://doi.org/10.32589/2311-0821.1.2025.335584>
- Godin, F. et Guespin, L.(2000). *Initiation à la lexicologie française. De la néologie aux dictionnaires*. Bruxelles : Duculot.
- Lecolle, M.(2018). Jeux de mots et motivation : une approche du sentiment linguistique. Enjeux du jeu de mots. *The Dynamics of Wordplay*, vol. 2, Winter-Froemel E. et Zirker A.(eds.). De Gruyter, 217–243.
- Montecchio, E.(2022). Le mot-valise selon Vian : comment faire violence à l'imaginaire langagier. *REVELL*, 1(31), 55–71.
- Renner, V. (2015). Lexical blending as wordplay. In Zirker, A. & Winter-Froemel, E. (eds.), *Wordplay and Metalinguistic / Metadiscursive Reflection: Authors, Contexts, Techniques, and Meta-Reflection*. Berlin, De Gruyter Mouton, pp. 119–133.

- Renner, V.(2015a). Panorama rétro-prospectif des études amalgamatives. *Neologica : revue internationale de néologie*, 9, 97–112.
- Renner, V. (2023). Blending. In *Peter Ackema, Sabrina Bendjaballah, Eulàlia Bonet & Antonio Fábregas (eds.), The Wiley Blackwell Companion to Morphology*. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, 251–270.
- Villoing, F.(2000). Les principes de la morphologie dans la grammaire historique et comparée du XIXème siècle : le témoignage des noms composés français du type [VN] N. *Moderne Sprachen*, Wien, 107–135.
- Villoing, F.(2003). Les mots composés VN du français : arguments en faveur d’une construction morphologique, *Cahiers de Grammaire 28*, “ *Morphologie et Lexique* ”, 183–196.
- Villoing, F.(2009). Les mots composés VN. *Aperçus de morphologie du français*, Presses universitaires de Vincennes, 175–198.
<https://shs.hal.science/halshs-00617890v1>
- Winter-Froemel, E., & Zirker, A.(éds)(2015). Enjeux du jeu de mots. Perspectives linguistiques et littéraires, Tübingen, De Gruyter, 217–243.

DICTIONNAIRES

- Dupriez, B. M.(1984). *Gradus : Les Procédés littéraires* : dictionnaire. Union générale d’Éditions.
- Dictionnaire Le Robert en ligne(2025).
<https://dictionnaire.lerobert.com/guide/la-composition-morphologique-en-francais>
(consulté 16.10.2025).

OEUVRES LITTERAIRES

- Vian, B.(1947). *L’écume des jours*. Paris : Gallimard.
- Queneau, R.(1965). *Les Fleurs bleues*. Paris : Gallimard.

RÉFÉRENCES TRANSLITTÉRÉES

- Vasylevska, T. V., Holinko, A. M. (2024). Sotsiolingvistyka tsyfrovoho seredovyscha: sleng yak katalizator leksychnyh innovatsii v angliyskii movi. *Visnyk KNLU: Seriya Filolohiya*, 27(2), 42–51.

Дата надходження до редакції 05.10.2025
Ухвалено до друку 18.11.2025

Information sur l’auteur

<p>Bobchynets Lyubov,</p> <p>docteure ès lettres, maître de conférences du département de philologie hispanique, grecque et traduction, Université nationale linguistique de Kiev e-mail: blinfo@ukr.net</p>		<p>Intérêts de recherche:</p> <p>lexicologie, terminologie, humour, paysage linguistique, jeux de mots</p>
---	---	---

UDC 81'42=111+162.1

DOI: <https://doi.org/10.32589/2311-0821.2.2025.351718>

A. Glaz

Maria Curie-Skłodowska University (UMCS), Poland

e-mail: adam.glaz@mail.umcs.pl

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6143-3542>

S. I. Potapenko

Kyiv National Linguistic University, Ukraine

e-mail: serhiy.potapenko@knlu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8623-3240>

SPEECH EFFECTS FROM COGNITIVE PERSPECTIVE: A CASE OF PRESIDENT ZELENSKYI'S 2022 ADDRESS TO THE POLISH PARLIAMENT

Abstract

The paper examines the formation of speech effects from the cognitive perspective drawing on the impressions that Polish politicians voiced in reaction to Ukrainian President Volodymyr Zelenskyy's 2022 address to the Parliament. The comparison of the speech, treated as part of the Ukrainian war discourse, with the ideas expressed by the politicians reveals three types of impressions: cited, i.e., borrowed from President Zelenskyy's speech; prompted, or made up by the listeners from different concepts named in the speech; and situational, rendering the listeners' personal assessment of the address. The methodology of the paper rests on the dynamic cognitive model relating discourse activity to the successive verbal enaction of the human faculties of perception, based on figure versus ground opposition; categorization, which rests on image schemas; memory, coded in concepts; reasoning, associated with conceptual metaphors. It is found that the most effective and well-remembered ideas of the speech are expressed by the BROTHERHOOD and TEMPERATURE metaphors. They catch the listener's ear because they occur in the introductory and concluding parts of the speech, being repeated a number of times though sometimes in a modified form. Constructing the TEMPERATURE metaphor the Ukrainian President moves from the cool to the warm while the member of the audience cites it in a reverse order, emphasizing that the distance associated with the cold is in the past. The prompted impressions derive from the concepts of history and unity evoked towards the end of the speech and serving as the ground for the speech represented as the figure. The things the Ukrainian President says about the history of the two countries are prominent enough to draw the listeners' attention. The situational effect of the standing ovation in response to the address of the Ukrainian president results from a cumulative impression of the speech as the figure against the audience as the ground being reconstructed with the help of a number of image schemas.

Keywords: Ukrainian President Volodymyr Zelenskyy, Polish Parliament, discourse, speech effect, image schema, concept, conceptual metaphor.

Анотація

У статті розглянуто в когнітивному ракурсі принципи формування мовленнєвих ефектів сприйняття промов, які ґрунтовані на враженнях, висловлених польськими політиками після виступу Президента України Володимира Зеленського в парламенті країни у 2022 році. Зіставлення промови як складника українського воєнного дискурсу з ідеями, висловленими польськими політиками, дозволяє диференціювати три різновиди вражень: цитовані, тобто запозичені з промови; підказані, або утворені з різних концептів, позначених у виступі; ситуативні, які передають особисті враження слухачів. Застосована методика аналізу спирається на динамічну лінгвокогнітивну модель, що пов'язує дискурсивну діяльність комунікантів з активацією низки їхніх здібностей, які містять сприйняття в розрізі протиставлення фігури й фону; категоризацію, що базується на образ-схеми; пам'ять, закодовану в поняттях; мислення, утілене в концептуальній метафорі. Установлено, що найефективніші й найкраще запам'ятовувані ідеї промови виражені метафорами БРАТЕРСТВО й ТЕМПЕРАТУРА. Вони привертають увагу слухача, оскільки трапляються у вступній і завершальній частинах промови, повторюючись кілька разів, хоч іноді у виводженій формі. Застосовуючи метафору ТЕМПЕРАТУРА, Президент України рухається від відчуття холоду до теплоти, а слухач вибудовує свої враження у зворотній послідовності, наголошуючи, що відстань

між країнами, яка асоціюється з холодом, залишилися в минулому. Підказані враження зумовлені зверненням Президента до концептів історії та єдності, задіяних всередині тексту. Висловлення Президента про історію двох країн є достатньо помітними для привернення уваги слухачів. Ситуативний ефект, що виявляється в бурі овацій, яка завершила звернення В. Зеленського, зумовлений кумулятивним враженням від промови як фігури на тлі аудиторії як фону.

Ключові слова: Президент України Володимир Зеленський, парламент Республіки Польщі, дискурс, мовленнєвий ефект, образ-схема, концепт, концептуальна метафора.

Introduction. A notable feature of the Ukrainian war discourse (Ізотова & Потапенко, 2024, с. 4; Głaz, 2025, p. 377) are President Zelensky's domestic and international speeches. According to some estimates, during the first year of the war the President delivered 563 domestic and international addresses (Давиденко & Надельнюк, 2023). The former are daily briefings about the state of the country that contribute to the unification and mobilisation of Ukrainian citizens against the enemy. The international speeches, meant for parliaments of foreign countries and for international organisations, aim to create an in-group of global supporters against the aggressor. The addresses are considered to be effective and skillfully crafted (Fallows, 2022): those effects result from expressing unification (Guliashvili, 2023), sarcasm (Джиджора, Мельник, 2022, с. 489), heroic (Zachara-Szymanska, 2023) or charismatic leadership (Petlyuchenko, 2024, p. 85), or persuasiveness in the addresses to various parliaments (Talavira & Potapenko, 2023). The studies testify to **the relevance** of this paper to the current state of discourse analysis. However, being in line with the present-day development of non-fiction text interpretation (Мороховский, 2011, с. 386), the studies outlined above mainly rely on the researchers' introspection overlooking the listeners' judgements. Consequently, **the aim** of this paper is to identify the impressions of the members of the audience which they voice after comprehending President Zelensky's speech in the Parliament of the Republic of Poland on 11 March 2022 (Zelensky, 2022). The aim of the article involves the following **objectives**: first, to collect Polish politicians' comments on the speech; second, to trace them back to President Zelensky's original address; third, to analyze them in cognitive linguistic terms; and finally, to link them with the sociopolitical allegiance of the politicians. It is important to note that the speech came in the very first days of Russian full-scale invasion, when both the general population and political elites were still in shock, and when support for Ukraine in Poland was basically unanimous (regardless of politicians' affiliations) and unconditional – at least this is what transpired through the media.

As for the data, the analysis carried out in the paper faces the choice between the Ukrainian and English variants of the address available on the President's site. We opt for the English version, which is more comprehensible for the international audience. Moreover, the language used does not seem very important since the President delivered the speech in Ukrainian, while it was interpreted into Polish online and translated into English on the site. What is significant for identifying the impressions the speech produced is the expounded ideas which transform into effects and can be reconstructed by relating them to cognitive structures and processes.

Methodology. The paper interprets the listeners' comments on the impressions of Zelensky's speech drawing on the dynamic cognitive model relating discourse activity to the successive verbal enaction of the human faculties of perception, categorization, memory, and thinking / imagination based on particular cognitive structures.

Perception mainly rests on the figure – ground alignment: the figure is regarded as the most salient entity in a given configuration, while the ground has secondary prominence (Schmid, 2007, p. 128). In this study, the figure are the linguistic elements cited by the listeners, and the rest of the initial text is treated as the ground.

Explaining categorization positioned in the perception / cognition continuum (Moist & Głaz, 2013, p. 22) this paper draws on image schemas which model the simplest interactions between an organism and the environment (Johnson, 2005, p. 19), constituting the basis of the human conceptual systems (Evans & Green, 2011, p. 180).

M. Johnson's original 27 image schemas (1987, p. 126) can be grouped into five types: bodily, perceptual, spatial, kinetic, and force. The bodily schemas split into FAR – NEAR, LEFT – RIGHT, FRONT – BACK, UP – DOWN. Perceptual schemas fall into MASS – COLLECTION – COUNT – OBJECT, representing an image transformation as a result of a changing distance between the viewer and the perceived. Spatial schemas are divided into OBJECT – SURFACE – CONTAINER – CONTENT, reflecting an individual's perception of an object in the course of manipulation. The kinetic schemas comprise PATH, CIRCLE, VERTICALITY, differing in the location of the initial and final points of motion. The schemas for force include COUNTERFORCE, defined as two equally strong centers colliding face-to-face with the result that neither can go anywhere (Johnson, 1987, p. 46); ENABLEMENT, defined as a sense of power; ATTRACTION, rendering a sense of being pulled; COMPULSION, encoding an act of being moved by external forces, such as wind, water, physical objects, or other people (Johnson, 1987, p. 47); BLOCKAGE, defined as a force vector encountering a barrier and then taking any number of possible directions (Johnson, 1987, p. 45); DIVERSION, when a force vector is diverted as a result of causal interaction of two or more vectors (Johnson, 1987, p. 46); DISABLEMENT, implying a source devoid of any energy and as a result incapable of any motion; RESTRAINT REMOVAL, signaling an open way or path which renders the exertion of force possible (Johnson, 1987, p. 46).

Image schemas structure concepts as memory entities defined as abstract rules specifying the characteristics a thing must have to "fall under that concept" (Johnson, 1987, p. 155) or as mental representations deriving from percepts (Evans & Green 2011, p. 7). The basic concepts employed in President Zelensky's speech to the Polish Parliament are UNITY, e.g., *We united to constantly gain and create freedom, as a great Pole, a close friend of Ukraine John Paul II said* (Zelensky, 2022), and WAR, e.g., *No one ever has the right to war, to invasion* (Zelensky, 2022). The latter concept rests on the COUNTERFORCE image schema (Johnson, 1987, p. 46), which at the preconceptual level underlies the concepts of ARGUMENT, MILITARY CONFLICT, DISPUTE, DEBATE, COMBAT, etc. (Dancygier & Sweetser, 2014, p.13).

At the level of human thinking / imagination (Johnson, 1987, p. 139), image schemas underlie the formation of multiple conceptual metaphors. Thanks to them speakers associate some aspects of experience with others usually resorting to concrete concepts so as to interpret abstract ones (Gibbs, 2019, p. 195). Metaphors, in turn, attract the listeners' attention and exert an influence inviting people to conceptualize one thing in terms of another (El Refaie, 2017, p. 153). For example, the statement *we had a long way to go* (Zelensky, 2022) is based on the RELATIONS ARE PATH metaphor.

Results and discussion. The suggested methodology is applied to the analysis of President Zelensky's speech effects voiced in the Polish politicians' comments. We have identified impressions of three types: cited, i.e., borrowed from President Zelensky's speech, e.g., *dear brothers and sisters*; prompted, or made up by the listeners from the concepts named in the speech, e.g., *a historic event*; and situational, rendering the listeners' personal assessment, e.g., *a moving address*.

The cited verbal effects are represented by two metaphoric borrowings from the speech: the FAMILY, or rather BROTHERHOOD, metaphor, and the TEMPERATURE metaphor. They catch the listener's ear because, first, they occur in the introductory and concluding parts of the speech; and second, they are repeated a number of times though sometimes in a modified form.

The BROTHERHOOD metaphor, *polских braci i siostr* [Polish brothers and sisters], is cited in a tweet by Wojciech Saługa (2022), a liberal politician and MP, at the time in opposition

to the then ruling conservative government. The BROTHERHOOD metaphor *Polish brothers and sisters* opens up the speech (1) followed by the TEMPERATURE metaphor. It is quoted by Andrzej Rafał Potocki (2022), a conservative, right-wing journalist, in his interview for the Polish public radio: *te stosunki między narodami polskim i ukraińskim nie były takie ciepłe, były momenty chłodu* [the Polish-Ukrainian relations were not always warm, there were moments of cold]:

(1) *Polish brothers and sisters!*

When I became President in 2019, it felt like we had a long way to go with Poland.

Because our relationship was pretty cold, our attitude towards each other wasn't too warm.

This was the situation. But I wanted to go this way fast. The path to warmth.

Because we are such nations. I knew that we were akin by nature – Ukrainians, Poles.

I remember my first meetings with Andrzej Duda. From meeting to meeting everything changed. The coolness disappeared. (Zelensky, 2022)

In the introduction to the speech (1), the TEMPERATURE metaphor is evoked by four phrases: *pretty cold; our attitude towards each other wasn't too warm; the path to warmth; coolness disappeared*. Those phrases depict the rapprochement between the two countries and nations indicated by the expressions that precede them: *we had a long way to go* and *to go this way fast*.

The initial greater distance between the two nations is signaled by the adjective *cold*, while an improvement of the relations (and a reduction of the distance) are indicated by the noun *warmth*. So, coldness is correlated with greater distance, warmth with smaller distance. Importantly, the Ukrainian President refers to coolness and warmth twice in this specific order: moving from the cool to the warm. However, Andrzej Rafał Potocki (2022), the journalist already mentioned, cites this metaphor in the reverse order: from warmth to cold, that is, he emphasizes that the distance associated with the cold was in the past, and against this background we can now enjoy the warmth as the figure: *te stosunki między narodami polskim i ukraińskim nie były takie ciepłe, były momenty chłodu* [the Polish-Ukrainian relations were not always warm, there were moments of cold].

The BROTHERHOOD and TEMPERATURE metaphors are differently distributed in Zelensky's speech. The BROTHERHOOD metaphor re-occurs throughout the address, while the TEMPERATURE metaphor is mainly found in the introduction, and then pops up in the concluding part. This particular distribution seems to be caused by the permanence of family, or of brotherly and sisterly, relations, as opposed to the transience of sensations and temperatures.

The BROTHERHOOD metaphor seems more prominent in the speech since the Ukrainian President returns to it several times in two forms: full and shortened.

The full form *Polish brothers and sisters!* occurs as an address three times, dividing the speech into compositional parts and making the phrase stand out.

Its shortened form *brother(s)* occurs twice. It characterises the conversation between the Polish and Ukrainian Presidents on the first day of the full-scale invasion, with the full form *Polish brothers and sisters* (2) used shortly after that, implying that similar relations exist between the two nations:

(2) *On the morning of February 24, I had no doubt who it would be. Who will say to me: "Brother, your people will not be left alone with the enemy."*

And so it happened. And I'm grateful for that. Polish brothers and sisters are with us. And this is natural. [...] (Zelensky, 2022)

The shortened form *brother* alongside the noun *relatives* (3) is also used in the context of peace between Poles and Ukrainians as well as hopes for similar relations with Belarusian neighbours:

(3) *During the 16 days of this war, Ukrainian pride and Polish honor, Ukrainian courage in battles and Polish sincerity in helping us allow me to say very important words now. Words that there is real peace between our nations. Peace between relatives. Peace between brothers. And now I really want these words to be heard by our common Belarusian neighbors.*

Peace between relatives, peace between neighbors, peace between brothers. We have to come to this with them as well! We will definitely come! (Zelenskyy, 2022)

In the concluding part of the speech, the BROTHERHOOD and TEMPERATURE metaphors again come to the fore and characterise the Polish-Ukrainian alliance. In this case, the TEMPERATURE metaphor denoted by the noun *warmth* (4) reflects the unity of the two nations, correlating with the noun *alliance* (4), used twice:

(4) *I feel that we have already formed an extremely strong alliance. Even though it is informal. But this is an alliance that grew out of reality, not words on paper. Of the warmth in our hearts, not of the speeches of politicians at summits.*

If God allows and we win this war, we will share the victory with our brothers and sisters. [...] (Zelenskyy, 2022)

The BROTHERHOOD metaphor in its full form *our brothers and sisters* (4) is employed to refer to the future win considered as a shared feat of the two nations in the utterance *If God allows and we win this war, we will share the victory with our brothers and sisters* (4).

The pre-concluding utterance of the Ukrainian President's speech is in (5):

(5) *This is the common history of great nations!*

May God help us win! (Zelenskyy, 2022)

The expression *common history of great nations*, correlating with previous reference to the peoples' unity, was borrowed by the far right-wing politician Krzysztof Bosak (2022) in his tweet *Jest to wspólna historia wielkich narodów* [It's common history of great nations]. This is interesting inasmuch as Bosak's political views on Ukraine range from sceptical to anti-Ukrainian, but at that key moment in history he also expressed pro-Ukrainian sentiment. A separate question is whether this was a sincere view or a tactical move of a politician under the circumstances at that time, since in the early stages of the full-scale invasion any sign of emotional distance to Ukraine would not have been received well by the majority of Poles.

Prompted verbal effects result from someone using the speaker's words but in new combinations. This occurs when President Zelenskyy's address is viewed as *a historic event* and when it is judged as *an alliance of hearts*.

The impression relating the event to history runs like this: *czuć było, że jesteśmy uczestnikami historycznych wydarzeń* [it could be felt we're part of historic events] (Bosak, 2022). It is a tweet by Krzysztof Bosak, a right-wing nationalist with often anti-Ukrainian views, but those views are not vociferated in this tweet.

Though the Ukrainian President does not use this particular phrase, he employs the noun *history* (8) and the adjective *historical* repeating it three times at one point (7). The noun *history* is defined as "a chronological record of significant events (such as those affecting a nation or institution)" (<https://www.merriam-webster.com/dictionary/history>) referring to the corresponding concept. It can be construed in terms of the PATH schema representing motion (Johnson, 1987, p. 114) with the significant events treated as figures against the flow of history as ground.

The things the Ukrainian President says about the history of the two countries are prominent enough to draw the listeners' attention.

First, Zelenskyy refers to the absence of borders between the two nations, which underscores their unity (6) evoking the corresponding concept:

(6) *There are no more borders between us, between our nations. No physical ones. No historical ones. No personal ones.* (Zelenskyy, 2022)

Second, the President refers to the community of 90 million representing the two nations as a single unit again with a *historical mission* (7), an expression repeated three times:

(7) *Remember, there are 90 million of us together! We can do everything together. And this is the historical mission, the historical mission of Poland, the historical mission of Ukraine to be leaders who together will pull Europe out of this abyss [...].* (Zelenskyy, 2022)

Third, reference to the common history (8) of the peoples concludes the speech:

(8) *This is the common history of great nations.*

One of the final passages of the speech (9) also seems to prompt the made-up metaphor *sojusz wyphywający z naszych serc* [an alliance of hearts] in the tweet by Wojciech Saługa (2022), a liberal politician representing pro-European and pro-Ukrainian political views. It probably derives from the noun *alliance* (9), used twice in a context close to the noun *heart*:

(9) *I feel that we have already formed an extremely strong alliance. Even though it is informal. But this is an alliance that grew out of reality, not words on paper. Of the warmth in our hearts, not of the speeches of politicians at summits.* (Zelenskyy, 2022)

Situational verbal effects, or situational impressions, are made up by the listeners without using any phrases or words from the speech. They derive from the impressions produced by the address as a whole. One such effect is expressed by the phrase *Owacja na stojąco dla prezydenta Ukrainy* [Standing ovation for the President of Ukraine] (Dworczyk, 2022). It is a tweet by Michał Dworczyk, the then head of the Prime Minister's cabinet. In cognitive terms, the meaning of *standing ovation* can be related to the VERTICALITY image schema, with an upward posture signalling a positive attitude, and the COMPULSION schema encoding the act of being moved by external forces (Johnson, 1987, p. 47). Accordingly, the main question here is what made Polish MPs stand up and applaud the speaker. We surmise that the motion of standing up is brought about by the cumulative effect of all the other impressions discussed so far. They include the BROTHERHOOD, TEMPERATURE, and the ALLIANCE OF HEARTS metaphors, references to the historic event, which make the speech salient against the historical background and prompt a standing ovation. Certainly, the reaction can also be attributed to the general military-political context prevailing at the time and the very fact that President Zelenskyy, a heroic figure for the majority of the public, addressed the Polish Parliament.

Conclusions and prospects for further research. The comparison of the impressions of Polish politicians in reaction to President Zelenskyy's 2022 speech in the Parliament with the actual address reveals that the most effective and well-remembered parts of it are expressed by the BROTHERHOOD and TEMPERATURE metaphors repeated several times in the introductory and concluding sections. The impressions that have been prompted derive from the concepts of history and unity evoked several times in the middle of the speech and in its concluding part. The situational verbal effects result from a cumulative impression of the speech as the figure – this is the case with the standing ovation in response to the address of the Ukrainian president. The perspectives of further research may concern the study of the impressions obtained by the audiences of political speeches on different occasions.

Conflict of Interest

The authors declare no conflicts of interests.

Use of Artificial Intelligence

No artificial intelligence tools or materials were used in the manuscript.

REFERENCES

- Давиденко, Б., & Надельнюк, О. (2023). Сила слова. Зеленський виступав з початку війни понад 560 разів. Як його промови вплинули на Україну та світ. *Forbes*.
<https://forbes.ua/war-in-ukraine/sila-slova-zelenskiy-vistupav-z-pochatku-viyni-ponad-560-raziv-yak-yogo-promovi-vplinuli-ukrainu-ta-svit-24022023-11965>
- Джиджора, С. В., & Мельник, С. М. (2022). Промови Президента України Володимира Зеленського у перші місяці російсько-української війни: форми саркастичної риторики. *New development horizons of philological science: Scientific monograph*. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 489–503.
DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-248-7-21>
- Ізотова, Н. П., & Потапенко, С. І. (2024). Вступ. *Український воєнний дискурс: полілог жанрів і стилів: колективна монографія* / за ред. Ізотової Н. П., Потапенка С. І. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 4–8.
<http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/7651>
- Мороховский, А. Н. (2011). *Избранные труды*. Киев: Издательский центр КНЛУ.
- Bosak, K. (2022). Tweet on X.
<https://x.com/krzysztofbosak/status/1502321376530780160>
- Dancygier, B., & Sweetser, E. (2014). *Figurative Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dworczyk, M. (2022). Tweet on X.
<https://x.com/michaldworczyk/status/1502312521985839108>
- El Refaie, E. (2016). Analysing metaphors in multimodal texts. *The Routledge handbook of metaphor and language* (Eds. E. Semino & Z. Demjén). Routledge, 148–162.
- Evans, V., & Green, M. (2011). *Cognitive Linguistics: An introduction*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Fallows, J. (2022). The Thinking Behind the Remarkable Zelensky Speeches. *Breaking the News*. <https://fallows.substack.com/p/the-thinking-behind-the-remarkable>
- Gibbs, R. W. (2019). Metaphor. *Cognitive Linguistics Foundations of Language* (Eds. E. Dabrowska & D. Divijak), 195–220. Berlin/Boston: Walter de Gruyter.
- Głaz, A. (2025). Dyskurs czasu wojny – głosy z Ukrainy. *Etnolingwistyka*, 37, 377–380.
<https://journals.umcs.pl/et/article/view/18538>
- Guliashvili, N. (2023). National identity revisited: Deictic WE in President Zelensky's speeches on Russia-Ukraine war. *Journal of Language and Politics*, 22 (6), 779–801.
- Johnson, M. (1987). *The body in the mind. The bodily basis of meaning, imagination, and reason*. Chicago: Chicago University Press.
- Johnson, M. (2005). The philosophical significance of image schemas. *From Perception to Meaning. Image schemas in cognitive linguistics* (Ed. B. Hampe), 15–34. Berlin, New York: Mouton de Gruyter.
- Moist, M. L., & Głaz, A. (2013). Vantage theory, the nature-nurture debate, and the four-dimensional, mental flexiverse. *Vantage theory: A view on language, cognition and categorization* (Eds. A. Głaz, M.L. Moist, E. Tribushinina), 9–65. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing.
- Petyuchenko, N. (2024). *The Linguistics of Charisma*. Berlin: Frank & Timme, Sprachwissenschaft, vol. 67.
- Potocki, A. R. (2022). Przemówienie Zeleńskiego w Sejmie. Potocki: naprawdę staliśmy się bratnimi narodami. *Polskie Radio 24*.
<https://polskieradio24.pl/artukul/2918341,przemowienie-zelenskigo-w-sejmie-potocki-naprawde-stalismy-sie-bratnimi-narodami>

- Saługa, W. (2022). Tweet on X. *Silne emocje po przemówieniach Zelenskiego i Dudy w Sejmie. "Poruszające słowa"*
<https://wiadomosci.onet.pl/kraj/fala-komentarzy-po-slowach-zelenskiego-i-dudy-w-sejmie-poruszajace/c8ddp3c>
- Schmid, Y. G. (2007). Entrenchment, salience, and basic levels. *The Oxford handbook of cognitive linguistics*. Oxford: Oxford University Press, 117–138.
- Talavira, N., & Potapenko, S. (2023). Defining media speech effectiveness: A case of Ukrainian President Zelenskyy's addresses to national parliaments. *Forum for Linguistic Studies*, 5 (3).
<https://fls.acad-pub.com/index.php/FLS/article/view/1990>
- Zachara-Szymanska, M. (2023). The return of the hero-leader? Volodymyr Zelensky's international image and the global response to Russia's invasion of Ukraine. *Leadership*, 19 (3), 196–209.
- Zelenskyy, V. (2022). Speech by President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy in the Sejm of the Republic of Poland. *President of Ukraine. Official website*.
<https://www.president.gov.ua/en/news/vistup-prezidenta-ukrayini-volodimira-zelenskogo-v-sejmi-res-73497>

TRANSLITERATED REFERENCES

- Davydenko, B., & Nadelniuk, O. (2023). Syła slova. Zelenskyi vystupav z pochatku viiny ponad 560 raziv. Yak yoho promovy vplynuly Ukrainu ta svit. *Forbes*.
<https://forbes.ua/war-in-ukraine/sila-slova-zelenskiy-vistupav-z-pochatku-viyni-ponad-560-raziv-yak-yogo-promovi-vplynuli-ukrainu-ta-svit-24022023-11965>
- Dzhydzhora, Ye. V., & Melnyk, S. M. (2022). Promovy Prezydenta Ukrainy Volodymyra Zelenskoho u pershi misiatsi rosiisko-ukrainskoi viiny: formy sarkastychnoi rytoryky. *New development horizons of philological science: Scientific monograph*. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 489–503.
DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-248-7-21>
- Izotova, N. P., & Potapenko, S. I. (2024). Vstup. *Ukrainskyi voiennyi dyskurs: poliloh zhanriv i styliv: kolektyvna monohrafiia* / za red. Izotovoï N. P., Potapenka S. I. Kyiv : Vydavnychyï tseñtr KNLU, 4–8.
<http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/7651>
- Morokhovskyy, A. N. (2011). *Yzbranniye trudi*. Kiev: Yzdatelskyi tseñtr KNLU.
- Bosak, K. (2022). Tweet on X.
<https://x.com/krzysztofbosak/status/1502321376530780160>
- Dancygier, B. & Sweetser, E. (2014). *Figurative Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dworczyk, M. (2022). Tweet on X.
<https://x.com/michaldworczyk/status/1502312521985839108>
- El Refaie, E. (2016). Analysing metaphors in multimodal texts. *The Routledge handbook of metaphor and language* (Eds. E. Semino & Z. Demjén). Routledge, 148–162.
- Evans, V., & Green, M. (2011). *Cognitive Linguistics: An introduction*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Fallows, J. (2022). The Thinking Behind the Remarkable Zelensky Speeches. *Breaking the News*. <https://fallows.substack.com/p/the-thinking-behind-the-remarkable>
- Gibbs, R. W. (2019). Metaphor. *Cognitive Linguistics Foundations of Language* (Eds. E. Dabrowska & D. Divijak), 195–220. Berlin/Boston: Walter de Gruyter.
- Głaz, A. (2025). Dyskurs czasu wojny – głosy z Ukrainy. *Etnolingwistyka*, 37, 377–380.
<https://journals.umcs.pl/et/article/view/18538>

- Guliashvili, N. (2023). National identity revisited: Deictic WE in President Zelensky's speeches on Russia-Ukraine war. *Journal of Language and Politics*, 22 (6), 779–801.
- Johnson, M. (1987). *The body in the mind. The bodily basis of meaning, imagination, and reason*. Chicago: Chicago University Press.
- Johnson, M. (2005). *The philosophical significance of image schemas. From Perception to Meaning. Image schemas in cognitive linguistics* (Ed. B. Hampe), 15–34. Berlin/New York: Mouton de Gruyter.
- Moist, M.L., & Głaz, A. (2013). Vantage theory, the nature-nurture debate, and the four-dimensional, mental flexiverse. *Vantage theory: A view on language, cognition and categorization* (Eds. A. Głaz, M.L. Moist, E. Tribushinina), 9–65. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing.
- Petyuchenko, N. (2024). *The Linguistics of Charisma*. Berlin: Frank & Timme, Sprachwissenschaft, vol. 67.
- Potocki, A. R. (2022). Przemówienie Zelenskigo w Sejmie. Potocki: naprawdę staliśmy się bratnimi narodami. *Polskie Radio 24*.
<https://polskieradio24.pl/artykul/2918341,przemowienie-zelenskigo-w-sejmie-potocki-naprawde-stalismy-sie-bratnimi-narodami>
- Saługa, W. (2022). Tweet on X. *Silne emocje po przemówieniach Zelenskigo i Dudy w Sejmie. "Poruszające słowa"*
<https://wiadomosci.onet.pl/kraj/fala-komentarzy-po-slowach-zelenskigo-i-dudy-w-sejmie-poruszajace/c8ddp3c>
- Schmid, Y. G. (2007). Entrenchment, salience, and basic levels. *The Oxford handbook of cognitive linguistics*. Oxford: Oxford University Press, 117–138.
- Talavira, N., & Potapenko, S. (2023). Defining media speech effectiveness: A case of Ukrainian President Zelensky's addresses to national parliaments. *Forum for Linguistics Studies*, 5 (3). <https://fls.acad-pub.com/index.php/FLS/article/view/1990>
- Zachara-Szymanska, M. (2023). The return of the hero-leader? Volodymyr Zelensky's international image and the global response to Russia's invasion of Ukraine. *Leadership*, 19 (3), 196–209.
- Zelensky, V. (2022). Speech by President of Ukraine Volodymyr Zelensky in the Sejm of the Republic of Poland. *President of Ukraine. Official website*.
<https://www.president.gov.ua/en/news/vistup-prezidenta-ukrayini-volodimira-zelenskogo-v-sejmi-res-73497>

Дата надходження до редакції 11.10.2025
Ухвалено до друку 18.11.2025

Author information

<p>Glaz Adam,</p> <p>Associate Professor Department of Linguistics and Literature Maria Curie-Skłodowska University (UMCS), Lublin, Poland</p> <p>e-mail: adam.glaz@mail.umcs.pl</p>		<p>Fields of scientific interest</p> <p>cognitive semantics language and culture translation studies</p>
<p>Potapenko Serhiy,</p> <p>Doctor of Sciences (Philology), Professor Department of English Philology and Language Philosophy Kyiv National Linguistic University, Kyiv, Ukraine</p> <p>e-mail: serhiy.potapenko@knlu.edu.ua</p>		<p>Fields of scientific interest</p> <p>discourse studies cognitive linguistics media rhetoric</p>

CC Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0)

Л. В. Гмиря

Київський національний лінгвістичний університет, Україна

e-mail: lyudagm@gmail.comORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8562-2746>

МОРФОЛОГІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЗАПОЗИЧЕНИХ СЛІВ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Abstract

The article reveals the theoretical foundations of analyzing the morphological transformations of borrowed words in contemporary Ukrainian, which necessitates a systematic description of their adaptation to the grammatical structure. The study establishes the main regularities of the formal integration of foreign-language units, manifested in the modification of their morphemic structure and alignment with Ukrainian models of inflection and word formation. It is shown that borrowings are actualized under the influence of sociocultural and communicative factors, in particular globalization processes and digitalization, which determine the intensity of the penetration of Anglicisms into various functional spheres. Emphasis is placed on the fact that English serves as the dominant source of foreign-language elements undergoing systematic morphological adaptation. The analysis highlights the importance of suffixal derivation as the most productive integration mechanism, ensuring the formation of verbal (-*ytu*, -*uvaty*), adjectival (-*ovy*, -*nyi*), and nominal (-*nyk*, -*ka*) models. It is stated that new word-formation types function predominantly in youth, media, and digital discourses, where linguistic innovations spread most dynamically. It is determined that Anglicisms undergo adaptation at the level of gender, number, and case categories, acquiring complete paradigms of Ukrainian inflection. It is noted that certain borrowings develop productive series of derivative lexemes, which confirms their morphological stabilization and incorporation into the language system. It is substantiated that the intensity of morphological transformations is accompanied by the democratization of language norms, which facilitates the formation of variable models and the expansion of normative boundaries in contemporary usage. It is concluded that the morphological modifications of borrowed words demonstrate the capacity of the Ukrainian language for adaptive development and reflect the dynamic interaction between internal linguistic mechanisms and external communicative and sociocultural influences.

Keywords: morphological adaptation, borrowings, Anglicisms, word formation, inflection, linguistic variability, lexicon, language norm, grammatical system.

Анотація

У статті розкрито теоретичні засади аналізу морфологічних перетворень запозичених слів у сучасній українській мові, що зумовлює необхідність системного опису їх адаптації до граматичної структури. Встановлено основні закономірності формальної інтеграції іншомовних одиниць, які проявляються в модифікації їхньої морфемної будови та підпорядкуванні українським моделям словозміни й словотвору. З'ясовано, що запозичення актуалізуються під впливом соціокультурних і комунікативних чинників, зокрема глобалізаційних процесів та цифровізації, які детермінують інтенсивність проникнення англізмів у різні функціональні сфери. Наголошено на тому, що англійська мова виступає домінантним джерелом іншомовних елементів, які зазнають системної морфологічної адаптації. У ході аналізу підкреслено значення суфіксальної деривації як найпродуктивнішого механізму інтеграції, що забезпечує формування дієслівних (-*ути*, -*увати*), прикметникових (-*овий*, -*ний*) та іменникових (-*ник*, -*ка*) моделей. Констатовано, що нові словотвірні типи функціонують переважно в молодіжному, медійному та цифровому дискурсах, де мовні інновації поширюються найдинамічніше. Визначено, що англізми проходять адаптацію на рівні категорій роду, числа та відмінка, набуваючи повноцінних парадигм українського словозмінювання. Зауважено, що окремі запозичення утворюють продуктивні ряди похідних лексем, що підтверджує їхню морфологічну стабілізацію та включеність у мовну систему. Обґрунтовано, що інтенсивність морфологічних трансформацій супроводжується демократизацією мовної норми, яка сприяє формуванню варіативних моделей і розширенню меж нормативності в сучасному мовленні. Підсумовано, що морфологічні модифікації запозичених слів засвідчують здатність української мови до адаптивного розвитку та відображають динамічну взаємодію внутрішньомовних механізмів із зовнішніми комунікативними й соціокультурними впливами.

Ключові слова: морфологічна адаптація, запозичення, англізми, словотвір, словозміна, мовна варіативність, лексика, мовна норма, граматична система.

Вступ. Українська мова перебуває у фазі інтенсивних системних трансформацій, що зумовлено посиленням проникнення іншомовних слів та їх поступовою інтеграцією відповідно до внутрішніх законів мовної організації. Унаслідок цього зростає потреба у фаховому аналізі морфологічних трансформацій, адже саме вони забезпечують перехід запозичених одиниць із периферійного статусу до повноцінного функціонування мовної системи. Тому вивчення таких механізмів дозволить виявити провідні тенденції розвитку сучасної української морфології, а також простежити взаємодію зовнішніх лексичних впливів із внутрішньосистемними чинниками, що формують цілісну картину мовної еволюції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про те, що процеси адаптації іншомовних лексичних елементів та їх інтеграції в мовну систему становлять важливий напрям мовознавчих розвідок. Зокрема, досліджено особливості морфологічних інновацій української мови під впливом глобалізаційних процесів (Ліпич, 2024). Водночас наголошено на значному впливі соціолінгвістичних чинників на морфологічну організацію сучасної української мови, що зумовлює її варіативність та тенденції до спрощення (Павлик & Вусик, 2023). Звернено увагу на закономірності проникнення англійської лексики в українську мовну систему (Гудима & Слодницька, 2021). Поглиблено аналіз англійців у сучасному мовленні (Мартинова & Кукушкін, 2023). Окреслено запозичену лексику як інноваційну форму маркованої лексики (Жалко, 2014). Розкрито процеси українізації іншомовних термінів (Заремба & Сивак, 2016). Проаналізовано динаміку мовних змін у сучасному дискурсі (Шаповаленко, 2025). Також розглянуто запозичену лексику в контексті мовної картини світу (Сімонок, 2014). Проведено аналіз морфології оцінки, спрямований на виявлення своєрідності моделювання оцінних значень морфологічними засобами української мови (Kosmeda, Kovtun & Slipetska, 2024).

Однак не вирішеним залишається питання комплексного аналізу структурних змін іншомовних слів та визначення чинників, що впливають на їхню інтеграцію в сучасну українську мову.

Метою статті є виявлення та систематизація особливостей морфологічних перетворень запозичених слів у сучасній українській мові.

Методи та методологія проведеного дослідження. У роботі застосовано комплекс загальнонаукових підходів, що забезпечили структурне впорядкування матеріалу та виокремлення важливих параметрів аналізу, а також спеціальні лінгвістичні методи: аналітико-інтерпретаційний для встановлення внутрішніх характеристик мовних одиниць, морфемно-структурний для визначення моделей формотворення та способів адаптації запозичень і семантико-компонентний для з'ясування їх значеннєвої організації у сучасній українській мові.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основні поняття морфології охоплюють структурні компоненти слова, зокрема морфеми, корені, афікси, інфікси та флексії, що забезпечують можливість системного опису будови та словотвірного потенціалу мовних одиниць. Морфологічний рівень мови дає змогу виокремити елементарні сегменти словоформи та встановити закономірності їх функціонування, що є визначальним для аналізу процесів адаптації запозичених одиниць. У цьому контексті особливу значущість має вивчення способів формальної інтеграції іншомовних елементів у граматичну систему української мови, у якій кожна морфема виконує чітко визначену функцію.

Встановлення морфологічної структури запозичених одиниць неможливе без аналізу зовнішніх чинників, що детермінують мовні зміни. Зміни в українській мові формуються під впливом складної взаємодії соціальних, культурних, історичних і

технологічних компонентів, які визначають динаміку мовної системи та напрями морфологічної еволюції (Павлик & Вусик, 2023, с. 13). Сукупність цих чинників створює умови для активізації процесів запозичення та розвитку нових моделей словотворення.

Крім того, у сучасному мовному просторі зазначені чинники сприяють появі нових морфологічних форм, що виникають унаслідок інтеграції, наприклад, англійських лексем до української словотвірної системи. Зокрема, у словах *скролити*, *лайкати*, *репостити* спостерігається регулярне приєднання дієслівного суфікса *-ити*, що формує нову модель дієслівної деривації, адаптовану до потреб усного та цифрового спілкування. Так само у прикметникових утвореннях *трендовий*, *креативний*, *інстаграмний* відбувається трансформація первинної англійської основи шляхом додавання українських суфіксів *-ов-*, *-ив-*, *-н-*, що забезпечує включення цих слів у морфологічну парадигму прикметника. Наведені приклади демонструють формування нових регулярних словотворчих моделей, які відображають адаптивність української мови до актуальних комунікативних потреб.

На ранніх етапах міжкультурної взаємодії основною тенденцією була поетапна й вибіркова взаємообмінність окремих елементів різних культурних систем. Проте сучасний етап розвитку суспільства характеризується якісно новим рівнем, тобто масштабною та всебічною контамінацією культур, що відбувається в межах глобалізаційних процесів. Важливим чинником цього явища є домінування певної мовно-культурної моделі, яка забезпечує функціонування міжнародної комунікації. У сучасному світі таку роль виконує англійська мова, що зумовлює її посилений вплив на лексичні та граматичні системи різних мов. У результаті спостерігається одностороннє проникнення англійських термінів, понять і номінацій до мов світу, включно з українською, яка активно реагує на ці процеси шляхом адаптації запозичених елементів (Жалко, 2014, с. 75).

Відтак, функціональна експансія англійської мови спричиняє появу нових морфологічних форм, що інтегруються до українського словотвірного простору шляхом регулярного підпорядкування внутрішнім граматичним законам. Наприклад, слід виокремити такі іменникові утворення *стартап*, *фідбек*, *контент*, у яких відбувається стабілізація іншомовної морфемної структури та поступове пристосування до українських формально-граматичних вимог (родові та відмінкові форми: *стартапу*, *фідбеком*, *контенту*). Отже, відбувається поява нових стандартних моделей адаптації, що відображають здатність української морфологічної системи до системної інтерпретації англійських основ.

Крім того, використання англійських слів у сучасній українській мові є неоднаковим і визначається їхньою здатністю до асиміляції в умовах новітньої лінгвістичної ситуації. Процес асиміляції англізмів піддається соціальному впливу, оскільки засвоєння іншомовної лексики різними соціальними групами носіїв мови має відмінності. Еволюційне інтегрування англізмів відбувається на фонетичному, графічному, граматичному та семантичному рівнях відповідно до норм української мови (Коробова, 2019, с. 118).

Сучасний розвиток української мови характеризується зростанням ролі різних груп маркованої лексики, що реагує на динамічні соціокультурні трансформації. Серед цих груп особливо виділяється стилістично маркована лексика – функціонально та конотативно навантажені мовні одиниці, які становлять найбільш численний і продуктивний сегмент лексичного складу. Її активізація пов'язана з потребою оновлення мовних засобів відповідно до нових комунікативних ситуацій, що виникають у суспільстві, та з розширенням сфер вживання запозичених слів. Саме

цей пласт лексики найбільш оперативно реагує на появу неологізмів іншомовного походження, демонструючи різноманітні форми морфологічної варіативності й словотвірної адаптації (Жалко, 2014, с. 73).

Активність стилістично маркованої лексики простежується, зокрема, в молодіжному та медійному дискурсах, де виникають словоформи, що проходять інтенсивну морфологічну адаптацію. Наприклад, у фразях *залайкай пост, зарепостимо сторіс, пропущено дедлайн* спостерігається поєднання українських службових слів з англійськими коренями, до яких додано суфікси та флексії, властиві українській граматичній системі. Подібні морфологічні трансформації демонструють продуктивність моделей деривації, що забезпечують перехід іншомовних основ до словотвірних типів українських дієслів (*залайкати, зарепостити, дедлайни*) і прикметників (*дедлайновий, офлайнний, хештеговий*). Наведена варіативність відображає процеси розширення функціонального потенціалу іншомовних запозичень у національній мовній системі.

Запозичена з англійської мови лексика формує один із найбільш динамічних пластів сучасного українського мовлення. У контексті посилення глобалізаційних процесів та інтенсивної комунікативної взаємодії з англійськомовним світом спостерігається істотне розширення кількості іншомовних елементів, що інтегруються в українську мовну систему. З огляду на це проблема функціонування англізмів набуває особливої актуальності, оскільки тенденція до “американізації” суспільного життя виявляється у стрімкому поширенні англійських та американських мовних одиниць у різних комунікативних сферах (Гудима & Слодницька, 2021, с. 28).

Водночас інтенсивність запозичувальних процесів зумовлює безперервність поповнення лексичного складу: інтеграція нових одиниць часто відбувається майже синхронно з появою їх у мові оригіналу. У сучасних умовах науково-технічного прогресу, глобальної економічної взаємодії та інтернаціоналізації знань формується спільний термінологічний простір, у межах якого закріплюються мовні одиниці інтернаціонального характеру. Саме тому значна частина англізмів адаптується в українській мові на рівні лексики, а також шляхом активних морфологічних трансформацій.

Варто зауважити, що англійські запозичення піддаються морфологічній адаптації відповідно до вимог української граматичної системи. Зокрема, відбувається категоризація за родом, числом і відмінком, а також словотвірне розширення. Наприклад, іменник *контент* реалізує повну парадигму відмінювання (*контенту, контентом, у контенті*); слово *лайк* продукує дієслово *лайкати*, прикметник *залайкований* та дієприкметникові форми (*лайканий*). Так само запозичення *менеджер* формує стандартні українські словоформи (*менеджера, менеджерів, менеджерями*), а також похідні одиниці *менеджерський, менеджерство*. З огляду на зазначене, морфологічні зміни засвідчують глибину інтеграції англізмів у граматичну систему української мови.

З урахуванням високого ступеня соціальної релевантності англізмів та їх прагматичної функціональності, важливим постає дослідження сфер їх найбільш активного поширення. Спостереження демонструють, що інтенсивне проникнення таких одиниць характерне для молодіжного сленгу, ділового дискурсу міжнародних компаній, політичного дискурсу, науково-технічної термінології та мовлення індустрій масової культури, моди, дизайну тощо (Заремба & Сивак, 2016, с. 368). У цих сферах англізми займають лексичні ніші та піддаються систематичній морфологічній адаптації, що свідчить про їх функціональну релевантність.

У молодіжному мовленні англізми часто зазнають словотвірної деривації, що свідчить про продуктивність нових моделей. Наприклад, *скрін* → *скрінити*,

перескринити, скриниотний; фейк → *фейковий, зафейкувати*. У діловій сфері поширені такі моделі, як *апдейт* → *апдейтити, апдейтнутий*; *бренд* → *брендовий, ребрендинг*. У політичному дискурсі спостерігаються такі форми, як *лобіювати, лобістський* (від *lobby*), у сфері ІТ – *налаштовувати інтерфейс, застосунок апдейтнуто*. Кожний із наведених прикладів демонструє варіативність морфологічних трансформацій залежно від комунікативної сфери.

Запозичення з різних мов можуть мати різний ступінь інтеграції в мовну систему, тому що одні іншомовні елементи функціонують як поодинокі одиниці (зокрема екзотизми), тоді як інші формують цілі лексико-семантичні групи або навіть значні структурні блоки, що входять до мовної картини світу мови-реципієнта. У цьому контексті доречно зазначити, що запозичення з окремих мов поширюються у специфічних фрагментах мовної картини світу: частина з них займає центральні позиції у терміносистемах наукової сфери, інші демонструють периферійний статус, виконуючи функцію екзотизмів, тоді як третя група обслуговує широкий спектр комунікативних доменів. Саме до цієї останньої категорії належать запозичення із сучасних романських і германських мов, зокрема французької, німецької та англійської (Сімонок, 2014, с. 96).

Унаслідок широкої функціональної представленості таких запозичень, англізми та германізми активно взаємодіють із граматичною структурою української мови, що спричиняє появу різних типів морфологічних трансформацій. Наприклад, іменники *квест, дизайн* підпорядковуються правилам українського відмінювання (*квесту, квестом; дизайну, дизайном*), що засвідчує їх інтеграцію в іменникову парадигму. Аналогічно запозичене *офіс* реалізує повну відмінкову структуру (*офісу, офісом, в офісі*), а похідні словоформи, наприклад, *офісний* демонструють продуктивність суфікса *-н-* у процесі словотворчої адаптації.

Крім того, слід зауважити, що морфологічні інновації в українській мові охоплюють майже всі повнозначні й службові частини мови, а їхнє формування відбувається відповідно до внутрішніх закономірностей мовного розвитку (Ліпич, 2024, с. 41). Зокрема, дієслова на основі англізмів утворюються шляхом приєднання продуктивних українських суфіксів *-увати / -ювати*: *форматувати, сканувати, редагувати, фільтрувати*. Прикметники формуються за допомогою суфіксів *-ний, -овий*, що простежується у словах *брендовий, фейковий, контентний*.

На морфологічному рівні важливим аспектом є пристосування іншомовної основи до українських моделей словозміни та словотвору. Наприклад, запозичення *маркетинг* та *брендинг* набувають українських відмінкових форм (*маркетингу, маркетингом*), а також використовуються як словотвірні бази для утворення прикметників: *маркетинговий аналіз, брендингові стратегії*. Натомість у молодіжному дискурсі поширені, наприклад, такі новоутворення, як *забанити, залогінитися, фоловити*, які утворені шляхом поєднання англійської основи з українськими словотвірними афіксами, що забезпечує їхню структурну сумісність із нормами дієслівного словотвору.

Суттєвою ознакою морфологічної адаптації є здатність української мови формувати від запозичених основ повноцінні парадигми, у тому числі дієприкметникові та прислівникові форми. Наприклад, у реченні *Google впровадив апдейт на основі штучного інтелекту, який оцінює якість відеооглядів товарів* (Webpromoeexperts, 2023), форма *апдейт* демонструє лексико-граматичну інтеграцію англійської основи *update* в систему української мови, зокрема її функціонування як іменника чоловічого роду в називному відмінку, що бере участь у синтаксичних зв'язках із дієсловом *впровадив* та узгоджується з нормами українського керування. Водночас поєднання

запозиченої лексеми з питомими компонентами словосполучення (*на основі штучного інтелекту*) засвідчує здатність української мови включати іншомовні одиниці до власних граматичних моделей, формуючи передумови для подальшого розгортання повної морфологічної парадигми (відмінкових і словотвірних форм).

Зміни, що відбуваються на морфологічному рівні сучасної української мови, демонструють виразну тенденцію до демократизації мовних норм, яка проявляється у зростанні варіативності та спрощенні граматичних структур. Зазначений процес супроводжується поступовим відходом від усталених літературних моделей, що позначається насамперед у щоденному мовленні та комунікації, опосередкованій цифровими платформами. Активне використання соціальних мереж сприяє формуванню нових морфологічних структур, які виникають унаслідок інтенсивного запозичення іншомовних основ і їх адаптації відповідно до українських граматичних правил. Більша толерантність до словотвірних інновацій, характерна передусім для розмовних і напівофіційних реєстрів, свідчить про поступове розширення меж мовної нормативності (Шаповаленко, 2025, с. 65).

У процесі морфологічної адаптації важливим є виявлення того, як запозичені слова змінюють свою граматичну форму під впливом української системи словозміни. Наприклад, англізми *лайк, пост, репост* входять до парадигми іменників чоловічого роду та набувають повноцінних відмінкових форм: *лайку, лайком, у лайку; поста, постом; репосту, репостом*. Так само, дієслова *залайкати, перепостити*, утворені шляхом додавання українських суфіксів *-ати* та *-ити*, демонструють повну інтеграцію іншомовних основ у дієслівну систему. Подібні трансформації відображають високу продуктивність словотвірних моделей у сфері цифрової комунікації, де мовні інновації поширюються особливо швидко.

У ході дослідження слід звернути увагу на морфологічні модифікації, що формуються під впливом соціальних та комунікативних чинників. Сучасні медіа сприяють поширенню форм, які відхиляються від літературної норми, але при цьому активно функціонують у мовній практиці, виконуючи комунікативно значущі функції. Наприклад, утворення таких слів, як *сторізний* (від *story*), *блогерка* (з участю фемінітивного суфікса *-к-а*) або *креативник* (із використанням суфікса *-ник*) свідчить про поєднання запозичених основ з українськими дериваційними механізмами. У реченні *Вона відредагувала сторіз перед публікацією* іменник *сторіз* зберігає незмінювану форму, проте функціонує в ролі повноцінного синтаксичного члена, що ілюструє морфологічну асиміляцію без формальної зміни.

Морфологічні трансформації запозичених лексем у сучасній українській мові реалізуються також через комплекс внутрішньомовних процесів, серед яких визначальними постають спрощення, перерозклад, декореляція та ускладнення. Зазначені процеси функціонують як механізми адаптації іншомовних основ до граматичної системи української мови, забезпечуючи їх узгодження з усталеними моделями словотворення та формотворення. Спрощення, зокрема, постає як перехід членованої на морфеми структури слова до нечленованої, що зумовлює втрату внутрішньої морфемної сегментації та формування нової цілісної основи (Павлик & Вусик, 2023, с. 12).

З огляду на це доцільно наголосити, що процес спрощення активно проявляється, наприклад, у запозиченнях *тренд, фейк, клік*, де первинні англійські морфемні межі нівелюються, а українська мовна система сприймає їх як моноформантні основи. Зокрема, у формі *клікнути* спостерігається інтеграція запозиченої основи *клік-* у дієслівну модель української мови за допомогою словотвірного форманта *-ну-*, що свідчить про повне морфологічне уподібнення дієслівному типу дієслів доконаного виду.

Слід також зауважити, що англізми, які активно входять до лексичного складу сучасної української мови, структурно організовані в кілька груп. Провідну групу становлять номінативні одиниці, утворені морфологічним способом, зокрема шляхом дериваційних операцій суфіксації та дієслівної транспозиції, що формують дієслівні утворення на зразок *спонсорувати, донатити* (Мартинова & Кукушкін, 2023, с. 58). Відтак, представлені одиниці демонструють здатність іншомовних основ узгоджуватися зі стандартними українськими словотвірними формантами (-*ува-*, -*ити*), що підвищує їхню функціональну сумісність із національним морфологічним типом.

З огляду на механізми внутрішньомовної інтеграції важливо розмежувати явища формальної адаптації та функційного розширення. Так, у словах *скролити, лайкати, шерити* відбувається застосування продуктивних дієслівних суфіксів (-*и-*, -*ти*), а також перенесення складновекторних семантичних параметрів, властивих оригінальним англійським дієсловом. Зазначене формує нові лексико-граматичні моделі, у яких і зберігається зв'язок із першоджерелом, і вибудовується автономна українська дериваційна парадигма.

У контексті подальшої структурної адаптації запозичень особливо слід виділити такі іменники, як *менеджер, маркетолог, редактор*. У цих словах відбувається процес декореляції, за якого первинні словотвірні моделі мови оригіналу втрачають релевантність, а іншомовна основа поєднується з українськими формантами (-*ер*, -*олог*). Представлені трансформації спричиняють формування нових морфемних комплексів, які функціонують як повністю інтегровані одиниці української системи словотворення.

Водночас процес ускладнення демонструють приклади, де запозичена основа зазнає додаткових дериваційних нашарувань, наприклад: *репостити* → *перерепостити, тег* → *перетегувати*. Наведені утворення репрезентують складноступеневі словотвірні моделі, у яких поєднуються запозичені елементи та українські морфемні форманти з високим ступенем продуктивності, що свідчить про розширення словотворчого потенціалу іншомовних основ та їх інтеграцію у складні дериваційні структури.

Термінологічний фонд сучасної української мови характеризується значною часткою іншомовних лексем, які функціонують у ролі термінів і демонструють різний ступінь структурно-семантичної адаптації. При цьому важливо враховувати, що семантичні параметри таких одиниць нерідко не збігаються з їхніми відповідниками у мові оригіналу, що зумовлює виникнення специфічних морфологічних і семантичних трансформацій, характерних саме для українського мовного середовища.

У контексті морфологічного освоєння запозичених термінів доцільно зазначити, що їхня адаптація супроводжується змінами морфемної структури, частиномовної належності та словотвірної поведінки. Наприклад, англійські іменники *monitor, server, browser* у сучасній українській мові функціонують як *монітор, сервер, браузер*. У цих випадках відбувається формування української іменникової моделі зі стандартними морфологічними ознаками: родовою належністю, відмінюванням та інтеграцією в українські словотвірні парадигми (*серверний, браузерний*). Представлений приклад трансформації свідчить про активізацію процесів морфологічної інкорпорації й розширення словотворчого потенціалу запозичених основ.

З урахуванням зазначеного слід детально розглянути те, як запозичені терміни переходять до категорії дієслів, формуючи нові моделі в українській словотвірній системі. Так, основи *монітор-, скан-, фільтр-* породжують дієслова *моніторити, сканувати, фільтрувати*. У цих утвореннях інтегровані чужомовні корені поєднуються з продуктивними українськими суфіксами дієслівної деривації (-*ити*,

-увати), унаслідок чого формується повноцінний морфологічний ряд із видовими, часовими та особовими формами (*моніторив, скануватимеш, фільтруємо*).

У контексті подібних структурних перетворень варто звернути увагу на явище морфологічної спеціалізації, коли запозичені терміни здобувають чітко визначені словотвірні функції. Наприклад, одиниці *апдейт, контент, трафік* реалізують себе як іменники, але на основі цього відбувається утворення дієслів *апдейтити, контентувати, трафікувати*. У наведених випадках спостерігається зміна частиномовного статусу та перенесення семантики з абстрактної предметності на процесуальність, що спричиняє виникнення нових дериваційних ланцюгів у системі сучасної української мови.

Доцільно відзначити й те, що запозичена термінологія нерідко зазнає внутрішньої морфемної перебудови, пов'язаної з перерозкладом або декореляцією морфемної структури. Наприклад, у словах *аутсорсинг, дистриб'ютор, промоція* українська мовна система переосмислює морфемний склад, що функціонував у мові оригіналу. Так, у формі *дистриб'ютор* компонент *-тор* сприймається як стандартний словотвірний суфікс української мови, що активно вживається для номінації суб'єктів діяльності (*редактор, коректор, інспектор*). Унаслідок цього запозичення структурно вподібнюється до наявних українських моделей, а також розширює коло продуктивних словотвірних формантів, що впливають на появу похідних одиниць: *дистриб'юторський, аутсорсинговий, промотувати*.

Свою чергою морфологічні зміни охоплюють також процеси спрощення, у яких складні іншомовні форми перетворюються на морфологічно однорідні українські основи. Наприклад, у словах *фідбек, лайфхак* первісні англійські словотвірні структури не зберігаються у свідомості носіїв української мови, натомість формується цілісна, нечленована основа, що активно залучається до подальших дериваційних процесів (*фідбековий, лайфхакнути*). Наведене свідчить про внутрішню закономірність українського словотворення: у разі спрощення запозичення асимілюється, а також набуває нових морфологічних властивостей, яких немало в мові оригіналу.

У підсумку варто констатувати, що морфологічні трансформації іншомовних термінів у сучасній українській мові охоплюють усі основні рівні їх структурної та функційної організації: від адаптації основи й словотвірної моделі до перебудови морфемної структури, зміни частиномовного статусу й утворення нових похідних форм, що засвідчує високий ступінь дериваційної гнучкості української мови та її здатність інтегрувати значні масиви термінологічної лексики без порушення внутрішньої системної узгодженості.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження дає змогу узагальнити, що морфологічні трансформації запозичених слів у сучасній українській мові відображають системну адаптацію іншомовних основ до внутрішніх граматичних закономірностей, а також засвідчують динамічний характер мовного розвитку. При цьому встановлено, що активізація процесів запозичення зумовлена впливом соціокультурних, комунікативних і технологічних чинників, які сприяють формуванню нових словотвірних моделей та розширенню морфологічної варіативності. У зв'язку з цим простежено, що англійські лексеми, які становлять найбільш продуктивну групу сучасних запозичень, інтегруються в українську мову шляхом регулярного підпорядкування нормам словозміни та словотвору, формуючи іменникові, дієслівні, прикметникові й дієприкметникові форми. Крім того, доведено, що молодіжний, медійний, діловий та науково-технічний дискурси створюють умови для прискореної морфологічної адаптації, у межах якої іншомовні одиниці набувають продуктивних афіксальних моделей та формують нові лексико-граматичні структури.

Конфлікт інтересів

У цьому дослідженні немає конфлікту інтересів.

Використання штучного інтелекту

Не використовувався.

ЛІТЕРАТУРА

- Гудима, Г., & Слодиницька, Ю. (2021). Англомовні запозичення в сучасній українській мові. *Молодий вчений*, 6(94), 26–29.
- Жалко, Т. (2014). Запозичена лексика сучасної української мови як інноваційна форма маркованої лексики. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Філологічні науки (мовознавство)*, (2), 72–77.
- Заремба, І. Д., & Сивак, Л. М. (2016). Українізація іншомовних термінів. *Молодий вчений*, (4), 366–370.
- Коробова, І. О. (2019). Лексико-семантичне освоєння новітніх англійців у сучасній українській мові. *Вісник КНЛУ. Серія Філологія*, 22(1), 109–122.
<http://philmessenger.knlu.edu.ua/article/view/170207/169916>
- Ліпич, В. М. (2024). Морфологічні інновації в українській мові в контексті глобалізації. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*, 35(74) (1, Ч. 1), 40–45.
- Мартінова, Т. І., & Кукушкін, В. В. (2023). Англійцизми у сучасній українській мові. *Закарпатські філологічні студії*, 1(28), 56–59.
- Павлик, Н. В., & Вусик, Г. Л. (2023). Вплив соціолінгвістичних факторів на морфологічну структуру української мови. *Закарпатські філологічні студії*, 32(2), 9–13.
- Сімонок, В. П. (2014). Запозичена лексика в українській мовній картині світу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*, 8(2), 250–254.
- Шаповаленко, Н. М. (2025). Динаміка мовних змін у сучасному дискурсі. *Закарпатські філологічні студії*, 39(2), 63–67.
- Kosmeda, T., Kovtun, O., & Slipetska, V. (2024). Morphology of evaluation: the peculiarities of modeling evaluative meanings through morphological means in the Ukrainian language. *Amazonia Investiga*, 13(81), 117–129.
- Webpromoexperts, (2023). SEO 2024: Відкриваємо ключові тренди та секрети просування в пошукових мережах. URL:
<https://webpromoexperts.net/ua/blog/seo-2024-vidkrivaiemo-klyuchovi-trendi-ta-sekrety-prosuвання-v-poshukovih-merezhah>

REFERENCES

- Hudyma, H., & Slodynytska, Yu. (2021). Anhlomovni zapozychennia v suchasni ukrainskii movi. *Molodyi vchenyi*, 6(94), 26–29.
- Zhalcko, T. (2014). Zapozychena leksyka suchasnoi ukrainskoi movy yak innovatsiina forma markovanoi leksyky. *Naukovyi visnyk Shkhidnoievropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. Serii: Filolohichni nauky (movoznavstvo)*, (2), 72–77.
- Zaremba, I. D., & Syvak, L. M. (2016). Ukrainizatsiia inshomovnykh terminiv. *Molodyi vchenyi*, (4), 366–370.
- Korobova, I. O. (2019). Leksyko-semantychne osvoinnia novitnikh anhlizmiv u suchasni ukrainskii movi. *Visnyk KNLU. Serii Filolohiia*, 22(1), 109–122.

- Lipych, V. M. (2024). Morfolohichni innovatsii v ukrainskii movi v konteksti hlobalizatsii. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Serii: Filolohiia. Zhurnalistyka*, 35(74) (1, Pt. 1), 40–45.
- Martynova, T. I., & Kukushkin, V. V. (2023). Anhlitsyzmy u suchasni ukrainskii movi. *Zakarpatski filolohichni studii*, 1(28), 56–59.
- Pavlyk, N. V., & Vusyk, H. L. (2023). Vplyv sotsiolinhvistychnykh faktoriv na morfolohichnu strukturu ukrainskoi movy. *Zakarpatski filolohichni studii*, 32(2), 9–13.
- Simonok, V. P. (2014). Zapozychena leksyka v ukrainskii movnii kartyni svitu. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Serii: Filolohiia*, 8(2), 250–254.
- Shapovalenko, N. M. (2025). Dynamika movnykh zmin u suchasnomu dyskursi. *Zakarpatski filolohichni studii*, 39(2), 63–67.
- Kosmeda, T., Kovtun, O., & Slipetska, V. (2024). Morphology of evaluation: the peculiarities of modeling evaluative meanings through morphological means in the Ukrainian language. *Amazonia Investiga*, 13(81), 117–129.
- Webpromoexperts, (2023). SEO 2024: Vidkrivaemo kliuchovi trendy ta sekrety prosvannia v poshukovykh merezhakh. Retrieved from <https://webpromoexperts.net/ua/blog/seo-2024-vidkrivaemo-klyuchovi-trendi-ta-sekrety-prosvannya-v-poshukovih-merezhah>

Дата надходження до редакції 13.10.2025

Ухвалено до друку 18.11.2025

Відомості про автора

<p>Гмиря Людмила Володимирівна,</p> <p>кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології Київського національного лінгвістичного університету</p> <p>e-mail: lyudagm@gmail.com</p>		<p>Fields of scientific interest</p> <p>cognitive semantics language and culture translation studies</p>
---	---	--

CC Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0)

UDC 811.111'37'38'42(043.3)

DOI: <https://doi.org/10.32589/2311-0821.2.2025.351772>

N. P. Izotova

Kyiv National Linguistic University, Ukraine

e-mail: natlya.izotova@knlu.edu.ua

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0003-2098-4687>

TRANSDISCURSIVITY IN CONTEMPORARY ENGLISH FICTION: A WORLD-MODELLING APPROACH

Abstract

This article explores the cognitive and pragmatic potential of transdiscursivity in fiction, taking *The Lost Bookshop* by Evie Woods (2023) and *Orbital* by Samantha Harvey (2023) as case studies. In a narrow sense, transdiscursivity is defined as a linguistic and narrative phenomenon that, when manifested in a literary text through multilevel linguistic, plot-building, and narrative means, reveals the semantics and functioning of different discourse types in their interaction. In a broader sense, it constitutes a cognitive-aesthetic principle of literary text construction, involving the transformation of the onto-epistemological properties of the discourses incorporated into the text, which results in their re-functionalization, that is, a change in their semantic-stylistic and narrative-pragmatic status. Cognitive-pragmatic modeling of transdiscursivity draws on Text World Theory, stylistic, narrative, discursive, and inferential analyses, as well as elements of prototype-based analytical methodology. The text world is understood as a cognitive-mental construct, built upon the linguistic and narrative means of its representation, along with the ways it is perceived and interpreted by the reader. The study demonstrates that the dominant models of transdiscursivity in the novels under investigation are horizontal and vertical, distinguished by the way discourses develop within the text world and the characteristics of their hierarchy. The vertical model is marked by hierarchical relationships between discourses, in which one discourse holds a foundational status, directing the construction of the text world, while the others are integrated as subordinate, performing specifying, elaborative, emotional, cognitive, and other functions. In contrast, the horizontal model reflects the semantic and functional equality of discourses, which interact in various ways, creating a multidimensional representation of the narrative events.

Keywords: text, discourse, transdiscursivity, style, narrative, text world, semantics, cognitive-pragmatic function.

Анотація

Стаття досліджує когнітивно-прагматичний потенціал трансдискурсивності в художньому тексті на прикладі романів *The Lost Bookshop* Еві Вудс (2023) та *Orbital* Саманти Гарві (2023). У вузькому сенсі трансдискурсивність розглянуто як мовно-нарративне явище, що, втілюючись у художньому тексті різнорівневими мовними та сюжетно-оповідними засобами, розкриває специфіку семантики та функціонування різних дискурсотипів у їхній взаємодії; у ширшому розумінні – це когнітивно-естетичний принцип побудови художнього тексту, суть якого полягає в трансформації онтоепістемологічних властивостей включених до тексту дискурсів, що веде до їхньої рефункціоналізації, тобто зміні семантико-стилістичного та нарративно-прагматичного статусів. Когнітивно-прагматичне моделювання трансдискурсивності здійснено на основі теорії текстових світів із залученням стилістико-нарративного, дискурсивного, інферентного аналізу та елементів методики дослідження в термінах прототипів. Текстовий світ визначено як когнітивно-ментальний конструкт, побудований з опертям на мовно-нарративні засоби його репрезентації та специфіку його сприйняття й інтерпретації читачем. Установлено, що домінантними моделями трансдискурсивності в розглянутих художніх творах є горизонтальна та вертикальна, диференційовані з огляду на своєрідність розгортання дискурсів у межах текстового світу та особливості їхньої ієрархії. Вертикальна модель характеризується ієрархічними відношеннями між дискурсами, де один із них має статус базового, задає вектор конструювання текстового світу, а інші інтегруються як підпорядковані, виконуючи уточнювальні, деталізувальні, емоційно-когнітивні тощо функції. Натомість горизонтальна модель демонструє семантико-функційну рівноправність дискурсів, які взаємодіють один з одним різними способами, створюючи багатомірний obraz подій оповіді.

Ключові слова: текст, дискурс, трансдискурсивність, стиль, нарратив, текстовий світ, семантика, когнітивно-прагматична функція.

Introduction. Contemporary English fiction is characterized by foregrounded *genre and stylistic hybridity*, that, by blurring the boundaries of established conventions, highlights the cognitive and creative potential of the narrative, as well as by *dialogicity*, that, through the dynamic interplay of textual elements, reveals their intersections with other texts and discourses and enables productive co-creation of meaning with the reader. Additionally, O. M. Morokhovskiy, a founder of text linguistics in the Ukrainian tradition of Germanic studies, notes that literary texts are characterized by their capacity to realize multiple codes simultaneously. The nature of these codes is shaped by various factors, most notably the artistic method from a content perspective and literary types, kinds, and genres from a formal perspective (Мороховський, 2011, с. 451). The concept that makes visible these core properties of literary texts and provides a foundational framework for interpreting them as an open system is *transdiscursivity*.

The notion of transdiscursivity corresponds with Michel Foucault's concept of the "transdiscursive author", first introduced in his work *What is the Author?* (1977). As Foucault observes, a "transdiscursive author" is an author of a theory, tradition, or discipline in which other books and authors will, in turn, find a place (Foucault, 1977, pp. 216–217). Such authors "are unique in that they are not just the authors of their own works. They produce something else: the possibilities and the rules for the formation of other texts" (ibid., p. 217).

While Foucault conceptualizes transdiscursivity as a phenomenon expressed at the level of the author, contemporary narrative and discursive theory extends its application to texts themselves. The semantics of the prefix *trans-* conveys "fluidity and flexibility seen in contemporary society and underscores the very existence of categories, borders, and boundaries that are called into question" (Hawkins & Mori, 2018, p. 1). In the context of transdiscursivity, it further implies the "crossing of the borders or boundaries" (ibid.) of discourses and the "direct dynamic composition and interaction of means of meaning creation" (Hawkins, 2021). Thus, the notion of transdiscursivity challenges fixed boundaries between distinct discourses, highlighting their capacity to interact and transform across contexts. It promotes an understanding of meaning as a dynamic process, in which discourse employs, combines, and reinterprets diverse traditions, genres, and communicative practices.

The **relevance** of this paper arises from a broader trend in contemporary narrative-discursive and cognitive-pragmatic research to examine those linguistic and textual phenomena that underpin the complex mechanisms of structural and semantic organization in literary texts and guide readers' inferences.

Literature review. Recent studies indicate that discursivity, as an important characteristic of the literary text, is understood as its ability both "to integrate different discourses, demonstrating its structural and semantic heterogeneity", and "to serve as a basic component of a broader communicative-discursive space" (Ізотова & Жихарева, 2025, с. 135), thereby emphasizing its openness. Scholars explore how different discourses function in a literary text in terms of interdiscursivity (Бацевич, 2019; Бойко, 2018), transdiscursivity (Yuhan, 2025), and polydiscursivity (Онiкiєнко, 2019), which are related but also possess distinct characteristics.

Linguistically, interdiscursivity can be defined as the integration of different genres, discourses, styles, and other textual elements within a single text (Wu, 2012, p. 97). It involves the text's entire linguistic system (ibid.) and reflects the author's choices in language and style (Тыхомырова & Izotova, 2024).

In literary communication, interdiscursivity can be considered from four key perspectives: (1) as a textual category that defines a fictional text as a space where multiple

discourses coexist (Онікієнко, 2019); (2) as a form of literary text creation that involves the combination of different discourses at both the linguistic and textual levels (Gibbons, 2016, p. 17); (3) as a cognitive-communicative strategy for literary text structuring and meaning-making, designed to enable the game with the reader (Ізотова & Жихарева, 2025, с. 138); and (4) as a means of modeling fictional reality (Бацевич, 2019; Ізотова, 2025; Gibbons, 2019). Notably, interdiscursivity highlights the coexistence and interaction of different discourses within a single text, largely preserving their ontological and epistemological characteristics as well as their core functions.

In contrast, transdiscursivity emphasizes the re-functionalization of discourses, highlighting their internal mobility and shifts in ontological and epistemological status. As discourses cross genre, stylistic, or disciplinary boundaries, they undergo changes in semantic-functional and narrative-stylistic roles, acquiring new meanings and communicative functions in a literary text.

This paper proposes a novel framework for understanding transdiscursivity by distinguishing between its narrow and broad senses. In the narrow sense, transdiscursivity is conceptualized as a linguistic and narrative phenomenon that, manifested using multi-level linguistic and narrative means in a literary text, reveals the semantic and structural interactions of different discourse types. In the broader sense, it is viewed as a cognitive-aesthetic principle of literary text construction, involving the transformation of the ontological and epistemological properties of the incorporated discourses, which leads to their re-functionalization, that is, a change in their semantic-stylistic and narrative-pragmatic status.

Despite its significant potential for elucidating the cognitive mechanisms of text- and meaning-making in fiction, transdiscursivity has received relatively little scholarly attention. Moreover, there is a lack of studies providing a rigorous methodological basis for examining transdiscursivity as a textual phenomenon, particularly from an idio-stylistic perspective.

To address this gap, the present study employs a cognitive-pragmatic approach, analyzing transdiscursivity within the framework of textual worlds. Building on the assumption that fictional textual worlds can be represented by one or several discourses, it investigates how their specific combination guides the readers' perception and interpretation.

The **aim** of this article is to explore the cognitive-pragmatic functioning of transdiscursivity in the selected contemporary English novels by identifying the linguistic and narrative means that actualize possible worlds representing specific discourse types.

To achieve this aim, the following **objectives** are set: (1) to clarify the concept of transdiscursivity in light of contemporary narrative-discursive studies and to distinguish it from the related notion of interdiscursivity; (2) to analyze and systematize both traditional and contemporary perspectives on the phenomenon of textual worlds, particularly within cognitive stylistics; (3) to justify the use of the world-modelling approach as a method for exploring transdiscursivity in the selected novels; (4) to propose a methodology for examining transdiscursivity in terms of text worlds in the chosen works of fiction; and (5) to identify and describe the linguistic and narrative means that actualize possible worlds representing different discourse types, while considering their cognitive-pragmatic functions.

Materials. The research is based on two contemporary novels by female authors, used as case studies: *The Lost Bookshop* (2023) by Irish author Evie Woods and *Orbital* (2023) by English writer Samantha Harvey. From these works, 120 excerpts were selected as illustrative contexts of transdiscursivity.

Research methodology. This study employs a combination of several complementary methods, each contributing to the multi-layered examination of transdiscursivity. *Narrative*

and *semantic-stylistic* analyses were employed to identify linguistic and narrative events as operational units within the selected literary texts. *The methodology of textual world construction* (Werth, 1999; Gavins, 2007; Gibbons, 2019) facilitated the modeling of events, characters, and objects, thereby enabling interpretation of the textual world's structure. *Deictic analysis* (Stockwell, 2002) allowed for the identification of temporal and spatial coordinates of textual worlds, as well as the deictic centre that frames the reader's perception of them. Elements of *prototype theory* (Rosch, 1975; Izotova, 2025) were used to identify discourse types constructing the textual world and to distinguish between dominant and subsidiary discourses in transdiscursive models. *Discourse analysis* focused on modeling specific discourses, examining their interactions within the text world, and revealing their functions and communicative roles. Finally, *cognitive-pragmatic analysis* explored the cognitive-pragmatic properties of discourse types, clarifying how they guide the readers' perception and interpretation of literary works.

Research results. Text World Theory (Werth, 1999; Gavins, 2007) is conceptualized as “a cognitive account of discourse processing, developed from cognitive science and refined through reader-response research” (Gibbons, 2019, p. 397). It posits that text worlds are mental models constructed during the processing of a given discourse (Werth, 1999, p. 74), illustrating the mental representations individuals create when engaging with language (Gibbons, 2019, p. 397). In general terms, the notion of a world is understood as “a representation of a particular state of affairs” (Werth, 1999, p. 68; Lahey, 2023, p. 286). Gavins (2007) further emphasizes that Text World Theory functions as a discourse framework, “concerned not just with how a particular text is constructed but how the context surrounding that text influences its production and reception” (p. 7). Moreover, the theory draws upon insights from cognitive neuroscience and psychology to account for the complex and dynamic processes underlying interpretation and aesthetic experience (Gibbons, 2019, p. 397).

A text world is a deictic space, defined initially by the discourse itself, particularly through its deictic and referential elements (Werth, 1999, p. 51). World-defining or world-building elements (*ibid.*, p. 52) establish the parameters of text worlds by indicating time, space / location, and the people and objects they contain (Gibbons, 2019, p. 397). Modifications to these parameters, as well as the use of negation and modality, can trigger *world-switches*, resulting in the creation of ontologically distinct text worlds (*ibid.*, p. 397).

Deictic elements are realized by linguistic units that establish the spatial and temporal coordinates of a text world, including locatives, spatial and temporal adverbs, demonstratives, and verbs of motion (Gavins, 2007, p. 36). These elements allow readers to mentally situate the events of the discourse. In parallel, referential elements identify entities and participants within the text world, such as personal pronouns, definite noun phrases, and other forms of definite reference. They do not merely indicate who or what is present in the text world but also activate readers' background cultural and experiential knowledge (*ibid.*, p. 36). Together, deictic and referential elements function as core world-building tools, providing the cognitive and linguistic foundation necessary for the construction and comprehension of text worlds.

We propose *the linguistic and narrative event* as the primary operational unit in the analysis of transdiscursivity in literary texts. This unit, performing a plot-generating function within the text, is manifested via multi-level linguistic and narrative means that depict particular situations, actions, and the emotional and / or cognitive states of a character or narrator. Acting as triggers for text worlds, each linguistic and narrative event can be realized by a single discourse type or multiple discourses simultaneously, making Text World Theory a particularly effective analytical tool for examining the interaction of transdiscursive elements.

The analysis of transdiscursivity in *The Lost Bookshop* and *Orbital* from the perspective of text worlds involves the following stages: (1) identification of linguistic and narrative events, based on thematic criteria and the unity of the narrative segment, determined by temporal-spatial coordinates, narrative perspective, and linguistic-stylistic features; (2) localization of the linguistic and narrative event within the text world, that is, establishing the locus of its unfolding (e.g., the internal world of a character or narrator, cultural space, social interaction); (3) revealing the specific discourse type(s) according to their prototypical features (see Изотова & Жихарева, 2025, с. 141); (4) reconstruction of the text world(s) with reference to deictic and referential elements, which serve as indicators of one or more discourses; (5) interpretation of the cognitive-pragmatic effect(s) of transdiscursivity. The following example illustrates this procedure:

This time I did reach out my hand and placed it softly over his. He gave me a tight smile, then once again signalled for another round. I lost track of time as we sat there across the table from each other. He was letting me into his world and it felt good to be out of my own for a while. He spoke about the paper he was writing on lost manuscripts.

'Reading the book, that's only the beginning – I want to know everything about it. What I want to know is who wrote the book, when and where and how and why. Who printed it, what it cost, how it survived, where it's been since, when it was sold, why and by whom, how it got there ... there's no limit to what I want to know about a book.'

I could tell he was getting a bit tipsy now; his words were crashing together in a haphazard way. I was getting very tipsy myself. I'd forgotten all about Madame Bowden.

'That's the allure of books – it's not just the story between the covers, but the story of where thy came from, who owned them. A book is so much more than a delivery vehicle for its contents', he continued, hands gesticulating wildly. *He only stopped talking when he realised I was laughing* (Woods, 2023, p. 94).

The excerpt from Evie Woods' *The Lost Bookshop* presents a linguistic and narrative event, namely the dialogue between the main characters, Henry and Martha, in which Henry expresses his view on the significance and purpose of reading. The locus of this event is the social space of interaction between the two characters in a café, where both interpersonal and cultural aspects of communication are simultaneously manifested. The text world unfolds in two discourse types: a psychological discourse conveying the protagonists' mental and emotional experiences associated with this event, and an academic discourse, represented by intellectual reflections on books.

The temporal coordinates of the text world, triggered by this event, are defined by temporal deixis, which integrates several temporal layers: (1) a retrospective layer, marked by Past Simple forms (*I did reach out, gave, signaled, sat, spoke*), establishes the main temporal framework of the narrative; (2) the present tense in Henry's utterances (e.g., *I want to know, That's the allure of books*) functions to emphasize his immediate narrative perspective; and (3) a subjective, experiential time, conveyed by deictic markers such as *this time* and *for a while*, conveys Martha's subjective perception of time and her slowed consciousness (*I lost track of time*).

The spatial deixis of the text world is indicated by the positioning of characters and objects within a confined communicative space – at a table in a public setting. It combines the physical locus, specifically, the pub and the table (*across the table from each other*), with the mental locus, which includes the character's world of knowledge and literary imagination (*He was letting me into his world*). The deictic centre of the depicted text world is Martha (I), whose perception frames this linguistic and narrative event. It is from her perspective that the reader experiences her interaction with Henry and his reading experiences, thereby gaining insight into the protagonists' engagement with books.

In stylistic terms, the psychological discourse is depicted via the characters' nonverbal behavior, exemplified by Marta's touch (*I did reach out my hand and placed it softly over his*) and Henry's facial response (a smile) to Marta's gesture (*He gave me a tight smile*). Academic discourse, in turn, is introduced by the reference to Henry's research on lost manuscripts (*He spoke about the paper he was writing on lost manuscripts [...]*). In this context, transdiscursivity emerges not only from the coexistence of psychological and academic discourses but also from their functional reconfiguration. While psychological discourse interprets scholarly activity as emotionally motivated, academic discourse, conversely, becomes a means of character development and interpersonal interaction. Cognitively and pragmatically, the refunctionalized interaction of psychological and academic discourses creates a multidimensional mental model of the characters, combining both cognitive aspects (their intellectual activities and goals) and emotional aspects (their feelings and affective experiences), thus intensifying the narrative's cognitive and pragmatic impact.

In general, the paper identifies two dominant models of transdiscursivity in the analyzed corpus: *vertical* and *horizontal*. The differentiation is based on the following criteria: (1) the way in which discourses unfold within the text world, and (2) the degree of hierarchy among the discourses constructing a given text world. The distinctive feature of *the vertical model* is that one discourse functions as the primary discourse, providing the foundation for constructing the text world, while other discourses are integrated subordinately, serving to clarify, elaborate, or enrich the events both emotionally and cognitively. In this model, the hierarchy of discourses is clearly marked, and the reader's perception of the text world is mediated predominantly via the dominant discourse.

In contrast, *the horizontal model* assumes that multiple discourses within the text world are on an equal footing, interacting and mutually complementing one another to create a multidimensional representation of events. There is no hierarchical subordination among the discourses, which allows the reader to perceive the text world as a space where knowledge, emotions, and cultural realities from different spheres are integrated without hierarchy. Let us consider an excerpt from the analyzed corpus in which the vertical model of transdiscursivity is illustrated:

I realized I had been clutching my blouse tightly at my chest. It was real. I had found it. I jumped up from my seat and then sat down again. I let out a shriek, then immediately wondered if it could possibly be true. Was this an excerpt from Emily's novel? My heart felt as though it were a balloon about to burst! I clapped my hands over my mouth, breathing excitedly into them. It couldn't be, could it? Was I still in my little shop, reading what would be the greatest literary discovery of modern times? I placed one hand of my heart and tried to steady its beats before reading it again. [...]

I was fascinated and beguiled and utterly stunned. I was still half-afraid to touch the paper in case I damaged it. [...]

My head swam with images of Millais' Ophelia and how his muse, Elizabeth Siddall, almost perished while sitting for the portrait in a cold bath. Or Oscar Wilde's painting, which seemed to be a doorway between two worlds, death and youth (Woods, 2023, pp. 213–214).

The excerpt from Evie Woods' *The Lost Bookshop* presents a linguistic and narrative event in which the protagonist discovers an unpublished novel by Emily Brontë. This discovery triggers the construal of a text world representing the character's inner experiences, rendered via embodied-emotional, reflective, and cultural types of discourse, organized according to a vertical principle. The dominant discourse is the embodied-emotional one, verbalized through lexical units that depict nonverbal expressions of Opaline's psycho-emotional and physical state of agitation and excitement following her discovery. The woman's nonverbal behavior

includes the following actions: clutching her blouse tightly at her chest (*I realized I had been clutching my blouse tightly at my chest*), jumping up from her seat and then sitting down again (*I jumped up from my seat and then sat down again*), letting out a shriek (*I let out a shriek*), clapping her hands over her mouth (*I clapped my hands over my mouth*), breathing excitedly into them (*breathing excitedly into them*), and trying to steady her heartbeat by placing one hand on her chest (*I placed one hand on my heart and tried to steady its beats*). She was fascinated, enthralled, and utterly stunned by the discovery, yet half-afraid to touch the novel for fear of damaging it (*I was fascinated and beguiled and utterly stunned; I was still half-afraid to touch the paper in case I damaged it*). The metaphor of the balloon, about to burst, expresses the extreme tension and excitement she experiences. Temporal deixis (*immediately, before reading it again*) and spatial deixis (*my little shop*) localize the events and structure the sequence of experiences, thereby creating the cognitive-emotional space of the text world.

In this excerpt, Opaline's inner speech articulates the reflective discourse, which communicates the woman's internal reflections and evaluations concerning the meaning and significance of the discovered text. Syntactically, Opaline's inner speech is characterized by interrogative structures (*Was this an excerpt from Emily's novel?, Could it possibly be true?; Couldn't it be, could it?*) and reflective descriptive clauses (*Was I still in my little shop, reading what would be the greatest literary discovery of modern times?*), which convey her evaluative stance. The reflective discourse does not exist independently within the text world; rather, it is "layered" onto the embodied-emotional discourse, subordinated to it, and in doing so enhances the protagonist's cognitive-emotional response.

The cultural discourse is signaled by culturally and historically intertextual references (*Emily Brontë, Millais, Elizabeth Siddall, Oscar Wilde*), lexical units denoting works of art (*novel, portrait, painting*), and evaluations of the cultural significance of Opaline's discovery (*the greatest literary discovery of modern times*). This discourse is also embedded in the dominant embodied-emotional discourse, providing a broader socio-cultural dimension to the construction of the character's text world.

Let us consider the following excerpt from Samantha Harvey's *Orbital*, where a horizontal model of transdiscursivity is manifested:

Christmas day, though Christ's not yet born – 0,23 billion years ago, and here come the dinosaurs for their five days of glory before the extinction event that wiped them out, or wiped out at least those landlubbing ones, the plodders and runners and tree-munchers, and left in their absence a vacant spot: Wanted – land-dwelling life forms, no time-wasters, apply within, and who should apply but the mammalian thing, who quicksharp by mid-afternoon on New Year's Eve had evolved into their most opportunistic and crafty form, the igniters of fire, the hackers in stone, the melters of iron, the ploughers of earth, the worshippers of gods, the tellers of times, the sailors of ships [...] Buddha came at six seconds to midnight, half a second later the Hindu gods, in another half-second came Christ and a second and a half later Allah.

In the closing part of the cosmic year there's industrialisation, fascism, the combustion engine, Augusto Pinochet, Nikola Tesla, Kahlo, Malala Yousafsai, Alexander Hamilton, Viv Richards, Lucky Luciano, Ada Lovelace, crowdfunding, the split atom, Pluto, surrealism, plastic, Einstein [...]

We're caught in a universe of collision and drift, the long slow ripples of the first Big Bang as the cosmos breaks apart; the closest galaxies smash together [...] (Harvey, 2023, pp. 112–114).

In Chapter 13 of Samantha Harvey's *Orbital*, a linguistic and narrative event representing the history of the universe is compressed into a single calendar year, while the history of

humanity is rendered within the span of only a few seconds. This event triggers a cosmic-scale text world, constructed via several discourse types, including scientific, religious, cultural-historical, and everyday discourses. Markers of the scientific discourse consist of temporal deixis (*0.23 billion years ago; six seconds to midnight*), actional deixis (*the closest galaxies smash together, the split atom, Pluto*), and references to natural phenomena expressed with scientific metaphor (*the first Big Bang as the cosmos breaks apart*), which together present the text world as vast, dramatic, and dynamic. At the same time, they also signal the integration of religious discourse into the polydiscursive text world, in which religious events unfold across the cosmic year and are embedded in the linguistic and narrative event that depicts the history of the universe.

The cultural-historical discourse is identified by means of culturally and historically intertextual references, realized via nominative units denoting prominent historical, cultural, and political figures and phenomena (*Augusto Pinochet, Nikola Tesla, Kahlo, Malala Yousafzai, Alexander Hamilton, Viv Richards, Lucky Luciano, Ada Lovelace, crowdfunding, surrealism, plastic, Einstein*), as well as with temporal deixis (*in the closing part of the cosmic year*). The inclusion of cultural-historical realities to construct a mental representation of human civilization, where the events of human history are compressed into the final seconds of the cosmic year, underscores both the immense scale and the fleeting nature of history.

The everyday discourse in this excerpt is expressed by lexical units describing daily human actions and activities, alongside temporal and spatial deixis that contextualize events on a human scale. For example, nominative units such as *sailors of ships, ploughers of earth, and igniters of fire* represent ordinary human practices across different historical periods. Temporal deixis (*by mid-afternoon on New Year's Eve*) organizes the sequence of events within "human time", while spatial deixis situates actions in familiar physical environments (*land, earth, familiar human spaces*). The integration of everyday discourse in the text world makes the vast cosmic and historical perspective more accessible to the reader, creating a contrast between the immensity of the universe and the ordinariness of human activity. In this way, everyday discourse effectively "grounds" the text world, facilitating an understanding of how people's daily actions are positioned within broader historical and cosmic processes. The incorporation of multiple discourse types, which objectify distinct domains of knowledge in representing the history of the universe in the analyzed excerpt, produces a cognitive-pragmatic effect of semantic depth and salience, emphasizing the key events and actors in both cosmic and human history.

Conclusions. In summary, this study has demonstrated that transdiscursivity is a fundamental principle in contemporary English fiction, functioning both as a linguistic and narrative phenomenon and a cognitive-aesthetic mechanism. The examination of *The Lost Bookshop* and *Orbital* demonstrates that transdiscursivity emerges from the interplay of multiple discourse types, which are either hierarchically structured in vertical models or function on an equal footing in horizontal models. The vertical model foregrounds a dominant discourse that structures the text world, while subordinate discourses enrich it emotionally, cognitively, or culturally. In contrast, the horizontal model allows several discourses to coexist and mutually complement one another, creating a multidimensional representation of events that integrates knowledge, emotions, and socio-cultural realities.

Using Text World Theory, linguistic and narrative events have been identified as operational units triggering the construction of text worlds, in which deictic and referential elements establish temporal, spatial, and experiential coordinates. The analysis has revealed that transdiscursivity not only enables the combination of discourses but also facilitates their functional reconfiguration, producing novel cognitive and pragmatic effects. Overall,

the study highlights that transdiscursivity functions as a dynamic process that challenges rigid boundaries between genres, styles, and discourses, reflecting the inherent fluidity of contemporary narrative practice. Future studies could explore transdiscursivity in digital and multimedia narratives, analyzing how text, image, and sound interact across discourses to create complex narrative worlds.

Conflict of Interest

No conflicts of interest were declared.

Use of Artificial Intelligence

Artificial intelligence was not used.

REFERENCES

- Бацевич, Ф. С. (2019). Інтердискурсивність і глибини фікціональності художнього тексту: лінгвоаративні аспекти. *Мовознавство*, 4, 3–12.
- Бойко, О. (2018). Інтердискурсивність у сучасному українському фентезі (на матеріалі роману Дари Корній «Гонимарник»). *Linguistic Bulletin*, 24–25, 239–245.
- Изотова, Н. П. (2025). Принципи інтердискурсивної взаємодії в художньому тексті. *The process and dynamics of the scientific path: Collection of scientific papers «SCIENTIA» with proceedings of the VIII International Scientific and Theoretical Conference, May 9, 2025, Strasbourg, French Republic* (pp. 126–127). International Center of Scientific Research.
<https://doi.org/10.36074/scientia-09.05.2025>
- Изотова, Н. П., & Жихарева, О. О. (2025). Інтердискурсивність художнього тексту: універсальні та ідіосинкратичні властивості. *Studia Philologica*, 24, 134–145.
<https://doi.org/10.28925/2311-2425.2025.249>
- Мороховский, А. Н. (2011). *Избранные труды: монография* / Сост., общ. ред. и вступ. статья О. П. Воробьевой. Киев: Изд. центр КНЛУ.
- Онiкiєнко, I. (2019). Полiдискурсивнiсть роману Сергiя Жадана “Интернат”. *Фiлологiчнi студiї: Науковий вiсник Криворiзького державного педагогiчного унiверситету*, 19, 77–90.
<https://doi.org/10.31812/filstd.v19i0.2324>
- Foucault, M. (1977). What is an author? In D. F. Bouchard & S. Simon (Eds.), *Language, counter-memory, practice: Selected essays and interviews* (pp. 113–138). Cornell University Press.
- Gavins, J. (2007). *Text world theory: An introduction*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
<https://doi.org/10.1515/9780748629909>
- Gibbons, A. (2016). Multimodality, cognitive poetics, and genre: Reading Grady Hendrix’s novel *Horrorstör*. *Multimodal Communication*, 5(1), 15–29.
- Gibbons, A. (2019). The “dissolving margins” of Elena Ferrante and the Neapolitan novels: A cognitive approach to fictionality, authorial intentionality, and autofictional reading strategies. *Narrative Inquiry*, 29(2), 391–417.
- Hawkins, M., & Mori, J. (2018). Considering ‘trans-’ perspectives in language theories and practices. *Applied Linguistics*, 39(1), 1–8.
<https://doi.org/10.1093/applin/amx056>
- Hawkins, M. R. (2021). Global storybridges: Being and becoming. In M. R. Hawkins (Ed.), *Transmodal communications: Transpositioning semiotics and relations* (pp. 1–21). Clevedon: Multilingual Matters.

- Lahey, E. (2023). Stylistics and text world theory. In M. Burke (Ed.), *The Routledge handbook of stylistics* (2nd ed., pp. 284–300). Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9780367568887-21>
- Tykhomyrova, O., & Izotova, N. (2024). Ludic stylistics: Narrating a thought experiment (A study of *The Science of Discworld* series). *Forum for Linguistic Studies*, 5(3).
<https://doi.org/10.59400/FLS.v6i1.1993>
- Rosch, E. (1975). Cognitive representations of semantic categories. *Journal of Experimental Psychology: General*, 104(3), 192–233.
<https://doi.org/10.1037/0096-3445.104.3.192>
- Stockwell, P. (2002). *Cognitive poetics: An introduction*. London / New York: Routledge.
- Werth, P. (1999). *Text worlds: Representing conceptual space in discourse*. Harlow: Longman.
- Wu, J.-G. (2012). Studies on interdiscursivity. *Sino-US English Teaching*, 9(7), 1312–1317.
- Yuhan, N. L. (2025). Performative narratives in contemporary German experimental theater: Intermediality, transdiscursivity, psychologism. In *Performing arts in the context of European traditions: Historical development, cultural aspects and modern trends* (pp. 208–253).
<https://doi.org/10.30525/978-9934-26-555-6-11>

ILLUSTRATIVE MATERIAL

- Harvey, S. (2023). *Orbital*. London: Vintage.
- Woods, E. (2023). *The Lost Bookshop*. One More Chapter.

TRANSLITERATED REFERENCES

- Batsevych, F. S. (2019). Interdiskursyvnist' i hlybyny fiktsionálnosti khudozhn'oho tekstu: linhvonaratyvni aspekty. *Movoznavstvo*, 4, 3–12.
- Boiko, O. (2018). Interdiskursyvnist' u suchasnomu ukrains'komu fentezi (na materialí romanu Dary Korniy “Honykhmarnyk”). *Linguistic Bulletin*, 24–25, 239–245.
- Izotova, N. P. (2025). Pryntsypy interdiskursyvnoï vzaïemodii v khudozhn'omu teksti. *The process and dynamics of the scientific path: Collection of scientific papers “SCIENTIA” with proceedings of the VIII International Scientific and Theoretical Conference, May 9, 2025, Strasbourg, French Republic* (pp. 126–127). International Center of Scientific Research.
<https://doi.org/10.36074/scientia-09.05.2025>
- Izotova, N. P., & Zhykhareva, O. O. (2025). Interdiskursyvnist' khudozhn'oho tekstu: universal'ni ta idyosynkratychni vlastyvoli. *Studia Philologica*, 24, 134–145.
<https://doi.org/10.28925/2311-2425.2025.249>
- Morokhovs'kyi, A. N. (2011). *Vybrani pratsi: monohrafiia* / Sost., obshch. red. i vstup. stattia O. P. Vorob'evoi. Kyiv: Vyd. tsentr KNLU.
- Onikienko, I. (2019). Polidyskursyvnist' romanu Serhii Zhadana “Internat”. *Filolohichni studii: Nauk. visnyk Kryvoriz'koho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu*, 19, 77–90.
<https://doi.org/10.31812/filstd.v19i0.2324>
- Foucault, M. (1977). What is an author? In D. F. Bouchard & S. Simon (Eds.), *Language, counter-memory, practice: Selected essays and interviews* (pp. 113–138). Cornell University Press.
- Gavins, J. (2007). *Text world theory: An introduction*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
<https://doi.org/10.1515/9780748629909>
- Gibbons, A. (2016). Multimodality, cognitive poetics, and genre: Reading Grady Hendrix's novel *Horrorstör*. *Multimodal Communication*, 5(1), 15–29.

- Gibbons, A. (2019). The “dissolving margins” of Elena Ferrante and the Neapolitan novels: A cognitive approach to fictionality, authorial intentionality, and autofictional reading strategies. *Narrative Inquiry*, 29(2), 391–417.
- Hawkins, M., & Mori, J. (2018). Considering ‘trans-’ perspectives in language theories and practices. *Applied Linguistics*, 39(1), 1–8.
<https://doi.org/10.1093/applin/amx056>
- Hawkins, M. R. (2021). Global storybridges: Being and becoming. In M. R. Hawkins (Ed.), *Transmodal communications: Transpositioning semiotics and relations* (pp. 1–21). Clevedon: Multilingual Matters.
- Lahey, E. (2023). Stylistics and text world theory. In M. Burke (Ed.), *The Routledge handbook of stylistics* (2nd ed., pp. 284–300). Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9780367568887-21>
- Tykhomyrova, O., & Izotova, N. (2024). Ludic stylistics: Narrating a thought experiment (A study of *The Science of Discworld* series). *Forum for Linguistic Studies*, 5(3).
<https://doi.org/10.59400/FLS.v6i1.1993>
- Rosch, E. (1975). Cognitive representations of semantic categories. *Journal of Experimental Psychology: General*, 104(3), 192–233.
<https://doi.org/10.1037/0096-3445.104.3.192>
- Stockwell, P. (2002). *Cognitive poetics: An introduction*. London / New York: Routledge.
- Werth, P. (1999). *Text worlds: Representing conceptual space in discourse*. Harlow: Longman.
- Wu, J.-G. (2012). Studies on interdiscursivity. *Sino-US English Teaching*, 9(7), 1312–1317.
- Yuhan, N. L. (2025). Performative narratives in contemporary German experimental theater: Intermediality, transdiscursivity, psychologism. In *Performing arts in the context of European traditions: Historical development, cultural aspects and modern trends* (pp. 208–253).
<https://doi.org/10.30525/978-9934-26-555-6-11>

TRANSLITERATED ILLUSTRATIVE MATERIAL

- Harvey, S. (2023). *Orbital*. London: Vintage.
- Woods, E. (2023). *The Lost Bookshop*. One More Chapter.

Дата надходження до редакції 11.09.2025
Ухвалено до друку 18.11.2025

Author information

<p style="text-align: center;">Izotova Natalya Pavlivna,</p> <p>Doctor of Sciences (Philology), Professor, Chair of the Department of English Philology and Philosophy of Language, Kyiv National Linguistic University</p> <p>e-mail: natlya.izotova@knlu.edu.ua</p>		<p style="text-align: center;">Fields of scientific interest</p> <p>cognitive stylistics, cognitive narratology, multimodal stylistics, ludic poetics, cognitive discourse studies</p>
--	---	---

I. S. Kyrychenko

Kyiv National Linguistic University, Ukraine
e-mail: iryna.kyrychenko@knlu.edu.ua
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-3587-5939>

O. V. Sytenka

Kyiv National Linguistic University, Ukraine
e-mail: helen.sytenka@knlu.edu.ua
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-7000-8910>

APHORISMS IN TWENTIETH-CENTURY AMERICAN POETRY: PARADOXICALITY AS A KEY TO WORLDVIEW REFLECTION

Abstract

The article examines the mechanisms of implementing paradoxicality in aphorisms of twentieth-century American poetry. Paradoxicality holds a prominent place in contemporary studies, as it reflects not only the uniqueness of linguistic expression, but also the complexity of cognitive processes. As a significant object of linguistic analysis, it demonstrates the ability of languages to generate contradictory yet semantically rich statements, which challenge traditional norms and enhance the philosophical and cultural dimensions of poetic discourse.

An endeavour is made to scrutinise aphorisms as one of the most effective means of verbalising paradoxicality, given that they are capable of producing new senses through semantic oppositions and the violation of habitual models and norms of lexical compatibility, creating a contrast between the expected and the unexpected. Despite the fact that aphorisms have long attracted the attention of the scientific community and as a linguistic and cultural phenomenon have been studied by representatives of various scientific schools, a number of issues still require more detailed consideration. Paradoxicality as one of the defining features of aphoristic expressions is among such issues. It is precisely the paradoxical approach to comprehending phenomena and objects of the surrounding world that shapes the distinctiveness of the aphorism as a form of deep philosophical generalisation and verbalisation of human experiences. Due to their original and stunning content, aphorisms often transcend traditional criteria of truth and falsity.

The material for the study encompasses the aphorisms selected from the works of twentieth-century American poetry. This literary corpus represents a valuable source of forms in which the authors' individuality combines with universal cultural codes. Such expressions not only exhibit the intricate existential and philosophical ideas of their era, but also remain relevant in the twenty-first century, shaping our critical engagement with complex and multifaceted issues.

Keywords: paradoxicality, contradiction, semantic opposition, linguistic expression, aphorism, American poetry.

Анотація

У статті досліджено механізми реалізації парадоксальності в афористичних висловах американської поезії ХХ століття. Парадоксальність посідає важливе місце в сучасних мовознавчих студіях, адже вона відображає не тільки своєрідність мовного вираження, а й складність когнітивних процесів. Як значущий об'єкт лінгвістичного аналізу, вона демонструє потенціал мови генерувати суперечливі, але змістовно насичені вислови, які кидають виклик традиційним нормам і збагачують філософські й культурні виміри поетичного дискурсу.

Проаналізовано афоризми як один із найефективніших засобів вербалізації парадоксальності, адже вони здатні породжувати нові сенси через семантичні опозиції й порушення звичних моделей та норм лексичної сполучуваності, створюючи контраст між очікуваним і несподіваним. Попри те, що афоризми вже давно привертають увагу наукової спільноти і як лінгвістичний та культурний феномен вивчались представниками різних наукових шкіл, усе ще залишається низка питань, які потребують більш детального аналізу з боку лінгвістів. Серед таких питань, зокрема, парадоксальність як одна з визначальних ознак афористичного вислову. Саме парадоксальний

спосіб осмислення явищ та об'єктів навколишньої дійсності визначає специфіку афоризму як форми глибокого філософського узагальнення та вербалізації людського досвіду. Зміст афоризмів часто виходить за межі традиційних критеріїв істинності та хибності, демонструючи неоднозначність і багатомірність смислів.

Матеріалом дослідження обрано афористичні вислови з творів американської поезії ХХ століття. Цей літературний пласт становить цінне джерело форм, у яких поєднуються авторська індивідуальність та універсальні культурні коди. Такі вислови не лише відображають складні екзистенційні та філософські ідеї своєї доби, а й зберігають актуальність у ХХІ столітті, стимулюючи рефлексію над проблемами сьогодення та критичне осмислення дійсності.

Ключові слова: парадоксальність, суперечність, семантична опозиція, мовне вираження, афоризм, американська поезія.

Introduction. In present-day scholarly studies, paradoxicality emerges as a distinctive cognitive and philosophical challenge, compelling a reevaluation of language as a reflective medium for the intricate and ambiguous processes of human cognition. Paradoxicality in languages constitutes one of the central objects of linguistic inquiry, as it reflects the capacity of languages to produce contradictory yet valid and meaningful utterances. These utterances notably enrich artistic discourse through a unique synthesis of stylistic expressiveness and intellectual provocation, eliciting in a listener or reader a need to reassess established conceptual frameworks.

Paradox as a linguistic phenomenon reveals tension between form and content, logic and intuition. It is precisely this contradictory nature that makes it a significant object of analysis within the frameworks of pragmalinguistics, cognitive linguistics, and stylistics. The linguistic realization of paradox is frequently linked to the subversion of conventional patterns and standards of lexical compatibility, creating a contrast between the expected and the unexpected and disrupting stereotypical models of perceiving and understanding reality. The study of paradoxicality resides at the intersection of linguistics, philosophy, and psychology, as paradox reflects the complex mechanisms of human thought and communication.

Analysis of recent research and publications. Paradoxicality, including that of linguistic expressions, was actively studied as early as the times of antiquity, particularly in the works by Aristotle (Аристотель, 2018). Subsequently, the phenomenon of paradox was examined in philosophical (Декарт, 2001), literary (Lodge, 1999), linguistic studies (Смець, 2022; Зорницька, 2012; Ковальова, 2021; Короткова, 2014), and cognitive linguistics (Adamson, 2007). New dimensions for the exploration of paradoxicality emerged within the framework of the approach that O. S. Marina suggested terming semiopoetics (Маріна, 2014).

According to contemporary scholars, a paradox might arise when the facets of a linguistic expression or an utterance contradict one another, with the underlying basis of such contradiction potentially residing in their various aspects – formal-structural, semantic, referential, or cognitive (Oms, 2022; Sorensen, 2003).

In linguistic terms, paradoxicality is a result of conceptualizing objects, events, or phenomena of the real or imaginary world through the prism of rational (logical) and irrational (emotional, sensory) cognition, which is manifested through verbal or nonverbal forms (Marina, 2018, p. 181). Among these, the aphorism stands out as a distinctive rhetorical mode that conveys the author's reinterpretation of the surrounding world in its full complexity and multifaceted nature. The relevance of studying aphorisms as one of the most potent verbal means for realizing paradoxicality is determined by their capacity to model new meanings and to prompt the reader toward a critical re-evaluation of established concepts.

The **material** of our study is featured by a number of paradoxical aphoristic expressions collected from the texts of twentieth-century American poetry, as it represents a valuable source of such forms that reflect a synthesis of an individual style and universal cultural

codes. These expressions encapsulate complex existential and philosophical ideas of the era and remain relevant for the twenty-first century, aiding the reader in comprehending the contradictions of the post-truth epoch through a critical reinterpretation of reality. In contrast to ordinary speech, which in everyday life serves as a means of communication, information exchange, and the expression of thoughts and feelings, poetic speech not only reflects but also evokes such “irrational elements as sensations and emotions” (Маріна, 2015, с. 108; Freeman, 2013, p. 92). Therefore, it can be suggested that paradoxical aphorisms, as elements of the twentieth-century American poetic texts, also possess such potential and fulfill a modeling function, transforming the reader’s worldview, mood, and general understanding of their environment. Such aphorisms resist unequivocal determination according to the criterion of logical truth; that is, as a rule, they cannot be categorically classified as either true or false.

The **purpose** of this article is to reveal the ways of realising paradoxicality in aphoristic expressions, particularly by elucidating the mechanisms of creating contradictory meanings that prompt the reader to reinterpret the established worldview concepts. The research **methods** are grounded in a comprehensive integration of semantic, cognitive, and stylistic analysis, which enable the exploration of the processes of realizing paradoxicality in the aphorisms of twentieth-century American poetry and their impact on contemporary reflection on such complex and elusive concepts as existence, freedom, morality, and the like.

Presentation and discussion of the main research material. Among the countless aphoristic expressions existing in the arsenal of every linguocultural community, we can distinguish the so-called independent aphorisms, which were initially created as autonomously functioning self-contained elements, and contextual aphorisms (Гулідова, 2013), which constitute an essential part of artistic or philosophical discourse. It is noteworthy that in texts, particularly in fiction, both prose and poetry, there are so-called potential aphorisms which may acquire the status of fully-fledged autonomous expressions outside their original context. Quite often, it is precisely works of fiction that become an inexorable source of aphoristic expressions which remain in the reader’s memory far longer than a book itself (Grant, 2016, p. 1). The addressee of a text plays the role of a mediator who identifies an aphorism that has captured their attention due to its semantic depth or unusual linguistic form from the macrocontext of an artistic or philosophical work, thereby granting it the status of an independent expression. To a great extent, this is conditioned by a number of aphorisms’ unique characteristic features, such as authorship, conciseness, semantic completeness, universal significance, expressiveness, didacticism, and paradoxicality.

Despite its centuries-long existence, the aphorism remains an object of persistent interest for scholars and has repeatedly been the subject of numerous academic inquiries. Specifically, researchers have focused on its structural characteristics (Шарманова, 2025), linguocognitive features (Анастасєва, 2017; Оніщенко, 2007; Швачко et al., 2008), and functional-pragmatic properties (Анастасєва, 2017; Бабенко, 2013). A number of definitions of the term “aphorism” can be attributed to different approaches to its understanding and interpretation, as well as to discrepancies regarding which of its distinctive features are emphasised by the representatives of various academic schools. Based on the existing approaches, we previously defined it as a complex linguo-cognitive formation structurally organized in the form of one or two sentences and distinguished by the presence of a specific author, imagery, and profound, often paradoxical, judgments (Гулідова, 2013). This definition will also be applied in the present article.

Although aphorisms have long attracted the attention of the academic community and, as a linguistic and cultural phenomenon, have been studied by the representatives of various disciplines and academic schools, a number of questions still remain unresolved and therefore require more detailed scrutiny on part of linguists. Paradoxicality as one of the key features of the aphorism is among such complex issues. The originality and expressiveness of many aphorisms stems precisely from the paradoxical mode of conceptualizing phenomena and objects of the surrounding world. In a broad sense, a paradox can be interpreted as a judgment that diverges from commonly accepted norms and beliefs and constitutes an unusual or original negation of what is considered unquestionably correct (Sorensen, 2003).

Following the suggestion by O. S. Marina, in order to identify and determine a particular aphoristic expression as paradoxical, we shall apply a number of categorical features of paradoxicality actualized within it, such as contradiction, incongruity, illogicality, weirdness, unexpectedness, originality, opposition, and anomaly (Марина, 2014, с. 129; Marina, 2018, p. 181). This will make it possible to reveal the mechanisms of semantic shifts in poetic aphoristic expressions.

One of illustrative examples of paradoxicality realization can be found in the aphoristic expression from A. Rich's poetry: "*Every peak is a crater*" (Rich, 1976). Paradoxicality is grounded here in the combination of semantically opposite lexemes "*peak*" and "*crater*". The lexeme "*peak*", in its primary meaning, denotes the highest point or a summit, and metaphorically – the moment of greatest development or success. In contrast to "*peak*", the lexeme "*crater*" in its literal sense refers to a large hole caused by an explosion or meteorite impact. In a metaphorical sense, it symbolizes decline and failure, thereby creating a semantic opposition that conditions the paradoxicality of the aphorism. In the cited expression, these lexemes realise an opposition of ascent and decline which belong to different poles of a single semantic paradigm. Their combination within one nominative chain creates an ontological paradox, where opposing characteristics are superimposed upon the same object. Declaring their identity violates logic and ordinary perception. The paradox expresses a dialectical unity of opposites: achievement and downfall are inseparable, each transforming into the other. Thus, the opposition *peak* – *crater* does not merely illustrate the alternation of rises and falls, but fuses them into a single conceptual image, producing a paradoxical effect whereby the highest point simultaneously signifies decline and void, turning success itself into a symbol of impending loss.

A comparable example of a paradoxical aphorism-definition is found in the expression "*Dark is what brings out your light*" (Frost, 1916). Here, the paradox hinges on the antonymic lexemes "*dark*" and "*light*", which, at first glance, lack a direct logical nexus. "*Dark*" evokes absence, obscurity, or adversity (literal night or metaphorical despair), while "*light*" signifies illumination, clarity, positivity or hope. Consequently, the statement initially seems illogical, and the situation it depicts – impossible. However, the metaphorical dimension of the expression, in which *darkness* can be interpreted as an obstacle or challenge that enables one to discover *light*, that is, the positive aspects of life, resolves this apparent contradiction. Their juxtaposition forms an ontological antonymic paradox: darkness, typically an obliterating force, becomes generative, bringing out or enhancing light. This paradox blends rationality and definitional character with emotional imagery, fulfilling a modeling function that alters the reader's worldview and reality perception.

In the examples discussed above, paradoxicality is manifested precisely through the categorical features identified by O. S. Marina (2018, p. 181). Specifically, A. Rich's expression "*Every peak is a crater*" exemplifies the features of contradiction and impossibility, as it combines mutually exclusive concepts. R. Frost's aphorism "*Dark is*

what brings out your light” actualizes paradoxical contradiction and incongruity, since the opposition between “*dark*” and “*light*” is presented not as mutual exclusion, but as a condition for the emergence of one phenomenon through the other. In the analysed material, incongruity, as interpreted by V. O. Samokhina, is understood as an alogism, a violation involving the unification of two logical but incompatible ideas (Самохіна, 2012). Thus, it can be observed that aphorisms in the twentieth-century American poetry encompass various types of paradoxical features outlined in the classification, and it is precisely through these features that they generate a profound effect of semantic novelty.

The paradox in the analysed aphorisms is often rooted in challenging traditional viewpoints and seeks to disrupt stereotypical modes of interpreting reality. This disruption may take diverse forms, ranging from critical scepticism toward commonly accepted judgments to a constructive reexamination of values and experiences. As an example, the paradoxical aphoristic expression from R. Frost’s *Home Burial*, “*A man must partly give up being a man with women-folk*” (Frost, 1914), functions as a prescriptive behavioral directive for men on how to navigate relationships with women, presenting a direct antithesis to the prevalent slogan “*Be a man!*”. While the specificity of bringing up men varies across cultural and social communities, they are typically encouraged to embody traditional masculine stereotypes, such as physical strength, fearlessness, competitiveness, and dominance. The analysis of this expression through the lens of paradoxicality, as categorized by O. S. Marina (2018), reveals that it activates several features: contradiction between the socially imposed perception of masculinity and the exhortation to partially abandon it; and illogicality, arising from the apparent contradiction between “being a man” and “partially relinquishing one’s masculine essence”. More so, the aphorism features weirdness and unexpectedness, as the suggested behavioral paradigm defies established social norms via the unorthodox nature of the guidance offered to the recipient. Through the convergence of these characteristics, the aphorism serves as a tool for reevaluating traditional conceptions of masculine behavior.

The aphoristic statement “*Psychology which explains everything, explains nothing*” (Moore, 1935) refutes the prevalent assumption that psychology functions as a universal instrument for addressing all issues and explicating human behavior. The paradoxical nature of this statement stems from the semantic antithesis between its constituent elements – the universal quantifier “*everything*” that signifies totality and the negating quantifier (Паславська, 2005, с. 78) “*nothing*” which in the analysed example emphasises the infeasibility of attaining a fully comprehensive explanation. Employing the framework of paradoxicality delineated by O. S. Marina (2018), the statement exhibits several categorical characteristics: a contradiction between the widely held belief in psychology’s omniscience and its actual explanatory limitations; illogicality and incongruity, resulting from the semantic conflict between “*everything*” and “*nothing*”. Consequently, this aphorism not only exposes the inherent constraints of psychological science but also, through its paradoxical semantic structure, prompts the recipient to critically reassess general assumptions about universal methods for comprehending human nature. By deftly integrating contradictory meanings within a single utterance, it generates cognitive tension that stimulates rigorous critical reflection, thereby enhancing the aphorism’s intellectual potency in challenging epistemological stereotypes.

The semantic analysis of aphoristic expressions drawn from the twentieth-century American poetic texts has identified examples of aphorisms wherein the authors frequently integrate both positive and negative appraisals of a specific concept or phenomenon. For example, in the aphorism “*The best way to hate is the worst*” (Frost, 1929), a contradiction emerges through the employment of two antonymous evaluative adjectives in the

superlative form, “*best*” and “*worst*” to characterize the same referent – the emotion of hatred. Irrespective of how hatred is construed – whether as a behavioral pattern intended to inflict harm on another individual or group, as an emotional response elicited by others’ actions, or as a sentiment accrued through extended interaction – the poet’s judgment is unequivocal: all expressions of hatred entail detrimental consequences for both the subject and the object of such emotions. This case exemplifies how poetic aphorisms can provoke a critical reexamination of entrenched assumptions about human emotions and conduct, thereby underscoring the constructive role of paradox in literary discourse. By fusing the incompatible, such aphorisms challenge the readers to transcend habitual perspectives, fostering deeper insight into the complexities of existential experience and interaction.

Paradoxical aphorisms may be oriented towards either rational or emotional engagement with reality. Those that are rationally oriented frequently elucidate a specific concept or uncover novel, often startling, attributes of an object. For example, in the aphorism “*The moment foreseen may be unexpected when it arrives*” (Eliot, 1935), a contradiction emerges from the antonymous lexical units “*foreseen*” and “*unexpected*”, which juxtapose mutually exclusive characteristics of the same entity – the arrival of an event that, despite prior anticipation, may nonetheless be quite unforeseen, thereby presenting an apparently surprising scenario. Likewise, in the aphorism “*The flash can make the spirit visible*” (Roethke, 1953), antithetical meanings of the immaterial and the visible are fused, challenging the orthodox perception of the spirit as an inherently invisible entity. Concurrently, this paradox illuminates novel attributes of the object, revealing that a specific experience or a fleeting event (“*flash*”) can render a person’s inner state or spiritual essence perceptible. By exploiting similar semantic oppositions, such aphorisms not only disrupt traditional epistemological frameworks, but also provoke a profound reconceptualization of human existence, thereby reinforcing their intellectual and philosophical significance in the literary discourse of twentieth-century American poetry.

The aphoristic statement “*The power of the visible is the invisible*” (Moore, 1941) embodies paradoxicality by integrating mutually exclusive concepts – the “*visible*” and the “*invisible*”. Initially, the statement seems illogical, given the apparent opposition between the visible and the invisible, where one category cannot naturally align with the other. Yet, the profound significance of the aphorism resides in its articulation of an incongruous facet of reality: the potency or value of the visible is realized through latent, unseen processes and attributes. By harnessing this semantic tension, the aphorism not only confronts customary beliefs, but also invites a deeper philosophical reflection on the interplay between perceptible and imperceptible realities. Consequently, this empowers the author to emphasise the intangible facets of the world and highlight the critical role of the imperceptible.

Let us consider some other examples that elucidate the varied forms and functions of aphorisms, grounded in the categorical framework of paradoxicality articulated by O. S. Marina (Марина, 2014, с. 129; Marina, 2018, p. 181). The paradoxical nature of the aphorism “*In order to possess what you do not possess you must go by the way of dispossession*” (Eliot, 1940) arises from the semantic antithesis between the lexemes “*possess*” (to own) and “*dispossession*” (deprivation). This statement foregrounds an interplay between acquisition and loss, defying ingrained logical structures and aligning with the categories of illogicality and anomaly. Yet, within a philosophical context, it bolsters the imperative of forsaking, for example, material possessions to attain a higher, immaterial gain. Such a conceptual approach resonates with the traditions of spiritual self-denial, which are typically oriented toward transcending material attachments to foster inner tranquility, discipline, and spiritual maturation. The aphorism not only challenges the

established frameworks of knowledge, but also invites a profound reconsideration of the dialectics between possession and renunciation, thus enriching the reader's understanding of existential tensions through the lens of poetic discourse.

The semantic incongruity in the aphorism "*We live in freedom by necessity*" (Auden, 1938) emerges from the juxtaposition of the concepts FREEDOM and NECESSITY, which conventionally operate as antinomies. The paradox manifests through the actualization of such categorical features of paradoxicality as contradiction, incongruity, and impossibility, since the combination of mutually exclusive notions generates a semantic and conceptual tension. Freedom, conventionally associated with volition and the absence of constraint, is presented here as conditioned by necessity, which appears logically incompatible. This incongruent relationship creates a profound contradiction that encourages a reinterpretation of the concept of FREEDOM not as an absolute, but as a relational category co-dependent on necessity. In this way, the aphorism dismantles the epistemological stereotype of freedom as boundless autonomy, reconfiguring it within the dialectical interplay of determinism and volition. It also reflects the existentialist perspective (Sartre, 2007), where freedom is inseparable from responsibility and is viewed not as an abstract ideal, but as an existential condition that unfolds through the necessity of making choices within the constraints of being.

In Edwin Arlington Robinson's aphorism, "*Who sees a little may do less than many who are blind have done*" (Robinson, 1916), the contrast between sight and blindness serves as the source of paradox. Common logic dictates the superiority and preeminence of the sighted over the blind; yet, this expression subverts this stereotype, emphasizing the relativity of any assumed advantage. The expression exhibits multiple categorical features of paradoxicality (Marina, 2018, p. 181): contradiction, as it defies the ingrained belief that sight inherently ensures greater achievement; incongruity, through the startling alignment of blindness with superior outcomes; illogicality, as the notion that the blind may outperform the sighted defies rational expectations; originality, as the aphorism offers a novel perspective on human potential. The feature of opposition is central, embodied in the semantic clash between "*sight*" and "*blindness*", which reframes their relationship not as hierarchical but as interdependent. Consequently, Robinson's aphorism plays up paradoxicality not merely as a stylistic ornament but as a profound tool that redefines human perception, capability, and wisdom.

The aphorism from Carl Sandburg's poetry, "*Things will not get better till they've been worse*" (Sandburg, 1936), hinges on the paradoxical statement that amelioration is contingent upon preceding decline. This stands in opposition to common assumptions about progress as a linear trajectory of improvement rather than a regressive phase. The paradox, therefore, emerges from the semantic and logical opposition between "*better*" and "*worse*", whose regular relationship implies mutual exclusivity. The analysed expression comprises several categorical attributes of paradoxicality. Contradiction and incongruity are realised through the inversion of the causal relation between decline and progress; illogicality arises from the statement's challenge to rational expectations of temporal and developmental order; while unexpectedness and weirdness are embedded in the counterintuitive assertion that deterioration constitutes a precondition for renewal. Through this intricate interplay of conflicting meanings, the aphorism performs a cognitive and philosophical function: it compels the reader to reinterpret the concept of progress not as a steady, unidirectional ascent, but as a cyclical process in which crisis and decline serve as catalysts for transformation and growth. The paradoxicality of the statement thus operates as a mechanism of conceptual reframing, urging a deeper reflection on the dialectical nature of change, the idea that resonates with the broader philosophical and existential tendencies of twentieth-century American poetry.

In the aphorism by Allen Tate, “*It is a privilege to be dead*” (Tate, 1932), a profound incongruity emerges between the lexeme “*privilege*”, denoting advantage or honorable right, and the concept of DEATH, conventionally associated with tragedy and loss. The semantic contradiction manifests through the positive appraisal of a phenomenon typically marked as negative. This unexpectedness prompts reimagining death as a unique state, potentially signifying liberation from the world’s burdens, thus aligning with an existential perspective on human life and mortality.

Likewise, Sylvia Plath’s aphorism, “*Dying is an art, like everything else*” (Plath, 1962), constructs a paradox by juxtaposing death with art, an unanticipated comparison given the traditional framing of death as a tragedy and art as creative freedom and mastery. This interpretation activates the features of eccentricity, anomaly as a divergence from the common (Дягілева, 2020, с. 42), and originality, as it subverts the vision of death solely as a negative event. The paradox resonates with Eastern philosophical paradigms (Rinpoche, 2024), which view death as an integral, natural phase of a life cycle, encouraging the “*art*” of mindful acceptance. Furthermore, Plath’s aphorism exemplifies the aestheticisation of death, reflecting a literary endeavor to reframe it not merely as a biological endpoint but as a culturally significant phenomenon. By tapping into these paradoxical attributes, both aphorisms challenge deep-seated beliefs about mortality, compelling a fundamental reexamination of how it shapes human experience.

Conclusions and prospects for further research. The analysis of aphorisms in twentieth-century American poetry has demonstrated that they constitute a powerful instrument of both semantic and cognitive reconstruction. The interplay of mutually exclusive meanings, the violation of conventional semantic compatibility, and the creation of linguistic and logical paradoxes enable poets to dismantle established stereotypes and to propose new perspectives on the perception of reality. Paradoxicality, functioning as a multidimensional stylistic and cognitive mechanism, intensifies the subjectivity of expression, stimulates critical and reflective thinking, and enriches both the communicative and cultural context of poetic discourse. Consequently, the aphorism emerges not merely as a stylistic ornament but as a philosophical and epistemological tool for exploring and articulating life complexities.

The prospects for further research lie in adopting a gender-based comparative approach to the analysis of paradoxical aphorisms in male and female poetry, particularly of the twenty-first century. Such an inquiry could illuminate gender-specific similarities and divergences in the verbalization of worldview paradoxes, as well as their role in shaping universal philosophical ideas within the context of an increasingly globalized contemporary society.

Conflict of Interest

The authors declare no conflicts of interest.

Use of Artificial Intelligence

No artificial intelligence tools or materials were used in the manuscript.

REFERENCES

- Анастасьева, О. А. (2017). *Англомовний афоризм: прагматистичний та когнітивний аспекти*. [Дис. канд. філол. наук, Запорізький національний університет]. Запоріжжя.
https://phd.znu.edu.ua/page/dis/02_2017/Anastasieva_dis.pdf
- Аристотель. (2018). *Поетика*. Фоліо.

- Бабенко, О. В. (2013). Функціонально-прагматичні аспекти афоризмів на матеріалі виступів Гілларі Родхем Клінтон. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Філологічні науки. Мовознавство*, 20, 56–59.
<https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/8215>
- Гулідова, І. С. (2013). Структурно-семантичні особливості афоризмів американських поетичних текстів ХХ століття. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Філологічні науки*, 14, 133–139.
- Декарт, Р. (2001). *Міркування про метод*. (В. Адрушко, С. Гатальська, Пер.). Тандем. (Оригінал опубліковано 1637 р.)
- Дягілева, Ж. А. (2020). Лексико-семантичні засоби вербалізації поняття “Anomalie” в німецькій мові. *Вісник КНЛУ. Серія Філологія*, 23, 2, 40–46.
<https://doi.org/10.32589/2311-0821.2.2020.222741>
- Ємець, О. В. (2022). Парадокс як прояв стилістичного прийому висунення у сучасних коротких оповіданнях: прагматичні та перекладацькі аспекти. *Вісник науки та освіти*, 3(3), 24–37.
[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2022-3\(3\)-24-37](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2022-3(3)-24-37)
- Зорницька, І. В. (2012). Типологія парадоксального: класифікація парадоксів у художньому тексті. *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*, 26, 192–201.
- Ковальова, Т. П. (2021). Явище художнього парадокса в лінгвістичному аспекті (на матеріалі творів Бертольта Брехта). *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*, 32 (71), 3, 145–153.
<https://doi.org/10.32838/2710-4656/2021.3-1/25>
- Короткова, Л. В. (2014). Парадокс як прийом створення ефекту ошуканого очікування в англomовному художньому дискурсі. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Філологічна*, 44, 137–140.
- Маріна, О. С. (2014). Категоріальна специфіка парадоксальних поетичних форм у сучасних англomовних поетичних текстах. *Нова філологія*, 66, 128–133.
- Маріна, О. С. (2015). Варіативність актуалізації парадоксальності в сучасному англomовному поетичному дискурсі. *Наукові записки КДПУ. Серія: Філологічні науки /мовознавство*, 138, 107–109.
- Онiщенко, Н. А. (2007). Метафорична і парадоксальна репрезентація концепту людина в німецькомовних афоризмах. *Вісн. Харк. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна*, 782, 72–77.
- Паславська, А. Й. (2005). *Заперечення як мовна універсалія: принципи, параметри, функціонування*. Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка.
- Самохіна, В. О. (2012). *Жарт у сучасному комунікативному просторі великої Британії і США: текстуальний та дискурсивний аспекти*. ХНУ імені В. Н. Каразіна.
- Шарманова, Н. (2025). Структурне моделювання польської афористики. *Українська полоністика. Філологічні дослідження*, 23.
<https://doi.org/10.35433/2220-4555.23.2025.fil-10>
- Швачко, С. О., Анохіна, Т. О., Баранова, С. В., Кобякова, І. К., Козловська, Г. Б., Косенко, Ю. В., & Чуланова, Г. В. (2008). *Лінгвокогнітивні аспекти малих текстів: монографія*. СумДУ.
- Adamson, T. (2007). Cognition and Conflation: Addressing a paradox in cognitive linguistics. *Cognitive Semiotics*, 15, pp. 87–101.
<https://doi.org/10.1515/COGSEM.2007.1.FALL2007.87>

- Freeman, M. (2013). The Influence of Anxiety: Poetry As A Theory of Mind. *Cognition, Communication, Discourse*, 6, 92–106.
- Grant, B. (2016). *The Aphorism and Other Short Forms (The New Critical Idiom)*. Routledge.
- Lodge, D. (1999). *Modern Criticism and Theory. A Reader*. Pearson Education Limited.
- Marina, O. S. (2018). Cognitive and Semiotic Dimensions of Paradoxicality in Contemporary American Poetic Discourse. *Lege Artis*, 3(1), 179–222.
DOI: 10.2478/lart-2018-0006
- Oms, S. (2022). Some Remarks on the Notion of Paradox. *Acta Analytica*, 38, 211–228.
- Rinpoche, S. (2024). *The Tibetan Book of Living and Dying*. Rider.
- Sartre, J.-P. (2007). *Existentialism Is a Humanism*. Yale University Press.
- Sorensen, R. (2003). *A Brief History of the Paradox: Philosophy and the Labyrinths of the Mind*. Oxford University Press.

TRANSLITERATED REFERENCES

- Adamson, T. (2007). Cognition and Conflation: Addressing a paradox in cognitive linguistics. *Cognitive Semiotics*, 15, pp. 87–101.
<https://doi.org/10.1515/COGSEM.2007.1.FALL2007.87>
- Anastas'ieva, O. A. (2017). *Anhlomovnyj aforyzm: prahmastylistychnyj ta kohnityvnyj aspekty*. [Dys. kand. filol. nauk, Zaporiz'kyj natsional'nyj universytet]. Zaporizhzhia.
https://phd.znu.edu.ua/page/dis/02_2017/Anastasieva_dis.pdf
- Arystotel'. (2018). *Poetyka*. Folio.
- Babenko, O. V. (2013). Funktsional'no-prahmatychni aspekty aforyzmiv na materialy vystupiv Hillari Rodkhem Klinton. *Naukovyj visnyk Skhidnoevropejs'koho natsional'noho universytetu imeni Lesi Ukrainky. Seriya: Filolohichni nauky. Movoznavstvo*, 20, 56–59.
<https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/8215>
- Dekart, R. (2001). *Mirkuvannia pro metod*. (V. Adrushko, S. Hatal's'ka, Per.). Tandem. (Oryhinal opublikovano 1637 r.)
- Diahilieva, Zh. A. (2020). Leksyko-semantychni zasoby verbalizatsii poniattia "Anomalie" v nimets'kij movi. *Visnyk KNLU. Seriya Filolohiia*, 23(2), 40–46.
<https://doi.org/10.32589/2311-0821.2.2020.222741>
- Freeman, M. (2013). The Influence of Anxiety: Poetry As A Theory of Mind. *Cognition, Communication, Discourse*, 6, 92–106.
- Grant, B. (2016). *The Aphorism and Other Short Forms (The New Critical Idiom)*. Routledge.
- Hulidova, I. S. (2013). Strukturno-semantychni osoblyvosti aforyzmiv amerykans'kykh poetychnykh tekstiv XX stolittia. *Visnyk Luhans'koho natsional'noho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Seriya: Filolohichni nauky*, 14, 133–139.
- Koval'ova, T. P. (2021). Yavysche khudozhn'oho paradoksa v lnhvistychnomu aspekti (na materialy tvoriv Bertol'ta Brekhta). *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernads'koho. Seriya: Filolohiia. Zhurnalistyka*, 32(71), 3, 145–153.
<https://doi.org/10.32838/2710-4656/2021.3-1/25>
- Korotkova, L. V. (2014). Paradoks iak pryjom stvorennia efektu oshukanoho ochikuvannia v anhlomovnomu khudozhn'omu dyskursi. *Naukovi zapysky Natsional'noho universytetu «Ostroz'ka akademiia»*. Seriya: Filolohichna, 44, 137–140.
- Lodge, D. (1999). *Modern Criticism and Theory. A Reader*. Pearson Education Limited
- Marina, O. S. (2014). Akatehorial'na spetsyfika paradoksal'nykh poetychnykh form u suchasnykh anhlomovnykh poetychnykh tekstakh. *Nova filolohiia*, 66, 128–133.

- Marina, O. S. (2018). Cognitive and Semiotic Dimensions of Paradoxicality in Contemporary American Poetic Discourse. *Lege Artis*, 3(1), 179–222.
<https://doi.org/10.2478/lart-2018-0006>
- Marina, O. S. (2015). Variatyvnist' aktualizatsii paradoksal'nosti v suchasnomu anhlovmovnomu poetychnomu dyskursi. *Naukovi zapysky KDPU. Serii: Filolohichni nauky /movoznavstvo*, 138, 107–109.
- Oms, S. (2022). Some Remarks on the Notion of Paradox. *Acta Analytica*, 38, 211–228.
- Onischenko, N. A. (2007). Metaforychna i paradoksal'na reprezentatsiia kontseptu LYUDYNA v nimets'komovnykh aforyzmakh. *Visn. Khark. nats. un-tu im. V. N. Karazina*, 782, 72–77.
- Paslavs'ka, A. J. (2005). *Zaperechennia iak movna universalii: pryntsyipy, parametry, funktsionuvannia*. Vydavnychyi tsentr LNU imeni Ivana Franka.
- Rinpoche, S. (2024). *The Tibetan Book of Living and Dying*. Rider.
- Samokhina, V. O. (2012). *Zhart u suchasnomu komunikatyvnomu prostori velykoi Brytanii i SShA: tekstual'nyj ta dyskursyvnyj aspekty*. KhNU imeni V. N. Karazina.
- Sartre, J.-P. (2007). *Existentialism Is a Humanism*. Yale University Press
- Sharmanova, N. (2025). Strukturne modeliuvannia pol's'koi aforystyky. *Ukrains'ka polonystyka. Filolohichni doslidzhennia*, 23.
- Shvachko, S. O., Anokhina, T. O., Baranova, S. V., Kobiakova, I. K., Kozlovs'ka, H. B., Kosenko, Yu. V., & Chulanova, H. V. (2008). *Linhvokohnityvni aspekty malykh tekstiv: monohrafiia*. SumDU.
- Sorensen, R. (2003). *A Brief History of the Paradox: Philosophy and the Labyrinths of the Mind*. Oxford University Press.
- Yemets', O. V. (2022). Paradoks iak proiav stylistychnoho pryjomu vysunennia u suchasnykh korotkykh opovidanniakh: prahmatychni ta perekladats'ki aspekty. *Visnyk nauky ta osvity*, 3(3), 24–37.
[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2022-3\(3\)-24-37](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2022-3(3)-24-37)
- Zornyt's'ka, I. V. (2012). Typolohiia paradoksal'noho: klasyfikatsiia paradoksviv u khudozhn'omu teksti. *Humanitarna osvita v tekhnichnykh vyschykh navchal'nykh zakladakh*, 26, 192–201.

ILLUSTRATIVE MATERIAL

- Auden, W. H. (1938). *In Time of War XXVII*.
<https://redefineschool.com/auden-sure-law/>
- Eliot, T. S. (1940). *East Coker*.
<http://www.davidgorman.com/4quartets/2-coker.htm>
- Eliot, T. S. (1935). *Murder in the Cathedral*.
https://archive.org/stream/in.ernet.dli.2015.86641/2015.86641.Murder-In-The-Cathedral_djvu.txt
- Frost, R. (1916). *Choose Something Like a Star*.
<https://www.blueridgejournal.com/poems/rf-star.htm>
- Frost, R. (1914). *Home Burial*.
<https://www.poetryfoundation.org/poems/53086/home-burial>
- Frost, R. (1929). *The Vindictives*.
<https://www.poetryexplorer.net/poem.php?id=10022084>
- Moore, M. (1941). *He Digesteth Harde Yron*.
<https://poets.org/poem/he-digesteth-harde-yron>
- Moore, M. (1935). *Marriage*.
<https://allpoetry.com/Marriage>

Plath, S. (1962). *Lady Lazarus*.

<https://www.poetryfoundation.org/poems/49000/lady-lazarus>

Rich, A. (1974–1976). *Twenty-One Love Poems XI*.

<https://www.poeticous.com/adrienne-rich/twenty-one-love-poems-xi>

Roethke, T. (1953). *Four for Sir John Davies*.

<https://voetica.com/poem/2101>

Robinson E. A. (1916). *Hillcrest*.

<https://allpoetry.com/Hillcrest>

Sandburg, C. (1936). *The People, Yes*. Harcourt, Brace and Co.

Tate, A. (1932). *To The Lacedemonians*.

https://www.poemhunter.com/poem/to-the-lacedemonians/#google_vignette

Дата надходження до редакції 09.09.2025

Ухвалено до друку 18.11.2025

Author information

<p>Kyrychenko Iryna Serhiivna,</p> <p>PhD in Philology, Associate Professor at the Department of English Philology and Philosophy of Language, Kyiv National Linguistic University</p> <p>e-mail: iryna.kyrychenko@knlu.edu.ua</p>		<p>Fields of scientific interest</p> <p>phraseology and paremiology, cognitive linguistics, media linguistics</p>
<p>Sytenka Olena Vitaliivna,</p> <p>PhD in Philology, Associate Professor at the Department of English Philology and Philosophy of Language, Kyiv National Linguistic University</p> <p>e-mail: helen.sytenka@knlu.edu.ua</p>		<p>Fields of scientific interest</p> <p>English stylistics, transmodal stylistics, discourse studies</p>

CC Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0)

К. В. Колодяжна

Київський національний лінгвістичний університет, Україна

email: KaterynaKolodiazna@knlu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4212-3928>

МОВЛЕННЄВИЙ АКТ ГЛУЗУВАННЯ У СВІТЛІ ТЕОРІЇ ВВІЧЛИВОСТІ

Abstract

The article deals with theoretical and practical issues of teasing as a speech act, focusing on its function of face-threatening and face-saving strategies in daily communication. A speech act of teasing tends to be a highly complicated one for rendering on the part of the addressee, as it requires extensive extralinguistic knowledge about the interlocutors, including their verbal and non-verbal behavior, social status and interpersonal relations. Moreover, teasing is inherently unpredictable and requires additional efforts for decoding in comparison to highly standardized speech acts such as a speech act of greeting, a speech act of command.

Being structurally a complex unit, a speech act of teasing fulfills a wide range of communicative purposes that can be ambiguous in their underlying nature. The addresser of a speech act of teasing can bear in mind the desire to affiliate with the addressee or, conversely, to humiliate or even bully them. Drawing on the theoretical framework of Politeness Theory, the article views a speech act of teasing that can be regarded both as face-threatening and face-saving. In the case of a face-threatening speech act of teasing, the outer form of this speech act follows the Politeness Principle and the violation of it lies in its inner structure. Geoffrey Leech refers to this type of violation as the Irony Principle, whereby the initiator of a speech act of teasing tends to behave impolitely being polite only superficially. In the case of a face-saving speech act of teasing, the outer form of it violates the Politeness Principle being superficially impolite, while its internal illocutionary force conveys affiliation, solidarity and positive interpersonal intent. This type of teasing is explained through the Banter Principle, where shared enjoyment of humor reinforces social bonds. Paradoxically, polite communicative behavior sometimes turns out to be far from polite, whereas superficially impolite behavior may reveal true friendship, support and mutual affinity.

Keywords: speech act of teasing, face-threatening act, face-saving act, addresser, addressee, illocutionary meaning, context, Irony Principle, Banter Principle.

Анотація

У статті проаналізовано теоретичні й практичні особливості мовленнєвого акту глузування, а саме їх роль у стратегіях “збереження” і “загрози обличчя” в щоденній комунікації. Мовленнєвий акт глузування є структурно складним мовленнєвим актом, оскільки вимагає додаткових екстралінгвістичних знань про співрозмовників, їхній соціальний статус тощо. Він “непередбачуваний” за природою порівняно зі стандартизованими мовленнєвими актами вітання, команди та ін.

Мовленнєвий акт глузування спрямований на задоволення низки різноманітних і часто протилежно спрямованих функцій у неформальному мовленні. Так, адресант мовленнєвого акту глузування може мати на меті зблизитися зі своїм співрозмовником або, навпаки, принизити його чи її. У світлі теорії ввічливості мовленнєвий акт глузування класифікують як такий, що “загрожує обличчю” адресата, і такий, що спрямований на “збереження обличчя” останнього. У випадку з мовленнєвим актом глузування, що “загрожує обличчю”, зовнішня форма є позитивною і відповідає принципам ввічливості, тоді як внутрішня форма порушує його. Дж. Ліч називає таке порушення принципом іронії: адресант висловлення поводить не ввічливо, будучи ввічливим лише формально. У мовленнєвому акті глузування, який має на меті “збереження обличчя” адресата, зовнішня форма порушує принцип ввічливості, тоді як ілюкutive значення має на меті висловити прагнення до зближення з адресатом шляхом отримання насолоди від спільно пережитого гумору. У теорії ввічливості таке явище називається принципом бантеру. Парадоксально, що зовні ввічлива комунікативна поведінка насправді може виявитися зовсім не такою, а зовнішньо неввічлива виражає дружність, підтримку тощо.

Ключові слова: мовленнєвий акт глузування, мовленнєвий акт, що “загрожує обличчю”, мовленнєвий акт, що “зберігає обличчя”, адресант, адресат, ілюкutive значення, контекст, принцип іронії, принцип бантеру.

Вступ. Згідно з теорією ввічливості, обличчя – це імідж співрозмовника, що є актуальним безпосередньо тут і зараз у комунікативному процесі і який зазнає постійного емоційного впливу з боку учасників розмови. Обличчя може бути втраченим, його можна підтримувати, посилювати і з ним потрібно постійно рахуватися іншим (Goffman, 1955, p. 213). Ввічливість регулює стосунки між співрозмовниками, мінімалізує загрози, що можуть завдавати шкоди обличчю, дає змогу досягти максимальної ефективності / продуктивності в комунікації. Ввічливість – це відповідність мовленнєвих дій очікуванням учасників інтеракції в конкретній ситуації (Haugh, 2012, p. 1110). Будь-який мовленнєвий акт чи поведінка, що є доцільними в актуальній (тій, що має місце тут і зараз) соціальній взаємодії, будуть вважатися ввічливими. Мовленнєвий акт чи поведінка, не доцільні в певній актуальній взаємодії, будуть вважатися неввічливими (Hutchby, 2008, p. 224). Тому у світлі конwersаційного аналізу теорія ввічливості не є властивістю висловлень. Окремо взяте з контексту висловлення не можна вважати ні ввічливим, ні неввічливим. Контекст завжди має здатність модифікувати або й зовсім змінювати на протилежне значення висловлення. Так, подяка може набувати ілюктивної сили акту, що загрожує обличчю (a face-threatening act) (Jobert, 2013, p. 78).

Аналіз досліджень і публікацій з об'єкту дослідження. Явище глузування почало привертати активну увагу представників лінгвістичних студій, починаючи з кінця 1970-х років ХХ століття. Дослідження ролі глузування в щоденній інтеракції було проведено майже на всіх рівнях мови – від слова до тексту (Boxer & Cortes-Conde, 1997; Dynel, 2011; Eder, 1993). Прийнято вважати, що на сприйняття й інтерпретацію глузливого висловлення впливають соціокультурні, етнічні, гендерні, вікові фактори, індивідуальні психологічні особливості й попередній мовний і позамовний досвід комунікантів (Eder, 1993; Hay, 1995, 2000; Keltner, 1998, 2001). Останніми десятиліттями почали з'являтися наукові роботи, присвячені вивченню явища глузування в руслі прагмалінгвістики (Dynel, 2008; Lampert & Ervin-Tripp, 2006; Partington, 2008). Проте відчутним є недостатній системний і комплексний лексико-семантичний і прагматичний аналіз особливостей функціонування мовленнєвого акту глузування в інтерактивному спілкуванні.

Мета статті – аналіз природи мовленнєвого акту глузування, визначення його основних характеристик, функціонування мовленнєвих актів ввічливого і неввічливого глузування у світлі теорії ввічливості, а також роль екстралінгвістичного контексту як чинника модифікації їхнього прямого значення.

Завдання дослідження полягають:

- 1) у виокремленні головних рис мовленнєвого акту глузування;
- 2) у виявленні факторів, що є вирішальними для правильної інтерпретації мовленнєвого акту глузування;
- 3) у викритті механізму породження мовленнєвих актів глузування із глузливою ввічливістю і вдаваною глузливою неввічливістю;
- 4) у визначенні кореляції форми і внутрішнього змісту мовленнєвого акту глузування.

Методи та методологія проведення дослідження. У роботі розроблено комплексну методіку дослідження мовленнєвого акту глузування з позиції прагматичного й лексико-семантичного аспектів. Загальнонаукові методи (дедукція, індукція, метод суцільної вибірки, метод кількісних підрахунків, описовий метод) було задіяно для визначення теоретичного підґрунтя дослідження й опрацювання фактичного матеріалу й викладу основних положень матеріалу. *Дискурс-аналіз* було використано для вивчення структури й механізму утворення глузливої інтеракції. *Контекстуальний аналіз*

здіяно для визначення впливу лінгвальних та екстралінгвальних факторів на глузливу комунікацію. *Прагмалінгвістичний метод* застосовувався для аналізу комунікативної поведінки співрозмовників і виявлення їхніх справжніх намірів. *Актомвленневий аналіз* дав змогу визначити прагматичні типи реалізації мовленнєвого акту глузування в інтерактивному спілкуванні й створити класифікацію мовленнєвих актів глузування і типів реакцій жертви-адресата.

Виклад основного матеріалу. Проблема дефініції мовленнєвого акту глузування зумовлюється його багатоаспектною природою, що стало приводом для його розгляду в психології (Martin, 2010, p. 34), психолінгвістиці (Keltner, 2001, p. 1233), соціолінгвістиці (Eder, 1993, p. 18) і антропології (Radcliffe-Brown, 1940, p. 196). Цілком зрозуміло, що мовленнєвий акт глузування попадає у фокус уваги і прагмалінгвістики (Drew, 1987, p. 221; Partington, 2008, p. 773). Кожний підхід у вивченні явища глузування концентрує свою увагу на одному з аспектів. Згідно з етноантропологічним підходом, явище глузування є специфічним поєднанням дружельюбності й антагонізму (Radcliffe-Brown, 1940, p. 196). Важливий акцент ставиться на тому, що глузлива поведінка не сприймається серйозно ні глузувальником, ні тим, над ким глузують. За психологічного підходу, глузування визначається як агресивна міжособистісна поведінка, спрямована на певний об'єкт, яка проявляється у формі образливого гумору (Mooney, Creeser & Blatchford, 1991, p. 107). Глузування має на меті насамперед принизити жертву, викликати в неї почуття невпевненості та фрустрації. Деякі психологи підкреслюють амбівалентну природу феномена, що полягає у вияві прихильності до особистості і водночас її приниженні (Keltner, 1998, p. 1233).

Згідно із соціолінгвістичним підходом, у 80-х роках ХХ століття у США глузування вивчалось в межах спілкування лінгвістично, культурно, соціально й етнічно однорідних групах однолітків. Ці групи мали спільні правила поведінки, уявлення й лінгвістичний репертуар (Pratt, 1987, p. 50). У 90-х роках ХХ століття через значний вплив емігрантів до США до шкіл прийшли діти з різних культурних і національних груп, що призвело до зміни соціальних умов перебігу глузливої комунікації. Таким чином, на перший план виходить різниця в соціальному й культурному підґрунті, що слугує приводом для глузування. За цим підходом, глузування (разом з такими мовними жанрами, як розказування жартів, сварка) – це центральна соціальна практика в багатомовній, багатокультурній і різноетнічній ровесницькій групі (Lytra, 2003a, p. 24; 2003b, p. 50; Pujolar, 2001, p.47). У цьому випадку глузування може надати унікальної можливості для занурення в процес гібридизації суспільства завдяки концентрації уваги на різних ролях у комунікативному процесі, на використанні різноманітних контекстуалізованих маркерів і стратегій мовлення.

Відповідно до лінгвопрагматичного підходу глузування визначається як мовленнєвий акт, що набуває гумористичної форми висміювання й імітування поведінки жертви, але за своїм прямим змістом у тій чи тій мірі є ворожим і образливим. Д. Едер вважає, що в той час, як глузування є завжди негативним за своїм прямим змістом, адресант глузування може подавати певні вербальні та невербальні сигнали, які вказують на те, що висловлення не слід інтерпретувати дослівно (Eder, 1991, p. 188). Таким чином, глузливе висловлення може містити більше, ніж одну ілюкитивну силу, яка обігрується автором висловлення. Зі свого боку адресат має правильно декодувати значення глузливого висловлення (Toplak & Katz, 2000, p. 1469). Саме інтерпретація висловлення адресатом є ключовою в мовленнєвому акті глузування: його правильне чи неправильне розуміння адресатом стає очевидним з перлюкитивного ефекту. Також цікавим є те, що гендерні стереотипи мають значний вплив на породження і сприйняття мовленнєвого акту глузування: висловлення

містить стереотипне значення щодо ролей чоловіка та жінки і виражає негативне ставлення до протилежної статі (Bobchynets, 2023, p. 28).

Слід зазначити, що наявна дуже тонка межа між агресивним глузуванням і цькуванням (bullying) (Farrington, 1993, p. 382). Різниця полягає у формі вираження: цькування припускає наявність неприкрито образливої лексики, багатократного повтору і реакція жертви – це почуття приниження і фрустрації. Цькування водночас не припускає висловлення адресата у відповідь (Olweus, 1993, p. 317), тоді як глузування кидає виклик адресату й вимагає від нього реакції у відповідь, до того ж глузування є одноразовою дією, а цькування – неодноразово повторювальною.

Деякі дослідники наголошують, що глузування (Dyrel, 2008, p. 245; Kotthoff, p. 2003, p. 1290) – вид розмовного гумору, що має складну природу і є вищим за рангом гумористичним явищем, ніж анекдоти, вітисизми, пани, трампінг, бантер, відречення, алюзії, штучний пафос. Вищість глузування в ієрархії видів розмовного гумору зумовлена тим, що воно здатне задовольняти низку протилежних прагматичних функцій в інтерактивному процесі: від гумористичних реплік до погроз й імітування мовленнєвої поведінки жертви глузування. Значення глузливих висловлень невід’ємно містить гумористичну силу, яку по-різному сприймають ці ж самі комуніканти: образливо чи доброзичливо (Jorgansen, 1996, p. 615). Саме гумористичний елемент, що є обов’язково наявним у глузливому висловленні, відрізняє глузування від відкритої образи (Eder, 1993, p. 19).

Мовленнєвий акт глузування має низку основних ознак, які відрізняють його від інших типів мовленнєвих актів. Розпочнемо аналіз основних рис мовленнєвого акту глузування з його ігрової природи. Глузування – це такий тип мовленнєвої діяльності, який, окрім виконання “серйозних” функцій (об’єднання учасників спілкування, виховування, приниження, критика), виконує функцію соціальної гри. Під час такої комунікації конверсанти не мають серйозних комунікативних цілей і висміюють один одного задля насолоди (Hay, 2000, p. 710). Паралельно до функції отримання насолоди задовольняються такі “серйозні” функції, як солідаризація, зміцнення соціальних зв’язків, імпліцитне вираження думок.

Для кожного мовленнєвого акту глузування є характерним наявність вербальних і невербальних контекстуалізованих маркерів. Глузливі висловлення супроводжуються певними контекстуалізованими маркерами, притаманними цьому виду дискурсу. Під контекстуалізованими маркерами, слідом за американським дослідником Дж. Гамперцом (Gumperz, 1992, p. 230), ми розуміємо будь-який аспект поверхневої форми висловлення – паралінгвістичні риси (інтонаційні й інші звукові прояви), лексичні і фонологічні одиниці, що сигналізують про значення висловлення та його належну інтерпретацію. До вербальних контекстуалізованих маркерів мовленнєвого акту глузування належать: частотна повторювальність слів, що містять сему ‘боротьба’, як-то *argument, battle, conflict, fight, quarrel, row etc.*, наявність слів, що містять сему ‘володіння’ (possessive words), вживання модальної частки *well*, наявність шаблонних висловів на зразок *hahaha, heeheehee, yeayeaye* тощо (Miller, 1986, p. 203). До невербальних контекстуалізованих маркерів мовленнєвого акту глузування належать паралінгвістичні засоби: співуча інтонація, наявність коротких пауз між синтагмами речення, гучний голос при продукуванні глузливого висловлення, швидкий темп висловлювання, провокаційний тон голосу, драматизовані зітхання та кінетичні засоби: певний вираз обличчя, підморгування, усмішка, жестикуляція, поза, яку займає адресант глузливого висловлення, тощо. Згідно з дослідженнями психолога Д. Кельтнера, наявна певна закономірність (Keltner, 2001, p. 237): чим дружніше глузування, тим воно супроводжується більшою кількістю невербальних

контекстуалізованих маркерів (сміх, підморгування, жестикуляція); чим агресивніше глузливе висловлення, тим менша кількість невербальних контекстуалізаційних маркерів наявні.

Провокативність є базовим елементом, який відрізняє глузування від інших типів мовленнєвої діяльності (Keltner, 2001, p. 231). Функція провокації полягає в отриманні певної реакції від адресата глузливого висловлення, тому глузування можливо розглядати лише при наявності суміжної пари. Така провокація є інтенціональною – спеціально закладеною адресантом в ілокуції мовленнєвого акту глузування. Якщо реакції не було або була навмисно прихована адресатом, то можна говорити про невдалий мовленнєвий акт глузування. У більшості випадків реакція адресата є визначальною для успішності / неуспішності мовленнєвого акту глузування, крім тих випадків, коли під час комунікації наявні інші особи, що можуть засвідчити факт наявності глузливої комунікації, тоді реакція адресата може бути неважливою для успішності мовленнєвого акту глузування.

У дослідженні було встановлено, що провокація завжди спрямована на один із трьох аспектів: а) на щось, що безпосередньо стосується самого адресата (зовнішність, одяг); б) на відносини між адресантом і адресатом; в) на щось, що належить до сфери інтересів адресата. Тому адресат реагує у відповідь на провокацію.

Розглянемо конкретно кожен із випадків на прикладах:

Міранда: *“Ahn-dre-ah! The latter is cold. I don't understand why. You were certainly gone long enough! You're so slow! Bring me another.”*

“I inhaled deeply and concentrated on keeping the look of hatred off my face. I felt that she wanted me to answer on her tease, but I managed to restrain myself” (Devil Wears Prada, 2006, p. 103).

У цьому випадку маємо справу з провокацією, що спрямована на те, що безпосередньо стосується адресата, а саме його погані здібності як співробітника. Міранда дає негативну характеристику діям Андреа, відкрито кажучи, що підлегла дуже повільна. Все це подається у формі окличних реплік і є відвертою неприкритою критикою адресата. Андреа намагається опанувати себе і ніяк не реагує на глузливі та критичні висловлення свого боса. Така провокація має на меті викликати реакцію адресата мовленнєвого акту глузування для подальшого розвитку глузливої комунікації. Відсутність реакції у відповідь унеможливило розширення комунікативної події глузування.

Розглянемо випадок, де провокація спрямована на відносини між адресантом і адресатом:

I [Андреа] hastily made up a story about needing to get home right away, and Christian looked amused.

“You're scared of me,” he stated factually, flashing me a teasing smile.

“Scared of you? Why on earth would I be scared of you? Unless there's some reason I should be...” I couldn't help but flirt him back; he made it so easy” (Devil Wears Prade, 2006, p. 88).

Крістіан констатує той факт, що Андреа боїться його. Цей приклад ілюструє випадок, коли адресант глузує з відносин, що мають місце між ним і адресатом. Все це супроводжує глузлива посмішка, що є невербальним контекстуалізованим маркером глузливого спілкування. У глузливому висловленні Крістіана закладена провокація, яка має на меті вивести Андреа зі стану психологічної рівноваги і викликати в неї захисну реакцію у відповідь. До того ж реакція дівчини має пояснити йому, чому вона поспішає і не хоче з ним спілкуватися. Провокація досягає цілі, адже дівчина починає виправдовуватися і фліртувати з чоловіком, який для цього створив усі умови.

Таким чином, детермінантними рисами мовленнєвого акту глузування є: а) ігрова природа; б) наявність вербальних і невербальних контекстуалізованих маркерів; в) діалогічність; г) провокативність; ґ) висока залежність від контексту і одноразова темпоральність (тут і зараз). Беручи до уваги всі проаналізовані аспекти мовленнєвого акту глузування, пропонуємо таку його дефініцію: мовленнєвий акт глузування – це мовленнєвий акт, неоднозначний за характером сприйняття, одноразовий і локальний за критеріями часу і місця перебігу, містить ігровий елемент і має на меті спровокувати адресата до реакції у відповідь. Домінування агресивної чи дружньої інтенції разом із контекстуалізованими вербальними й невербальними маркерами визначає характер усього мовленнєвого акту глузування.

Мовленнєвий акт, що загрожує обличчю, є таким, коли він обмежує свободу співрозмовника і потребує компенсаторних дій, які відновлюють це обличчя. Виділяють акти, що загрожують негативному і позитивному обличчю співбесідників (Brown & Levinson, 1978). Акти, що загрожують негативному обличчю, сигналізують, що один із співрозмовників не намагається уникнути обмеження свободи дій іншого (напр., накази, погрози, пропозиції тощо). Акти, що загрожують позитивному обличчю співбесідника, сигналізують, що адресант або адресанти не піклуються про почуття і бажання співбесідника, погрожуючи його позитивній самооцінці (напр., відсутність компліментів і похвал, навпаки, вираження критики, презирства тощо). Мовленнєвий акт глузування належить до виду мовленнєвих актів, що загрожують позитивному обличчю учасника комунікативного процесу.

Розглянувши природу й основні риси мовленнєвого акту глузування, перейдемо до його аналізу з погляду теорії ввічливості. Стратегії зорієнтовані на реалізацію актів, що загрожують обличчю співрозмовника, можуть бути *прямими (on-record)* і *непрямими (off-record)* (Brown & Levinson, 1978, p. 23). Ініціатор мовленнєвого акту глузування може мати на меті образити або, навпаки, висловити позитивне ставлення до адресата. Ця мета може бути здійснена прямо й опосередковано. Мовленнєвий акт глузування є таким, що порушує принцип ввічливості – стратегій спілкування, спрямованих на запобігання конфліктних ситуацій, з метою збереження обличчя в ситуаціях, коли наявна загроза його втратити (Leech, 1983, p. 82). Але, як буде розглянуто далі, існують такі висловлення, які за поверхневою структурою неввічливі, а за глибинною структурою ввічливі і, навпаки, за поверхневою структурою глузливе висловлення відповідає принципу ввічливості, а за глибинною суперечить їй. Тому доречно буде вважати глузливі висловлення такими, що є ввічливими і неввічливими: усе залежить від інтенції адресанта, яка може бути позитивною чи негативною.

Розглянемо приклади вживання непрямого мовленнєвого акту глузування, де глузливе висловлення за формою порушує принцип ввічливості, а глибинна структура відповідає йому, і, навпаки, випадки, де глузливе висловлення за формою не порушує принцип ввічливості, а глибинна структура порушує.

У випадку, коли адресант має на меті висловити позитивне ставлення до співрозмовника опосередковано, то за формою його глузливе висловлення порушує принцип ввічливості, а глибинне значення вказує, що адресант не має на меті завдати образи адресатові. Таким чином, ми маємо справу з глузливою неввічливістю (*mock-impoliteness*) (Leech, 1983, p. 144). Дослідник Дж. Ліч називає таке порушення принципу ввічливості принципом бантеру (“Banter is amusing friendly teasing”): “щоб виразити солідарність із слухачем, скажи щось, що є очевидною неправдою і очевидно невихованим щодо слухача”.

У випадку, коли адресант має на меті виразити негативне ставлення до співрозмовника опосередковано, форма глузливого висловлення відповідає принципу

ввічливості, порушення відбувається на рівні глибинної структури. Завуальовуючи неввічливе висловлення у ввічливе, адресант дає змогу принаймні формально зберегти обличчя адресату, тобто попередити потенціальну загрозу обличчю. Адресант удавано визнає бажання і потреби адресата. Дж. Ліч називає таке порушення принципом іронії, згідно з яким адресант може поводитися неввічливо, виглядаючи ввічливим: адресант робить невинну репліку, яка, вочевидь, є неправдивою, і цим самим автор висловлення імпліцитно повідомляє протилежне, що є неввічливим і правдивим (Leech, 1983, p. 143). Про іронічне значення адресату сигналізує гіперболізація або применшення смислу, наявне у висловленні. Поверхнєве значення такого висловлення вступає в інформаційний конфлікт із загальним контекстом інтеракції. Відбувається порушення максими якості принципу кооперації. Адресат зі свого боку відкидає релевантне пряме значення висловлення як недоцільне і декодує глибинну структуру, яка відповідає контексту висловлення (Culpeper, 2005, p. 42). Глузувальник експлуатує принцип іронії задля вираження глузливої ввічливості (*mock-politeness*) (Leech, 1983, p.82). Причинами експлуатації цього принципу є пом'якшувальна властивість іронії, що дозволяє непрямо висловлювати негативне значення стосовно адресата і цим самим відкрито не травмувати його обличчя. У такому випадку адресат сам декодує імпліцитне негативне значення висловлення (Leech, 1983, p. 144). Адресант приховує комунікативний напад на співрозмовника за поверхневою етикетною невинністю висловлення, що у випадку невдоволеної реакції адресата дає можливість стверджувати, що інше малося на увазі.

Розглянемо окремо мовленнєві акти глузливої ввічливості і вдаваної глузливої неввічливості в аспекті справжньої і вдаваної загрози обличчю співрозмовника. Мовленнєвий акт глузливої ввічливості розглядається Дж. Лічем (2014, p. 20) як ввічлива стратегія створення амбівалентного значення висловлення задля досягнення гумористичного ефекту і солідаризації з адресатом (у термінах Дж. Ліча "Banter"). Тоді як суто неввічливі висловлення мають на меті вилаяти, принизити тощо, вдавано глузливі неввічливі висловлення не містять такої інтенції і можуть функціонувати як така мовна поведінка, що підтримує і зміцнює дружні зв'язки, підвищує соціальну солідарність. Висловлення, що комунікативно реалізують глузливу неввічливість (*mock-impoliteness*) і відповідають критеріям мовної реалізації мовленнєвих актів глузування, є за поверхневою формою такими, що несуть загрозу обличчю співрозмовника. Це означає, що локутивний зміст суто неввічливого висловлення і висловлення з удаваною глузливою неввічливістю структурно містять подібні елементи: а) наявність відкрито образливої лексики; б) наявність лексичних одиниць, що мають негативну конотацію для конкретного адресата; в) експресивний повтор лексичних і синтаксичних одиниць; г) гіперболізацію значення лексичних одиниць; г) копіювання (імітацію) мовлення жертви глузування з уживанням слів, що мають значення перебільшення (гіперболізацію); д) протиставлення жертви глузування іншим учасникам комунікації, що маркується мовленнєво наявністю демонстративних / вказівних займенників як звертань, прізвиськ, що містять негативне конотативне значення.

Для адресата стає можливим розпізнати суто неввічливе глузливе висловлення і висловлення з удаваною глузливою ввічливістю за допомогою екстралінгвального контексту, який містить індикатори (соціальні, ієрархічні, гендерні тощо) і пресупозиційні знання, що дозволяють схарактеризувати доцільну й недоцільну мовленнєву поведінку співбесідника, спираючись на попередній досвід життя (Bernal, 2008, p. 784). Крізь призму цих факторів і висновків, які здійснюються на базі цих факторів, пропускається універсальне поняття ввічливого і неввічливого.

Відмінність значення вдаваного неввічливого глузливого висловлення і висловлення з глузливою ввічливістю постає на тому етапі, коли адресат декодує імпліцитне ілокутивне значення висловлення. На рівні імпліцитної ілокуції соціально-конвенційне неввічливе значення нівелюється і сприймається, навпаки, як соціально ввічливе. Це стає можливим через низку екстралінгвістичних факторів: високий рівень соціальної близькості комунікантів, попередній досвід подібного спілкування тощо. Таким чином, бантер, або глузлива ввічливість, є конструктом третього порядку, а саме: а) спочатку відбувається порушення принципу кооперації, де адресант порушує норми ввічливої комунікативної поведінки і продукує неввічливе за формою висловлення; б) неввічливе висловлення, набуваючи форми мовленнєвого акту, що порушує принцип ввічливості, за рахунок екстралінгвістичних факторів інтерпретується як таке, що за змістом не порушує вказаного принципу (Leech, 1983, р. 144). Отже, адресат проходить дві стадії інтерпретації подібного висловлення, де вирішальним для розуміння є прихований імпліцитний зміст висловлення. У нашому дослідженні ми дійшли висновку, що причинами вживання подібних висловлень в інтерактивному спілкуванні є досягнення гумористичного ефекту задля отримання насолоди і прагнення адресанта виявити психологічну близькість адресату. Розглянемо це на прикладі:

[Морс розмовляє зі своїм начальником Стрейнджем]: *“I still don't see what it's got to do with me, sir.”*

“I want this case re-opened – not that it's ever been closed, of course. It worries me, you see. We should have got further than we did.”

“I still –”

“I'd like you to look at this case again. If anyone can crack it, you can. Know why? Because you're just plain bloody bastard, Morse, that's why!” smiled Strange teasingly.”

“O'key. I will try to do something” chuckled Morse” (Dexter, 1999, р. 14).

Діалог відбувається між друзями, які разом працюють у поліції. Стрейндж, керівник відділку, прагне примусити Морса, свого підлеглого, взятися за кримінальну справу. Наказ є таким мовленнєвим актом, що загрожує обличчю співрозмовника. Оскільки начальник і підлеглий мають дружні стосунки, перший має на меті виразити наказ у дружній формі. Таким чином бос застосовує мовленнєвий акт, що експліцитно загрозливий для обличчя підлеглого. За формою висловлення *“Because you're just plain bloody bastard, Morse, that's why!”* є таким, що суперечить принципу ввічливості: це пояснюється наявністю образливої лексики (*bloody bastard*). Імпліцитний зміст висловлення прямо протилежний: адресатові (Морсу) відомо, що Стрейндж високо цінує його професійні здібності. Про це свідчать такі пресупозиційні знання про а) близькість дружніх стосунків між комунікантами; б) посмішка боса при продукуванні висловлення. До того ж з реакції адресата очевидно, що репліка не є образливою для нього: Морс погоджується взятися за справу і задоволено хіхікає. Дж. Ліч зазначає, що подібні глузливі висловлення є “образливим способом бути дружнім” (Leech, 1983, р. 144).

Наявні випадки, коли принцип бантеру експлуатує принцип іронії. Тут ми маємо справу з глузливою іронією (*mock-irony*) (Leech, 1983, р. 145). Тоді для інтерпретації такого висловлення адресат витрачає більше інтелектуальних зусиль, адже він проходить через три етапи декодування змісту: 1) за формою висловлення сприймається як таке, що відповідає принципу ввічливості; 2) за рахунок контексту, що вступає в конфлікт зі змістом висловлення, адресат розуміє, що малося протилежне на увазі і “видобуває” негативне імпліцитне значення, що є неввічливим; 3) спрацьовує екстралінгвальний фактор соціальної та психологічної близькості

співрозмовників: адресат розуміє, що висловлення не може бути образливим, оскільки адресант навмисно використовує імпліцитне негативне значення задля вияву консолідації й підтримки. Ілокутивну структуру подібного висловлення можна вдало порівняти з китайською шкатулкою, де кожна ємкість містить у собі наступну: а) у прямому значенні висловлення містить ілокуцію, що виявляє позитивне значення; б) у непрямому значенні висловлення містить ілокуцію з негативним значенням; в) у непрямому значенні висловлення з негативною ілокуцією містить ще одну ілокуцію з позитивним значенням. Розглянемо приклад:

“Look”. A note of exasperation had crept into Morse’s voice. “I’m on furlough – I’m tired – I’m sleeping badly – I drink too much – I’m beholden to no one – I’ve no relatives left – I can’t see all that much purpose in life –”

“You’ll have me in tears in a minute.” Strange replied taunting.

“Do not! I’m only trying to say one thing. Count me out!”

“You won’t even think about it!” (Dexter, 1999, p. 18).

Морс скаржить на життя своєму близькому другу і начальнику Стрейнджу. Драматичність висловлення посилюється завдяки синтаксичному стилістичному засобу логічної градації, де кожне наступне речення або його частина має більше семантичне навантаження, ніж попереднє, в аспекті змісту понять, що містяться в словах (Селіванова, 2001, с. 100).

Щоб полегшити гнітючій настрій друга, Стрейндж іронічно реагує на його скаргу *“You’ll have me in tears in a minute”* (“Я зараз розплачусь”). Проаналізуємо іронічно-глузливе висловлення поетапно, тобто так, як його зміст декодує адресат: а) пряме значення висловлення є ввічливим і виражає розчуленість чоловіка стосовно скрутного становища друга; б) непряме значення декодується через пресупозиційні знання того, що дорослий чоловік навряд чи буде лити сльози через поганий настрій друга. З цього можна зробити висновок, що малося на увазі протилежне й адресант скоріше висміює і критикує моральну слабкість адресата; в) оскільки учасники інтеракції є близькими друзями, то мало ймовірно, що адресант мав на меті образити адресата: він був навмисно неввічливим для того, щоб виразити підтримку і солідарність. Підтвердженням того, що глибинна структура висловлення є ввічливою і не загрожує обличчю, є позитивна реакція адресата, який підхоплює гру в іронічний бантер і підіграє ініціатору *“Do not!”* (“Не плач!”).

Безпосередньо в процесі спілкування висловлення, що містять глузливу неввічливість, і висловлення, що містять іронічний бантер, можна відрізнити за перлокутивним ефектом від таких, де є образа. Адресат реагує на бантерні висловлення сміхом, репліками з ілокуцією схвалення, підтримкою дружньої і невимушеної атмосфери розмови.

Таким чином, глузливо вдавані неввічливі висловлення паразитують на інтендовано неввічливих і містять лінгвальні риси останніх: відмінність полягає безпосередньо в імпліцитному значенні висловлення, яке декодується крізь призму екстралінгвального фактора, а саме: взаємовідносин співрозмовників і набору пресупозицій.

У випадку з удаваною глузливою ввічливістю характер комунікації змінюється. Тут адресант має на меті завдати шкоди адресату, залишаючись ввічливим лише формально (Haugh, 2015, p. 18). Глузлива ввічливість – тип неввічливої поведінки, де ввічливість є лише формальним аспектом комунікації (Marlangeon & Alba-Juez, 2012, p. 71). Мета такої поведінки є завжди неввічливою, тобто такою, що загрожує обличчю співбесідника. Глузлива ввічливість є прагматично зручним засобом спричинення шкоди обличчю партнера з комунікації. Висловлюючи протилежне тому, що мається на увазі, мовець порушує максимум якості і таким чином опосередковано передає те, що він насправді

мав на увазі (Culpeper, 1996, p. 360). Для того щоб створити умови для правильного розуміння значення висловлення адресатом, автор висловлення має певним шляхом маркувати наявність імпліцитного значення. Маркування відбувається за допомогою таких лінгвальних (зменшувальні суфікси в іменниках і прикметниках, демонстративні займенники тощо) й екстралінгвальних (різка зміна просодичних характеристик висловлення, напр., поява назальності), кінетичних (усмішка) контекстуалізованих “підказок”. Висловлення, що будується за принципом глузливої ввічливості, містить у собі два ілокутивних виміри. Пряме значення висловлення є позитивним і не несе загрози для обличчя співрозмовника, тоді як непряме ілокутивне значення висловлення є образливим і несе загрозу для обличчя співрозмовника. Дж. Ліч зазначає, що такі висловлення стають можливими внаслідок експлуатації мовцем принципу іронії. Така експлуатація мовних і позамовних засобів дає змогу мовцю висловити те, що не дозволено висловити відкрито, і залишає змогу відмовитися від своїх слів у випадку відкритих звинувачень в образі від адресата (Leech, 1983, pp. 142–143). Окрім наявності контекстуалізованих маркерів, суперечливий характер спілкування сигналізує про наявність непрямого іронічного значення у висловленні адресанта (Dews, Kaplan & Winner, 1995, p. 349). Суперечливість виникає між прямим значенням висловлення і контекстом, в який його включено. Це зі своєї боку сигналізує про збій у системі, відхід від норми і породжує інференцію: щось не так. Вочевидь, що адресант висловлення, побудованого за принципом глузливої ввічливості, має прагматичну мету, а саме: повести себе неввічливо стосовно адресата. Розглянемо приклад:

“Call the bank and find out about that clark. There we are, Lewis!” He [Стрейндж] handed over the receipt with unconvincing smile. “It’ll be o’key. Unless you lose that of course.”

It was a hurtful dig. But the patient Lewis briefly examined the evidence himself, and sought to put a finger on the fairly obvious:

“Not much chance this afternoon, sir...” (Dexter, 1999, p. 130).

Стрейндж перебуває в конфліктних відносинах зі своїм підлеглим Льюїсом. Прагнучи зберегти формально гарні стосунки, бос каже, щоб підлеглий зателефонував у банк і дізнався певну інформацію про їхнього працівника. Однак, вручаючи квитанцію підлеглому, Стрейндж зауважує, що це буде просто зробити, якщо тільки Льюїс не загубить квитанцію. Виходячи з екстралінгвального фактора, а саме високої професійної компетенції підлеглому, зауваження про можливість втрати квитанції є недоцільним, таким, що містить суперечливу інформацію щодо компетентності Льюїса. Отже, цю репліку було сказано навмисно: висловлення порушує максимум якості і є іронічним за природою. Те, що перед нами висловлення, побудоване за принципом глузливої ввічливості, вказує наявність такого екстралінгвального контекстуалізованого маркера, як непереконалива усмішка адресанта. Перлокутивний ефект мовленнєвого акту глузування виявляється у пригніченому емоційному стані адресата (“*It was a hurtful dig*”) і його реакції на висловлення, яка полягає у вдаваному нерозумінні справжнього смислу сказаного і виражається через іронічне висловлення “*Not much chance this afternoon, sir...*”. Таким чином іронічне висловлення дозволяє обійти “гострі кути” і водночас формально погодитися з адресантом, імпліцитно не погоджуючись зі сказаним.

Висновки. Підбиваючи підсумки, слід зазначити, що вдаване неввічливе глузливе висловлення є, по суті, ввічливим і таким, що сприяє подальшій кооперації і солідаризації співрозмовників, тоді як висловлення з глузливою ввічливістю є не ввічливим і таким, що веде до прихованого або відкритого конфлікту. Конфлікт (асиметрія, незбіг) між формою і змістом неввічливого мовленнєвого акту глузування

і мовленнєвого акту з глузливою ввічливістю є рушійною силою глузливого інтерактивного спілкування, оскільки дає змогу вийти за межі лінійності й перейти в багатовимірний простір, дозволяючи комунікантам обігрувати поверхневу структуру висловлення, водночас закладаючи в неї протилежний зміст. Такий тип комунікативної поведінки потребує додаткових інтелектуальних зусиль і обізнаності співрозмовників із тонкощами мовленнєвого етикету. Парадоксально, що ввічлива мовленнєва поведінка іноді далеко не ввічлива й образлива, і, навпаки, не ввічлива – така, що виявляє дружність, підтримку, солідарність серед учасників інтеракції.

Перспективи подальших досліджень полягають в аналізі мовленнєвих актів глузування у світлі гендерного аспекту, виявленні і класифікації контекстуалізованих вербальних і невербальних маркерів та виявленні впливу соціального статусу на породження і сприйняття таких висловлень.

Конфлікт інтересів

Автор не має потенційного конфлікту інтересів, який би міг вплинути на рішення про опублікування цієї статті.

Використання штучного інтелекту

Не використовувався.

ЛІТЕРАТУРА

- Bernal, M. (2008). Do insults always insult? Genuine impoliteness versus non-genuine impoliteness in colloquial Spanish. *Pragmatics*, 18, 781–802.
- Bobchynets, L.I. (2023). Estereotipos de género en el humor español y portugués: expresión léxico-semántica y estilística. *Messenger of Kyiv National Linguistic University. Series Philology*, 26 (2), 20–28.
- Brown, P. & Levinson, S. (1978). *Universals in language usage: Politeness phenomena*. In: Goody, E. N. (Ed.) *Questions and Politeness*, Cambridge: Cambridge University Press, pp. 56–311.
- Culpeper, J., 2005. Impoliteness and entertainment in the television quiz show: The Weakest Link. *Journal of Politeness Research: Language, Behaviour, Culture* 1, 35–72.
- Dews, S., Kaplan, J., and Winner, E. (1995). Why not say it directly? The social functions of irony. *Discourse Processes*, 19, 347–367.
- Eder, D. (1993). “Go get ya a french!”: Romantic and sexual teasing among adolescent girls. In D. Tannen (Ed.), *Gender and Conversational Interaction* (pp. 17–31). New York: Oxford University Press.
- Goffman, E. (1955). On Face-Work. *Psychiatry*, 18, 213–231
- Haugh, M. (2017). Teasing. In S. Attardo (Ed.), *The Routledge handbook of language and humor* (pp. 204–218). New York, NY, United States: Routledge Taylor and Francis Group.
- Hutchby, I. (2008). Participants; orientations to interruptions, rudeness and other impolite acts in talking-interaction. *Journal of Politeness Research*, 4, 221–41.
- Jobert, M. (2013). Domestic and professional impoliteness in Fawltly Towers. In D. Jamet and M. Jobert (Eds.), *Aspects of Linguistic Impoliteness* (pp. 75–93). Cambridge, United Kingdom: Cambridge Scholars Publishing.
- Keltner, D., Capps, L. M., Kring, A. M., Young, R. C., & Heerey, E. A. (2001). Just teasing: A conceptual analysis and empirical review. *Psychological Bulletin*, 127, 229–248.
- Keltner, D., Young, R. C., Heerey, E. A., Oemig, C., & Monarch, N. D. (1998). Teasing in hierarchical and intimate relations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 75, 1231–1247.

- Leech, G. N. (1983). *Principles of pragmatics*. London : Longman.
- Olweus, D. (1993). Victimization by peers: Antecedents and long term outcomes. In K. H. Rubin & J. B. Asendorpf (Eds.), *Social withdrawal, inhibition, and shyness in childhood* (pp. 315–342). Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Radcliffe-Brown, A. R. (1940). On joking relationships. *Africa*, 13, 195–210.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

- Baras, R. (2006). *Be Special, Be Yourself for Teenagers*. Trafford Publishing.
1. Dexter, C. (1999). *The Remorseful Day*. Macmillan: BCA.
- Lindsey, J. (1985). *Tender is the Storm*. Avon: HarperCollins Publishers.
- Nelson, R. (2012). *Plays 2: Three Plays of Adolescence*. Faber & Faber.

REFERENCES

- Bernal, M. (2008). Do insults always insult? Genuine impoliteness versus non-genuine impoliteness in colloquial Spanish. *Pragmatics*, 18, 781–802.
- Bobchynets, L.I. (2023). Estereotipos de género en el humor español y portugués: expresión léxico-semántica y estilística. *Messenger of Kyiv National Linguistic University. Series Philology*, 26 (2), 20–28.
- Brown, P. & Levinson, S. (1978). *Universals in language usage: Politeness phenomena*. In: Goody, E. N. (Ed.) *Questions and Politeness*, Cambridge: Cambridge University Press, pp. 56–311.
- Culpeper, J., 2005. Impoliteness and entertainment in the television quiz show: The Weakest Link. *Journal of Politeness Research: Language, Behaviour, Culture* 1, 35–72.
- Dews, S., Kaplan, J., and Winner, E. (1995). Why not say it directly? The social functions of irony. *Discourse Processes*, 19, 347–367.
- Eder, D. (1993). “Go get ya a french!”: Romantic and sexual teasing among adolescent girls. In D. Tannen (Ed.), *Gender and Conversational Interaction* (pp. 17–31). New York: Oxford University Press.
- Goffman, E. (1955). On Face-Work. *Psychiatry*, 18, 213-231
- Haugh, M. (2017). Teasing. In S. Attardo (Ed.), *The Routledge handbook of language and humor* (pp. 204–218). New York, NY, United States: Routledge Taylor and Francis Group.
- Hutchby, I. (2008). Participants; orientations to interruptions, rudeness and other impolite acts in talking-interaction. *Journal of Politeness Research*, 4, 221–41.
- Jobert, M. (2013). Domestic and professional impoliteness in Fawltly Towers. In D. Jamet and M. Jobert (Eds.), *Aspects of Linguistic Impoliteness* (pp. 75–93). Cambridge, United Kingdom: Cambridge Scholars Publishing.
- Keltner, D., Capps, L. M., Kring, A. M., Young, R. C., & Heerey, E. A. (2001). Just teasing: A conceptual analysis and empirical review. *Psychological Bulletin*, 127, 229–248.
- Keltner, D., Young, R. C., Heerey, E. A., Oemig, C., & Monarch, N. D. (1998). Teasing in hierarchical and intimate relations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 75, 1231–1247.
- Leech, G. N. (1983). *Principles of pragmatics*. London : Longman.
- Olweus, D. (1993). Victimization by peers: Antecedents and long term outcomes. In K. H. Rubin & J. B. Asendorpf (Eds.), *Social withdrawal, inhibition, and shyness in childhood* (pp. 315–342). Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Radcliffe-Brown, A. R. (1940). On joking relationships. *Africa*, 13, 195–210.

Дата надходження до редакції 01.10.2025
Ухвалено до друку 18.11.2025

Відомості про автора

<p>Колодяжна Катерина Володимирівна,</p> <p>викладач кафедри фонетики і практики англійської мови Київського національного лінгвістичного університету</p> <p>email: KaterynaKolodiazhna@knlu.edu.ua</p>		<p>Коло наукових інтересів:</p> <p>прагматика, лінгвопрагматика, лексикологія, теорія мовленнєвих актів, теорія ввічливості, дискурсологія</p>
--	---	---

CC Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0)

УДК 130.1, 130.2+165,167/168+171,172

DOI: <https://doi.org/10.32589/2311-0821.2.2025.351777>

Л. П. Комісар

Київський національний лінгвістичний університет, Україна

e-mail: liudmyla.komisar@knlu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8971-4768>

Л. М. Томіленко

Український мовно-інформаційний фонд НАН України, Україна

e-mail: tomilenko@i.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0883-1250>

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПАРАДИГМИ ТЕКСТУАЛЬНОСТІ В ЦИФРОВОМУ СВІТІ

Abstract

The article analyzes the unique status of Text as the ontological core of the nonlinear dimensions in contemporary digital communication. The methodological focus of the research is placed on interdisciplinary projects, specifically structuralist-phenomenological, logical-analytical, cultural-philosophical, hermeneutic-ontological, and comparative approaches. The process of exploration reactualizes post-structuralism and philosophical hermeneutics as significant paradigms of the 20th century, characterized by text-centrism. The logic of the research relies on the epistemological characteristics of the concept of Text, which represents the nonlinearity of contemporary digital reality. The article substantiates this thesis through the practical application of the phenomenological method of ahistorical reconstruction. The designated model of analysis demonstrates both the classical linear status of the text (in the sense of a cognitive model for describing or corresponding to any fragment of reality) and its hypertextual, nonlinear, and therefore hyperceptive construct in contemporary digital communicative models. The aforementioned strategies recontextualize the concept of Text, expanding it to an ontological object of cognition, which implies the necessity of rethinking the status of Text between ontology, epistemology, and linguistics. The article places an emphasis on hypertext as a cognitive and communicative model, which is essentially a practical projection of the nonlinearity of contemporary thinking. It summarizes the reflexive necessity of recognizing a new perspective (in the sense of an epistemological “shift”) of human thought in digital society, manifested through a cognitive transition from a linear way of perceiving reality to a volumetric hyperceptive one. This very thesis is marked as significant for the research in the global transformation of network communication models. The article ultimately places an emphasis on the heuristic significance of the nonlinear paradigm of textuality, both in digital communication in general and in the humanities in particular.

Keywords: ahistorical reconstruction, hypertext, nonlinearity, polylogue, responsiveness, Text, transformation.

Анотація

У статті здійснено аналіз унікального статусу Тексту як онтологічного осердя нелінійних вимірів сучасної цифрової комунікації. Методологічною особливістю дослідження є орієнтир на міждисциплінарні проекти, а саме структуралістсько-феноменологічний, логіко-аналітичний, культур-філософський, герменевтико-онтологічний і компаративний. У розвідці реактуалізовані постструктуралізм і філософська герменевтика як значущі парадигми ХХ століття, яким притаманний текстоцентризм. Логіка дослідження спирається на епістемологічні особливості поняття Текст, який репрезентує нелінійність сучасної цифрової дійсності. Ця теза обґрунтована кризь практичне застосування феноменологічного методу аісторичної реконструкції. Зазначена модель аналізу демонструє як класичний лінійний статус тексту (у сенсі пізнавальної моделі опису чи кореспондування будь-якого фрагмента реальності), так і його гіпертекстовий, нелінійний, а отже, гіперцептивний конструкт у сучасних цифрових комунікативних моделях. Указані стратегії реконтекстуалізують поняття Текст, розширюючи його до онтологічного об'єкта пізнання, що передбачає необхідність переосмислення статусу Тексту між онтологією, епістемологією і лінгвістикою. Закцентовано на гіпертексті як пізнавальній і комунікативній моделі, що є

практичною проєкцією нелінійності сучасного способу мислення. Резюмується рефлексивна необхідність усвідомлення нового зрізу (у сенсі епістемологічного “зрушення”) у мисленні людини цифрового суспільства через когнітивний перехід від лінійного способу сприйняття дійсності до об’ємного гіперцептивного. Саме ця теза маркується як значуща для досліджень глобальної трансформації мережевих моделей комунікації. Наголошується евристична значущість нелінійної парадигми текстуральності як у цифровій комунікації в цілому, так і в гуманітарних науках зокрема.

Ключові слова: аісторична реконструкція, гіпертекст, нелінійність, полілог, респонсивність, Текст, трансформація.

*Хто прагне зрозуміти текст, той і готовий його вислухати,
той і дозволяє йому говорити. Йдеться про те,
щоб пам’ятати власні упередження*
Г.-Г. Гадамер¹

*Життя, читання і писання зливаються в нерозчинне ціле,
яке постає як новий текст, що очікує на переживання через прочитання,
дописування й уписування до ще не знаних контекстів,
втілення в невпинному плині досвіду*
В. Кебуладзе²

Вступ. Сучасна цифрова культура – це символічний палімпсест нулів і одиниць, світ-Текст із префіксом “пост”, що перманентно кидає виклик усім без винятку науковим і соціокультурним галузям, створюючи нові й нові нескінченні комунікативні моделі. Така тотальна текстуалізація реальності задає пошуки відповідей на цікаве питання: яка ж епістемологічна (і комунікативна) стратегія здатна здійснити аналіз нелінійного мережевого простору, точніше, тих хаотичних процесів, що, уподібнюючись квантам, перманентно виникають, зникають, розпорошуються на рівні кодів, трансформуються і повторно декодуються? Адже потрібна, напевно, якась гетерогенна, навіть більше – гібридна методологія, яка уможливить релевантну рецепцію і об’єктивний (чи навіть критичний) аналіз інформаційних потоків, у які занурена (часто-густо без власної згоди) кожна людина в цифровому світі. Як видно, сутнісною ознакою сучасної гуманітаристики виступає активна апеляція до респонсивних діа(полі)логічних стратегій, відтак цілком правомірною видається орієнтація дослідників-гуманітаріїв на реактуалізацію так званих “розуміючих методик”, за влучним класичним висловом У. Еко (Еко, 1994, р. 15). Власне “сам концепт “розуміння” плинна сучасність вимагає презентувати радше як розуміння, здійснене з методологічною усвідомленістю” (Комісар, 2011, с. 124), на наш погляд, обов’язково – як “порозуміння в унікальному просторі “між” зустрічними питаннями і відповідями, у герменевтичному взаємообміні між індивідуальними свідомостями та інтерсуб’єктивним простором міжособистісного сприйняття” (Комісар, 2022, с. 49). Можемо стверджувати, що гуманітарне пізнання первинно має інтенцію до глибинного розуміння, можливого лише на ґрунті Тексту, з його унікальним епістемологічним статусом. Таким чином, у центрі уваги статті постає аспект генералізації поняття Тексту до онтологічного поняття цілісного культурного об’єкта – до проблеми принципової неможливості окреслення “меж” тексту: до тексту “завжди в контексті” (Інтертексту) чи до тексту-

¹ Епіграф узятий із джерела: Гадамер, Г.-Г. (2000). Основні риси теорії герменевтичного досвіду. *Істина і метод. Основи філософської герменевтики*. Т. 1; пер. з нім О. Мокровольського. Юніверс, 250.

² Епіграф узятий із джерела: Кебуладзе, В. (2012). Феноменологія досвіду. *Монографія*. ДУХ І ЛІТЕРА, 252.

лабіринту, як “необмеженої бібліотеки” (Гіпертексту). Ця проблемна спрямованість і визначає актуальність статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Упродовж останнього часу дослідженню сучасної проблематики онтологічного статусу Тексту в оптиці трансдисциплінарності, притаманній мережевій комунікації і цифровій культурі, присвячено праці як на теренах філософії, так і у філологічній перспективі. Серед українських філософів виділимо дослідження В. Кебуладзе, зокрема, його впровадження в монографії “Феноменологія досвіду” методу аісторичної реконструкції кризь призму переосмислення поняття “гіпертекст” із феноменологічної перспективи (2012). Показовою у цій царині є також класична монографія С. Куцепал “Французька філософія другої половини ХХ століття: дискурс із префіксом “пост-”, де авторка здійснює блискучий аналіз постструктуралістського текстоцентризму (2004). Також можна виділити культурологічні праці А. Тормахової, зокрема її авторський підхід до виникнення і концептуалізації парадигми дигімодернізму (2013), аналіз якої, на наш погляд, є однозначно необхідним для цілісного розгляду трансформації парадигми текстуальності в мережевій культурі. Також варто згадати і власні дослідження в окресленій галузі³ – від дисертації на тему “Ідея інтертекстуальності в філософії культури” до статей (зокрема за останні п’ять років) і апробованих тез на конференціях (Комісар, 2008; 2012; 2022; 2024; 2025). У 2024 році ми опублікували колективний проєкт з метадисциплінарності, досліджуючи цілісне питання сучасних мультимодальних методологічних аспектів на перетині філософії і філології, підсумувавши, що “поєднання конкретних наукових знань (зокрема, логіки та філології) і потужного категоріального апарату філософії в сучасній системі освіти впливає на формування гнучкої та водночас глибокої концептуально-аксіологічної “сітки”, яка може бути ефективно реалізована в сучасних наукових напрямках і філософських полілогах. Тому представлена у статті мультимодальна стратегія метадисциплінарних вимірів сучасної філософії сприяє і продовжуватиме сприяти розвитку інноваційних парадигматичних тенденцій” (Komisar et al., 2024, p. 219).

Серед досліджень інтер- і трансдискурсивних вимірів концепту “Текст” у горизонті мультимодальної мережевої комунікації можна виділити дослідження трансмодального поняття інтертекстуальності, зокрема праці Д. Жалко з маркування інтертекстуальності в художньому дискурсі (2025) та праці О. Ляшко щодо точок перетину інтертекстуальності й інтермедіальності (2024). Заслужують на увагу і дослідження Н. Ізотової та О. Жихаревої стосовно когнітивно-семіотичного і прагмастилістичного тлумачення інтердискурсивності художнього тексту: “Погляд на художній текст як складне когнітивно-семіотичне утворення, що втілює різноманітні зв’язки між мовою, когнітивними процесами та комунікативними практиками, висуває на перший план його ключову характеристику – дискурсивність. Йдеться про здатність художнього тексту, з одного боку, інтегрувати різні дискурси, демонструючи свою структурно-сміслову гетерогенність, а з другого – бути базовим компонентом ширшого комунікативного-дискурсивного простору. З цих позицій особливої значущості набуває проблема співіснування різних дискурсотипів у межах певної знакової системи, вирішення якої уможлиблюється з опертям на феномен інтердискурсивності” (Ізотова & Жихарева, 2025, с. 135).

---

³ На наш погляд, згадування власного доробку в конкретній галузі не є академічною нескромністю, а радше потребою демонстрації читачам ступеня і глибини орієнтування авторів у висвітлюваних проблемах дослідження.

Водночас, попри значні здобутки дослідників, не достатньо висвітленими залишаються аспекти реконтекстуалізації парадигми текстуальності в сучасну лінгвофілософську гуманітарну епістемологію і лінгвoseміологічну теорію мережевої комунікації – у бік Тексту як “безпосереднього предмета гуманітарного дослідження” (Kristeva, 2024, p. 35) – до переосмислення трансдискурсивного статусу Тексту між онтологією, епістемологією і лінгвістикою. Таким чином, можемо визначити мету дослідження і ті завдання, які ми ставимо для її реалізації.

Метою статті є аналіз унікального онтологічного статусу Тексту як епістемологічного осердя нелінійних вимірів сучасної цифрової комунікації.

Основні завдання:

- ✓ реактуалізувати парадигму текстуальності як вагомий складник респонсивних практик сучасного гуманітарного пізнання;
- ✓ проаналізувати специфіку генералізації поняття Текст до філософського поняття цілісного онтологічного об’єкта;
- ✓ акцентувати необхідність переосмислення статусу Тексту між епістемологією і лінгвістикою в методології гуманітарного пізнання;
- ✓ зосередити увагу на гіпертексті як проєкції нелінійності дискурсивних практик сучасності, а також гіпертекстовій методології та її інтер- і трансдисциплінарності як значущих стратегіях аналізу сучасної соціокультурної дійсності;
- ✓ довести рефлексивну потребу усвідомлення нового зрізу (у сенсі епістемологічного “зрушення”) у сучасному мисленні та критичний перехід від лінійного способу сприйняття дійсності до гіперцептивного як необхідної передумови для можливостей досліджень ситуації трансформацій нашого сьогодення. Наголосити на евристичній значущості нелінійної парадигми текстуальності як у цифровій комунікації в цілому, так і в гуманітарних науках зокрема.

Методи та методологія проведення дослідження. Зазначимо відразу, що теоретико-методологічне підґрунтя статті не редукується до лінгвістичного контексту – це радше компаративний аналіз (який, можливо, дещо хибує на еклектичність), тобто аналіз із залученням семіотичного, лінгвістичного, філософсько-культурологічного, герменевтичного і феноменологічного дискурсів. У процесі написання статті ми застосовували здебільшого міждисциплінарні методи і підходи, а саме: структуралістсько-феноменологічний, логіко-аналітичний, етико-аксіологічний, культур-філософський, герменевтико-онтологічний і компаративний.

Виклад та обговорення основного матеріалу дослідження. Згідно з авторитетною заявою Ю. Крістєвої, найуживанішим терміном у науках гуманітарного циклу, а також у філософському дискурсі другої половини ХХ століття, є термін “текст” (Kristeva, 2008, p. 70); зараз – як ми вважаємо, уже з префіксами інтер- і гіпер-.

У традиції філософської герменевтики “гуманітарне пізнання є специфічною формою вторинного відображення дійсності, а безпосереднім предметом гуманітарного пізнання є тексти, отже, будь-який об’єкт як витвір людського духа, зі знаковою природою, може бути можливим чи виступає реальним текстом” (Гадамер, 2000, с. 251). Відтак “ми завжди виражаємо себе, говоримо, *завжди*⁴ створюємо текст (хоча б і потенційний)” (Комісар, 2011, с. 124); підтримуючи класичну тезу постструктуралістів, зазначимо, де немає тексту, там немає об’єкта для дослідження і мислення. “Нас цікавить специфіка гуманітарної думки, спрямована на чужі думки, сенси, значення і т. ін., реалізовані й дані досліднику лише як текст” (Kristeva, 1967, p. 166).

⁴ Курсив наш. У тексті і надалі будуть виділення авторським курсивом. – Л. Комісар, Л. Томіленко

На нашу думку, саме поява інтертекстуальності в постструктуралізмі стала своєрідною призмою інформаційного простору сучасності, який (перефразуємо Ж. Дерріду) є тотальним Текстом у сенсі культурно-символічної сітки, з якої сплетена реальність. Тож після лінгвістичного повороту у філософії, після заявленої “текстуалізації” дійсності, після герменевтичних рефлексій Г.-Г. Гадамера, коли була відстоювана позиція про виключно мовне буття людини як “онтологію мовної взаємодії”, сучасні гуманітарії активно досліджують зазначений феномен, про що, зокрема, ми зазначали в рубриці аналізу досліджень і публікацій.

На нашу думку, доречно згадати етимологію виникнення саме поняття інтертекстуальності: так, ця ідея набула важливого значення в середині ХХ століття, коли в постмодерністській культурі, філософії і літературознавстві актуалізувався постструктуралізм. Однією з показових рис у цій парадигмі є текстоцентризм, тобто прагнення ототожнити людську самосвідомість із лабіринтом текстів, які з необхідністю “дзеркалять” культуру. Тож поява “ефекту інтертекстуальності” у фокусі міждисциплінарних досліджень змусила по-новому сприйняти поняття “текст”: замість того, щоб розглядати текст як такий, що залежить від власного походження (як класичний алюзійно-ремінісцентний апарат), постструктуралізм пропонує розглядати проблему оригіналу і витоків лише як одну з можливих текстових опцій. На думку О. Ляшко, “проаналізувавши роботи видатних науковців, що висвітлюють міждисциплінарну особливість інтертекстуальності, відображаючи певні наукові надбання з філософії, семіотики, літературознавства, лінгвістики, лінгвокультурології, інших гуманітарних наук, ми дійшли висновку, що інтертекстуальність слід розглядати в межах трьох основних підходів: 1) філософсько-постструктуралістського як відношення між текстами в безмежному текстовому просторі; 2) філологічного як проблему літературних впливів чи творчого діалогу авторів, внутрішніх мотивів твору, таких як стилізація, пародіювання і колаж, а також цитат, різних форм чужої мови, алюзій, ремінісценцій, прецедентних текстів та феноменів; 3) жанровотекстового як акцентування на типологічній властивості текстуальності” (Ляшко, 2024, с. 412). Ми вважаємо, що саме перше тлумачення найвлучніше показує роль інтертекстуальності в сучасному цифровому світі. Як ефективна й оригінальна концепція, інтертекстуальність отримала свого часу статус універсальної літературознавчої і культурологічної стратегії. Ю. Крістева – фундаторка цього терміна – акцентує несвідомий характер інтертексту як специфічного полілогічного світосприйняття, відстоюючи імперсональну “безособистісну продуктивність” тексту, який перманентно породжується поза свідомою активністю реципієнта. “Ми назвемо інтертекстуальністю цю текстуальну інтер-акцію, яка відбувається всередині окремого тексту. Для суб’єкта, що пізнає, інтертекстуальність – це ознака того способу, яким текст прочитує історію і вписується в неї” (Kristeva, 1967, p. 190). У результаті текст визначається як палімпсест, наділяється аісторичним автономним існуванням і здатністю атемпорально “прочитувати” культуру.

У попередніх дослідженнях ми акцентували, що інтертекстуальність – це культур-філософський метод і теорія: “класичний інтертекст як простір сходження цитатій (дискурсів), що взаємнейтралізують одна одну, виникає в постмодернізмі. Теорія інтертекстуальності є теоретичною авторефлексією постмодернізму і його поетичним принципом” (Комісар, 2008, с. 5). “Терміни “інтертекст” та “інтертекстуальність” за своєю точністю, однозначністю і мотивуванням є такими, що відповідають вимогам ідеального об’єкта, і дали можливість замінити такі описові поняття, як “вплив”, “джерела”, “запозичення”, “ремінісценції”, “сходження”, “відштовхування”, “наслідування взірця” тощо, які досить часто використовувались як оціночні” (Комісар, 2008, с. 6).

Отже, резюмуємо: інтертекстовий аналіз у літературознавстві передбачає співвідношення твору з іншими творами та дискурсами і виокремлює “джерела і впливи”; інтертекстуальність як онтологічний об’єкт пізнання актуалізується як:

- ✓ продуктивність і генератор сенсів, атемпоральний несвідомий субстрат, вписаний у культуру нелінійною павутиною цитацій (Ю. Крістева);
- ✓ перманентні цитати без лапок, культурні коди і радикальні заперечення авторства, вплетені в безсуб’єктні практики гіперсеміозису (Р. Барт, М. Фуко, У. Еко);
- ✓ ансамбль пресупозицій інших текстів, епістемологічна модель опису мови та невичерпна інформаційна реальність (М. Ріфатер, С. Рабо).

Таким чином, парадигму текстуальності можливо прочитувати як діалогічну герменевтику, орієнтовану на процес, так і символічну семіотику, орієнтовану на код. Тобто можна сміливо визначати концепт Текст не лише як діалогічно процесуальний, а й аісторично трансдискурсивний. Як зазначає Х. Борхес, “будь-який дискурс, – через те, що існує і функціонує в системі інших дискурсів – відображає у своєму “тілесному” складі, у репертуарі своїх, у тому числі можливих, висловлювань, – інші дискурси, і сліди (*чи сліди слідів?*) цих відображень ми віднаходимо в текстах, точніше, – у текстовому лабіринті відображень” (Борхес, 2022, с. 78). Саме Текст як аісторична категорія і є “лабіринтом лабіринтів”, “садом стежин, що розходяться”, адже спроможний досягнути минуле і майбутнє, понад те – парадоксальним чином умістити увесь Всесвіт – цей “нескінченний заплутаний лабіринт символів, незримий лабіринт часу” (Борхес, 2022, с. 79). Доречно в цьому контексті пригадати художні естетизовані метафори, зокрема, Тексту-мозаїки, зітканої з дискурсивних ниток тексту-Мови (Р. Барт), Тексту-кристалу, живої мислячої кристалічної решітки (У. Еко), Тексту-культури, створеної з безсвідомих сузір’їв текстів (Ю. Крістева) і т. ін. – усі схоплені алюзії є респонсивною відповіддю, точніше, дзеркальним відображенням літературного стилю філософування постструктуралістів / постмодерністів, започаткованого у другій половині ХХ століття, який, безсумнівно, актуальний і зараз. Понад те – новітній дигітодернізм, що впевнено заявив про себе після 2002 р., почасти також ґрунтується на згаданих стратегіях.

Отже, ми відстоюємо позицію, що цифровий культурний універсум базується на тій формі, яка зветься Текстом. На наш погляд, заявлений ще в постструктуралізмі культурний *міжпростір* “Інтер” з його постулатами Тексту / Культури як нескінченної *гіперцитації без лапок*, з безперервно продукованими інтертекстуальними смислами (які щосекунди готові “вибухнути” і виникнути заново, подібно до квантів) продовжує активно функціонувати й зараз. Таке методологічне підґрунтя дає фактичні підстави говорити про “реінтерпретацію і реактуалізацію” (Кебуладзе, 2012, с. 43) парадигми текстуальності в сучасному гуманітарному пізнанні. Відтак, для подальшого аналізу заявленої проблематики, пропонуємо перейти до наступного аспекту нашої розвідки. Проаналізуємо гіпертекст як проєкцію нелінійності дискурсивних практик сучасності. На наш погляд, мережева культура (або “постсучасність”) зорієнтована здебільшого на гіперцептивне сприйняття дійсності. Так, У. Еко зазначає: “Згідно з книгою М. Маклюєна “Галактика Гутенберга”, після винайдення друкування домінував лінійний спосіб мислення, але з кінця 60-х йому на зміну прийшло більш глобальне сприйняття – гіперцепція – через образи телебачення й інші електронні засоби” (Еко, 1994, р. 18). Наше ж власне бачення гіперцепції – це нелінійність у феноменологічному сенсі, яку неприпустимо зводити лише до тотальної візуалізації, притаманної “екранній культурі”.

На нашу думку, варто продемонструвати кореляцію між термінами “гіперцепція” і “гіпертекст”. Адже саме поява гіпертексту, його концептуалізація спочатку як

оригінальної комунікативної стратегії, а потім як способу мислення і світосприйняття, і в результаті поширення в інформаційному просторі, є оригінальною відповіддю на респонсивні виклики сьогодення. Наше завдання – продемонструвати гіпертекстову методологію в дії, точніше – як *zinetekst in action* застосовується в сучасному гуманітарно-філософському дискурсі.

Наведемо приклад концептуалізації гіпертексту в сучасній феноменології. На думку В. Кебуладзе, “Гіпертекст – це найяскравіше втілення нелінійності мислення й мовлення. Нескінченні посилання, які зсередини одного тексту налаштовують містки до інших текстів, а від них далі до недосяжного метатексту, є втіленням того, що наше мислення є не стільки послідовністю думок, скільки складною системою, у якій різні думки співіснують, впливаючи одна на одну. Відповідно до цього наше мовлення є не так цілісним лінійним нарративом, як переплетенням розмаїтих оповідок” (Кебуладзе, 2012, с. 45). Автор відстоює ідею, що й до виникнення технічних засобів підтримки існування гіпертексту у віртуальному просторі інтернету він був відомий нам у літературних експериментах Кортасара, Павича та інших письменників. Та й сам стиль написання наукових текстів із неодмінними примітками, виносками, коментарями та цитуваннями є проявом нелінійності мислення та мовлення. При цьому цитування – це лише найпомітніший спосіб залучення до перебігу власних думок чужих думок. “Адже, згідно з респонзивною феноменологією Вальденфельса, мої думки і вислови – це завжди відповіді на чужі думки і вислови. <...> Отже, навіть моє повсякденне мислення і мовлення пронизане мисленням і мовленням інших. Понад те, що я думаю і промовляю, взагалі має сенс лише тією мірою, якою це пов’язане з тим, що думають і промовляють інші. Моє мислення – це розмова з іншими мовою, якої я вчуся у них і якої я водночас навчаю їх послуговатися в цій розмові” (Кебуладзе, 2012, с. 251).

Таким чином, ми маємо можливість говорити про широке впровадження гіпертекстових стратегій у сучасних (*і не тільки*) філософських розвідках. Наприклад, за У. Еко, “художник – це гіпертекст; все, що він створює, утворює один єдиний текст”; “гіпертекст завжди тільки будується. Його закінчення губиться в нескінченності” (Еко, 1994, р. 98). Звичайно, усі згадані трансформації здійснюються в рецептивній парадигмі культури другої половини ХХ століття – з її інтенціями до “десакралізації” автора-суб’єкта (Р. Барт, М. Фуко) як умови “вивільнення” інтерпретативної креативності. Відтак зазначена парадигма змінила загальний контекст рецепції: перформативна “структура читання” замінює “читання структури”. Наведемо приклад. Так, опрацювавши конкретне першоджерело (Кебуладзе, 2012, сс. 36–62), акцентуємо значущість у світлі нашої розвідки такого кола питань:

- філософія / наука крізь призму інтелектуальних нарративів;
- філософ / науковець як “незацікавлений спостерігач”;
- історичне реконструювання: репрезентація сучасних “оповідальних стратегій” філософування;
- філософське / наукове дослідження як “композиція думок, розгорнута в паралельних нарративах”;
- сучасний філософський / літературний твір крізь призму перехрещення “мінінарративів” (як інтер- і гіпертекст).

Варто зазначити, що, попри суттєві епістемологічні переваги (гіпер) текстоцентризму, наявна й альтернативна думка. Зокрема, упроваджується ідея, що цивілізація *image-oriented* як така, що спрямована на нелінійну “екранну культуру”, стоїть на порозі тотального занепаду грамотності. Існує навіть поняття “постграмотність”, загрозливий неологізм, який вживають сучасні соціологи і

культурологи, коли аналізують масову культуру й комунікацію. Чи є підстава для подібних заяв? Напевно, так, хоча це, звісно, дискусійне питання. Згадаймо позицію, наприклад, М. Мак-Люена, який спрогнозував настання “часу розривів”: “ера порожнечі, прихід якої очікувався пізніше, вже настала. Відтак, суспільство новітньої сучасності водночас інформативне і медіативне. Образи в ньому стали плодючими; вони розмножуються, утворюючи все розмаїтіші множини. Те, що ми вже маємо, це всесвіт, покритий вічками сітки, які швидко розмножуються і з’єднуються” (Мак-Люен, 2011, с. 167). Отже, постає проблема розриву між лінійністю і нелінійністю, між “класичною” книгою і комп’ютерним гіпертекстом, між візуальною і вербальною комунікацією. Як було продемонстровано вище, гіпертекст не припустимо зводити лише до виникнення текстів у просторі мережі Інтернет. На наш погляд, доречним буде в цьому річчці саме аналіз гіпертексту в сенсі взаємопереходу лінійного тексту до нелінійного і навпаки – тобто “від інтернету до Гутенберга” (як влучно зазначив У. Еко). Адже з давніх-давен виникнення письма, а потім друкарства спричинило суттєвий “зсув” у сприйнятті реальності (згадаймо, зокрема, “текстові епохи” І. Касавіна).

Зараз, на нашу думку, проблема екстрапольована в інше русло: чи “вб’є” екран комп’ютера класичну книгу або чи замінить цифрова візуальна комунікація (як культура зору) лінійну вербальну (як культуру слуху)? Адже дисплей комп’ютера – це своєрідна “ідеальна книга”, де світ чітко виражений у словах і логічно розділений на сторінки. Ми вважаємо, поділяючи думку У. Еко, що не варто протиставляти вербальну і візуальну комунікацію, а потрібно вдосконалювати й одну, і іншу, тобто гіпертекстові моделі мають *співіснувати* з лінійними. Свого часу У. Еко прогнозував виникнення “нового Середньовіччя”: суспільство ХХІ століття диференціюється на тих, хто дивиться лише телебачення, тобто отримує готові образи і готове судження про світ, без права критичного відбору отриманої інформації, і тих, хто дивиться на екран комп’ютера, тобто тих, хто здатен відбирати і критично обробляти інформацію. Адже, на думку У. Еко, із часом гіпертекстуальні файли витіснять, наприклад, книгодовідники, але, коли йдеться “про читання вдумливе, тобто не просто отримання інформації, а і роздуми про неї” – тут, безсумнівно, домінує Книга, – “читати з дисплея – це зовсім те саме, що читати зі сторінки” (Еко, 1994, р. 90). Наприклад, за У. Еко, який повністю реабілітує Книгу, “єдина машина, здатна породжувати нескінченну кількість текстів, була породжена тисячоліття тому, і це – алфавіт” (Еко, 1994, р. 91). На наш погляд, такий висновок доводить неправомірність зведення гіпертексту лише до системи мережових структур. Інакше при такому редукованому розумінні виникає спокуса отождити гіпертекстуальність із хаосом, чи, радше, з постмодерністською ризомою. Отже, гіпертекстова методологія є трансдисциплінарною, адже такий стратегічний підхід притаманний сучасній цифровій дійсності, яка постійно трансформується. Лише усвідомивши новий зріз у сучасному мисленні, зокрема перехід від лінійного способу сприйняття до гіперцептивного (у сенсі нелінійного), ми зможемо аналізувати й досліджувати трансформації нашого сьогодення. Таким чином, при концептуалізації епістемологічного статусу Тексту для нас беззаперечним є той факт, що всі без винятку інтелектуальні філософські споглядальні спекуляції (разом із провідною в гуманітаристиці методологічною процедурою рефлексії) можливі лише за посередництва респонс-комунікації людської свідомості і Тексту. Найбільш прийнятним для нас є розуміння Тексту як свідомо організованого результату креативного мисленнєвого процесу, здатного повністю розкрити власні потенції *тільки* у взаємодії з іншими текстами, причому в перманентних

трансформаціях на рівні філософії мови в цілому і семіотики зокрема, адже діалог / полілог – це семіотика, *завжди* орієнтована на процес.

Висновки. У статті здійснено аналіз унікального статусу Тексту як онтологічного осердя нелінійних вимірів сучасної цифрової комунікації. Отже, “мережевий світ ХХІ століття – це дійсно дискурс із префіксом “пост”, тобто реалізовані прогнози інтелектуалів періоду “бунту і спротиву”, що правомірно проголошували гасла радикальної соціальної критики наприкінці минулого століття. Приміром, настання “ери порожнечі” (Ж. Липовецький), “суспільства видовищ” (Гі Дебор), постмодерної “ілюзії кінця” (Ж. Бодріяр), “пустелі реального” (С. Жижек) тощо. Спільним знаменником тут, на наш погляд, виступає гіперцептивне сприйняття дійсності, яке ми насмілимося поставити в синонімічний ряд із транс- і мультимодальними вимірами сучасних гуманітарних наук” (Комісар, 2025, с. 478). Якщо У. Еко передбачив еру домінування нелінійного, більш глобального сприйняття – гіперцепції – через образи телебачення та інші електронні засоби, то наше власне бачення гіперцепції формується в оптиці інтер- і гіпертекстуальності: це нелінійність в онтологічному сенсі, полілогічне світосприйняття, яке несправедливо елімінувати лише до візуальної віртуалізації сучасної культури.

Зазначені стратегії реконтекстуалізують поняття Текст, розширюючи його до онтологічного об’єкта пізнання, що передбачає необхідність переосмислення статусу Тексту між онтологією, епістемологією і лінгвістикою. Отже, проблемне поле парадигми текстуальності надзвичайно розширюється в сучасній гуманітаристиці, яка презентується полінаративними інформаційними потоками. У серії “Зміна парадигми” М. Мак-Люен пропонує “метод умовних думок, за допомоги яких ми можемо подолати обмеження наших засновків завдяки критичному ставленню до них. Ми можемо тепер жити <...> плюралістично, в багатьох світах і культурах одночасно” (Мак-Люен, 2011, с. 51). “Сьогодні наша наука та її метод роблять спроби спрямувати свої дослідження не на точку бачення, а на те, як позбутися її, на відкрите “поле” взаємодій і уникання довершених і незмінних суджень. Зараз це – єдино життєвий метод в умовах, коли електронні технології створюють синхронний рух інформаційних потоків і приводять до тотальної взаємозалежності людей” (Мак-Люен, 2011, с. 357). Таким чином, ми встановили, що цифровий світ репрезентує нелінійність нашого мовлення і мислення, а тому – нелінійність сучасної цифрової дійсності. Ця теза обґрунтована через практичне застосування феноменологічного методу аісторичної реконструкції, що репрезентує застосування як класичного лінійного статусу Тексту в сенсі пізнавальної моделі опису будь-якого фрагмента дійсності чи галузі, так і його гіпертекстового, нелінійного, а отже, гіперцептивного вжитку в комунікативних моделях сучасного цифрового світу. Наприкінці резюмуємо: аналіз епістемологічного статусу Тексту є необ хідним складником респонсивних практик сучасного гуманітарного пізнання, адже суттєво розширює горизонт розуміння самого Тексту крізь евристичну значущість парадигми текстуальності в гуманітарних науках.

Конфлікт інтересів

Автори не мають потенційного конфлікту інтересів, який би міг вплинути на рішення про опублікування цієї статті.

Використання штучного інтелекту

Не використовувався.

ЛІТЕРАТУРА

- Борхес, Х.-Л. (2022). *Алеф. Зібрання творів*; пер. з англ. Віктора Шовкуна. Фоліо.
- Гадамер, Г.-Г. (2000). Основні риси теорії герменевтичного досвіду. *Истина і метод. Основи філософської герменевтики*. Т. 1; пер. з нім. О. Мокровольського. Юніверс, 247–279.
- Жалко, Д. (2025). Маркування інтертекстуальності в художньому дискурсі ХХ століття. *Studia Philologica, 1 (24)*, 107–133.
- Ізотова, Н., & Жихарева, О. (2025). Інтердискурсивність художнього тексту: універсальні та ідіосинкратичні властивості. *Studia Philologica, 1 (24)*, 134–145.
- Кебуладзе, В. (2012). Феноменологія досвіду. *Монографія. ДУХ І ЛІТЕРА*.
- Комісар, Л. П. (2008). *Ідея інтертекстуальності в філософії культури*. [Текст]: автореф. дис... канд. філос. наук: 09.00.04. Логос.
- Комісар, Л. П. (2011). Комунікативна природа тексту крізь призму теорії інтертекстуальності (філософський аналіз). *Вісник Київського національного лінгвістичного університету: Історія. Економіка. Філософія, 16*, 123–135.
- Комісар, Л. (2022). Метадисциплінарність сучасної філософії в оптиці практичних вимірів. *Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць, 2 (36)*, 45–50.
- Комісар, Л. (2025). Інтертекстуальність як трансмодальний маркер сучасної цифрової культури. «*Ad orbem per linguas. До світу через мови*». Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції “*Людина і цифрове суспільство: когніція – мова – освіта – дискурс*”, 15–16 травня 2025 року. Частина 1. Видавничий центр КНЛУ, 476–478.
- Куцепал, С. В. (2004). Французька філософія другої половини ХХ століття: дискурс із префіксом “пост-”: *монографія*. ПАРАПАН.
- Ляшко, О. В. (2024). Інтертекстуальність та інтермедіальність: точки перетину. VII International scientific and practical conference “*Scientific Research: Theoretical Foundations and Practical Applications*” (January 24-26, 2024) Vienna, Austria, International Scientific Unity, 412–413.
- Мак-Люен, М. (2011). *ГАЛАКТИКА ГУТЕНБЕРГА: Становлення людини друкованої книги*. 3-тє вид; пер. з англ. А. А. Галушки, В. І. Постнікова. Ніка-Центр.
- Тормахова, А. М. (2013). Концепція дігімодернізму Алана Кірбі. *ГУМАНІТАРНІ СТУДІЇ: Збірник наукових праць, 20*, 181–187.
- Есо, У. (1994). *Six Walks in the Fictional Woods*. Harvard University Press. https://www.hup.harvard.edu/file/feeds/PDF/9780674302464_sample.pdf
- Komisar, L., Savolainen, I., Belia, V., Borovska, L., & Lipin, M. (2024). Metadisciplinarity at the intersection of modern philosophical and philological practices. *Amazonia Investiga, 13(75)*, 211–220.
- Kristeva, J. (1967). Bakhtine, le mot, le dialogue et le roman. *Critique, 23*, 165–194.
- Kristeva, J. (2008). *Polylogue*. SEUIL.
- Kristeva, J. (2024). *Revolution in Poetic Language*. Columbia University Press.

REFERENCES

- Borkhes, Kh.-L. (2022). *Alef. Zibrannia tvoriv*; per. z anhl. Viktora Shovkuna. Folio.
- Gadamer, H.-G. (2000). *Osnovni rysy teorii hermenevtychnoho dosvidu. Istyna i metod. Osnovy filosofskoi hermenevtyky*. T. 1; per. z nim O. Mokrovolskoho. Yunivers, 247–279.
- Zhalko, D. (2025). *Markuvannia intertekstualnosti v khudozhnomu dyskursi KhKh stolittia. Studia Philologica, 1 (24)*, 107–133.

- Izotova, N., & Zhykharieva, O. (2025). Interdyskursyvnysh khudozhnoho tekstu: universalni ta idiosynkratychni vlastyvyosti. *Studia Philologica*, 1 (24), 134–145.
- Kebuladze, V. (2012). Fenomenolohiia dosvidu. *Monohrafiia*. DUKh I LITERA.
- Komisar, L. P. (2008). *Ideia intertekstualnosti v filosofii kultury*. [Tekst]: avtoref. dys... kand. filos. nauk: 09.00.04. Lohos.
- Komisar, L. P. (2011). Komunikatyvna pryroda tekstu kriz pryzmu teorii intertekstualnosti (filosofskyi analiz). *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho linhvistychnoho universytetu: Istoriiia. Ekonomika. Filosofiiia*, 16, 123–135.
- Komisar, L. (2022). Metadystsyplinarnist suchasnoi filosofii v optytsi praktychnykh vymiriv. *Visnyk Natsionalnoho aviatsiinoho universytetu. Seriiia: Filosofiiia. Kulturolohiia: Zbirnyk naukovykh prats*, 2 (36), 45–50.
- Komisar, L. (2025). Intertekstualnist yak transmodalnyi marker suchasnoi tsyfrovoy kultury. «Ad orbem per linguas. Do svitu cherez movy». Materialy Mizhnarodnoi naukovopraktychnoi konferentsii “Liudyna i tsyfrove suspilstvo: kohnitsiia – mova – osvita – dyskurs”, 15–16 travnia 2025 roku. Chastyna 1. Vydavnychy tsestr KNLU, 476–478.
- Kutsepal, S. V. (2004). Frantsuzka filosofiiia druhoi polovyny KhKh stolittia: dyskurs iz prefiksom “post-”: *Monohrafiia*. PARAPAN.
- Liashko, O. V. (2024). Intertekstualnist ta intermedialnist: tochky peretynu. VII International scientific and practical conference “Scientific Research: Theoretical Foundations and Practical Applications” (January 24–26, 2024) Vienna, Austria, International Scientific Unity, 412–413.
- Mak-Liuen, M. (2011). *HALAKTYKA HUTENBERHA: Stanovlennia liudyny drukovanoi knyhy*. 3-tie vyd; per. z anhl. A. A. Halushky, V. I. Postnikova. Nika-Tsestr.
- Tormakhova, A. M. (2013). Kontseptsiiia dihimodernizmu Alana Kirbi. *HUMANITARNI STUDI: Zbirnyk naukovykh prats*, 20, 181–187.
- Eco, U. (1994). *Six Walks in the Fictional Woods*. Harvard University Press.
https://www.hup.harvard.edu/file/feeds/PDF/9780674302464_sample.pdf
- Komisar, L., Savolainen, I., Belia, V., Borovska, L., & Lipin, M. (2024). Metadisciplinarity at the intersection of modern philosophical and philological practices. *Amazonia Investiga*, 13(75), 211–220.
- Kristeva, J. (1967). Bakhtine, le mot, le dialogue et le roman. *Critique*, 23, 165–194.
- Kristeva, J. (2008). *Polylogue*. SEUIL.
- Kristeva, J. (2024). *Revolution in Poetic Language*. Columbia University Press.

Дата надходження до редакції 11.10.2025
Ухвалено до друку 18.11.2025

Відомості про авторів

<p>Комісар Людмила Петрівна,</p> <p>кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри англійської філології і філософії мови Київського національного лінгвістичного університету</p> <p>e-mail: liudmyla.komisar@knlu.edu.ua</p>		<p>Коло наукових інтересів:</p> <p>аксіологія, аналітична філософія мови, епістемологія, лінгвофілософія, метаєтика, міжкультурна комунікація, практична філософія</p>
<p>Томіленко Людмила Миколаївна,</p> <p>кандидат філологічних наук, старший дослідник, старший науковий співробітник відділу лінгвістики Українського мовно-інформаційного фонду НАН України</p> <p>e-mail: tomilenko@i.ua</p>		<p>Коло наукових інтересів:</p> <p>українська мова, лексикологія, лексикографія, термінологія</p>

CC Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0)

UDC 81'37+316.6:1

DOI: <https://doi.org/10.32589/2311-0821.2.2025.351780>

L. M. Meleshkevych

Kyiv National Linguistic University, Ukraine

e-mail: larysa.meleshkevych@knlu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6537-8683>

ETHNIC MENTALITY AS A COGNITIVE AND LINGUISTIC FRAMEWORK: NEW DIMENSIONS

Abstract

Language, as a means of communication, also functions as a core instrument for encoding and transmitting cultural and cognitive frameworks. It embodies the speakers' worldview, value orientations, and sociocultural norms, acting as a reflection of ethnic mentality and modes of thinking. This paper synthesizes key insights from linguocultural, psycholinguistic, and social/biosocial perspectives to conceptualize the interdependence among mentality, ethnos and language. Ethnic mentality, understood as a system of culturally conditioned cognitive dispositions, shapes communicative strategies, linguistic choices, and interpretive practices. Theoretical foundations trace back to classical linguistics and philosophy of language, which emphasized the link between national language and spiritual culture. Contemporary research extends this view, highlighting mentality as a determinant of communicative norms and cultural scripts. Intercultural communication studies reveal that successful interaction in globalized contexts requires negotiating intersecting identities and cultural resources, while migration research underscores ambivalence between heritage maintenance and host-society integration. Language education research demonstrates the role of metacognitive strategies such as planning, monitoring, evaluating in regulating second-language acquisition, linking cognitive dispositions to communicative performance. Psycholinguistic models, including mindshaping theory, argue that language not only conveys information but also structures thought, externalizing beliefs and enabling shared cognition. Stereotypes, as culturally and linguistically embedded constructs, further illustrate how mentality manifests in discourse: they organize social perception, influence pragmatic expectations, and sustain identity boundaries. Finally, conceptions of ethnos, whether social or biosocial, anchor these dynamics in historical, territorial, and cultural frameworks, reinforcing the interplay between biological, social, and symbolic dimensions. Integrating these strands provides a holistic understanding of language as both a reflection and a constitutive force of ethnic mentality and cognition, with implications for intercultural competence, educational policy, and the mitigation of communicative barriers in multilingual societies.

Keywords: ethnic mentality, linguistic behaviour, ethnos, stereotype, context, psycholinguistics, intercultural communication.

Анотація

Мова виконує не лише комунікативну функцію, а й є ключовим механізмом кодування та передавання культурних і когнітивних структур. Вона відображає світогляд, систему цінностей і соціокультурні орієнтири її носіїв, виступаючи дзеркалом етнічного менталітету та мисленнєвих моделей. У статті узагальнено результати лінгвокультурних, психолінгвістичних і соціально/біосоціальних підходів для концептуалізації взаємозв'язку, менталітету, етносу та мови. Етнічний менталітет як система культурно зумовлених когнітивних установок визначає комунікативні стратегії, вибір мовних засобів і способи інтерпретації. Теоретичні засади дослідження сягають класичних лінгвістичних і філософських концепцій, що підкреслювали зв'язок національної мови з духовною культурою. Сучасна лінгвістика розвиває цю ідею, наголошуючи на ролі менталітету у формуванні комунікативних норм і культурних сценаріїв. Міжкультурна комунікація в умовах глобалізації потребує узгодження різних ідентичностей і культурних ресурсів, а дослідження міграційних процесів виявляють амбівалентність між збереженням спадщини та інтеграцією в нове суспільство. У сфері мовної освіти важливу роль відіграють такі метакогнітивні стратегії як планування, моніторинг, оцінювання, що забезпечують регуляцію процесу навчання другої мови та пов'язують когнітивні установки з комунікативною ефективністю. Психолінгвістичні моделі доводять, що мова не лише передає інформацію, а й структурує мислення, зовнішньо репрезентуючи переконання та забезпечуючи спільне осмислення. Стереотипи як культурно й лінгвістично закріплені конструкції демонструють, як менталітет проявляється у дискурсі: вони

впорядковують соціальне сприйняття, впливають на прагматичні очікування та підтримують ідентифікаційні межі. Соціальні та біосоціальні концепції етносу закріплюють ці процеси в історичних, територіальних і культурних рамках, підкреслюючи взаємодію біологічних, соціальних і символічних чинників. Інтеграція підходів забезпечує цілісне розуміння мови як відображення та водночас чинника формування етнічного менталітету й мислення, що має значення для розвитку міжкультурної компетентності, освітньої політики та подолання комунікативних бар'єрів у багатомовних суспільствах.

Ключові слова: етнічна ментальність, лінгвістична поведінка, етнос, стереотип, контекст, психолінгвістика, міжкультура комунікація.

Introduction. Language functions not merely as a communicative tool but as a fundamental mechanism for encoding and transmitting cultural and cognitive structures. It reflects the worldview, value systems, and sociocultural orientations of its speakers, serving as a mirror of ethnic mentality and thought patterns. As a sociocultural phenomenon, language embodies the distinctive cognitive frameworks and behavioural models characteristic of a given ethnos.

The theoretical foundation for exploring the relationship between ethnic mentality and linguistic behaviour was laid by scholars such as F. de Saussure, E. Sapir, O. Potebnia, M. Zhinkin, and O. Reformatsky, who argued that the analysis and comparison of cultures must be conducted through national languages, thereby acknowledging the intrinsic link between language and spiritual culture. Spiritual culture, in turn, is formed by national worldview and the mentality of each ethnos. The ideas of the Ukrainian linguist O. Morokhovsky on language evolution and worldview stimulated research into lexical meaning within the framework of nomination theory, functional aspects of linguistic units, and the rhetorical dimension of communication (Ізотова & Потапенко, 2024; Радзієвська, 2024; Chkhetiani, 2025).

Contemporary linguistic research increasingly emphasizes the interdependence between the mentality of an ethnic or social community and the linguistic behaviour of its members. Through linguistic units, conceptual structures, and symbolic systems, language reproduces the specificities of thought shaped by historical experience and sociocultural environment. Mentality, understood as a constellation of stable cognitive and behavioural patterns, shapes communicative strategies, influences lexical and stylistic choices, and governs the interpretation of speech acts. Examining this relationship provides deeper insight into the mechanisms underlying the formation of linguistic norms, pragmatic orientations, and stylistic preferences that define interpersonal communication.

The **aim** of this study is to examine ethnic mentality as a key factor influencing linguistic behaviour and cognitive models of thought, with a particular focus on how language reflects and reinforces ethnic consciousness. Achieving this aim entails addressing several key **objectives**: to examine modern theoretical approaches to defining the concepts of “mentality” and “ethnos”; to outline the dimensions of interaction between ethnic mentality, cognition and language; and to identify the role of culture in mediating this relationship.

The **object of this research** is ethnic mentality. The **subject of the study** comprises the interaction between ethnic mentality and linguistic behaviour.

This analytical inquiry grounds on the premise that ethnic mentality, understood as a system of culturally conditioned cognitive dispositions, determines the selection of linguistic resources and communicative strategies manifested in specific models of language behaviour. Despite the considerable body of work devoted to individual aspects of linguistic behaviour, the systemic influence of mentality on communicative practices remains insufficiently explored, which underscores the **relevance** of this linguistic investigation. The absence of clear criteria for describing this relationship complicates the analysis of how cognitive dispositions shape linguistic choices across social contexts, the

development of effective models for intercultural communication, and the prediction of communicative barriers. This study is particularly relevant in the context of globalization, intercultural dialogue, and the preservation of national identity.

The **methodology** combines several approaches to construct a holistic explanatory model. It includes:

- conceptual analysis to define key constructs such as *mentality*, *ethnos*, and *stereotype*, examining their interpretations across disciplines to identify both convergences and divergences;

- comparative literature review to trace thematic patterns and map conceptual overlaps between linguocultural and psycholinguistic frameworks;

- descriptive and interpretive techniques to outline the defining features of the studied notions;

- interdisciplinary integration to situate linguistic phenomena within broader cultural and cognitive contexts.

Together, these methods enabled the development of a comprehensive and integrative explanatory model.

Results and discussion. Current research on the interplay between ethnic mentality and linguistic behaviour encompasses several key directions.

Ethnic Mentality and Linguocultural Dimensions of Communication under Globalisation and Migration

Scholars in this field examine the integrated role of ethnic mentality and culture in shaping linguistic practices and communicative models. Social factors such as globalization, ethnic identity and status act as additional determinants of language behaviour, thus changing the nature of communication. Safari (2024) emphasizes that language not only reflects but also shapes worldview, while cultural attitudes influence cognitive processes and communicative strategies. The findings suggest that the deliberate selection and application of particular linguistic elements may reflect underlying cultural conceptualisations or cognitive schemas, thereby reinforcing the view that language is profoundly shaped by cultural influences. The author highlights the role of linguistic relativity and cultural norms in modelling behaviour.

Within this approach, researchers also explore how national mentality is reflected in linguistic worldviews, cultural norms, and communicative practices. For instance, Mannish (2024) analyses how the concept of “cultural identity development” became central to minority education programs in Sweden. The “Home Language Reform” guaranteed children the right to learn in their native language. Language policy for minorities is viewed as a space for linguistic practice that negotiates political and social legitimacy. Language thus becomes both a tool for preserving cultural mentality and an object of political ideologies. Since minority language behaviour is closely linked to mental dispositions and cultural expectations, policies supporting native languages foster identity preservation but may also generate tensions between integration and autonomy.

Furthermore, this research direction investigates how differences in ethnic mentality affect intercultural interactions, the emergence of communicative barriers, and strategies for overcoming them.

Baker (2024) conceptualizes communication as a dynamic process in which cultural differences become salient for participants in interaction. Successful intercultural communication, according to this view, requires recognition of the intricate interrelationship between language, speakers’ mentality, and cultural practices. The study demonstrates that the development of communicative competence in a globalized context involves mobilizing and negotiating diverse cultural resources and languages while navigating intersecting

identities, communities, cultural references, and meanings such as nationality, ethnicity, social class, profession, gender, sexuality across multiple levels from local to global.

Polychroniadou and Panicacci (2025) examine the experiences of 65 German immigrants in Greece, focusing on their linguistic and cultural practices and emotional attitudes toward their native language. High socialization in German and pride in its use foster a strong sense of belonging to their heritage culture. Conversely, socialization in Greek and positive attitudes toward their native language create a robust psychological attachment to Greek society without severing ties to German culture. Immigrants experience ambivalence: positive emotions associated with linguistic acceptance coexist with stress arising from cultural antagonism. While striving to preserve German cultural identity, they simultaneously seek active integration into Greek society, as proficiency in Greek reduces social distance but does not eliminate cultural barriers.

Mentality and Language Learning

Research in this domain underscores the importance of considering learners' mental dispositions in shaping effective communicative practices. Here, mentality is interpreted narrowly as an individual's way of thinking and perceiving the world. Cai (2024) investigates metacognitive strategies – deliberate mental actions employed by learners to regulate their own learning, including planning, monitoring, evaluating, and adjusting. In language learning research, these strategies are viewed either as a distinct category alongside cognitive and communicative strategies or as part of strategic competence, a core component of communicative language proficiency. Metacognitive strategies are critical for all aspects of second language acquisition: vocabulary, grammar, listening, speaking, reading, and writing.

Sun, Zhang and Carter (2024) define metacognition as a key concept for understanding how individuals become aware of and regulate their cognitive processes. Metacognition is multidimensional, reflecting individual differences, and comprises three interrelated components:

- Metacognitive knowledge is information stored in long-term memory about oneself, tasks, and strategies;
- Metacognitive experience is thoughts, beliefs, emotions, and judgments arising during task performance;
- Metacognitive strategies are general skills for planning, monitoring, and evaluating learning.

These components operate interactively, ensuring regulation and control of cognitive activity.

Mentality and Psycholinguistics

Psycholinguistic models provide insight into how culturally conditioned cognitive schemas shape the selection of linguistic strategies. Scholars in this domain examine the influence of speakers' cognitive and psychological characteristics on speech behaviour, communicative strategies, and text interpretation.

Vierkant (2024) emphasizes that mentality affects the cognitive processes underlying language production and comprehension. Traditional Gricean theories of language evolution posit that the emergence of language presupposes communicative intentions and the ability to process nested metarepresentations. However, this assumption raises the question of how pre-linguistic beings could possess such advanced mental capacities. The concept of "mindshaping" offers an alternative perspective: language not only transmits information but also shapes thought (the cognitive conception of language). Words function as external carriers of internal beliefs, enabling individuals and others to perceive and interpret mental states. Vierkant suggests that language evolution may have originated not

from communicative intentions but from mindshaping processes, with language gradually becoming a tool for cognitive organization rather than mere information exchange.

To gain a profound understanding of the key directions in the interplay between ethnic mentality and linguistic behaviour, it is essential to explore the concepts of “mentality” and “ethnos”. Contemporary scholarship reveals a lack of consensus regarding the interpretation of the term “mentality”, as well as the absence of a unified terminology. Ukrainian scholars use the term “менталітет” referring to the collective mindset, worldview, or psychological characteristics of a group, such as a nation, culture, or social community. In studies of social psychology, sociolinguistics, social history, cultural anthropology, and social anthropology the term “ментальність” traditionally functions emphasizing individual cognitive or psychological traits, or the internal mental structure that shapes perception and thinking.

American philosopher R. W. Emerson used the term “mentality” to express the interconnection between metaphysical and psychological dimensions of societal attitudes. In recent studies, mentality is generally understood as the specific way in which a social group perceives and interprets the world. Scholars define this perception either as a conscious process or as a combination of conscious and subconscious elements (Штепа 2019; Kihlstrom, 2022; Hvorecký et al., 2024).

Modern research identifies links between mentality and sociocultural phenomena, as well as the spiritual life of an ethnos, therefore explaining the intertwining nature of ethnic mentality. Thus, ethnic mentality is viewed as a set of psychological traits, traditional worldview, and modes of perception formed in the process of ethnogenesis, an ethnic type of conscious and subconscious worldview and understanding of the world, which determine behavioural stereotypes, psychological reactions, evaluations of certain events, and attitudes toward the surrounding environment (УТВЕНКО, 2017, с. 96).

Investigating the features of ethnic mentality requires analysis of behaviour, intellectual patterns, and emotional responses of members of an ethnic community. Ethnic mentality is characterized by openness and incompleteness, while both individual and collective consciousness play a crucial role in its formation. Although mentality is subject to change, these changes occur gradually, which allows us to consider it as comprising relatively stable structures of an ethnos’s spiritual life.

The way the world is perceived determines patterns of action, and the content of mentality expressed in the distinctive traits of an ethnic group manifests itself in verbal and non-verbal cultural practices as well as behavioural stereotypes. Mentality shapes behavioural models and directly influences linguistic behaviour, such as directness, emotionality, and politeness. It also serves as a source of stereotypes, which function as expectations of certain communicative behaviours.

Ethnic mentality and Stereotypes: Cognitive and Linguistic Dimensions

A new stage in research on the relationship between ethnic mentality and linguistic behaviour was marked by Walter Lippmann’s seminal work *Public Opinion*. At the centre of his analysis are stereotypes – simplified representations that constitute an integral part of mentality as a mode of world perception. These stereotypes operate at both individual and group levels. Lippmann notes that systems of stereotypes at the individual level may become the core of personal tradition and a means of safeguarding one’s social position. They form an ordered, coherent picture of the world in which habits, tastes, abilities, pleasures, and aspirations coexist. Although stereotypical worldviews may be incomplete, they represent the world to which the individual adapts. Stereotypes guarantee self-respect, project a sense of personal significance onto the external world, and protect one’s social status and rights (Lippmann, 2004, pp. 52–53).

The term *stereotype*, derived from the Greek *stereós* (“solid, firm”) and *týpos* (“form, imprint”), was metaphorically reinterpreted and began to be used in the 19th and 20th centuries to denote members of social groups – gender, racial, class-based, professional, or criminal – united by a set of shared (often pejorative) characteristics. A key means of identifying many social groups is stereotypical jargon or sublanguage (Allan, 2006).

We define stereotype as a culturally mediated, systematically organized, and relatively invariant cognitive construct constituting a segment of the collective worldview, that encapsulates the outcomes of a community’s epistemic engagement with reality and functions as a schematized, conventionalized representation, serving as a prototypical matrix for conceptualizing objects, events, or phenomena.

Contemporary scholarship adopts an interdisciplinary approach to the study of stereotypes, enabling the identification of multiple dimensions of the phenomenon. Modern research distinguishes three major approaches to stereotype analysis: sociolinguistic, ethnocultural, and linguocognitive.

Stereotypes as Cultural and Linguistic Constructs

Depending on the classification criteria, stereotypes are categorized as social, personal, familial, gender-based, age-related, national, religious, consumer, political, racial, professional, and others. Positive and negative stereotypes play a significant role in social development, reflecting favorable or hostile attitudes of community members toward social objects.

The social dimension of stereotypes is complemented by a linguistic component, their verbal realization, making stereotypical linguistic features of various social groups an object of scholarly inquiry. The concept of stereotype is closely linked to connotations (additional meanings) of linguistic units, which originate from encyclopedic knowledge of their denotation (stable core meaning) as well as from experience, beliefs, and biases associated with the contexts in which these units occur (Allan, 2006).

The interconnection between ethnos, mentality, and language can be studied through linguistic stereotypes that serve as communicative instruments promoting cohesion within a cultural community and expressing its distinctive cognitive patterns. Linguistic and mental archetypes constitute the essential and foundational framework, whereas linguistic manifestation, shaped by ethnopsycholinguistic factors, mirrors the mental consciousness of members of a particular ethnocultural group.

Beukeboom and Burgers (2019) stress that language not only signals which social categories become targets of stereotyping but also serves as a primary vehicle for transmitting stereotypical information. Stereotypes can lead to significant societal issues, including prejudice, discrimination, and intergroup conflict, particularly when category boundaries are perceived as rigid and members as highly similar and possessing immutable characteristics.

Dahlberg-Dodd (2025) analyzes how “Mock Foreigner” speech in Japanese media functions as an ideological construct that reinforces linguistic stereotypes and positions white foreignness as the default identity through exaggerated portrayals of non-native speakers. Thus, negative stereotypes may lead to confrontation and conflicts while positive stereotypes consolidate individuals within a sociocultural system, enabling the differentiation of “us” versus “them”. Linguistic stereotypes may play a constructive role in preserving traditional features of national culture, yet under certain conditions, they can lead to extreme forms of exclusion, including genocide.

Ethnos as a Core Attribute in the Study of Mentality and Linguistic Behaviour

Across diverse scholarly approaches that prioritize different components in analysing the relationship between mentality and linguistic behaviour, the concept of *ethnos* is

consistently regarded as an essential and inseparable attribute. The science of language and linguophilosophy at the turn of the 20th and 21st centuries recognized the necessity of understanding and investigating the spiritual essence of human language, its synergistic, ethno- and anthropocentric nature (Бацевич, 2009, с. 168), thereby emphasizing the importance of research aimed at uncovering the interconnection between ethnos, mentality, and language in contemporary studies.

Modern scholarship identifies two principal approaches to defining ethnos: social and biosocial. Proponents of the social approach argue that the core of the concept lies in features representing cultural unity and shared consciousness. Other significant characteristics include territorial commonality, as well as economic and political cohesion. The widely accepted concept of ethnos proposed by British philosopher and ethnologist Anthony D. Smith assigns a decisive role to the social factor. According to the researcher, the fundamental attributes of national identity include:

1. a historic territory, or homeland
2. common myths and historical memories
3. a common, mass public culture
4. common legal rights and duties for all members
5. a common economy with territorial mobility for members (Smith, 1991, p. 14).

In later works, Smith formulates the attributes of ethnos as:

1. a proper name;
2. common myths of ancestry;
3. shared memory;
4. cultural differentiation;
5. connection to a homeland;
6. elite solidarity (Smith, 2010, p. 14).

Through the social perspective we define ethnos as a social community – a group of people united by common origin, culture, language, a distinct name, and an awareness of their unity, as well as their difference from other groups. Thus, ethnos is viewed as a social collective that distinguishes itself from others primarily through the recognition and acceptance of characteristic attributes that simultaneously unite its members and differentiate them from outsiders. From the standpoint of social influence, the features that define ethnos and pertain to culture form several layers: everyday life (customs, habits, behavioural stereotypes, tastes), linguistic communication, and self-identification.

The Biosocial Approach to Ethnos and Its Implications for Language Behaviour

The biosocial approach to defining ethnos integrates biological and social factors. Biological components include the evolutionary development of the community, anthropological characteristics of the population, and the natural-geographical conditions of ethnic territories. Social factors encompass self-identification and differentiation from other collectives, historical development, social organization, economic activity, and the specificity of everyday life, traditions, customs, and culture. The subjective dimension of ethnos is represented by the awareness of each member that they belong to a distinct community, their **ethnic self-consciousness**. The features a community uses to distinguish itself from others may vary in nature – anthropological (physical), behavioural, linguistic, religious or customary. The objective component of ethnos is constituted by shared culture.

Conclusions. The interrelation of ethnic mentality, cognition, and language constitutes a complex and dynamic system, wherein each component mutually influences and reinforces the others. In the context of contemporary globalisation and intensified migration processes, these interdependencies are subject to significant transformation. Global flows of people, ideas, and cultural practices contribute to the reshaping of ethnic identities and mental

frameworks, often leading to hybridisation or reconfiguration of traditional cognitive and linguistic patterns. So, ethnic mentality is a relatively stable yet evolving system of culturally conditioned cognitive dispositions that shapes the worldview, communicative and language behaviour, and emotional responses of an ethnic community, encompasses traditional psychological traits, patterns of thought, and perception formed through the historical process of ethnogenesis.

Consequently, it becomes possible to delineate distinct features of ethnic mentality as they manifest in the modern world, reflecting both enduring cultural legacies and adaptive responses to transnational influences. Ethnic mentality emerges during the process of ethnogenesis, forming as an integral component of an ethnic group's spiritual life. It encompasses a traditional worldview, psychological traits, and characteristic modes of perception that define collective identity. This mentality significantly influences language and communication, determining linguistic choices, communicative strategies, and behavioural models in social interaction. Moreover, ethnic mentality reflects typical behavioural stereotypes, emotional responses, and intellectual patterns, shaping evaluative attitudes toward events and the surrounding environment. It functions as a culturally conditioned cognitive system – a set of dispositions formed under the influence of traditions, values, and historical experience. Acting as a mediator between culture and individual behaviour, it ensures continuity within sociocultural dynamics.

Although ethnic mentality is relatively stable and evolves gradually, it remains open and incomplete, susceptible to transformation under external influences. Its development results from the interaction of collective and individual consciousness, where shared cultural memory and personal experience intertwine. Thus, ethnic mentality represents a complex, dynamic phenomenon that underpins the worldview, communication, and behavioural patterns of an ethnos while maintaining adaptability in the face of changing sociocultural conditions.

The research confirms that ethnic mentality is a key determinant of communicative practices, influencing cognitive mechanisms, cultural scripts, and interaction strategies. These findings underscore the necessity of integrating linguocultural and psycholinguistic approaches to achieve a deeper understanding of this phenomenon.

Future research should focus on the linguistic behaviour of speakers as shaped by the shared cultural norms, values, and historical experiences of their ethnos, emphasizing the ways in which ethnic mentality influences language use and cognitive patterns. This involves investigating the impact of ethnic mentality on the formation of linguistic models and communicative strategies, examining how speakers employ language within diverse ethnic communicative contexts, and studying linguistic performance across various types of discourse. Such inquiries will contribute to a deeper understanding of the interrelation between cultural identity, cognitive frameworks, and language behaviour in both monolingual and multilingual environments.

Conflict of Interest

The author declares no conflicts of interests.

Use of Artificial Intelligence

No artificial intelligence tools or materials were used in the manuscript.

REFERENCES

Бацевич, Ф. (2009). Духовна синергетика рідної мови : лінгвофілософські нариси. Видавничий центр «Академія».

- Ізотова, Н. П., & Потапенко, С. І. (Ред.). (2024). Український воєнний дискурс: полілог жанрів і стилів : колективна монографія. Видавничий центр КНЛУ.
- Радзівська, Т. В. (2024). Комунікативна подія та її репрезентація в дискурсах різного типу (на матеріалі мов європейського культурного ареалу). *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*, 49, 6–22.
<https://doi.org/10.17721/APULTR.2024.49.6-22>
- Утвенко, В. В. (2017). Етнологія. ДП «Видавничий дім «Персонал».
- Штепа, О. О. (2019). Сутність феномену ментальності в науковому та філософському дискурсах. *Філософські обрії*, 42, 227–231.
- Allan, K. (2006). Stereotype Semantics. K. Brown (Ed.). *Encyclopedia of Language & Linguistics* (Second Edition), (pp. 153–155). Elsevier.
<https://doi.org/10.1016/B0-08-044854-2/01020-8>
- Baker, W. (2024). Intercultural communication. *ELT Journal*, 78(2), 212–215.
<https://doi.org/10.1093/elt/ccad040>
- Beukeboom, C. J., & Burgers, C. (2019). How Stereotypes Are Shared Through Language: A Review and Introduction of the Social Categories and Stereotypes Communication (SCSC) Framework. *Review of Communication Research*, 7, 1–37.
<https://doi.org/10.12840/issn.2255-4165.017>
- Cai, Y. (2024). Metacognitive strategy use in foreign language learning fluctuates from both ends towards the middle: Longitudinal evidence for the Island Ridge Curve. *System*, 123, Article 103324.
<https://doi.org/10.1016/j.system.2024.103324>
- Chkhetiani, T. D. The church service as an institutional speech event. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету*, 28(1), 227–235.
<https://doi.org/10.32589/2311-0821.1.2025.335673>
- Dahlberg-Dodd, H. E. (2025). Mock foreigner speech and the reification of mediated (white) foreignness in Japanese media. *Language & Communication*, 101, 58–69.
<https://doi.org/10.1016/j.langcom.2025.01.001>
- Hvorecký, J., Marvan, T., & Polák, M. (Eds.). (2024). *Conscious and Unconscious Mentality: Examining their Nature, Similarities, and Differences*. Routledge.
- Kihlstrom, J. (2022). Consciousness, the Unconscious, and the Self. *Psychology of Consciousness: Theory, Research, and Practice*, 9(1), 78–92.
<https://doi.org/10.1037/cns0000285>
- Lippmann, W. (2004). *Public Opinion*. Dover Publications, Inc.
- Mannish, S. (2024). Tracking identity in minority language policy: A reflexive approach to hybrid concepts in the language sciences. *Language Sciences*, 104, 101642.
<https://doi.org/10.1016/j.langsci.2024.101642>
- Polychroniadou, A., & Panicacci, A. (2025). When cultural antagonism does not align with language bias: The sociolinguistic, cultural, and emotional experiences of German immigrants in post-crisis Greece. *Ampersand*, 14 (2025), Article 100206.
<https://doi.org/10.1016/j.amper.2024.100206>
- Safari, S. (2024). Language, conceptualization, and cultural linguistics. The role of culture in the formation of cognitive schemas in languages. *Glasnik Etnografskog Instituta*, 72(1), 79–98.
<https://doi.org/10.2298/gei2401079s>
- Smith, A. D. (2010). *Nationalism: Theory, Ideology, History* (2nd edition). Polity Press.
- Smith, A. D. (1991). *National identity*. Penguin Books.

- Sun, Q., Zhang, L. J., & Carter, S. (2024). English as a foreign language learners' metacognitive experiences and writing development: Unraveling the process of learning EFL writing. *Learning and Individual Differences, 115*, Article 102540.
<https://doi.org/10.1016/j.lindif.2024.102540>
- Vierkant, T. (2024). Mindshaping and Non-Gricean Approaches to Language Evolution. *Review of Philosophy and Psychology, 15*, 131–148.
<https://doi.org/10.1007/s13164-022-00664-8>

TRANSLITERATED REFERENCES

- Batsevych, F. (2009). *Dukhovna synerhetyka ridnoi movy: linhvofilosofs'ki narysy*. Vydavnychyj tsentr «Akademiiia».
- Izotova, N. P., & Potapenko, S. I. (Red.). (2024). *Ukrains'kyj voiennyj dyskurs: poliloh zhanriv i styliv: kolektyvna monohrafiia*. Vydavnychyj tsentr KNLU.
- Radziievs'ka, T. V. (2024). Komunikatyvna podiia ta ii reprezentatsiia v dyskursakh riznogo typu (na materiali mov ievropejs'koho kul'turnoho arealu). *Aktual'ni problemy ukrains'koi linhvistyky: teoriia i praktyka, 49*, 6–22.
<https://doi.org/10.17721/APULTP.2024.49.6-22>
- Utvenko, V. V. (2017). *Etnolohiia*. DP «Vydavnychyj dim «Personal».
- Shtepa, O. O. (2019). Sutnist' fenomenu mental'nosti v naukovomu ta filososfs'komu dyskursakh. *Filosofs'ki obrii, 42*, 227–231.
- Allan, K. (2006). Stereotype Semantics. K. Brown (Ed.). *Encyclopedia of Language & Linguistics* (Second Edition), (pp. 153–155). Elsevier.
<https://doi.org/10.1016/B0-08-044854-2/01020-8>
- Baker, W. (2024). Intercultural communication. *ELT Journal, 78*(2), 212–215.
<https://doi.org/10.1093/elt/ccad040>
- Beukeboom, C. J., & Burgers, C. (2019). How Stereotypes Are Shared Through Language: A Review and Introduction of the Social Categories and Stereotypes Communication (SCSC) Framework. *Review of Communication Research, 7*, 1–37.
<https://doi.org/10.12840/issn.2255-4165.017>
- Cai, Y. (2024). Metacognitive strategy use in foreign language learning fluctuates from both ends towards the middle: Longitudinal evidence for the Island Ridge Curve. *System, 123*, Article 103324.
<https://doi.org/10.1016/j.system.2024.103324>
- Chkhetiani, T. D. The church service as an institutional speech event. *Visnyk Kyivs'koho natsional'noho linhvistychnoho universytetu, 28*(1), 227–235.
<https://doi.org/10.32589/2311-0821.1.2025.335673>
- Dahlberg-Dodd, H. E. (2025). Mock foreigner speech and the reification of mediatized (white) foreignness in Japanese media. *Language & Communication, 101*, 58–69.
<https://doi.org/10.1016/j.langcom.2025.01.001>
- Hvorecký, J., Marvan, T., & Polák, M. (Eds.). (2024). *Conscious and Unconscious Mentality: Examining their Nature, Similarities, and Differences*. Routledge.
- Kihlstrom, J. (2022). Consciousness, the Unconscious, and the Self. *Psychology of Consciousness: Theory, Research, and Practice, 9*(1), 78–92.
<https://doi.org/10.1037/cns0000285>
- Lippmann, W. (2004). *Public Opinion*. Dover Publications, Inc.
- Mannish, S. (2024). Tracking identity in minority language policy: A reflexive approach to hybrid concepts in the language sciences. *Language Sciences, 104*, 101642.
<https://doi.org/10.1016/j.langsci.2024.101642>

- Polychroniadou, A., & Panicacci, A. (2025). When cultural antagonism does not align with language bias: The sociolinguistic, cultural, and emotional experiences of German immigrants in post-crisis Greece. *Ampersand*, 14 (2025), Article 100206.
<https://doi.org/10.1016/j.amper.2024.100206>
- Safari, S. (2024). Language, conceptualization, and cultural linguistics. The role of culture in the formation of cognitive schemas in languages. *Glasnik Etnografskog Instituta*, 72(1), 79–98.
<https://doi.org/10.2298/gei2401079s>
- Smith, A. D. (2010). *Nationalism: Theory, Ideology, History* (2nd edition). Polity Press.
- Smith, A. D. (1991). *National identity*. Penguin Books.
- Sun, Q., Zhang, L. J., & Carter, S. (2024). English as a foreign language learners' metacognitive experiences and writing development: Unraveling the process of learning EFL writing. *Learning and Individual Differences*, 115, Article 102540.
<https://doi.org/10.1016/j.lindif.2024.102540>
- Vierkant, T. (2024). Mindshaping and Non-Gricean Approaches to Language Evolution. *Review of Philosophy and Psychology*, 15, 131–148.
<https://doi.org/10.1007/s13164-022-00664-8>

Дата надходження до редакції 09.09.2025
Ухвалено до друку 18.11.2025

Author information

<p>Meleshkevych Larysa,</p> <p>Ph.D. in Philology, Associate Professor Department of English Philology and Language Philosophy Kyiv National Linguistic University, Kyiv, Ukraine</p> <p>e-mail: larysa.meleshkevych@knlu.edu.ua</p>		<p>Fields of scientific interest</p> <p>translation studies, intercultural communication, text linguistics, sociolinguistics, psycholinguistics, cognitive linguistics, discourse analysis</p>
--	---	---

CC Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0)

G. I. Prykhodko

Zaporizhzhia National University, Ukraine

e-mail: anna.prykhodko.55@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6220-5333>

M. V. Chernyk

Sumy State University, Ukraine

e-mail: m.chernik@gf.sumdu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3666-0671>

AUDITORY MODALITY AS A COMPONENT OF MULTIMODAL REPRESENTATION IN ENGLISH CHILDREN'S NONFICTION

Abstract

The article studies auditory modality as a component of multimodal representation in English children's nonfiction. In this work, auditory modality is considered an important semiotic resource that functions in interaction with other modalities and provides multichannel perception of information. The relevance of the research topic is determined by the growing interest in multimodal forms of children's publications that integrate verbal, visual, auditory, tactile and spatial means of perception. Particular attention is paid to the means of realising auditory modality, which are divided into verbal (onomatopoeia, sound imitation, exclamations, descriptive sound nominations, metaphorical and poetic designations of sounds), paralinguistic (font highlighting, graphic imitation of sound) and material-technical or integrated (buttons, sliders, tabs, built-in musical instruments). The object of the study is English children's nonfiction publications, and the subject is the ways of implementing auditory modality as a component of multimodal representation. The material highlights thematic areas of auditory modality representation: zoological (animal sounds), locational (natural, urban and cosmic environments), temporal (seasons, time of day, holidays), transport (sounds of vehicles), musical (musical works, styles, instruments, biographies of composers) and unreal (fantastic characters and events). The study shows that auditory modality contributes to the development of auditory perception, phonemic awareness, interactivity and emotional engagement of children by combining verbal, paraverbal and material-technical means, and is a key factor in the holistic multimodal representation of English children's nonfiction texts. The results confirm the important role of auditory modality in shaping children's cognitive, sensory, and emotional experience in the process of perceiving scientific information.

Keywords: multimodality, auditory modality, verbal means, paraverbal means, material and technical means, children's nonfiction texts.

Анотація

У статті досліджено аудіальну модальність як складник мультимодальної репрезентації англійськомовних дитячих науково-популярних текстів. У роботі аудіальна модальність розглядається як важливий семіотичний ресурс, що функціонує у взаємодії з іншими модальностями та забезпечує багатоканальне сприйняття інформації. Актуальність теми дослідження зумовлена зростанням інтересу до мультимодальних форм дитячих видань, що інтегрують вербальні, візуальні, аудіальні, тактильні та просторові засоби сприйняття. Особлива увага приділена засобам реалізації аудіальної модальності, які поділяються на вербальні (ономотопеї, звуконаслідування, вигуки, описові номінації звуку, метафоричні й поетичні позначення звучань), паралінгвістичні (шрифтові виділення, графічна імітація звуку) та матеріально-технічні або інтегровані (кнопки, слайдери-вкладки, вбудовані музичні інструменти). Об'єктом дослідження є англійськомовні дитячі науково-популярні видання, а предметом – способи реалізації аудіальної модальності як складника мультимодальної репрезентації. У матеріалі виділено тематичні напрями репрезентації аудіальної модальності: зоологічна (звучання тварин), локаційна (природні, урбаністичні та космічні середовища),

темпоральна (пори року, час доби, свята), транспортна (звуки транспортних засобів), музична (музичні твори, стилі, інструменти, біографії композиторів) та ірреальна (фантастичні персонажі й події). Дослідження показує, що аудіальна модальність сприяє розвитку слухового сприйняття, фонематичної обізнаності, інтерактивності й емоційного залучення дітей, поєднуючи вербальні, паравербальні та матеріально-технічні засоби, і виступає ключовим чинником цілісної мультимодальної репрезентації англійськомовних дитячих науково-популярних текстів. Отримані результати підтверджують важливу роль аудіальної модальності у формуванні когнітивного, сенсорного й емоційного досвіду дитини в процесі сприйняття наукової інформації.

Ключові слова: мультимодальність, аудіальна модальність, вербальні засоби, паравербальні засоби, матеріально-технічні засоби, дитячі науково-популярні тексти.

Introduction. Contemporary literature is characterised by a growing interest in multimodal forms of text creation, which are realised through various modes – verbal, visual, auditory, spatial, etc. One of the key components of such representation is auditory modality, which provides an additional level of text perception by involving sound means of information perception. This phenomenon is particularly important in English children's nonfiction literature, as young readers need a wider range of modalities to achieve a higher level of interest and perception of information. Auditory modality in children's nonfiction publications not only enhances informativeness, but also transforms cognition into an interactive process, where sound is an integral element of cognition of the world.

Analysis of recent studies and publications. The theoretical study is based on the works dealing with multimodality, peculiarities of children's literature, and specifics of nonfiction discourse. Contemporary research on multimodality is characterised by a variety of theoretical approaches focusing on different types of discourse, media and communicative practices. Fundamental works in this field consider multimodality as a socially and culturally conditioned phenomenon and create a theoretical basis for analysing different types of texts. In this regard, G. Kress (2010) defines multimodality as a social semiotic approach to communication, where each modality has its own semiotic potential. In collaboration with T. van Leeuwen, the scholar develops a theory of multimodal discourse, focusing on the interaction of modes and media in contemporary communication (Kress & van Leeuwen, 2001). Further theoretical reflections on multimodality and materiality are presented in the works of J. Bateman (2019), S. Collins, M. Durlington and H. Gill (2017), and W. Sandler (2022), who rethink the scope and limits of the concept. Multimodality is also viewed as a component of discursive interaction and communicative practices. In particular, E. Lagerstedt and S. Till (2022) analyse the multiple roles of multimodality among interacting agents, emphasising its dynamic and context-dependent nature. F. Serafini (2014) considers multimodal texts as objects of interpretation in the 21st century and introduces the concept of multiliteracies necessary for their comprehension. D. Alvermann and A. Wilson (2011) focus on strategies for reading and understanding multimodal texts, while A. Meneses, J. Escobar and S. Véliz (2018) explore the impact of multimodal texts on the understanding of science texts in primary education. The potential of multimodal narratives in children's books is explored by A. J. Moya Guijarro and E. Ventola (2022), who focus on audio picture books and emphasise the role of auditory elements in the formation of multidimensional literacy. Ukrainian linguistic science contributes to the study of multimodality through the analysis of various types of English-language discourse. M. R. Ivasyshyn (Івасишин, 2019) explores multimodality in English-language comics from linguistic and extralinguistic perspectives. The work of T. Levada (Левада, 2020) deals with the conceptualisation of multimodality in discourse. L. L. Makaruk (Макарук, 2019)

analyses multimodality in the communicative space of contemporary English-language mass media, while O. Marina, D. Shatylo, and P. Shylo (Маріна et al., 2021) explore manifestations of multimodality in contemporary English-language artistic discourse. Interest in the peculiarities of the actualisation of children's literature is reflected in the works of such researchers as A. O. Tsapiv, E. I. Ohar, O. Papusha, and V. Samoilenko. The specifics of the implementation of nonfiction discourse have been studied in the works of S. F. Sokolovska, H. Syvokin, and T. M. Koroliova. However, the multimodal aspects of the implementation of children's nonfiction publications, including auditory ones, remain insufficiently studied. Therefore, we consider it appropriate to study the main aspects of the implementation of auditory modality as a component of the multimodal representation of English children's nonfiction texts in line with contemporary linguistic paradigms, based on the peculiarities of the combination of features of nonfiction and children's literary discourses.

The aim of the study is to identify the features of auditory modality as a component of multimodal representation in English children's nonfiction texts. This aim involves the following tasks: (1) to clarify the meaning of the concept of "auditory modality" in the context of multimodality; (2) to identify the characteristic features of children's nonfiction discourse that necessitate the use of auditory means; (3) to analyse the main aspects of the implementation of auditory modality in English children's nonfiction texts.

The object of the study is English-language children's nonfiction texts. **The subject** of the study is the ways of realising auditory modality as a component of multimodal representation in English children's nonfiction discourse.

The research material consists of English children's nonfiction texts, presented in encyclopaedic, reference and biographical publications, where the auditory component acts as a text-forming factor.

The methodological basis of the study is a combination of the provisions of modern cognitive and pragmatic linguistics, discourse studies and the theory of multimodality. The work takes into account the interdisciplinary nature of the concept of "multimodality", which integrates the achievements of linguistics, semiotics, literary studies and pedagogy.

To achieve the set aim, the following methods were used: descriptive method (to identify and systematise manifestations of auditory modality in English-language children's nonfiction texts), discourse analysis (to consider auditory modality as a component of children's nonfiction discourse), content analysis (to study the means of explicit and implicit representation of sound elements), structural-semantic analysis (to clarify the peculiarities of the functioning of auditory markers in combination with other modes (verbal, visual, spatial)). The combination of these methods provides a comprehensive analysis of auditory modality as an important component of multimodal representation in English-language children's nonfiction texts.

Presentation of the main material and discussion. Children's nonfiction discourse as a multifunctional unity concentrates information about scientific facts, events and factors related to scientific realities, presented in a form that is accessible and understandable to children. The accessibility and comprehensibility of children's nonfiction publications is ensured by conveying information through a combination of different modes that constitute the multimodality of text creation.

Multimodality as an interdisciplinary concept is based on different channels and types of information perception, on the simultaneous use and interaction of verbal, non-verbal, visual and other aspects. G. Kress (2010) considers multimodality as a socially and culturally shaped way of making meaning, where each mode (verbal, visual, aural, etc.) functions as a semiotic resource with its own "grammar" and expressive potential.

In co-authorship with T. van Leeuwen (2001), the researcher proposes a comprehensive theory of multimodal discourse that analyses the interaction of different modes in the creation of communicative messages. F. Serafini (2014) views multimodal texts as specific objects of interpretation in the 21st century. According to the scholar, their comprehension requires new “multiliteracies” that encompass not only reading and writing, but also the ability to analyse visual, aural, and other modes integrated in contemporary children’s publications. A. J. Moya Guizarro and E. Ventola (2022) emphasise the significance of auditory elements in books with embedded sounds (*sound picturebooks*). The authors argue that such editions foster multidimensional literacies in children – literary, linguistic, visual, and musical – and promote interactive and creative engagement with knowledge. Multimodality in discourse is considered as a combination of verbal and non-verbal means that contain different types of human sensations: visual, auditory, motor, and static (Левада, 2020, с. 3). T. O. Biletska and O. O. Havryliuk (Білецька & Гаврилюк, 2022) consider multimodality as the ability to combine several ways of knowing the world and communicating – verbal, visual, kinetic, etc. – as well as a theory according to which people communicate and interact with each other not only through writing, but also through speech, gestures, gaze and visual modes. O. Marina, D. Shatylo and P. Shylo (Маріна et al., 2021) define multimodality as the integration and combination of different types of modes, such as culturally and socially formed semiotic resources in different types of discourse. L. L. Makaruk interprets multimodality as a linguistic two- or multimodal perceptual category characterised by at least one modality, as well as the coexistence of resources of different natures belonging to at least two systems used in communicative acts (Макарук, 2019, с. 99).

Auditory modality in multimodality theory is considered one of the key channels of perception that interacts with other sensory systems (visual, tactile, etc.) to form a holistic experience. Studies of multimodal integration show that the contribution of auditory modality depends on the type of task, the properties of stimuli, and the context. Children’s nonfiction discourse is characterised by a combination of multimodal codes, which keeps children interested and increases the degree of information perception. The use of linguistic and visual codes remains a priority in children’s nonfiction publications, but their representation needs to be reinforced by other types of codes, among which the auditory code occupies one of the leading places. Auditory modality is integrated with verbal and visual modalities in the form of actualisation of sound elements that verbally, paraverbally or materially and technically represent the sounds of the surrounding reality, and is differentiated into dominant, background and stylistic.

Verbal representation of auditory modality is achieved by creating sound effects directly through language. These include onomatopoeia and sound imitation (*buzz, splash, moo, Plink-a-link-a-link! Lalala!*), exclamations (*ouch!, wow!, hey!*), descriptive sound nominations (*loud booming splash; the song of the humpback whale*), as well as metaphorical and poetic designations of sound phenomena (*beautiful sound echoes through the water*).

Paralinguistic representation of auditory modality graphic means that enhance the perception of sound through visual elements. These include font highlighting, such as the accentuated spelling of the word *echoes*, as well as graphic imitation of sound through repetition or form, as in the case of *ding-dong, tick-tock*.

Material and technical or integrated means of representation of auditory modality go beyond language and are provided directly by the structure of the book. Linguistically, they can be described as auditory paratextual means, as they are outside the text but at the same time integrated into the structure of the publication. This type includes technical and acoustic

modules of the book – buttons, speakers or interactive chips capable of reproducing music, voices or animal sounds. In terms of multimodality, they qualify as embedded acoustic modalities that accompany and enhance the main text. Analysis of the material under study revealed such means of representing auditory multimodality as buttons, slider tabs, and embedded musical instruments.

Buttons activate embedded audio files and make it possible to combine visual perception with direct listening to music or sounds of the surrounding world. Some of the examples are represented in Fig. 1.

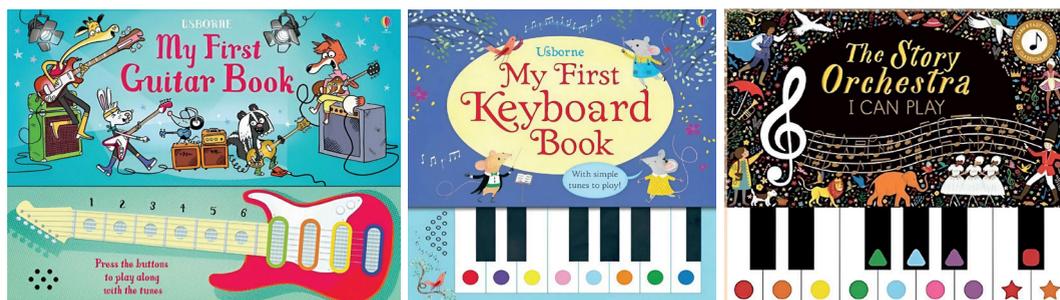
Fig. 1. Examples of buttons that activate auditory modality in children's nonfiction texts

Slider tabs are interactive design elements in children's books that provide multimodal interaction through a combination of movement, visual images and sound. In the book *It's Music Time*, the stimulus for actualising auditory modality using slider tabs is a verbalised call to action, expressed by the phrase "Pull the tab and listen", which activates a built-in sound chip with the sounds of musical instruments – tambourine, maracas, cymbals, triangle and drum.

Fig. 2. Examples of slider tabs in the books *Pull the tab and listen: It's music*, *Pull the Tab and Listen: Ready Set Go* and *Pull the Tab and Listen! Fun on the Farm*

Built-in musical instruments are a special type of integrated elements that are not limited to playing pre-recorded sounds, but create conditions for the child's musical play activity. In such books, miniature versions of real instruments (e.g., piano keys, string elements, or percussion surfaces) are mounted on the pages, allowing children to produce sounds on their own. This ensures the reader's direct participation in the creation of the audio sequence, which expands the boundaries of multimodal interaction and brings it closer to the experience of musical performance.

Fig. 3. Examples of built-in musical instruments in books

My First Guitar Book (2019) by Sam Taplin, *My First Keyboard Book* (2014) by Sam Taplin, *The Story Orchestra: I Can Play: Learn 8 easy pieces of classical music!* (2022) by Katy Flint

Auditory modality in children's nonfiction texts correlates with the thematic content of the publication, reflecting both natural and cultural realities. The following thematic representations can be identified in the corpus of analysed books: zoological, location, temporal, transport, musical and irreal.

Zoological theme is represented by publications that illustrate animal sounds and are supplemented with facts about them. An example is the Sound Books series by Usborne, which includes *Bird Sounds* (2020), *Dogs & Puppies Sound Book* (2025), *Baby Animal Sounds* (2025), *Arctic Animals Sound Book* (2023), *Pets Sound Book* (2024), *Dinosaur Sounds* (2021), *Wild Animals Sound Book* (2022), *Was That Your Bottom, Bear?* (2024), *Was That Your Bottom, Dinosaur?* (2023), *Dance with the Giraffes* (2023), *Dance with the Dinosaurs* (2021), as well as the "Touchy-feely sound books" series by Usborne, featuring the books *Don't Tickle the Rhino!* (2024), *Don't Tickle the Cow!* (2024), *Don't Tickle the Shark!* (2023), etc. Sound books by other publishing houses are also considered in our research: *Pop-up sounds: Farm* (2025), *Incredible animals* (2024), *The little book of rainforest animal sounds* (2019).

The book *World of Eric Carle: Around the Farm Play-a-Sound Book* (2013) implements interactive modality through 30 sound buttons, each of which reproduces the name of an animal and its corresponding sound (for example, "cow – moo"). The sound panel is extended to the right, which allows the child to actively interact with the text on any page, while combining the perception of visual images and sound signals, which contributes to the formation of associative links between graphemes, phonemes and semantic meanings of words, and stimulates the development of phonological awareness and early speech competence.

Fig. 4. Representation of auditory modality in the book *Around the Farm*

In the book *Farm Animals: A Noisy Touch and Feel Sensory Book* (2023), the material and technical (integrated) means of representing auditory modality are presented by

encouraging the reader to touch parts of the animals' bodies to activate the sound, combined with a verbal code expressed by onomatopoeia: "Touch my father's crown to hear him. *COCK-A-DOODLE-DO!*".

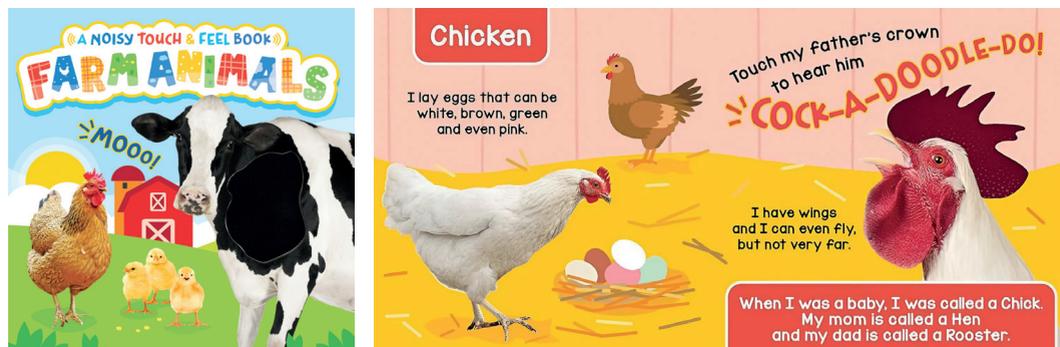

Fig. 5. Representation of auditory modality in the book *Farm Animals: A Noisy Touch and Feel Sensory Book*

Location theme is represented by publications that reproduce the sounds of various natural habitats, but there are also examples of publications with urban and cosmic themes. Examples of recreating environments using auditory modality include the books *Seashore Sounds* (2021), *Woodland Sounds* (2018), *Jungle Sounds*, *Sounds of the Skies: Discover amazing birds and wildlife* (2020) and *Garden Sounds* (2016). The urbanistic direction of location-based themes is represented by nominations of cities or specific locations within these cities: *London Sounds* (2023), *The London Noisy Book* (2019), *Building Site Sounds* (2023), *Zoo Sounds* (2019), *Farm Sounds* (2018), *Noisy Farm* (2020). For example, *London Sounds* (2023) and *The London Noisy Book* (2019) represent urban space through characteristic sounds: Big Ben striking, traffic noise, birds chirping in the squares. Thanks to this auditory incorporation, the city emerges as a "sound model of the city", where sound becomes an instrument for understanding sociocultural realities. The cosmic direction of the location theme is represented in the book *The Planets* (2022), in which scientific facts about the planets are combined with musical works by composer Gustav Holst.

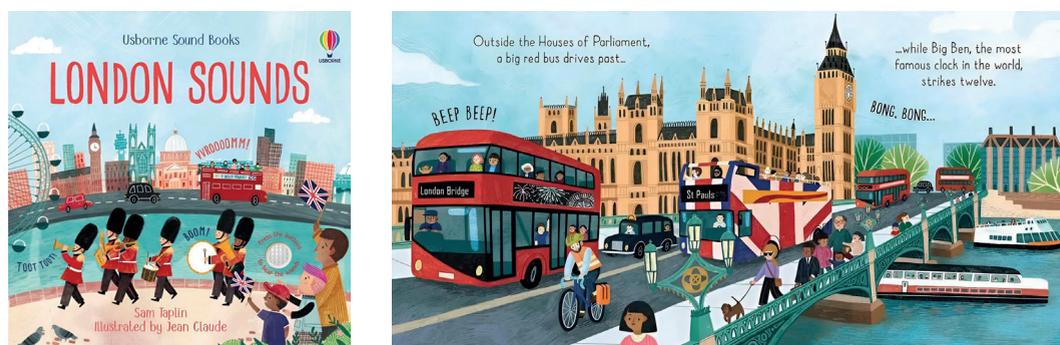

Fig. 6. Representation of auditory modality in the book *London Sounds* (2023) by Sam Taplin

Temporal theme is represented by publications that focus on sounds associated with a particular time – the season (e.g., *Seasons Sounds* (2024), *Winter Wonderland Sound Book* (2019)), time of the day (e.g., *Night Sounds* (2023)) or holidays (e.g., *Christmas Sound*

Book (2023)), *Easter Sound Book* (2023), *Halloween Sound Book*, *Jingle Bells Sound Book* (2025)). In such publications, auditory modality enables children to associate recurring sound patterns with specific time-related phenomena.

In the interactive book *Night Sounds* (2023), auditory modality is realised through the use of onomatopoeia (*Bong, bong, Twit twoo, Clackety clack, Pitter patter, Purr*) and descriptions of sounds (*sleeping cats purring, owls twit-twooing, bats squeaking, hooting owls, whistling wind, barking foxes*). Such auditory signals appeal to the child's auditory experience, combining natural acoustic effects with visual images of nocturnal animals. This technique allows children not only to feel the atmosphere of the night environment, but also to form an idea of the characteristic sounds of its inhabitants, integrating verbal description, illustration and realistic sound background into a single multimodal representation.

Fig. 7. Representation of auditory modality in the book *Night Sounds* (2023) by Sam Taplin

Transport theme is represented by publications that reproduce the sounds of vehicles. Examples include the books *Trains Sound Book* (2018), *Things That Go Sound Book* (2022), *Noisy Diggers* (2012) and *Slider Sound Books: Rumble!* (2024). In these publications, auditory modality allows children to correlate auditory signals with specific types of transport and their functions.

The sound modality in *Trains Sound Book* (2018) is implemented through buttons that reproduce realistic sounds, such as a *steam train whistle*, the sound of a *train moving along a viaduct*, or the sound of a *logging train rushing through a frozen forest*. These sounds complement the text and illustrations, helping children to better perceive and remember information. The clarity and naturalness of the audio increase the child's trust and attention, and the synchronisation of sound with button presses creates a holistic multimodal experience that promotes auditory perception and emotional engagement.

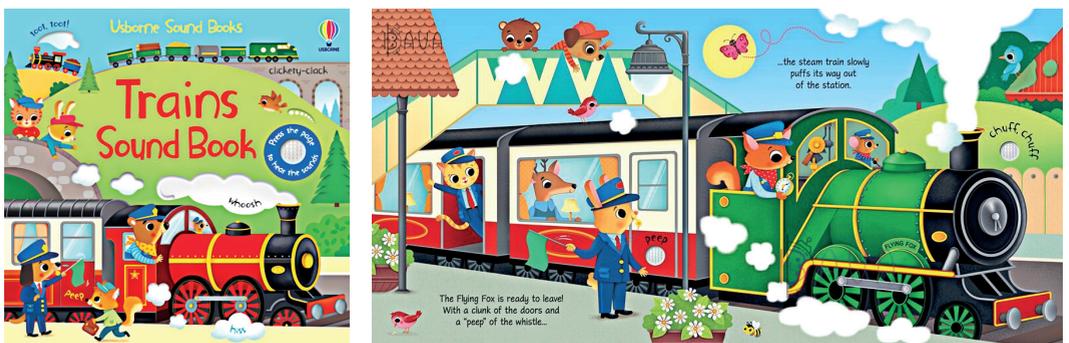

Fig. 8. Representation of auditory modality in the book *Trains Sound Book* (2018) by Sam Taplin

Musical theme is represented by publications devoted to the works and biographies of famous composers (*The Animal Orchestra Plays Mozart* (2020), *The Animal Orchestra Plays Vivaldi* (2024), *The Animal Orchestra Plays Beethoven* (2021), *The Animal Orchestra Plays Bach*, *The Animal Orchestra Plays Chopin* (2025), *Noisy Orchestra*), styles or genres of musical works (*Welcome to the Symphony: A Musical Exploration of the Orchestra Using Beethoven's Symphony No. 5* (2025), *Welcome to Jazz: A Swing-Along Celebration of America's Music, Featuring "When the Saints Go Marching In"* (2019), *Welcome to the Opera: Discover the Enchanting World of Opera with Mozart's The Magic Flute* (2023)), the sound of musical instruments or ensembles (*Let's Play an Instrument* (2022)) and individual musical works (*The Story Orchestra: Four Seasons in One Day: Press the note to hear Vivaldi's music* (2016)).

The book *The Animal Orchestra Plays Vivaldi* (2024) by Sam Taplin combines a short story about the composer's life with excerpts from his works. The thematic core here is musical culture, and the auditory modality contributes to a deeper emotional perception of the material and the formation of children's initial ideas about classical music. Biographical information about the famous composer Vivaldi is presented in simple language in a form accessible to children on behalf of anthropomorphic animals that perform his works (Fig. 9). For example, the composer's date of birth is not specified, but it is noted how many years ago he lived: "He was born in Venice more than 300 years ago, and his name was Antonio Vivaldi". Appealing to the interests of younger readers, the author pays considerable attention to the composer's childhood and teaching at school: "Vivaldi's father was a musician (as well as a hairdresser) and he taught young Antonio to play the violin", "When he was still a boy, he started writing music of his own", "For a lot of his life, Vivaldi taught music in a school in Venice", "It was a school that took care of abandoned children", "Vivaldi taught the girls to play in the orchestra and sing in the choir", "With his help, they became excellent musicians and gave many concerts". Material and technical (integrated) means of representing auditory multimodality are presented in the book in the form of buttons that reproduce the composer's famous musical works: *Gloria*, *Concerto for mandolin*, *Winter from The Four Seasons*.

Fig. 9. Representation of auditory modality in the book *The Animal Orchestra Plays Vivaldi* (2024) by Sam Taplin

In the book *Let's Play an Instrument* (2022) by Rachele Burk, auditory modality is actualised through verbal and paraverbal representation. Verbal representation of auditory modality is realised through descriptions of musical instruments and the organisation of musical communicative situations, as well as the use of onomatopoeia. Onomatopoeia in

the studied edition imitates the sound of musical instruments: percussion instruments are accompanied by sound imitations “Pit-a-pat”, “rat-a-tat-tat!”, “chicka-chicka”, “ding-a-ling!”, “CRASH!”, the piano is voiced as “Plink-a, tink-a-link! Lalala!”, string instruments sound like “Zinga-zing-zing!” and “Zin zin zin!”, woodwind instruments – “Hong-hong”, “Hoo-wee-hoo”, “Wee-oom!”, and the ukulele is conveyed by the sounds “Dingle-dingle” and “Twingle-ingle-ing!”. Brass instruments are marked with the instructional exclamation “BLOW”, and the final scene of the orchestral performance accumulates the collective sound through rhythmic phrases: “They jingle. They boom. They trill and da-doom. They whistle. They sing. They tootie and ping!”. These onomatopoeias play an important role in the multimodal representation of children’s nonfiction texts, stimulating internal listening, associative thinking and supporting the development of phonemic hearing. Paraverbal aspects of the actualisation of auditory modality in the studied publication are represented by the emphasis on the font presentation of onomatopoeia and supplemented by visual iconic effects associated with the concepts of sound (musical notes that “float” in the air as a conventional coding of sound through iconic graphics; coloured waves emanating from instruments, indicating the intensity and direction of sound (Fig. 10).

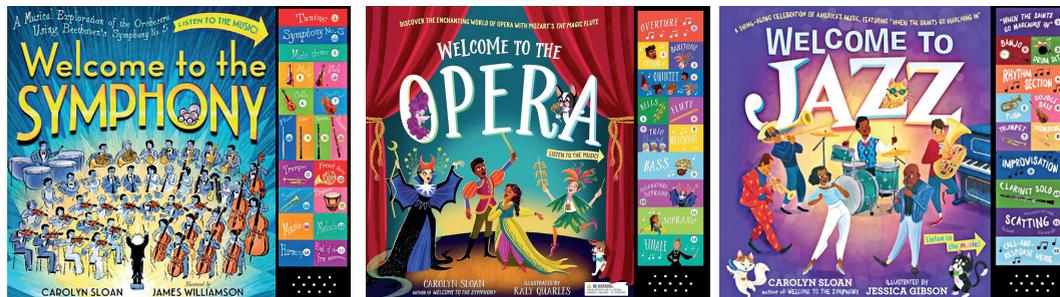
Fig. 10. Representation of auditory modality in the book *Let's Play an Instrument* by Rachelle Burk

An example of the actualisation of musical themes through styles or genres of musical works is a series of books by Carolyn Sloan: *Welcome to the Symphony: A Musical Exploration of the Orchestra Using Beethoven's Symphony No. 5* (2025), *Welcome to Jazz: A Swing-Along Celebration of America's Music, Featuring "When the Saints Go Marching In"* (2019), *"Welcome to the Opera: Discover the Enchanting World of Opera with Mozart's The Magic Flute"* (2023) (Fig. 11). In the publications under study, auditory modality plays a central role – musical works stimulate recipients to actively listen to and recognise different instruments, musical themes, rhythms and dynamics. The books contain interactive elements in the form of buttons that correspond to audio fragments characteristic of the respective styles and genres.

In the book *Welcome to the Symphony: A Musical Exploration of the Orchestra Using Beethoven's Symphony No. 5* (2015), the material and technical (integrated) means of representing auditory multimodality are presented by buttons with inscriptions that allow the reader to familiarise themselves with the structure and basic principles of a symphony orchestra. These labels can be divided into the following thematic blocks: introduction to the symphonic work (“*Tuning*”, “*Symphony No. 5*”, “*Main theme*”), names of musical instruments characteristic of a symphony orchestra (“*Violin*”, “*Viola*”, “*Cello*”, “*Double bass*”, “*Flute*”, “*Oboe*”, “*Clarinet*”, “*Bassoon*”, “*Trumpet*”, “*French horn*”, “*Trombone*”, “*Timpani*”), basic musical elements underlying the composition (“*Music*”, “*Melody*”), (“*Harmony*”), completion of a significant structural segment of the symphony (“*End of the first movement*”).

In the book *Welcome to the Opera: A Musical Exploration of the Orchestra Using Mozart's The Magic Flute* (2023), the material and technical (integrated) means of representing auditory multimodality are presented by buttons with inscriptions that allow the reader to get acquainted with the main characters, vocal types and musical forms in the opera. These inscriptions can be divided into the following thematic blocks: the introductory musical segment of the work (“Overture”), vocal types (“Tenor”, “Baritone”, “Quintet”), musical instruments and elements of an opera performance (“Bells”, “Flute”), vocal ensembles and forms (“Trio”, “Recitative”), individual vocal voices (“Bass”, “Coloratura Soprano”, “Soprano”), and the conclusion of the opera (“Finale”). This arrangement of buttons facilitates a better understanding of the structure of opera, vocal roles and musical forms, which is important for integrating the auditory and visual aspects of music education.

In the book *Welcome to Jazz: A Swing-Along Celebration of America's Music, Featuring "When the Saints Go Marching In"* (2019), material and technical (integrated) means of representing auditory multimodality are presented by buttons with inscriptions that allow the reader to familiarise themselves with the specifics of a jazz ensemble and the key principles of performing jazz music. These inscriptions can be divided into the following thematic blocks: introduction to the work and genre (“Welcome to Jazz”, “When the Saints Go Marching In”), names of musical instruments characteristic of a jazz ensemble (“Trumpet”, “Saxophone”, “Trombone”, “Clarinet”, “Piano”, “Bass”, “Drums”), basic musical elements that define the characteristics of jazz composition (“Swing”, “Rhythm”, “Improvisation”), as well as the structural stages of performing a musical work (“Chorus”, “Solo”, “Finale”).

Fig. 11. Representation of auditory modality in the books *Welcome to the Symphony: A Musical Exploration of the Orchestra Using Beethoven's Symphony No. 5* (2015), *Welcome to Jazz: A Swing-Along Celebration of America's Music, Featuring "When the Saints Go Marching In"* (2019), and *Welcome to the Opera: Discover the Enchanting World of Opera with Mozart's The Magic Flute* (2023) by Carolyn Sloan

Irreal theme is represented by publications that incorporate elements of fantasy, magic, and mythical creatures, combining auditory, visual, and tactile modalities to stimulate imagination and emotional engagement in children. Examples include *Dance with the Elves* (2022), *Dance with the Unicorns* (2022), *Don't Tickle the Dragon!* (2022), *Don't Tickle the Unicorn!* (2021), *Don't Tickle Santa!* (2023), *Don't Tickle the Skeleton!* (2025), and *Don't Tickle the Ghost!* (2023). These books blur the boundary between reality and fiction by using sound as a semiotic means of animating mythological and festive imagery.

The book *Don't Tickle the Skeleton!* (2025) belongs to the *Touchy Feely Sound Books* series, which combines text, sound, touch and visual elements to create an interactive

experience for children with the aim of bringing to life concepts related to Halloween. The auditory modality in the publication is represented by prohibiting certain actions, and in case of disobedience, the child hears the corresponding sounds: *rattle*, *snigger*, *roar*. The book features interactive sound effects that are activated by pressing special tactile inserts. These sounds accompany the characters' actions, adding emotional colour and enhancing the humorous effect. Sounds such as squeaks or rhythmic melodies evoke laughter and joy in children, contributing to the development of their sensory skills.

Fig. 12. Representation of auditory modality in the book *Don't Tickle the Skeleton!* (2025) by Sam Taplin

Thus, auditory modality in children's nonfiction texts acts as a thematically marked means of presenting the content of the publication. It connects information with sensory experience and contributes to interactive cognition in young readers.

Conclusions. Multimodal approaches to the creation and use of English children's nonfiction texts significantly increase the effectiveness of learning, engagement and personal development. The optimal combination of text and images, consideration of age characteristics, and the use of different modalities for assessing knowledge are key to modern education. An analysis of English children's nonfiction texts has shown that auditory modality is a key component of multimodal representation, which ensures comprehensive perception of information through the interaction of verbal, paralinguistic and material and technical means. Verbal elements (onomatopoeia, sound imitation, exclamations, descriptive sound nominations, metaphorical and poetic sound designations) contribute to the development of phonemic awareness and speech skills. Paralinguistic means (font highlighting, graphic imitation of sound) enhance auditory perception, while material and technical elements (buttons, sliders, tabs, built-in musical instruments) ensure the child's interactive participation in the creation and perception of the auditory series. The topics of publications with an auditory component cover zoological, locational, temporal, transport, musical and unreal spheres, which allows combining educational and entertainment effects, stimulating the child's cognitive and emotional activity. Auditory modality ensures the integration of sensory, cognitive and emotional experiences, contributes to the formation of associative links between graphemes, phonemes and semantic meanings of words, as well as the development of musical, auditory and speech competences.

Prospects for further research lie in a comprehensive analysis of the interaction of auditory modality with other sensory channels (visual, kinetic, tactile), as well as in studying the influence of different types of auditory representation on the perception and understanding of information by children of different age groups.

Conflict of Interest

The authors declare no conflicts of interests.

Use of Artificial Intelligence

No artificial intelligence tools or materials were used in the manuscript.

REFERENCES

- Білецька, Т. О., Гаврилюк, О. О. (2022). Мультиmodalність текстів сучасних англomовних журналістів-блогерів (на матеріалі блогів Філіппі де Франко та Арви Махдаві). *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*, 33(72). № 2 Ч. 1. С. 87–93.
<https://doi.org/10.32838/2710-4656/2022.2-1/15>
- Івасишин, М. Р. (2019). Мультиmodalність англomовного коміксу: лінгвальний і екстралінгвальний виміри. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук за спеціальністю 10.02.04 – германські мови. – ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»; Львівський національний університет імені Івана Франка.
- Левада, Т. (2020). Поняття мультиmodalності в дискурсі. *Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Іноземні мови в контексті сучасного розвитку природничих та гуманітарних наук: міждисциплінарний підхід»*. Одеса. С. 3.
- Макарук, Л. Л. (2019). Мультиmodalність сучасного англomовного масмедійного комунікативного простору. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філологічних наук за спеціальністю 10.02.04 – Германські мови (035 Філологія). – Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки; Запорізький національний університет, Міністерство освіти і науки України, Запоріжжя.
- Маріна, О., Шатило, Д., Шило, П. (2021). Маніфестації мультиmodalності в сучасному англomовному художньому дискурсі. *Folia Philologica*, 2, 23–32.
<https://doi.org/10.17721/fovia.philologica/2021/2/3>
- Самойленко, В. В. (2023). Мовні особливості сучасного художнього дискурсу для дітей. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 – «Філологія» (03 – «Гуманітарні науки»). Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара. Дніпро. 261 с.
- Цапів, А. О. (2020). Поетика наративу англійськомовних художніх текстів для дітей. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філологічних наук зі спеціальності 10.02.04 – германські мови. Херсонський державний університет Міністерства освіти і науки України; Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна Міністерства освіти і науки України; Харків.
- Alvermann, D., & Wilson, A. (2011). Comprehension strategy instruction for multimodal texts in science. *Theory Into Practice*, 50, 116–124.
<https://doi.org/10.1080/00405841.2011.558436>
- Bateman, J. (2019). Multimodality and materiality. *Poetics Today*.
<https://doi.org/10.1215/03335372-7298536>
- Collins, S., Durlington, M., & Gill, H. (2017). Multimodality: An invitation. *American Anthropologist*, 119, 142–146.
<https://doi.org/10.1111/AMAN.12826>
- Kress, G. (2010). *Multimodality: A social semiotic approach to contemporary communication*. Routledge.

- Kress, G., & van Leeuwen, T. (2001). *Multimodal discourse: The modes and media of contemporary communication*. Arnold.
- Lagerstedt, E., & Thill, S. (2022). Multiple roles of multimodality among interacting agents. *ACM Transactions on Human-Robot Interaction*, 12, 1–13.
<https://doi.org/10.1145/3549955>
- Meneses, A., Escobar, J., & Véliz, S. (2018). The effects of multimodal texts on science reading comprehension in Chilean fifth-graders: Text scaffolding and comprehension skills. *International Journal of Science Education*, 40, 2226–2244.
<https://doi.org/10.1080/09500693.2018.1527472>
- Moya Guijarro, A. J., & Ventola, E. (2022). The potential of sound picturebooks as multimodal narratives: Developing students' multiliteracies in primary education. *Journal of Early Childhood Literacy*, 22(3), 466–489.
<https://doi.org/10.1177/14687984211066345>
- Sandler, W. (2022). Redefining multimodality. *Frontiers in Communication*, 6.
<https://doi.org/10.3389/fcomm.2021.758993>
- Serafini, F. (2014). Reading multimodal texts in the 21st century. *Research in the Schools*, 21(1), 10–25.

ILLUSTRATIVE MATERIAL

- Burk, R. (2022) *Let's Play an Instrument*. Callisto Kids. 48 p.
- Campbell Books. (2019). *The London noisy book: A press-the-page sound book*. Campbell Books. 10 p.
- Carle, E. (2013). *World of Eric Carle: Around the Farm Play-a-Sound Book*. PI Kids. 10 p.
- Flint, K. (2022) *The Story Orchestra: I Can Play: Learn 8 easy pieces of classical music!* Quarto Publishing. 16 p.
- IglooBooks. (2024). *Incredible animals: Interactive children's sound book*. IglooBooks. 10 p.
- IglooBooks. (2025). *Pop-up sounds: Farm*. IglooBooks. 10 p.
- Little Hippo Books (2023). *Farm Animals: A Noisy Touch and Feel Sensory Book*. Little Hippo Books. 12 p.
- Parragon Books. (2018). *Trains sound book*. Parragon. 10 p.
- Pinnington, A. (2019). *The little book of rainforest animal sounds*. Fine Feather Press. 26 p.
- Quarto Publishing (2016). *The Story Orchestra: Four Seasons in One Day: Press the note to hear Vivaldi's music*. Quarto Publishing. 24 p.
- Sloan, C. (2015). *Welcome to the Symphony: A Musical Exploration of the Orchestra Using Beethoven's Symphony No. 5*. Workman Kids. 32 p.
- Sloan, C. (2019). *Welcome to Jazz: A Swing-Along Celebration of America's Music, Featuring "When the Saints Go Marching In"*. Workman Kids. 32 p.
- Sloan, C. (2023). *Welcome to the Opera: Discover the Enchanting World of Opera with Mozart's The Magic Flute*. Workman Kids. 32 p.
- Taplin, S. (2012). *Noisy Diggers*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2014). *My First Keyboard Book*. Usborne Publishing. 18 p.
- Taplin, S. (2016). *Garden Sounds*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2018). *Farm Sounds*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2018). *Woodland Sounds*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2019). *My First Guitar Book*. Usborne Publishing. 18 p.
- Taplin, S. (2019). *Winter Wonderland Sound Book*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2019). *Zoo Sounds*. Usborne Publishing Ltd. 10 p.
- Taplin, S. (2020). *Bird Sounds*. Usborne Publishing Ltd. 10 p.

- Taplin, S. (2020). *Sounds of the Skies: Discover Amazing Birds and Wildlife*. Usborne Publishing. 24 p.
- Taplin, S. (2020). *The Animal Orchestra Plays Mozart*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2021). *Dance with the Dinosaurs*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2021). *Dinosaur Sounds*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2021). *Don't Tickle the Unicorn!* Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2021). *Seashore Sounds*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2021). *The Animal Orchestra Plays Beethoven*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2022). *Dance with the Elves*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2022). *Dance with the Unicorns*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2022). *Halloween Sound Book*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2022). *The Animal Orchestra Plays Bach*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2022). *The Planets*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2022). *Things That Go Sound Book*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2022). *Wild Animals Sound Book*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2023). *Arctic Animals Sound Book*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2023). *Building Site Sounds*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2023). *Christmas Sound Book*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2023). *Dance with the Giraffes*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2023). *Don't Tickle Santa!* Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2023). *Don't Tickle the Shark!* Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2023). *Easter Sound Book*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2023). *Jungle sounds*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2023). *London sounds*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2023). *Night Sounds*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2023). *Was That Your Bottom, Dinosaur?* Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2024). *Don't Tickle the Cow!* Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2024). *Don't Tickle the Rhino!* Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2024). *Pets Sound Book*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2024). *Seasons Sounds*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2024). *Slider Sound Books: Rumble!* Usborne Publishing. 8 p.
- Taplin, S. (2024). *The Animal Orchestra Plays Vivaldi*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2024). *Was That Your Bottom, Bear?* Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2025). *Baby Animal Sounds*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2025). *Dogs & Puppies Sound Book*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2025). *Don't Tickle the Skeleton!* Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2025). *Jingle Bells Sound Book*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2025). *The Animal Orchestra Plays Chopin*. Usborne Publishing. 10 p.
- Tiger Tales (2020). *Noisy farm: An animal sound book*. Tiger Tales. 12 p.

TRANSLITERATED REFERENCES

- Alvermann, D., & Wilson, A. (2011). Comprehension strategy instruction for multimodal texts in science. *Theory Into Practice*, 50, 116–124.
<https://doi.org/10.1080/00405841.2011.558436>
- Bateman, J. (2019). Multimodality and materiality. *Poetics Today*.
<https://doi.org/10.1215/03335372-7298536>
- Biletska, T. O., & Havryliuk, O. O. (2022). Multymodalnist tekstiv suchasnykh anhlomovnykh zhurnalistiv-bloheriv (na materiali blohiv Filipi de Franko ta Arvy Makhdavi). *Scientific Notes of V. I. Vernadsky Taurida National University. Series: Philology. Journalism*, 33(72) (2, Pt. 1), 87–93.
<https://doi.org/10.32838/2710-4656/2022.2-1/15>

- Collins, S., Durlington, M., & Gill, H. (2017). Multimodality: An invitation. *American Anthropologist*, 119, 142–146.
<https://doi.org/10.1111/AMAN.12826>
- Ivasyshyn, M. R. (2019). *Multymodalnist anhlomovnoho komiksu: linhvalnyi i ekstralingvalnyi vymiry* PhD dissertation in Philology (10.02.04 – Germanic Languages), Vasyl Stefanyk Precarpathian National University; Ivan Franko National University of Lviv. Ivano-Frankivsk; Lviv.
- Kress, G. (2010). *Multimodality: A social semiotic approach to contemporary communication*. Routledge.
- Kress, G., & van Leeuwen, T. (2001). *Multimodal discourse: The modes and media of contemporary communication*. Arnold.
- Lagerstedt, E., & Thill, S. (2022). Multiple roles of multimodality among interacting agents. *ACM Transactions on Human-Robot Interaction*, 12, 1–13.
<https://doi.org/10.1145/3549955>
- Levada, T. (2020). *Poniattia multymodalnosti v dyskursi*. In *Proceedings of the 6th All-Ukrainian Scientific and Practical Online Conference "Foreign Languages in the Context of Modern Development of Natural and Humanitarian Sciences: Interdisciplinary Approach"* (p. 3). Odesa.
- Makaruk, L. L. (2019). *Multymodalnist suchasnoho anhlomovnoho masmediinoho komunikatyvnoho prostoru*. Doctoral dissertation in Philology (10.02.04 – Germanic Languages, 035 – Philology), Lesya Ukrainka Eastern European National University; Zaporizhzhia National University, Ministry of Education and Science of Ukraine. Zaporizhzhia.
- Marina, O., Shatylo, D., & Shylo, P. (2021). *Manifestatsii multymodalnosti v suchasnomu anhlomovnomu khudozhnomu dyskursi*. *Folia Philologica*, 2, 23–32.
<https://doi.org/10.17721/fofia.philologica/2021/2/3>
- Meneses, A., Escobar, J., & Véliz, S. (2018). The effects of multimodal texts on science reading comprehension in Chilean fifth-graders: Text scaffolding and comprehension skills. *International Journal of Science Education*, 40, 2226–2244.
<https://doi.org/10.1080/09500693.2018.1527472>
- Moya Guijarro, A. J., & Ventola, E. (2022). The potential of sound picturebooks as multimodal narratives: Developing students' multiliteracies in primary education. *Journal of Early Childhood Literacy*, 22(3), 466–489.
<https://doi.org/10.1177/14687984211066345>
- Samoilenko, V. V. (2023). *Movni osoblyvosti suchasnoho khudozhnogo dyskursu dlia ditei*. PhD dissertation in Philology (035 – Philology, 03 – Humanities), Oles Honchar Dnipro National University. Dnipro. 261 p.
- Sandler, W. (2022). Redefining multimodality. *Frontiers in Communication*, 6.
<https://doi.org/10.3389/fcomm.2021.758993>
- Serafini, F. (2014). Reading multimodal texts in the 21st century. *Research in the Schools*, 21(1), 10–25.
- Tsapiv, A. O. (2020). *Poetyka naratyvu anhliiskomovnykh khudozhnikh tekstiv dlia ditei*. Doctoral dissertation in Philology (10.02.04 – Germanic Languages), Kherson State University, Ministry of Education and Science of Ukraine; V. N. Karazin Kharkiv National University. Kharkiv.

TRANSLITERATED ILLUSTRATIVE MATERIAL

- Burk, R. (2022) *Let's Play an Instrument*. Callisto Kids. 48 p.
- Campbell Books. (2019). *The London noisy book: A press-the-page sound book*. Campbell Books. 10 p.

- Carle, E. (2013). *World of Eric Carle: Around the Farm Play-a-Sound Book*. PI Kids. 10 p.
- Flint, K. (2022) *The Story Orchestra: I Can Play: Learn 8 easy pieces of classical music!* Quarto Publishing. 16 p.
- IglooBooks. (2024). *Incredible animals: Interactive children's sound book*. IglooBooks. 10 p.
- IglooBooks. (2025). *Pop-up sounds: Farm*. IglooBooks. 10 p.
- Little Hippo Books (2023). *Farm Animals: A Noisy Touch and Feel Sensory Book*. Little Hippo Books. 12 p.
- Parragon Books. (2018). *Trains sound book*. Parragon. 10 p.
- Pinnington, A. (2019). *The little book of rainforest animal sounds*. Fine Feather Press. 26 p.
- Quarto Publishing (2016). *The Story Orchestra: Four Seasons in One Day: Press the note to hear Vivaldi's music*. Quarto Publishing. 24 p.
- Sloan, C. (2015). *Welcome to the Symphony: A Musical Exploration of the Orchestra Using Beethoven's Symphony No. 5*. Workman Kids. 32 p.
- Sloan, C. (2019). *Welcome to Jazz: A Swing-Along Celebration of America's Music, Featuring "When the Saints Go Marching In"*. Workman Kids. 32 p.
- Sloan, C. (2023). *Welcome to the Opera: Discover the Enchanting World of Opera with Mozart's The Magic Flute*. Workman Kids. 32 p.
- Taplin, S. (2012). *Noisy Diggers*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2014). *My First Keyboard Book*. Usborne Publishing. 18 p.
- Taplin, S. (2016). *Garden Sounds*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2018). *Farm Sounds*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2018). *Woodland Sounds*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2019). *My First Guitar Book*. Usborne Publishing. 18 p.
- Taplin, S. (2019). *Winter Wonderland Sound Book*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2019). *Zoo Sounds*. Usborne Publishing Ltd. 10 p.
- Taplin, S. (2020). *Bird Sounds*. Usborne Publishing Ltd. 10 p.
- Taplin, S. (2020). *Sounds of the Skies: Discover Amazing Birds and Wildlife*. Usborne Publishing. 24 p.
- Taplin, S. (2020). *The Animal Orchestra Plays Mozart*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2021). *Dance with the Dinosaurs*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2021). *Dinosaur Sounds*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2021). *Don't Tickle the Unicorn!* Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2021). *Seashore Sounds*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2021). *The Animal Orchestra Plays Beethoven*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2022). *Dance with the Elves*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2022). *Dance with the Unicorns*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2022). *Halloween Sound Book*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2022). *The Animal Orchestra Plays Bach*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2022). *The Planets*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2022). *Things That Go Sound Book*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2022). *Wild Animals Sound Book*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2023). *Arctic Animals Sound Book*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2023). *Building Site Sounds*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2023). *Christmas Sound Book*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2023). *Dance with the Giraffes*. Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2023). *Don't Tickle Santa!* Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2023). *Don't Tickle the Shark!* Usborne Publishing. 10 p.
- Taplin, S. (2023). *Easter Sound Book*. Usborne Publishing. 10 p.

- Taplin, S. (2023). *Jungle sounds*. Usborne Publishing. 10 p.
Taplin, S. (2023). *London sounds*. Usborne Publishing. 10 p.
Taplin, S. (2023). *Night Sounds*. Usborne Publishing. 10 p.
Taplin, S. (2023). *Was That Your Bottom, Dinosaur?* Usborne Publishing. 10 p.
Taplin, S. (2024). *Don't Tickle the Cow!* Usborne Publishing. 10 p.
Taplin, S. (2024). *Don't Tickle the Rhino!* Usborne Publishing. 10 p.
Taplin, S. (2024). *Pets Sound Book*. Usborne Publishing. 10 p.
Taplin, S. (2024). *Seasons Sounds*. Usborne Publishing. 10 p.
Taplin, S. (2024). *Slider Sound Books: Rumble!* Usborne Publishing. 8 p.
Taplin, S. (2024). *The Animal Orchestra Plays Vivaldi*. Usborne Publishing. 10 p.
Taplin, S. (2024). *Was That Your Bottom, Bear?* Usborne Publishing. 10 p.
Taplin, S. (2025). *Baby Animal Sounds*. Usborne Publishing. 10 p.
Taplin, S. (2025). *Dogs & Puppies Sound Book*. Usborne Publishing. 10 p.
Taplin, S. (2025). *Don't Tickle the Skeleton!* Usborne Publishing. 10 p.
Taplin, S. (2025). *Jingle Bells Sound Book*. Usborne Publishing. 10 p.
Taplin, S. (2025). *The Animal Orchestra Plays Chopin*. Usborne Publishing. 10 p.
Tiger Tales (2020). *Noisy farm: An animal sound book*. Tiger Tales. 12 p.

Дата надходження до редакції 13.09.2025

Ухвалено до друку 18.11.2025

Author information

<p>Prykhodko Ganna,</p> <p>Doctor of Philology, Professor, Professor of the Department of English Philology and Linguodidactics, Zaporizhzhia National University</p> <p>e-mail: anna.prihodko.55@gmail.com</p>		<p>Коло наукових інтересів:</p> <p>аксіологія, аналітична філософія мови, епістемологія, лінгвофілософія, метаєтика, міжкультурна комунікація, практична філософія</p>
<p>Chernyk Maryna,</p> <p>Doctoral student of the Department of English Philology and Linguodidactics, Zaporizhzhia National University</p> <p>e-mail: m.chernik@gf.sumdu.edu.ua</p>		<p>Fields of scientific interest</p> <p>cognitive linguistics, pragmatics, discourse studies, multimodal linguistics</p>

CC Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0)

I. A. Redka

Kyiv National Linguistic University, Ukraine

e-mail: inna.redka@knlu.edu.uaORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-3088-9651>

EMOTIVE STRATEGIES IN ENGLISH POETIC TEXTS WITHIN AUTHORITARIAN DISCOURSE

Abstract

The article aims to uncover emotive strategies in poetic texts written under authoritarian regimes. Within the authoritarian discourse (which is viewed upon in the article as an asymmetric type of discourse), poetic text is used as a manipulative tool to strengthen the authority of the state leader, reinforce propagandistic ideas, or declare injustice in society. The material for the study consists of English translations of poetic texts written by authors who played or continue to play various roles in the public life of a particular country. In particular, the study analyses poetic texts by an author-dictator, a poet of the regime, and dissident poets. It is stated that emotive strategy is the author's conscious use of emotional triggers, which are marked in poetic texts by networks of expressive means and stylistic devices that are designed to evoke such emotions as admiration, loyalty, fear, or humiliation in recipients in order to achieve ideological goals. In poetic texts, the emotive strategy reflects the transition from one emotional state of the addresser to another. With regard to this, the article distinguishes between primary and secondary images of emotions. The primary image of emotion is an internal feeling that serves as a starting point or stimulus for the formation of the target / purposeful emotion in a poetic text. In the article, the concept of a "purposeful emotion image" is used synonymously with the term "secondary emotion image". The analysis of emotive strategies reveals specific features of their development depending on the authors' roles of authors in society: the transition from anger to humiliation in the text of the author-dictator; the transition from the implicit real emotion of fear to the constructed, fabricated emotion of ideological respect or awe in the text of the regime-influenced poet; and the emotive shift from despair and indignation to hope and solidarity in the texts of dissident poets.

Keywords: poetic text, discourse, stylistic device, function, emotiveness.

Анотація

Статтю присвячено вивченню емотивних стратегій у поетичних текстах, написаних в умовах авторитарних режимів. У межах авторитарного дискурсу (асиметричний тип дискурсу) поетичний текст використовується як маніпулятивний інструмент для посилення авторитету лідера держави, пропагандистських ідей або для оголошення несправедливості в суспільстві. Матеріалом дослідження послуговували англійськомовні переклади текстів поезії, написаної авторами, які відігравали / відіграють різні ролі в суспільному житті певної країни, крім Сполученого Королівства Великої Британії та США, оскільки в цих країнах панує демократичний лад. Зокрема проаналізовано поетичні тексти автора-диктатора, поета режиму та поетів-дисидентів. З'ясовано, що емотивна стратегія – це свідоме використання автором емоційних тригерів, що маркуються в поетичних текстах зображально-виражальними засобами та стилістичними прийомами, які покликані викликати в реципієнтів такі емоції, як: захоплення, вірність, страх чи приниження для досягнення ідеологічних цілей. Емотивна стратегія відображає в тексті перехід від одного емоційного стану адресанта до іншого. З огляду на це, у статті розрізняються первинні й вторинні образи емоцій. Первинний образ емоції являє собою внутрішнє почуття, яке слугує початковою точкою або стимулом до формування цільової емоції в поетичному тексті. У статті поняття "образ цільової емоції" синонімічне до терміна "образ вторинної емоції". Аналіз емотивних стратегій виявив певні особливості їхнього розгортання, зважаючи на різні ролі авторів у суспільстві: перехід від гніву до приниження в тексті автора-диктатора; перехід від імпліцитної реальної емоції страху до сконструйованої, сфабрикованої емоції ідеологічної шани чи благоговіння в тексті поета, який зазнав впливу режиму; емотивний зсув від відчаю й обурення до надії та солідарності в текстах поетів-дисидентів.

Ключові слова: поетичний текст, дискурс, стилістичний засіб, функція, емотивність.

*In a free country, it is the duty of writers
to pay no attention to duty. Only under a dictatorship
is literature expected to exhibit a harmonious design
or an inspirational tone.*

E.B. White

Only the strong can be free.

And only the productive can be strong.

W. Willkie

Introduction. Professor Olexandr Morohovsky, the founder of the Department of English Lexicology and Stylistics at the university now known as Kyiv National Linguistic University (1971), left behind a substantial scholarly legacy that underlie modern research into stylistic issues of the English language in Ukraine. Among others, the professor devoted special attention to the problem of the *text:discourse* dichotomy in the aspects of their definition and interaction (Мороховський, 2011, сс. 324–374). Developing Morochovsky’s scholarly legacy in the context of geopolitical changes, namely during the period of authoritarian regimes strengthening in many countries around the globe including russia, Belarus, Iran, North Korea, etc., this article examines how authoritarian discourse influences the process of poetic text creation and affects its emotiveness in particular.

Analysis of recent research and publications. The problem of poetic text existence in authoritarian discourse is not new. It has been studied in English, German, Ukrainian, russian and other languages in the three main aspects with regard to the social role of the addresser in a poetic text: (i) the addresser is a dictator in his country (for example, Hamid Ismailov examines the poetic “experiments” of Joseph Stalin, Adolf Hitler, Yuri Andropov, Mao Zedong, etc.) (Ismailov, 2012); (ii) the addresser conforms to the authoritarian regime and his poetic texts are designed to strengthen existing dogma (among the poets, we can mention a) those who expressed anti-democratic views – Ezra Pound (Ferkiss, 1955), and b) those whose work underwent ideological changes under the influence of repressive political circumstances – Pavlo Tychyna (Байдюк, 2021), Ivan Drach and other poets in the Ukrainian poetic tradition); (iii) the addresser resists the existing regime (Ko Un, Liu Xia, Simin Behbahani, etc.) and poetically manifests struggle for freedom or justice in oppressive political / military conditions, revealing a range of emotional experiences.

Research aim and objectives. The article aims at disclosing emotive strategies engaged in poetic texts formation within the authoritarian discourse. The achieving of the above-mentioned aim embraces the following objectives: (1) outlining the segment of poetic texts that feature the authoritarian pressure in the English discourse; (2) defining the notion of “emotive strategy”; (3) making up a typology of emotive strategies in English poetic texts written within authoritarian regimes; 4) discerning the dominant images of emotions in the analyzed poetic texts.

Research methods and methodology. The research methods employed in the article are (1) the method of cognitive analysis, (2) the methods of stylistic analysis and text interpretation, (3) the method of discourse analysis.

Discussion of the main research findings. *Authoritarian discourse* is defined as a form of communication which aims at asserting power (Василенко, 2019), controlling information, and imposing a certain interpretation of reality on the recipient (Goldschläger, 1982, p. 11). It is often used in political, ideological, social contexts to support the dominant power (ibid.) and suppress alternative points of view (Крючкова, 2003). The main characteristics of authoritarian discourse are hierarchy; unambiguousness; monologue character / one-way talk; manipulativeness / despotism (involves the use of rhetorical

techniques to form appropriate attitudes in the recipient, i.e., emotional pressure or fear in particular); censorship and control of information; dichotomous thinking (forcing the perception of the world through the lens of the polar concepts like RIGHT / WRONG, OWN / ALIEN, FRIENDS / ENEMIES) (e.g., Bedesky, R.). Authoritarian discourse is produced by the dominant communicant of an asymmetrical pair of speakers and is characterized by a certain repertoire of speech reinforcement strategies, including a specific set of codes and styles, communication channels, specific authoritarian speech acts, and discursive markers of authoritarianism (Василенко, 2019).

Paradoxically, such a discourse can be implemented not only in the genres of political propaganda, official statements, and ideological texts, but also in poetry (see Ismailov, 2012). The functions of the poetic text within authoritarian discourse are versatile. Since this type of discourse is asymmetric in its nature with the voice of the stronger communicant (the one who is in power) hushing the voice of the weaker, the poetic text is used as a vehicle of various senses ranging from self-assertion in power and regime glorification to regime resentment. It is exploited as a manipulative tool to heighten the authority of the leader of the state, to strengthen propagandistic ideas, or to declare the injustice in the society. The discursive aim of the poem goes in line with its emotive strategy, as the poetic text communicates not only conceptual, but also emotional information (Tsur, 2002, p. 282).

The emotional information may represent difficulties in identifying by the recipient. It is encoded in a poetic text in the form of *emotives* which are defined as linguistic units that mark the emotional impressions, feelings, or internal states experienced by the author. Depending on the way of encoding emotional information in the poetic text, emotives fall into three types: nominatives, expressives, and descriptives (Редька, 2020, с. 154). *Nominative emotives* name the emotions directly, for example, *rage*, *anger*, *fear*, etc. *Expressive emotives* render emotional experience through image-bearing units also known as rhetorical figures or figures of speech which possess a very strong connotative power (for example, the metaphor in the following example captures the dynamism of the frenzy showing its escalation to its peak: “*And the fire of its rage / Turns upon its obsession*” – Alyssa Underwood). *Descriptive emotives* communicate inner feelings of the author through the networks of stylistic devices that suggest specific emotions like *fear* which results from the discursive act of jeopardizing in the following example: “*Blossoms are opening on every branch, / exposing happiness in their hearts: / such colourful exhibitions must be stopped*” – “It’s time to mow the flowers” by Simin Behbahani. The three types of emotive units serve as “textual triggers” of emotions in the recipient (Knaller, 2017, pp. 17–18; Tsur, 2002, p. 284;).

A set of emotives forms the *emotiveness* of the poetic text, which is defined as a linguistically expressed, conceptually and pragmatically conditioned system of text signals of various emotions, reflecting the author’s intention. Thus, the pragmatic component of emotiveness in the poetic text is viewed upon as its emotive (= affective) strategy. *Emotive strategies* are the conscious emotional appeals manifested in poetic texts via networks of expressive means and stylistic devices that trigger and guide emotional responses in recipients like *admiration*, *loyalty*, *fear*, or *resentment* to serve ideological purposes. The emotive strategy reflects the shift from one emotional state of the addresser to the other. With regard to this, it is necessary to differentiate between primary and secondary images of emotions. The primary image of emotion represents the inner feeling that serves as a starting point or a stimulus to the target or purposeful emotion in the poetic text, i.e. the secondary image of emotion. For example, the image of the primary emotion of fear may be superseded by resentment (the image of the secondary emotion) in the process of the text development.

Within authoritarian regimes, which impose constraints on self-determination, the discursive strategies employed in poetic texts may range from despotic to rebellious. These strategies may include (1) glorification, (2) humiliation, (3) idealization, (4) liberation, (5) victimization, among others. Such discursive patterns are often reinforced by emotive strategies aimed at eliciting specific emotional responses in recipients, with predominant emotions including fear, humiliation, and hope (Myazi, 2018, c. 31). These emotions are collective in nature and are typically experienced by large social groups.

The English poetic discourse is characterized by freedom of expression and democratic values. Consequently, poets face few constraints in articulating their views and feelings. Although they frequently address themes of violence and social injustice (for example, Carol Ann Duffy (Scotland) in her “The Dictator” and “Politics” criticizes authoritarian tendencies; Seamus Heaney (Northern Ireland) in many poems explores violence, control, and political oppression (see “Station Island”); Tony Harrison (England) in his poetry (for example, “V”) criticizes authoritarian figures and state violence; Ben Okri (Nigerian British) touches upon authoritarianism, corruption, and freedom), their works are not subject to censorship. The influence of authoritarian discourse in English poetry is primarily reflected in the texts written by poets who have fled social oppression or political and military regimes, and whose works have subsequently been translated into English. Within the native English poetic tradition, however, there are relatively few authors who have personally experienced life under authoritarian conditions. Thus, we can refer to the translated poetic texts of authors who worked under censorship or authoritarian pressure (outside the United Kingdom / the United States of America), for example, Ko Un (Korea), dissident poets from China, Iran, Belarus (Liu Xia, Simin Behbahani, Maryja Martysevic).

Let us try to develop a concise yet balanced understanding of the emotive strategies that shape dominant – and thus purposeful or ideologically desired – emotional images in poetic texts written under the authoritarian regimes.

The writer is a dictator. The so-called “poems” written by dictators often contain the concept of power strengthening or expansion of influence, which naturally puts down the value of democracy and humiliates people. The deployment of emotive humiliation can be traced in the lines of the poetic text written by former KGB chief Yuri Andropov (1914–1984) (Ismailov, 2012):

*Once a villain blurted out,
that power corrupts people.
Now all pundits repeat it for so many years
Without noticing (alas!),
That more often people corrupt the power.*

The stylistic device of chiasmus used in this example refocuses understanding of the concept of power: “[it is not] *power that corrupts people, but people corrupt power*”. The unexpected U-turn captures the abrupt devaluation of the human personality and, in combination with the negatively connoted word “villain”, objectifies the contemptuous attitude of the ruling elite towards freedom of thought, promoting instead the cult of power. Within the poetic text under analysis, the emotive strategy obviously captures the move from the implied emotive of anger (marked by the unflattering expression “*Once a villain blurted out*”) to the purposeful emotive complex of guilt and humiliation (E_1 Anger $\rightarrow$ E_2 Guilt/Humiliation). Thus, the discursive strategy of power-glorification is reinforced by the emotive strategy of humiliation.

The authoritarian context can also be the object of glorification and critique. Interestingly, one of the frequent techniques that appear in the analyzed texts is a corporeal language or

“corporeal analogies” (Salavastru, 2016) that acquire symbolic traits and give the recipient a valuable insight into the emotive side of the poem.

The writer is an official poet. The segment of the poetic texts in which authors glorify existing regimes is mainly propagandistic in their nature and represents a very little poetic value if any at all. Thus, they are rarely translated into the English language and seldom enter the English poetic discourse. The organization of the imagery of such poetic texts may represent the epistemological interest though. For this reason, we will refer to the ChatGPT-generated translation of the poem written by Ivan Drach (1936–2018) (doubtfully, that it is known outside the Ukrainian context) (Драч, 2009):

[...]
*The homeland breathes, her eyebrows wide and stern,
 A donor to the planet, blood aflame.
 My ripeness breathes where distant starlights burn,
 In lands of sugar and of crystal grain.*

*Faith is in labour – all else fades away.
 I breathe with Lenin, to my final breath*
 [...]

In the poetic text, the theme of worshipping the Soviet-era ideology is metaphorically rendered through the bodily process of breathing. Thus, the soviet ideology is framed as the vital substance that the poet extatically inhales. The poetic text clearly demonstrates the presence of the complex image of false emotions of reverence and awe. According to T. Milligan, false emotion is “the strategically fabricated feeling to mask the real feeling or mood” (2008). False emotion is viewed upon as a construal characterized by excessive drama, lack of depth, real stimulus and corresponding affective reaction, as well as the presence of corresponding motives for its construction (ibid., pp. 215–225). The image of the false emotion acquires more and more emphasis as the analyzed text develops until it reaches its peak. Verbally it is marked by the ideological allusion (*Lenin*). The false emotion of ideological inspiration masks the true emotion (= “raw” feeling that arises from the real experience, circumstance, or internal state) of a fear of being persecuted for the otherness in opinion. This image of emotion stays behind the physical limits of the poem and only the historical background allows its reconstruction. In the oppressive political context, authors are often guided by the duty to create their texts in line with well-established ideology. Thus, LIVING TO IDEOLOGY IS BREATHING is the central metaphor of the analyzed text. So, the primary (true) emotion of fear (conscious or subconscious) gives an impetus for the construction of the secondary (false) emotion namely the conformity complex of reverence and awe (E_1 true: Fear $\rightarrow$ E_2 false: Ideological Reverence/Awe).

The writer is a dissident poet. The third group of texts that expose the resentment to the existing power is the most numerous as it exposes genuine humanistic values. To illustrate the case, we will refer to the poetic texts written by Ko Un (1933, the Korean poet, who after witnessing the atrocities of the Korean war, became the Buddhist monk and after leaving the Buddhist community, was imprisoned for several times for his opposition to the military regime) (Ko Un 1) and Simin Behbahani (1927–2014, the prominent Iranian contemporary poet and activist, also known as “the lioness of Iran”, she wrote outspoken poems under the shadow of Iranian censorship) (Simin Behbahani, 2014).

Unlike the previous texts that have been analyzed, the following poems meet all the requirements set to the category of poeticality of poetic texts: they possess striking aesthetic imagery and deep philosophical meaning.

Let us first consider the poetic text, written by Ko Un (Ko Un 2):

*The eyes of that woman
who for half a day of flower-rain
trod on falling petals,
petals covering the ground.
The eyes of that pregnant woman.
Some three years later,
the eyes of that newborn baby,
eyes that do not know
a swallow is a swallow.
The eyes of a young man shining at night
before the light was turned off,
eyes of a revolution
doomed to fail.
The eyes of an old man
looking back at his home
one last time
as he heads for hospital
or nursing home,
the home he once left
and couldn't go back to
on the banks of the Cheongcheon River in North Korea,
the eyes of that old man where the source of tears has dried up.
We all have lived
together with those eyes,
lived then left.*

The poem examines the multitude of individual perspectives, but at the same time features the emotive resonance of people who have the same collective trauma. While some images are simplistic and reflect common sensory experiences, they acquire a deeper symbolic meaning. The “eyes” that capture these images (*the eyes of that woman; the eyes of that newborn baby; the eyes of a young man shining at night, eyes of a revolution / doomed to fail; The eyes of an old man / looking back at his home / one last time as he heads for hospital / or nursing home*) are crucial for the collective memory, representing life’s core elements: hope, innocence, disillusionment, and a painful nostalgia that verges on despair. The *mise en abyme* technique, suggested by the EYES ARE MIRROR metaphor (*We all have lived / together with those eyes*), expands the network of images to infinity, underscoring the importance of shared experience.

The text also includes historical allusion that highlights the collective trauma of the Korean people (the battle on the banks of *Cheongcheon River*, 1950–51). The pronoun “we” signifies group memory and simultaneously implies social polarization.

This post-traumatic experience and the author’s empathy are projected onto the visual imagery. The repetitive, anaphoric use of the word “eyes” intensifies this concept and strengthens the notion of a collective identity. The text’s fleeting, reflective images reinforce the **river** archetype, creating an overall serene tone. Thus, in this poetic text, the image of the primary emotion of despair gives an impetus to the development of the secondary purposeful image of emotion of alienated solidarity (E_1 Despair $\rightarrow$ E_2 Alienated Solidarity).

Simin Behbahani’s poem “My country, I will build you again” (Behbahani) thematizes the struggle for freedom through the extended metaphor of rebuilding the Iranian nation.

*My country, I will build you again,
if need be, with bricks made from my life.
I will build columns to support your roof,
if need be, with my bones.
I will inhale again the perfume of flowers
favored by your youth.
I will wash again the blood off your body
with torrents of my tears.
Once more, the darkness will leave this house.
I will paint my poems blue with the color of our sky.
The resurrector of "old bones" will grant me in his bounty
a mountain's splendor in his testing grounds.
Old I may be, but given the chance, I will learn.
I will begin a second youth alongside my progeny.
I will recite the Hadith of "love and country"
with such fervor as to make each word bear life.
There still burns a fire in my breast
to keep undiminished the warmth of kinship
I feel for my people.
Once more you will grant me strength,
though my poems have settled in blood.
Once more I will build you with my life,
though it be beyond my means.*

The lyric persona sacrifices parts of her body – specifically her bones (*I will build columns to support your roof, / if need be, with my bones*) – to serve as the foundation, a potent symbol of self-sacrifice for the country's sake. The parallel construction (*Once more you will grant me strength, / though my poems have settled in blood. / Once more I will build you with my life, / though it be beyond my means*) intensifies a central emotive of hope, bordering on obsession. This emotional intensity, combined with the strategic repetition of self-sacrificial images and tactile references (*There still burns a fire in my breast / to keep undiminished the warmth of kinship / I feel for my people*), reinforces the collective identity. Furthermore, the poem undergoes a discursive shift from a singular "I" to a collective "we" signifying the transition from individual commitment to a shared effort necessary for restoring a traumatized national identity. This process of collective rebirth is underscored by the theme of resurrection. The poem's building blocks consist of both cherished elements (*colour of sky, scent of youth*) and the stark reality of sacrifice (mentioned above), demonstrating a comprehensive commitment to national restoration. So, through its emotive strategy, the poem demonstrates a transition from the primary emotion of resentment, incited by political oppression, to a secondary and purposeful emotion of hope (E₁ Resentment → E₂ Hope). The offered above analysis goes in line with the well-known quote by Simin Behbahani: "We [writers] will be truly honoured the day when no writer is in jail, no student is under arrest, when journalists are free and their pens are free" (Simin Behbahani, 2014).

Conclusions and prospects for further research. This article examines the representation of injustice within English poetic discourse, specifically focusing on texts written under authoritarian regimes. Poetic texts from authoritarian contexts outside of the United Kingdom and United States are relatively rare and reveal distinct features of censorship. These texts convey not only logical information, but also powerful emotional (or affective) messages through specific emotive strategies. For the purpose of this analysis,

an emotive strategy is defined as the conscious manipulation of emotional appeal in poetic texts, accomplished through a network of expressive means and stylistic devices. These strategies aim to trigger and guide specific emotional responses in the audience to serve ideological purposes.

The study analyses emotive strategies in poems by a dictator, an official poet and dissident poets. The findings reveal a shift from a primary, or initial, emotion to a more purposeful, or secondary, one. The analysis indicates a notable progression in emotive strategy across different authorial roles: a move from anger toward humiliation in the text by the dictator Andropov; a shift from the implied emotion of fear to the fabricated emotion of ideological reverence or awe in the text by the official poet Drach; and a transformation from despair and resentment toward hope and solidarity in the texts by the dissident writers Un and Behbahani.

Future research could further explore the emotiveness of poetic texts produced under specific authoritarian regimes.

Conflict of Interest

The authors declare no conflicts of interest.

Use of Artificial Intelligence

Artificial intelligence tools (ChatGPT) were used in the preparation of the manuscript exclusively for the purpose of translating into English the poetic text of the Ukrainian-language poet I. Drach (as the absence of such material constitutes a research gap), as well as for formatting the reference list and citations. No artificial intelligence tools were used for data analysis, interpretation of results, or generation of original research content.

REFERENCES

- Байдюк, М. (2021, 23 січня). *Феномен Тичини*. LitAktsent.
<https://litakcent.online/2021/01/23/fenomen-tichini/>
- Василенко, В. А. (2019). Авторитарний дискурс як різновид інституційного. У *Харківський національний університет внутрішніх справ: 25 років досвіду та погляд у майбутнє* (1994–2019 рр.) (сс. 75–76). Харків: Харківський національний університет внутрішніх справ.
- Крючкова, П. Г. (2003). *Авторитарний дискурс (на матеріалі англійської мови)* [Автореферат дисертації кандидата філологічних наук, Київський національний університет імені Тараса Шевченка].
- Муазі, Д. (2018). *Геополітика емоцій. Як культури страху, приниження та надії змінюють світ*. Київ: Брайт Стар Паблішинг.
- Мороховський, О. М. (2011). *Вибрані праці: Монографія* (О. П. Воробйова, ред.). Київ: Видавничий центр КНЛУ.
- Редька, І. А. (2020). Мережі емотивних кодів поетичного тексту (на матеріалі вірша В. Стівенса “The Planet on the Table”). *Закарпатські філологічні студії*, 13(2), 153–157. Ужгород: Ужгородський національний університет.
- Ferkiss, V. C. (1955). Ezra Pound and American fascism. *The Journal of Politics*, 17(2), 173–197.
<https://doi.org/10.2307/2126463>
- Goldschläger, A. (1982). Towards a semiotics of authoritarian discourse. *Poetics Today*, 3(1), 11–20.
<https://doi.org/10.2307/1772203>

- Ismailov, H. (2012, March 29). Poetry and dictatorship. *BBC News*.
https://www.bbc.co.uk/blogs/worldservice/writerinresidence/2012/03/poetry_and_dictatorship.html
- Knaller, S. (2017). Emotions and the process of writing. In S. Knaller et al. (Eds.), *Writing emotions: Theoretical concepts and selected case studies in literature* (pp. 17–28). Transcript Verlag.
<https://www.jstor.org/stable/j.ctv1wxt3t.4>
- Milligan, T. (2008). False emotions. *Philosophy*, 83(324), 213–230.
<https://www.jstor.org/stable/20185304>
- Salavastru, A. (2016). Corporal metaphors in Richard Hooker's political thought of The Lawes of Ecclesiastical Politie. *Cahiers de Psychologie Politique*, 28.
https://doi.org/10.34745/numerev_999
- Tsur, R. (2002). Aspects of cognitive poetics. In E. Semino & J. Culpeper (Eds.), *Cognitive stylistics: Language and cognition in text analysis* (pp. 279–318). Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins.
- Ko Un 1. (n.d.). *Poetry Foundation*.
<https://www.poetryfoundation.org/poets/ko-un-56d207070306a>
- Simin Behbahani: Formidable Iranian poet and fearless activist. (2014). *BBC News*.
<https://www.bbc.com/news>

ILLUSTRATIVE MATERIAL

- Драч, І. Дихає осінь... Драч, І. (2009, 5 червня). *Дихає осінь, дихає світ густий... Драч*. LiveJournal.
<https://ukrevcult.livejournal.com/70676.html>
- Behbahani, S. (n.d.). My country, I will build you again. In *Poetry in Voice*. Retrieved October 21, 2025, from
<https://poetryinvoic.ca/read/poems/my-country-i-will-build-you-again>
- Ismailov, H. (2012, March 29). Poetry and dictatorship. *BBC News*.
https://www.bbc.co.uk/blogs/worldservice/writerinresidence/2012/03/poetry_and_dictatorship.html
- Ko Un 2. (n.d.). The eyes of that woman. In *Modern Poetry in Translation*. Retrieved October 21, 2025, from
<https://modernpoetryintranslation.com/poem/two-poems-by-ko-un/>

TRANSLITERATED REFERENCES

- Baidyuk, M. (2021, January 23). Fenomen Tychyny. LitAksent.
<https://litakcent.online/2021/01/23/fenomen-tichini/>
- Kryuchkova, P. H. (2003). *Avtorytarnyi dyskurs (na materiali anhliiskoi movy)* [Abstract of the dissertation for the degree of Candidate of Philological Sciences, Taras Shevchenko National University of Kyiv].
- Moisy, D. (2018). *Heopolytika emotsii. Yak kultury strakhu, prynyzhennia ta nadii zminiuiut svit*. Kyiv: Brait Star Pabliishynh.
- Morokhovskiy, O. M. (2011). *Vybrani pratsi: Monohrafiia* (O. P. Vorobiova, Ed.). Kyiv: Vydavnychiy tsentr KNLU.
- Redka, I. A. (2020). Merezhi emotyvnnykh kodiv poetychnoho tekstu (na materialy virsha V. Stevens "The Planet on the Table"). *Zakarpatski filolohichni studii*, 13(2), 153–157. Uzhhorod: Uzhhorodskiy natsionalnyi universytet.
- Vasylenko, V. A. (2019). Avtorytarnyi dyskurs yak riznovyd instytuttsiinoho. In *Kharkivskiy natsionalnyi universytet vnutrishnikh sprav: 25 rokiv dosvidu ta pohliad u*

maibutnie (1994–2019 rr.) (pp. 75–76). Kharkiv: Kharkivskiy natsionalnyi universytet vnutrishnikh sprav.

Дата надходження до редакції 03.09.2025
Ухвалено до друку 18.11.2025

Author information

<p>Redka Inna A. ,</p> <p>Candidate of Sciences (Linguistics), Associate Professor, Kyiv National Linguistic University</p> <p>e-mail: inna.redka@knl.u.edu.ua</p>		<p>Fields of scientific interest</p> <p>poetics, emotiology, cognitive linguistics, stylistics</p>
--	---	---

CC Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0)

УДК 81'33:316.77:81'27(866.3)

DOI: <https://doi.org/10.32589/2311-0821.2.2025.351785>

М. Ф. Сизько

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна

e-mail: mashita.syzko@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-7901-1797>

КОРПУСНИЙ АНАЛІЗ УЖИВАННЯ ЛЕКСЕМ КІЧУА ВІСПАНСЬКОМОВНОМУ МЕДІАДИСКУРСІ ЕКВАДОРУ (2019–2024) НА БАЗІ CORPHA

Abstract

The article examines the functioning of Kichwa lexical elements in Spanish-language media discourse of Ecuador based on data from the national corpus CORPHA (2019–2024). The study is relevant due to the increasing role of indigenous languages in shaping national identity and the growing interest in language contact phenomena in multicultural societies. The Ecuadorian media space represents a dynamic environment where Kichwa-origin lexemes – *pachamama*, *minga*, *runa*, *ayllu*, and *sumak kawsay* – act as cultural symbols and markers of collective memory. The aim of the research is to analyze the frequency, genre distribution, and semantic connotations of these lexemes, as well as to identify the main tendencies of their adaptation within Spanish-language discourse. The empirical basis of the study is the national corpus CORPHA, which contains materials from print media, online publications, and cultural-educational texts. The research methodology combines corpus search techniques, quantitative and contextual-semantic analysis, and genre classification. The findings reveal that Kichwa lexemes are increasingly integrated into contemporary communication, maintaining predominantly positive or neutral evaluative connotations. *Pachamama* functions as a sacral and ecological symbol, *minga* as a metaphor of social cooperation, *runa* as an identity marker, *ayllu* as a representation of family and community ties, and *sumak kawsay* as an ideological construct of sustainable development. The scientific novelty of the study lies in the application of a corpus-based approach to the semantic dynamics of indigenous elements in modern Ecuadorian Spanish discourse. The practical value of the research consists in its potential use in courses on sociolinguistics, contact linguistics, and corpus analysis.

Keywords: corpus linguistics, media discourse, Ecuadorian Spanish, Kichwa lexemes, language contact, national identity.

Анотація

У статті досліджено особливості функціонування лексем кічуа в іспанськомовному медіадискурсі Еквадору на основі даних національного корпусу CORPHA (2019–2024). Актуальність роботи зумовлена посиленням ролі автохтонних мов у формуванні національної ідентичності та зростанням зацікавленості до міжмовних контактів у полікультурних суспільствах. Іспанськомовний медіапростір сучасного Еквадору виступає динамічним середовищем, у якому лексеми кічуа – *pachamama*, *minga*, *runa*, *ayllu*, *sumak kawsay* – виконують функцію культурних символів і маркерів колективної пам'яті. Метою дослідження є аналіз частотності, жанрової дистрибуції та семантичних конотацій зазначених лексем, а також визначення тенденцій їхньої адаптації в іспанськомовному дискурсі. Емпіричну базу становить корпус CORPHA, що містить тексти преси, онлайн-публікацій і культурно-освітніх матеріалів. Для опрацювання матеріалу використано методи корпусного пошуку, кількісного аналізу, контекстуально-семантичної інтерпретації та жанрової класифікації. Результати дослідження показали, що лексеми кічуа інтегруються в сучасну комунікацію, зберігаючи позитивне або нейтральне оцінне забарвлення. *Pachamama* функціонує як сакральний-екологічний символ, *minga* – як соціально-етична метафора співпраці, *runa* – як ідентифікаційний маркер, *ayllu* – як образ родинної спільноти, *sumak kawsay* – як ідеологема сталого розвитку. Наукова новизна полягає в застосуванні корпусного підходу для вивчення семантичної динаміки елементів із мови корінного населення в медійному дискурсі. Практичне значення роботи дає змогу використати її результати в курсах із соціолінгвістики, контактної лінгвістики та корпусного аналізу. Продемонстровано ефективність національного корпусу CORPHA у вивченні мовних контактів і перспективність корпусного підходу в гуманітарних науках.

Ключові слова: корпусна лінгвістика, медіадискурс, іспанська мова Еквадору, лексеми кічуа, мовний контакт, національна ідентичність.

Вступ. У сучасному еквадорському суспільстві, яке офіційно визнає себе багатонаціональною державою, взаємодія іспанської мови з кічуа постає одним із ключових чинників формування національної ідентичності. Іспанськомовний медіадискурс, що охоплює пресу, онлайн-видання та культурні платформи, є простором, у якому лексеми кічуа набувають символічного значення як маркери автентичності, духовності та спільнотності. Зокрема, такі слова як *pachamama*, *minga*, *runa*, *ayllu*, *sumak kawsay*, активно функціонують у сучасній комунікації, поєднуючи елементи традиційної космогонії з цінностями екологічного мислення й соціальної солідарності.

Актуальність дослідження зумовлена потребою виявити реальне функціонування елементів кічуа в медійному просторі Еквадору з урахуванням частотності, жанрових особливостей і контекстуального оточення. Попри численні соціолінгвістичні праці (Haboud Bumachar, 2023; Gómez-Rendón, 2022; Lipski, 2014), корпусні дослідження, що поєднують кількісний і дискурсивний аналіз лексем кічуа в іспанськомовних текстах, залишаються поодинокими. Подібні процеси спостерігаються і в ширшому андійському контексті, де кічуа виступає не лише засобом комунікації, а й інструментом самоідентифікації спільнот (Garcés Velásquez, 2023; La influencia del kichwa en el castellano andino ecuatoriano, 2022).

Новизна дослідження полягає у використанні національного корпусу іспанської мови Еквадору – CORPHA (<https://corpha.ec>) – як надійної емпіричної бази для аналізу динаміки, жанрової дистрибуції та семантичних конотацій лексем кічуа в сучасному медійному дискурсі (2019–2024 рр.). Такий підхід поєднує методи корпусної лінгвістики й дискурс-аналізу, що дозволяє виявити закономірності мовного контакту й простежити шляхи інтеграції автохтонної лексики в публічну комунікацію.

Зв'язок роботи з сучасними напрямками лінгвістики виявляється в інтеграції корпусної та дискурсивної методологій для вивчення контактних явищ, що відповідає загальносвітовим тенденціям цифрової гуманітаристики. Теоретичне значення дослідження полягає у визначенні механізмів семантичної адаптації лексем кічуа в іспанськомовному дискурсі, практичне – у можливості застосування корпусних технологій для аналізу мовної динаміки в поліетнічних спільнотах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема мовного контакту між іспанською та кічуа в лінгвістичному просторі Еквадору посідає помітне місце в сучасних соціолінгвістичних, етнолінгвістичних і культурологічних дослідженнях, оскільки відображає не лише мовну взаємодію, а й соціальні процеси формування поліетнічної ідентичності. З одного боку, цей контакт є результатом тривалого історичного співіснування двох мовних систем, з іншого – виявом сучасних тенденцій до відродження автохтонних традицій і зміцнення культурної самосвідомості.

У працях М. Абуд Бумашар (Haboud Bumachar, 2023) докладно розглянуто взаємозв'язок між збереженням індегенних мов і соціальними практиками білінгвізму, зокрема в умовах глобалізаційного тиску. Авторка простежує, як соціальні рухи за права корінних народів впливають на статус кічуа та його видимість у публічному просторі. М. Абуд Бумашар (там само) наголошує, що іспанська мова в Еквадорі не лише асимілює елементи кічуа, а й формує простір для міжетнічної комунікації, у якому індегенізми набувають ідентифікаційної функції, стаючи частиною дискурсивної стратегії самоутвердження. У цьому контексті дослідниця трактує двомовність як соціальний ресурс, а не як ознаку мовної нестабільності, підкреслюючи взаємозбагачення обох систем.

Розвідка Х. Гомес-Рендон (Gómez-Rendón, 2022) розширює розуміння контактних процесів, зосереджуючись на механізмах семантичної адаптації індегенних лексем у різних регіональних варіантах іспанської мови, особливо у сфері медіа та освіти. Учений доводить, що в екваторському іспанському варіанті сформувався власний лексичний шар, у якому функціонують сталі концепти на кшталт *Pachamata* або *Sumak Kawsay*. Вони відображають автохтонну систему цінностей – гармонію, взаємодопомогу, колективізм – і виконують функцію носіїв національної ідеології. Х. Гомес-Рендон (там само) підкреслює, що запозичення з кічуа не зводяться до ізольованих лексичних фактів, а створюють особливу модель мовної гібридності, у якій кожна одиниця набуває нової семантичної глибини через контекст уживання.

Зіставний аспект контактної взаємодії аналізує Дж. Ліпські (Lipski, 2014), який досліджує ступінь структурного впливу мов кічуа та аймара на іспанську лексику, морфологію й синтаксис у країнах андійського ареалу. Учений показує, що внаслідок тривалого контактного співіснування сформувалися унікальні мовні гібриди, що поєднують елементи обох систем і відображають етнокультурну багатомірність регіону. На його думку, саме ці гібридні форми становлять основу мовної різноманітності іспанськомовної Південної Америки та є ключем до розуміння регіональних моделей мовної еволюції.

Суттєвий внесок у методологічне підґрунтя корпусних досліджень робить праця О. Зубань і В. Кривенок (2024), у якій описано потенціал лінгвостатистичних методів у вивченні індивідуального стилю. Авторки демонструють, як кількісний аналіз корпусних даних може висвітлити приховані закономірності функціонування мовних одиниць і сприяти формуванню об'єктивних критеріїв опису лінгвістичних явищ. Хоча дослідження здійснено на матеріалі української мови, воно засвідчує універсальність корпусного підходу, що стає ефективним інструментом для вивчення контактних процесів у будь-якому поліетнічному середовищі.

Окрім зазначених авторів, варто згадати й міждисциплінарні дослідження, які розглядають мовну взаємодію як культурно-комунікативний феномен. Зокрема, Р. Гарсес Веласкес (Garcés Velásquez, 2023) наголошує на впливі міського білінгвізму на формування нових дискурсивних стратегій у цифровому середовищі, а праця *La influencia del kichwa en el castellano andino ecuatoriano* (2022) доводить, що індегенні елементи активно переходять із побутової сфери в масову комунікацію. Такі спостереження підтверджують динамічність іспансько-кічуа контакту та його здатність оновлювати мовну систему, не руйнуючи її структурної цілісності.

Таким чином, попри значний доробок у галузі контактної лінгвістики, більшість попередніх досліджень зосереджені переважно на історичних або соціокультурних аспектах взаємодії. Водночас корпусний аналіз, який дозволяє кількісно описати реальне функціонування лексем кічуа в медійному дискурсі, залишається недостатньо розробленим. Саме потреба в об'єктивних статистичних і контекстуальних даних зумовлює актуальність цієї роботи, яка пропонує новий, емпірично верифікований підхід до опису мовного контакту іспанської та кічуа в сучасному комунікативному просторі Еквадору.

Мета статті полягає у виявленні особливостей функціонування лексем кічуа в іспанськомовному медіадискурсі Еквадору на основі корпусу CORPNA (2019–2024) та у визначенні семантичних і прагматичних тенденцій їх адаптації в сучасній комунікації.

Для досягнення цієї мети передбачено виконання таких **завдань**:

1) проаналізувати наукові джерела, присвячені проблемі контактної взаємодії іспанської мови з кічуа в латиноамериканському контексті;

2) визначити критерії добору корпусного матеріалу з урахуванням жанрових і часових параметрів медіадискурсу (2019–2024);

3) здійснити корпусний пошук та контекстуальний аналіз ключових лексем кічуа (*pachamata, minga, runa, ayllu, sumak kawsay*) у національному корпусі CORPHA;

4) класифікувати результати за жанрово-тематичними, регіональними й семантичними параметрами;

5) визначити основні семантичні кластери й типи конотацій, характерні для функціонування індегенних лексем у сучасному іспанськомовному дискурсі;

6) узагальнити результати аналізу й окреслити тенденції збереження та трансформації елементів кічуа в медійному просторі Еквадору.

Методологічною основою дослідження є поєднання корпусного, кількісного та дискурсивно-семантичного підходів, що забезпечують комплексний аналіз лексем кічуа в іспанськомовному медійному просторі Еквадору.

Емпіричну базу становить національний корпус іспанської мови Еквадору CORPHA (<https://corpha.ec>), який містить понад 12 мільйонів слововживань із різних типів текстів – преси, художньої літератури, офіційних документів, онлайн-публікацій і радіотекстів. Корпус забезпечує можливість автоматизованого пошуку, фільтрації за роками, жанрами, регіонами й тематикою, а також надає контекстуальні фрагменти для якісного аналізу.

У межах цього дослідження обрано часовий діапазон 2019–2024 рр., який відповідає сучасному етапу розвитку еквадорського медіадискурсу. Об'єктом аналізу стали лексеми кічуа, що мають найвищу частотність і семантичну релевантність у публічному спілкуванні: *pachamata, minga, runa, ayllu, sumak kawsay*.

До основних методів дослідження належать:

– корпусні інструменти CORPHA застосовуються у дусі сучасних розробок з корпусної лінгвістики, спрямованих на моделювання багатомовних даних та морфосинтаксичну розмітку (Taguchi et al., 2024; Gutiérrez-Fandiño et al., 2022);

– контекстуально-семантичний аналіз для визначення типів уживання, конотацій і функціональних значень;

– жанрово-дискурсивна класифікація корпусних прикладів;

– інтерпретаційний аналіз, що дає змогу пов'язати мовні дані з культурними й ідеологічними аспектами комунікації.

Методологія дослідження поєднує принципи цифрової лінгвістики й контактології, що дозволяє описати не лише частотні тенденції, а й смислову роль індегенних елементів у сучасному іспанськомовному дискурсі Еквадору.

Виклад та обговорення основного матеріалу дослідження. У межах цього дослідження здійснено корпусний аналіз функціонування п'яти найпоширеніших лексем кічуа – *pachamata, minga, runa, ayllu ta sumak kawsay* – у складі іспанськомовного публіцистичного дискурсу Еквадору за період 2019–2024 рр. Матеріалом стали тексти, представлені в національному корпусі CORPHA (<https://corpha.ec>), що охоплюють публікації сучасних друкованих еквадорських медіа.

Корпусні дані дають змогу виявити частотність уживання лексем, їхню жанрову дистрибуцію, тематичні сфери, а також зміни в семантиці й конотаціях. Аналіз проводився з урахуванням регіональних (Costa, Sierra, Amazonía) та жанрових параметрів. Загалом усі розглянуті одиниці зберігають зв'язок із традиційною культурною системою кічуа, однак ступінь їхнього засвоєння в сучасному медійному дискурсі є різним: від сакрального (*pachamata*) до соціально-інституціонального (*minga*).

Pachamama

Лексема *pachamama* засвідчена в семи документах, переважно культурно-ритуального характеру, датованих 2019–2024 рр. У публікаціях газет «El Telégrafo», «El Diario» та «Diario Expreso» вона з'являється в контекстах свят подяки, землеробських обрядів та фольклорних описів (Fiesta de la Chonta, Baile del Curiquingue, Inti Raymi). У цих текстах *pachamama* виступає символом єдності людини й природи, носієм духовних цінностей та об'єктом ритуальної вдячності.

Зіставлення контекстів показує, що лексема має стабільну позитивну конотацію й функціонує як сакральний концепт, який позначає не лише Матір-Землю, а й етичний принцип взаємності (*reciprocidad*) між людиною і навколишнім світом. У публікаціях останніх років (Plan V, *ciencialatina.org*) вона використовується також у політичному дискурсі, де стає символом екологічної боротьби та корінного світогляду. Таким чином, *pachamama* поєднує реліктові ознаки традиційного світобачення з новими дискурсивними функціями, набуваючи статусу культурного знака сталого розвитку.

Minga

Лексема *minga* (11 засвідчень, 2019–2020 рр.) має найвищу частотність серед досліджених одиниць. У матеріалах преси («La Hora», «El Mercurio», «El Telégrafo») та урядових сайтів (*inclusion.gob.ec*) вона позначає добровільну колективну працю або соціальну ініціативу – *minga de limpieza*, *Minga por la Inclusión*, *minga ambiental*. Семантично слово відображає колективістські традиції андських громад і водночас символізує сучасні форми громадянської активності.

Конотативний спектр *minga* охоплює значення «солідарність», «співпраця», «спільне благо». У публікаціях спостерігається десакралізація поняття: воно втрачає первісне ритуальне наповнення, але зберігає позитивне ціннісне ядро. У сучасному медіадискурсі *minga* виконує функцію морально-соціального маркера, який об'єднує державні, громадські та культурні ініціативи під спільною ідеєю співдії. Такий зсув свідчить про переосмислення традиції корінного населення у світлі громадянських практик XXI ст.

Runa

Корпусні дані засвідчують п'ять уживань лексеми *runa* у період 2019–2024 рр., що охоплюють як культурний, так і спортивний дискурс. У художніх текстах (Hernán Hermosa, Marco A. Rodríguez) слово вживається у значенні «людина», «член індегенної спільноти», характеризуючи духовну й моральну якість особи. У спортивних повідомленнях (Primicias, La Nación) воно входить до складу власної назви клубу «Mushuc Runa SC» («нова людина»), що заснований як символ соціальної інтеграції представників кічуа.

Таким чином, *runa* виявляє дві основні семантичні реалізації: етноантропонімічну («людина кічуа») та ономастичну (як частина бренду або назви інституції). У першому випадку лексема має ідентифікаційний зміст, у другому – перетворюється на символ соціального піднесення. В обох контекстах зберігається позитивна конотація, що підтверджує прийняття автохтонних маркерів у національному публічному дискурсі.

Ayllu

Слово *ayllu* зафіксовано у двох публікаціях 2019 р. («El Telégrafo», «El Tiempo»), присвячених символіці андійського вбрання. У цих текстах воно тлумачиться як «родина» або «спільнота», у якій знання та мудрість передаються від покоління до покоління. Конотація виключно позитивна: *ayllu* асоціюється зі спадковою єдністю, гармонією та взаємопідтримкою.

Невисока частотність пояснюється вузьким семантичним полем: *ayllu* переважно зберігає традиційне значення й рідко переходить у метафоричне або сучасно публіцистичне вживання. Попри це, навіть поодинокі засвідчення демонструють

життєздатність концепту, що репрезентує фундаментальний соціокультурний принцип андійської цивілізації – колективне життя в злагоді з природою.

Sumak kawsay

У корпусі CORPHA фразема *sumak kawsay* («гарне життя», «Buen Vivir») трапляється один раз (2020 р., tiobamba.com.ec), у матеріалі про громаду Palacio Real. У цьому контексті вона позначає модель гармонійного співіснування громади, природи й туризму, функціонуючи як назва соціального проекту – «Operación de Turismo Comunitario Sumak Kawsay». Отже, вислів реалізує брендову й ідеологічну функції, стаючи символом місцевої ідентичності, самодостатності та сталого розвитку.

Зіставлення цього прикладу з попередніми дослідженнями (Gómez-Rendón, 2022; Naboud Bumachar, 2023) підтверджує, що *sumak kawsay* вийшов за межі суто філософського концепту, перетворившись на дискурсивний інструмент у сфері соціальної та економічної комунікації.

Отримані результати підтверджують висновки про роль кічуа як мови міжкультурного посередництва, відзначені у дослідженнях Р. Ортіс, Л. Кастільйо і М. Паредес (Ortíz et al., 2021), де підкреслюється її вплив на комунікативну динаміку в різних сферах суспільного життя, зокрема й медійній. Порівняльний аналіз п'яти лексем демонструє спільну тенденцію до семантичної позитивізації та розширення сфер уживання. Усі одиниці зберігають етнокультурне ядро, проте зазнають процесів переосмислення в сучасному медійному просторі:

- *pachamama* – сакральний-екологічний символ;
- *minga* – соціально-етичний концепт співпраці;
- *runa* – ідентифікаційний маркер особистості;
- *ayllu* – культурно-родинний концепт;
- *sumak kawsay* – ідеологема сталого розвитку.

Динаміка вживання свідчить про поступове перетворення лексем з кічуа на складову частину публічного дискурсу іспанської мови Еквадору. Корпус CORPHA дозволяє простежити, як ці одиниці переходять із фольклорного шару в сучасний масмедійний простір, виявляючи механізми культурної інтеграції та мовного збагачення. Ці результати корелюють із тенденціями, описаними в працях *Literatura de la etnia kichwa de Ecuador* (2021), які засвідчують ширше входження понять із мов корінного населення до культурного й художнього дискурсу сучасного Еквадору.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження підтвердило, що лексеми кічуа є стабільним елементом іспанськомовного медіадискурсу Еквадору, виконуючи роль семантичних і культурних маркерів національної ідентичності. Аналіз корпусних даних із CORPHA (2019–2024) показав, що слова *pachamama*, *minga*, *runa*, *ayllu* та фразема *sumak kawsay* функціонують у різножанрових публіцистичних текстах та охоплюють культурну, соціальну, релігійну й екологічну сфери комунікації.

Виявлено тенденцію до десакралізації частини лексем і водночас до переосмислення їх у соціально-етичному ключі: *pachamama* стає символом екологічної свідомості, *minga* – емблемою колективної співпраці, *runa* – маркером етнічної гідності, *ayllu* – уособленням спільнотності, а *sumak kawsay* – сучасною ідеологемою гармонійного розвитку. Позитивна конотація всіх розглянутих одиниць засвідчує процес інтеграції автохтонної лексики в публічну комунікацію та її поступове прийняття як частини національного культурного коду.

Отримані результати доводять ефективність використання національного корпусу CORPHA для дослідження мовних контактів і показують перспективність корпусного

підходу в гуманітарних науках. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на порівняльний аналіз інших лексичних груп індегенного походження, вивчення синтаксичних та фразеологічних структур кічуа в іспанськомовному контексті, а також на зіставлення корпусних даних Еквадору з матеріалом інших андійських країн (Перу, Болівії). Такий міжкорпусний підхід дасть змогу поглибити розуміння мовної взаємодії в Андах і окреслити шляхи збереження культурної спадщини через сучасний дискурс.

Конфлікт інтересів

Автор не має потенційного конфлікту інтересів, який би міг вплинути на рішення про опублікування цієї статті.

Використання штучного інтелекту

Не використовувався.

ЛІТЕРАТУРА

- Garcés Velásquez, R. (2023). *Lenguas indígenas y ciudadanías digitales en el Ecuador contemporáneo*. Quito: Universidad Andina Simón Bolívar.
- Gómez-Rendón, J. A. (2022). *El español del Ecuador: contacto, variación y cambio*. Quito: Pontificia Universidad Católica del Ecuador.
- Haboud Bumachar, M. (2023). *Lenguas en contacto y revitalización en Ecuador: políticas y prácticas del bilingüismo*. Quito: Universidad San Francisco de Quito.
- La influencia del kichwa en el castellano andino ecuatoriano. (2022). *Revista Latinoamericana de Lingüística y Educación*, 12(2), 45–62.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.7124562>
- Lipski, J. M. (2014). *El español de América: contacto, variación y cambio*. Madrid: Iberoamericana.
- Literatura de la etnia kichwa de Ecuador. (2021). *Estudios Culturales Andinos*, 8(1), 33–49.
<https://doi.org/10.59018/ECA.2021.8.1.33>
- Ortiz, R., Castillo, L., & Paredes, M. (2021). *Comunicación intercultural y lenguaje médico en Ecuador*. *Lingüística y Sociedad*, 9(3), 115–129.
- Taguchi, Y., Arroyo, P., & Torres, D. (2024). *The Kichwa Killkan dataset: Expanding corpora for indigenous languages in Ecuador*. *Corpus Linguistics and Linguistic Theory*, 20(1), 87–103.
<https://doi.org/10.1515/cllt-2024-0015>
- Зубань, О. & Кривенок, В. (2024). Від слова до цифри: лінгвостатистичний “портрет” ідіостилю Степана Бандери. *Українське мовознавство*, 1(54), 222–254.
[https://doi.org/10.17721/um/54\(2024\).222-254](https://doi.org/10.17721/um/54(2024).222-254)
- Gutiérrez-Fandiño, A., Armengol-Estapé, J., Pàmies, M., Llop, M., Silveira, A., Carrino, C. P., Armentano-Oller, C., Rodríguez-Penagos, C., Pérez, J., & Costajussà, M. R. (2022). *Spanish language models and corpora: The esCorpius project*. *Language Resources and Evaluation*, 56(3), 897–918.
<https://doi.org/10.1007/s10579-022-09621-y>

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

CORPHA – *Corpus del Español del Ecuador*. (2019–2024). Доступно за адресою:
<https://corpha.ec>

REFERENCES

- Garcés Velásquez, R. (2023). *Lenguas indígenas y ciudadanías digitales en el Ecuador contemporáneo*. Quito: Universidad Andina Simón Bolívar.
- Gómez-Rendón, J. A. (2022). *El español del Ecuador: contacto, variación y cambio*. Quito: Pontificia Universidad Católica del Ecuador.
- Haboud Bumachar, M. (2023). *Lenguas en contacto y revitalización en Ecuador: políticas y prácticas del bilingüismo*. Quito: Universidad San Francisco de Quito.
- La influencia del kichwa en el castellano andino ecuatoriano. (2022). *Revista Latinoamericana de Lingüística y Educación*, 12(2), 45–62.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.7124562>
- Lipski, J. M. (2014). *El español de América: contacto, variación y cambio*. Madrid: Iberoamericana.
- Literatura de la etnia kichwa de Ecuador. (2021). *Estudios Culturales Andinos*, 8(1), 33–49.
<https://doi.org/10.59018/ECA.2021.8.1.33>
- Ortiz, R., Castillo, L., & Paredes, M. (2021). *Comunicación intercultural y lenguaje médico en Ecuador. Lingüística y Sociedad*, 9(3), 115–129.
- Taguchi, Y., Arroyo, P., & Torres, D. (2024). *The Kichwa Killkan dataset: Expanding corpora for indigenous languages in Ecuador. Corpus Linguistics and Linguistic Theory*, 20(1), 87–103.
<https://doi.org/10.1515/cllt-2024-0015>
- Zuban, O., & Kryvenok, V. (2024). *Vid slova do tsyfyry: lnhvostatystychnyi "portret" idiostyliu Stepana Bandery. Ukrainske movoznavstvo*, 1(54), 222–254.
[https://doi.org/10.17721/um/54\(2024\).222-254](https://doi.org/10.17721/um/54(2024).222-254)
- Gutiérrez-Fandiño, A., Armengol-Estapé, J., Pàmies, M., Llop, M., Silveira, A., Carrino, C. P., Armentano-Oller, C., Rodríguez-Penagos, C., Pérez, J., & Costa-jussà, M. R. (2022). *Spanish language models and corpora: The esCorpius project. Language Resources and Evaluation*, 56(3), 897–918.
<https://doi.org/10.1007/s10579-022-09621-y>

Дата надходження до редакції 14.10.2025
Ухвалено до друку 18.11.2025

Відомості про автора

<p>Сизько Марія Федорівна,</p> <p>аспірантка кафедри романської філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка</p> <p>e-mail: mashita.syzko@gmail.com</p>		<p>Коло наукових інтересів:</p> <p>контактна лінгвістика, корпусна лінгвістика, варіативність іспанської мови, медіалінгвістика, соціолінгвістика і мовна ідентичність</p>
---	---	---

UDC 811.111: 808.5: 81'37

DOI: <https://doi.org/10.32589/2311-0821.2.2025.351956>

N. M. Talavira

Kyiv National Linguistic University, Ukraine

e-mail: nataliia.talavira@knlu.edu.ua

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-5600-5893>

GENRE HIERARCHY OF ENGLISH MEDIA DISCOURSE

Abstract

The aim of the paper is to describe genres of English media discourse with the application of Vantage Theory, which investigates category formation with respect to human orientation in space and time. The applied theory constructs categories on the basis of inherently stable and mobile coordinates at two levels: dominant, intensifying focal parameters of the category focus, and recessive, accentuating differences from the focus. It is found that the focus, i.e., the prototype of the media discourse category, is a news text representing recent or recurrent events with the focal parameters of factual information, newsworthiness, persuasion, brevity of form, and clear structure. The dominant vantage of media discourse is represented by an analytical text, intensifying key attributes of a news text by providing interpretation of facts, expert assessment of events, enumerating causes and consequences of the described issue, and stimulating the readers to find a solution to the problem. The category of media discourse has two recessive vantages. The literary recessive vantage decategorises informativity and highlights imagined or emotional descriptions of events in prognostic news texts, which inform the target audience about possible development of the situation in the future, feature articles, providing emotional human-interest stories, and fake news, structured like a prototypical news text, but offering fabricated or distorted facts. The second recessive vantage reflects oral decategorisation by bringing a news text closer to oral face-to-face interaction. This vantage encompasses blogs, which are a digital personal diary aimed at asynchronous responses from numerous followers, interviews, imitating real-life dialogue, and public speeches with a rhetor addressing mass audience via modern technologies.

Keywords: media discourse, genre, category, vantage theory, dominant vantage, recessive vantage.

Анотація

Метою пропонованої статті є опис жанрів англійськомовного медіадискурсу із застосуванням теорії побудови перспектив, яка досліджує формування категорій з урахуванням орієнтації людини в просторі та часі. Застосована теорія будує категорії на основі внутрішньо стабільних і мобільних координат на двох рівнях: домінантному, де інтенсифікуються фокальні параметри фокусу категорії, та другорядному, на якому акцентуються відмінності від фокусу. Установлено, що фокусом, тобто прототипом категорії медіадискурсу, є новинний текст, що повідомляє про останні або повторювані події. Його фокальними параметрами є інформативність, значимість новини, переконливість, стислість форми та чітка структура. Домінантна перспектива категорії медійного дискурсу представлена аналітичною статтею, яка підсилює ключові атрибути новинного тексту, надаючи інтерпретацію фактів, експертну оцінку подій, перераховуючи причини та наслідки описаної проблеми і стимулюючи читачів до пошуку її розв'язання. Категорія медійного дискурсу має дві рецесивні перспективи. Художня рецесивна перспектива декатегоризує подієвість і підкреслює уявний або емоційний опис подій у прогностичних новинних текстах, які інформують цільову аудиторію про можливий розвиток ситуації в майбутньому, тематичних статтях, що містять емоційні історії, які викликає людський інтерес, та фейкових новинах, що структуровані як прототиповий новинний текст, але містять вигадані або спотворені факти. Друга рецесивна перспектива відображає усну декатегоризацію, наближуючи новинний текст до усного спілкування віч-на-віч. Ця перспектива охоплює блоги, які є цифровим особистим щоденником, спрямованим на асинхронні відповіді численних підписників, інтерв'ю, що імітує реальний діалог, та публічні виступи оратора, який звертається до масової аудиторії за допомогою сучасних технологій.

Ключові слова: медіадискурс, жанр, категорія, теорія побудови перспектив, домінантна перспектива, другорядна перспектива.

Introduction. As is known, genre is a typified (and recognizable), structured, goal-oriented, temporarily stable, still flexible process (Gruber, 2013, pp. 31, 39). Genre refers to a variety of a language used by a discourse community in a particular social setting (Paltridge, 2022) to fulfill certain communicative purposes. Still, it imposes certain constraints on the application of lexico-grammatical and discoursal resources (Bhatia, 2014, p. 241). Its form includes various linguistic and textual elements: words, phrases, sentences, layout, diverse visual elements (Paltridge, 2022).

Genres are omnipresent in various spheres: art, literature, media, posing a problem of their classification as it is difficult to establish a criterion and differentiate members of each category. The hierarchy of literary texts proposed by Oleksandr Morokhovskiy includes type as a way of reflecting life and expressing human personality, kind or genre, i.e., a stable type of poetic structure, and genre variety, which is “determined by the communicative intent of the addresser and the content of a specific text” (Мороховский, 2011, с. 441). Therefore, literary types include prose, poetry, and drama; genres of prose encompass a novel, a sonnet, a tragedy, etc.; and genre varieties of a novel contain historical, social, adventure ones, etc. A similar ranking is applied to media discourse whose types encompass press, radio, TV, and internet; genres are represented by informational, analytical, and journalistic texts, while genre varieties of informational texts include a news item, a review, a report, an interview.

The conventional genre hierarchy has many disputed points. Firstly, it does not take into account the diversity of texts and fails to explain their continuous transformations, blurred boundaries between genres. Secondly, it does not elucidate the emergence of new media that do not meet established standards, nor reflect the merging of traditional media with their electronic counterparts. Thirdly, it ignores the different significance of certain genres in comparison to others, cf. news texts and essays. The categories are fluid, and any text is genre-heterogeneous, as it simultaneously preserves identity and individuality, transforms it, and deforms it. Cognitive research allows us to deepen our understanding of genre studies and provide a more detailed typology of genres using Vantage Theory (MacLaury, 2013), demonstrating the dynamics of categories.

Literature overview. Categorisation implies setting up categories, and a classic approach presupposes that they are strictly and clearly defined on the basis of a certain and finite set of attributes, with each member of the category being as good as any other component (Schulze, 2009, p. 221). In its turn, Cognitive Linguistics views categorization as a cognitive mechanism necessary to supply a person with a structured and interconnected worldview, while categories are “the conceptualisation of a collection of relevant, hence meaningful, similar experiences” (Radden & Dirven, 2007, p. 336) that share a particular characteristic. Categories are mental constructs representing a set of real objects in various cognitive processes and giving access to categorical knowledge acquired from past experience (Приходько, 2021, с. 145), interaction with the environment, and the specificity of brain activity. Graded structure categorisation postulates that instances have differing degrees of membership in the category, proved to be fuzzy in nature, since it is neither clearly defined nor has definite boundaries (Gabora et al., 2008, p. 91). The category contains the prototype, i.e., its most striking and typical example, and the periphery, which encompasses other members of the category (Rosch, 1978, p. 29). A prototype is a relatively abstract mental entity with all the important attributes that most fully represent the members of a particular category (Gabora et al., 2008, p. 92). Components of the category demonstrate a family resemblance, in which there are no characteristics that are common to all members to the same degree, but there is sufficient similarity between them to classify them into one group (Rosch, 1978).

Vantage Theory (hereinafter referred to as VT), expanding ideas of Eleanor Rosch and her followers, was developed by American anthropologist Robert MacLaury to explain colour differentiation. According to the proposed theory, categorization is based on human orientation in space and time (MacLaury, 2013, p. 76). A person locates themselves, objects and events in space-time by harmonizing the spatial and temporal coordinates. Space refers to immobility and forms the dominant vantage and time is related to mobility and the recessive vantage (Głaz, 2012, p. 55). Thus, as a result of the subconsciously performed analogy, observers form categories as vantages by arranging the inherently fixed and the inherently mobile coordinates with the mutually balanced degrees of attention to similarity and difference (Głaz, 2012, pp. 23–24).

The category is constructed at two levels. At the first one, an observer selects the focus, an idealised image (F), a reference point relative to space, and the inherently mobile similarities to the focus (S). As long as “they are similar to the focus, the range will expand; when they are viewed as different from the focus, the range will be curtailed” (Głaz, 2012, p. 24). At the second level, similarities are fixated, allowing for new information to be added. That new information is the attention to differences (D) at the expense of attention to similarities (ibid). As soon as differences become more prominent, the category receives its boundaries with “a further shift to adjacent categories” (Potapenko, 2018, p. 82).

So, the category is viewed as two vantages, called dominant and recessive. The dominant vantage starts with the focus viewed as a ground, i.e., a less prominent coordinate and the stronger attention to similarity, when an observer cannot distinguish one entity from the other, endows the vantage with a wider range, making it “a figure, a more conspicuous coordinate” (Potapenko, 2018, p. 82). Focal parameters are intensified due to slow speed (MacLaury, 2013). In the recessive vantage, the role of similarity weakens to make way for difference, when a person mentally moves to detached entities, focal parameters are deintensified (Potapenko, 2018, p. 82), and the vantage is endowed with a margin (Głaz, 2012, p. 26).

The **aim** of the paper is to establish genre hierarchy of media discourse through the application of tenets of VT.

Research methodology. As has been stated above, this paper applies VT to the analysis of categorical shifts in the genres of English media discourse. It presupposes the establishment of the focus of the category, i.e., the genre which represents recent facts and opinions to mass audience on various platforms and serves as a mental model for perceiving all other media texts. The focal parameters enable us to determine attributes necessary for constructing dominant and recessive vantages. The dominant one consists in the intensification of focal parameters and is represented by texts, characterized by the analysis and interpretation of facts, while the recessive vantage is based on a reduction in focal parameters, leading to a transition to adjacent categories caused by a decrease in eventfulness and acquisition of the features of other discourses. The paper draws on various genres of media discourse to construct its vantages.

Research results. The usage of VT to the construction of media discourse category reveals that its focus is a news text, the dominant vantage is formed by analytical texts, and the two recessive vantages encompass literary decategorization based on the imaginary representation of facts, phenomena, and situations, and oral decategorization, imitating direct interaction with the communication participants.

The **focus** of the media discourse category, its prototype is a news text as it is a central component of a newspaper, which, in turn, serves as an archetype and precursor for all mass media (McQuail, 2010, p. 315). Besides, it is difficult to imagine modern life without news, which is constantly reported, updated, disseminated by various outlets, and arouses the

general interest of the audience. A news text informs about recent or recurrent events which should be unusual or at least unexpected, still “not a mirror of social conditions, but the report of an aspect that has obtruded itself” (ibid, p. 314). News texts are a product shaped by the relations between the media and bureaucracy, economic and political organizations under the influence of growing competition and modern technologies (Bednarek & Caple, 2017, p. 7). Focal parameters of a news text are factual information, newsworthiness, persuasion, brevity of form, and clear structure.

News texts provide data of reasonable novelty and inform about political and economic matters, accidents, crime, sport and the lives/actions of well-known people (Claridge, 2010, p. 588), giving answers to six basic questions: who, what, when, where, why, how, enabling the audience to grasp the essence of the presentation (Carah & Louw, 2015, p. 29).

Newsworthiness encompasses everything sad, scary, and terrifying and is a key factor in news selection due to its ability to convince readers that the information is worthy of being published and deserves their attention (Bednarek & Caple, 2017, p. 3). News values determine the significance of any news and play a crucial role in the process of information selection (Carah & Louw, 2015). They provide an assessment of the qualities that an event must possess in order to be presented in a news text; they serve as a measure of current changes in society, new phenomena, topics, and issues, relying on the preferences of the audience and modern technologies (Firmstone, 2023, p. 70). Linguists single out up to 12 news values, including negativity, relevance, timelessness, personalization (Bednarek & Caple, 2017, p. 3). The most universal factors are proximity to the recipient, i.e., location close to their place of residence, and unexpectedness, which is in fact unpredictability and novelty of the information.

The persuasive status of a news text is grounded on the fact that journalists not only report on a specific event, but also provide their own view of the situation from a certain perspective, shape perceptions, justify the veracity and reliability of the presented facts, data, and details while directly or indirectly influencing all socio-political processes (Firmstone, 2023, p. 4).

Linguistic units, used in news texts, tend to be neutral or even colloquial to appeal to the public and create a dialogue between the journalist and the audience, thereby involving the latter in the event and stimulating their various comments and reactions.

As for the structure of a news text, it was suggested by Teun van Dijk who singled out the following text categories: headline, designating the most relevant topic of a news item; lead, specifying some details of the key topic; main event, dominating the description of happenings; previous events, reminding the readers of what occurred before; background, giving general, political, historical or social context of the events; consequences, arranging occurrences as being the result of the main event; verbal reactions (1985, pp. 86–88).

The **dominant vantage** of media discourse underscores the focal parameters of the category, consisting in informing addressees about recent events. The intensification of key attributes leads to strengthening the interpretative component in news items and is represented by an analytical article. It interprets facts, provides an expert assessment of events, helps to understand their causes and consequences, enabling the reader to form their own attitude to the situation. The characteristic features of the analytical article are specific subject matter, functions, ample use of arguments and criticism, and comments.

The subject of the analytical article is a problem reflecting discrepancies between reality and people’s expectations, events related to the socio-political life of the audience. To underscore the relevance of the topic, the journalist resorts to statistics, scientific data, personal observations, historical facts. The amount of information excludes its quick

delivery, as journalists are supposed to provide new, relevant, and accurate facts without distortion or misrepresentation, verifying the data.

The functions of the analytical article lie in explaining the significance of current processes and situations, encouraging readers to reflect on the described problem, identifying possible solutions to a crisis, and motivating the audience to take some steps.

The interpretative nature of the analytical article is grounded in the use of arguments and criticism. Arguments are intended to provide proofs that convince the readers to agree with the suggested viewpoint (Van Eemeren & Van Haaften, 2023, pp. 342–343). In the pragmatic vein, argumentation is aimed at linguistic influence on the mental sphere and actions of the addressee, overcoming differences in opinions, while appealing to reason, values, or authority.

An important component of the analytical article is criticism, representing diverse viewpoints on the issue to create a balance of interests. The news item is dominated by constructive criticism calling for dialogue, imitating an objective coverage of the situation. The credibility of the information is enhanced by comments providing a professional assessment of the situation, expert opinions and judgments. Quotes of specialists in the chosen sphere underscore impartial coverage of the issue.

The **first recessive vantage** reflects literary decategorization by concentrating on the differences between event-based news texts and imaginary representations of situations. Media texts acquire the characteristics of literary discourse that conveys aesthetic information about the object of perception and “creates a world that contains certain meaning, feelings, and expression” (Приблуда, 2022, с. 79), which is a combination of the imaginary and the real, the mundane and the exceptional. The author constructs a subjective fictitious reality, determines the theme and plot, reflects their attitude to the events and characters in the text, verbalizes their own experience, emotions, background knowledge, values in a literary work (Приблуда, 2022, с. 80; Holubenko, 2023, p. 39). The addresser anticipates the readers’ reaction to the depicted events, but, on the one hand, they interpret the content of texts based on their own attitudes, life experience, worldview, language knowledge. On the other hand, the audience can introduce new information to the text or their own interpretation of what is described, giving a literary work new meanings and senses.

Literary recessive vantage includes prognostic news texts, feature articles and fake news.

Prognostic news texts provide information about situations that are planned for the future and therefore contain guesses, assumptions, and probable events, which brings this type of a news text closer to fiction. Prognostic texts predict future processes, events, and trends (Jahner, 2023, p. 206) and represent plausible scenarios for the development of humanity through the observation of signs and time (ibid., p. 205). Predicting the future allows us to reduce the level of uncertainty inherent in any potential situation and, as a result, influence the audience’s mind by offering them a certain scenario for the situation’s development.

Structurally, prognostic news items are similar to the focus of the category, prototypical news texts; the difference can be easily identified via the analysis of the headline, which contains various predicative linguistic units to introduce future events with varying degrees of certainty about their occurrence. The highest degree of certainty is reflected in headlines by the units naming planned or expected course of events, e.g., *set to do* or *is to do*. Expectations of a certain event are embodied by the construction *expected to do*, which reflects the existence of well-grounded predictions. The average degree of certainty of information is represented by predicative structures marking event potentiality by the infinitive or event probability using units with components *likely*, *seems*, *appears*. The

lowest degree of certainty is expressed by the predicate in the Future Simple tense, which only indicates the temporal attribution of an event, but such headlines are also the least frequent.

To reinforce their own assumptions, journalists cite experts who make the prediction look like a scientifically valid forecast. Another way to prove the veracity of a journalist's assumptions about possible development of the situation is to use statistical data, the source of which is indicated in the main text.

A *feature article* is a long-form text about specific people doing specific things (Sumner & Miller, 2013, p. 5). It has attributes of both a news text and a narrative, which is why it belongs to the literary recessive vantage of media discourse category.

Similar to a news text, it describes an event that has recently happened in society, still a feature article provides a deeper insight into the topic (Cox, 2020). News texts rely on news values, which partly coincide with the values of feature articles (Ngai, 2022) that take into account proximity, human interest, usefulness, and novelty (Cox, 2020). Feature articles are considered timeless, also known as human-interest stories (Ngai, 2022), which can be published at any time. They dwell on the lives of celebrities and ordinary people in extraordinary circumstances, everything that is classified as soft news that may interest the public.

A news text has a clear-cut composition. In contrast, feature articles have a certain freedom in how they present material. The lead contains a description or story to introduce the situation and may cover several paragraphs. There is no mandatory inverted pyramid structure. Since feature articles provide longer, more detailed stories and focus on the causes of an event, its significance, and its development (Cox, 2020), the blocks of background information and context are larger in volume. In addition, feature articles contain headings that divide the main body of the text into blocks and structure the perception of the content.

Like a narrative, a feature article entertains, distracts, shocks, inspires, because the journalist "communicates emotions through the employment of a range of specific narrative and reporting devices that have the potential to transport readers into an imagined world [...] bound by time and space" (Martin, 2021, p. 6). Feature articles include elements typical of conventional narrative: description, setting, numerous characters, background information, stimulating addressees to visualise the content of the story. But unlike short stories or novels describing fictitious characters, features tell about real people. They contain author's reflections represented with the help of expressive linguistic means to enhance emotional and aesthetic impact on the audience.

Fake news lies furthest from the focus of the category, as it reflects fictional, inaccurate, fabricated events. A key identifying feature of fake news is its lack of concern with the truth, with the special discursive-pragmatic strategies deployed to cheat or mislead the reader (Alba Juez & Mackenzie, 2019, p. 19). Such texts provide facts about a person or the whole society, substituting invented situations and arguments for real data and information.

In most cases, fake news is not totally false, but rather a distorted version of something that really happened or a manipulated account of true facts (Alba Juez & Mackenzie, 2019, p. 22). The main aim is to influence the audience, cause panic, enmity, distract from the truth, tarnish someone's reputation. The widespread character of fake news is exacerbated by social media which are crucial to information dissemination and are characterized by a lack of control and fact-checking (Molina et al., 2021, p. 185).

In terms of structure, fake news coincides with prototypical news texts, containing all the same compositional blocks, photos, sometimes video material. As a result, readers often cannot distinguish between true and false texts, because people tend to accept information rather than reject it if there are no obvious signs casting doubt on the speaker's willingness

to cooperate. In order to classify a text as fake news, the addressee must go beyond the standard perception of information, which requires motivation and additional cognitive resources. Most recent studies on fake news offer mechanisms of identification of false or inaccurate facts and data: basic content questions, computer algorithms implementing fact-checking services (Baissa et al., 2025, p. 2), or text markers of unreliable information such as clickbait headlines, words of negative polarity related to religion, sex, feelings, body, money, work, unverified quotes that convey sensational content, blurry images (Molina et al., 2021, p. 190). Such an amount of fabricated information, intensified by the journalist's subjective interpretation and assessment, puts fake news on the boundary of the media discourse category.

The second recessive vantage marks oral decategorization by focusing on the differences between oral and written varieties of discourse, which leads to news texts acquiring characteristics of oral speech. The defining characteristics of oral discourse include the following categories: form of interaction, presence or absence of preparation, number of participants, contact between interlocutors, and local-temporal conditions of interaction.

The form of interaction has two varieties: monologue with one person speaking (Goh & Liu, 2024) and dialogue, resulting in the exchange of utterances between two participants to transfer information (ibid). Monologue requires preliminary planning, consideration, even thorough preparation, while dialogue is mainly spontaneous and relies on background knowledge, similar worldviews, values, interests. Interaction can be direct, allowing the speaker to take audience's needs and desires into account, and indirect, with delayed addressees' reaction to the rhetor's ideas in the form of questions or comments. The number of participants is also different, starting from one person, a small group, and up to mass audience. Moreover, modern oral discourse is mediated by a complex set of technological tools that enable people to exchange their ideas in any place and at any time, enhancing social interaction.

The texts, comprising oral recessive vantage, include blogs, interviews and public speeches with varying degrees of manifestation of defining attributes.

Blogs as a genre of media discourse are "a news format developed due to the affordances of the web" (Tereszkiewicz, 2014, p. 299) and social media, encapsulating a digital personal diary based on specific software, accessible to all users with the ability to comment (Trilling, 2024, p. 7). Like any news text, a blog informs addressees about latest events and represents author's evaluation of the situation, their emotions and attitudes. Blogs can feature a series of short updates with timestamps to reflect the development of the live event or emerging story (Thorsen & Jackson, 2018, p. 3) in the reverse chronological posting.

The features that bring this type of media text closer to oral discourse are its dialogical nature and spontaneity. The dialogical character of a blog is determined by its very essence: the author writes a post and expects subscribers to respond to their thoughts, statements, and arguments. Comments are characterized by delayed interaction and asynchronous communication, since after the post is published, a certain amount of time is required to type the text on a computer or smartphone.

The spontaneity of a blog is manifested in the reactions of followers who write in response to a particular post without careful preparation or excessive deliberation. As a result, the proximity to oral discourse is revealed in the use of colloquial and evaluative words, linguistic clichés, and "a playful, light, personal and informal tone" (Tereszkiewicz, 2014, p. 301), which engages the audience in the conversation.

Interviews are a media genre because they provide expert opinions, judgments, or commentary (Roach, 2018, p. 6), but at the same time, this type of texts is characterized by

dialogue, spontaneity, and the possibility of immediate reaction from the addressee, so they are included into oral recessive vantage.

Interviews provide facts and data, representing them in the form of questions from the correspondent and answers from the interviewee. It “transforms personal experience into socially expected scripts, converts particular situations into generalizable settings, and translates contingency into linear orders, for instance, narratives” (Junker, 2024, p. ix). The interlocutors are involved in recreating meaning relevant to mass audience, conveying both expert knowledge and information of a less authoritative nature: private gossip, insider information and commercial secrets, personal views on a particular situation (Roach, 2018, p. 8). Besides, interviews give the audience some perspective on the interviewee, the field of their expertise or experience (Junker, 2024, p. xi).

Interviews are similar to oral discourse in two aspects: dialogue and spontaneity. The main feature of an interview is a dialogue between a journalist and a respondent in a question-and-answer format to clarify opinions, comments, and impressions that are of public interest. The third participant in the interaction is the usually absent mass audience (Roach, 2018, p. 2), who is the key recipient of reliable and accessible information in a relevant context, both in terms of the topic of conversation and the respondent’s emotions, behaviour, and attitude toward the issue. The addressee becomes a direct interlocutor due to the opportunity to comment and interact with guests or provide a delayed reaction in the case of printed or recorded versions, with the help of modern technologies.

The spontaneity of the interview results from the respondent’s implied unfamiliarity with the questions that the journalist prepares in advance, taking into account the interviewee’s expert knowledge, competence, personality, and the needs of the target audience. In some cases, questions may be agreed upon in advance, but in general, the interview is improvised. The unexpectedness of the interaction is also achieved by additional questions arising during the interview and intended to clarify details or unknown facts. Still, in some cases, spontaneity is artificial because the text of the interview is supposed to be shared in mass media, where it may be carefully edited to give an impression of orality, creating an authenticating effect of immediacy (Junker, 2024, p. xv).

Public speech is used by political leaders, celebrities and experts in various fields as a tool for persuasion and leadership, a way to gain and maintain public support (Bailey, 2019, p. 31).

Unlike ancient speeches, delivered to a live present audience that rhetors sought to influence through voice, facial expressions, and gestures (Bailey, 2019, p. 32), modern speeches are disseminated by the latest technologies and address a mass audience, appealing to their minds and feelings, which makes such texts a media genre.

Public speech belongs to the oral recessive vantage due to the following attributes: informativity, oral presentation of ideas, immediate audience with the possibility of direct response. Informativity of the speech encompasses arguments, judgments, and ideas of the speaker that confirm and support their stance in the minds of the audience, whose wishes, values, and worldview are taken into account when working on the content of the address by the author or the entire team. Oral presentation in front of the audience ensures rapid contact between participants, strengthening addresser-addressee relationships, reinforcing understanding and interaction as the audience can react to the speech immediately. However, mass audience poses a problem because the public is potentially limitless and too diverse for any reliable predictions about its preferences or interests (Perloff, 2016). Thus, the rhetor relies on a generalized image of the addressee, with characteristics inherent to anyone present.

Conclusions. The genre differentiation of texts is based on the traditional division into types, genres, and genre varieties, which have clear boundaries and symmetrical status for all members of the category. However, this typology does not take into account the transformations and modifications of contemporary genres, their internal interaction, or the varying significance of some genres compared to others. VT uses a cognitive approach to categorization and consists in identifying the focus of the category as a reference point and two vantages: the dominant one, which emphasizes the similarity of objects to the focal point, and the recessive one, underscoring the difference between entities and the focus of the category by deintensifying the focal parameters.

The focus of media discourse is a news text reflecting recent events, the value of which lies in their unpredictability, novelty, and proximity to the audience. News texts are concise, clearly structured, and their content convinces the reader of the truthfulness and reliability of the information.

The dominant vantage of media discourse is represented by analytical articles that inform about a specific political or social issue, interpret facts, provide expert opinions, statistical data. The literary recessive vantage, characterized by the construction of a subjective imaginary reality, is represented by prognostic news texts, predicting the development of events in various spheres of society; feature articles providing author's vision of a particular situation or their perception and attitude towards a well-known personality; fake news giving fabricated information but structurally similar to a prototypical news text. The oral recessive vantage reflects deintensification of focal attributes by direct interaction with the addressee and spontaneity of a particular interaction. This vantage includes blogs, which convey the author's point of view with the possibility of asynchronous contact with an unlimited number of addressees mediated by the Internet; interviews, as a spontaneous, unprepared conversation between two people with the option of immediate or delayed reaction from the audience; a public speech, delivered to mass audience via modern technology.

Further research presupposes applying the vantage theoretic approach to the investigation of other genres of media discourse, especially those of social media.

Conflict of Interest

The authors declare no conflicts of interests.

Use of Artificial Intelligence

No artificial intelligence tools or materials were used in the manuscript.

REFERENCES

- Мороховский, А. Н. (2011). *Избранные труды* [Текст]: монографія. Киев: Изд. центр КНЛУ.
- Приблуда, Л. М. (2022). Художній дискурс: проблема інтерпретації. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*, 33(72). № 1 Ч. 1, 78–82.
<https://doi.org/10.32838/2710-4656/2022.1-1/14>
- Приходько, Г. (2021). Когнітивні виміри категорії оцінки. *Сучасні дослідження з іноземної філології*, 1(19), 143–152.
<https://doi.org/10.24144/2617-3921.2021.19.143-152>
- Alba Juez, L., & Mackenzie, J. L. (2019). Emotion, lies, and “bullshit” in journalistic discourse. *Ibérica*, 38, 17–50.
- Bailey, E. (2019). A Historical View of the Pedagogy of Public Speaking. *Voice and Speech Review*, 13(1), 31–42.

- Baissa, B., Fuoli, M., & Grieve, J. (2025). Veracity and register in fake news analysis. *Linguistics Vanguard*, 1–8.
<https://doi.org/10.1515/lingvan-2024-0069>
- Bednarek, M., & Caple, H. (2017). *The Discourse of News Values: How News Organizations Create Newsworthiness*. Oxford: Oxford University Press.
- Bhatia, V. K. (2014). *Analysing Genre: Language Use in Professional Settings*. London: Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9781315844992>
- Carah, N., & Louw, E. (2015). *Media and Society: Production, Content and Participation*. London: Sage Publications.
- Claridge, C. (2010). News discourse. In A. Jucker, & I. Taavitsainen (Eds.), *Handbook of Pragmatics: Historical Pragmatics* (pp. 587–620). Berlin, New York: Mouton de Gruyter.
<https://doi.org/10.1515/9783110214284.7.587>
- Cox, J. B. (2020). *Feature Writing and Reporting: Journalism in the Digital Age*. Washington: Sage Publications.
- Firmstone, J. (2023). *The Shaping of News: A Framework for Analysis*. Cham, Switzerland: Palgrave MacMillan.
<https://doi.org/10.1007/978-3-031-21963-4>
- Gabora, L., Rosch, E., & Aerts, D. (2008). Toward an ecological theory of concepts. *Ecological Psychology*, 20(1), 84–116.
<https://doi.org/10.1080/10407410701766676>
- Głaz, A. (2012). *Extended Vantage Theory in Linguistic Application. The Case of the English Articles*. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.
- Goh, C. C. M., & Liu, X. (2024). *Confident Speaking: Theory, Practice and Teacher Inquiry*. London, New York: Routledge.
- Gruber, H. (2013). Genres in political discourse: The case of the ‘inaugural speech’ of Austrian chancellors. In P. Cap, & U. Okulska (Eds.), *Analyzing genres in political communication* (pp. 29–72). Amsterdam: John Benjamins.
- Holubenko, N. I. (2023). English-Ukrainian intersemiotic translation within the configuration of modes of modality in literary texts. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Філологія*, 26(1), 38–48.
<https://orcid.org/0000-0002-4850-721X>
- Jahner, J. (2023). Prediction, Prognosis, and the Efficacious Book. In M. Johnston, K. Kerby-Fulton, & D. Pearsall (Eds.), *Poets and Scribes in Late Medieval England: Essays on Manuscripts and Meaning in Honor of Susanna Fein* (pp.197–222). Berlin, Boston: Medieval Institute Publications.
<https://doi.org/10.1515/9781501516481-010>
- Junker, C. (2024). The Interview as Genre: Notes on Form, Praxeology, and Epistemology. In C. Junker (Ed.), *Inspecting the Interview: A Companion* (pp. IX–XXVIII). Berlin, Boston: De Gruyter.
<https://doi.org/10.1515/9783111086484-001>
- MacLaury, R. E. (2013). Vantage theory in outline. In A. Głaz, M. L. Moist, & E. Tribushinina (Eds.), *Vantage Theory: A view on language, cognition and categorization* (pp. 66–136). Newcastle: Cambridge Scholars Publishing.
- Martin, J. (2021). *Emotions and Virtues in Feature Writing: The Alchemy of Creating Prize-Winning Stories*. Cham, Switzerland: Palgrave Macmillan.
- McQuail, D. (2010). *Mass Communication Theory*. New Delhi: Sage Publications.

- Molina, M. D., Sundar, S. S., Le, T., & Lee, D. (2021). “Fake News” is not simply false information: A concept explication and taxonomy of online content. *American Behavioral Scientist*, 65(2), 180–212.
<https://doi.org/10.1177/0002764219878224>
- Ngai, J. (2022). *Evaluation Across Newspaper Genres: Hard News Stories, Editorials and Feature Articles*. London: Routledge.
- Paltridge, B. (2022). *Discourse Analysis: An Introduction*. London: Bloomsbury.
- Perloff, R. M. (2018). *The Dynamics of Political Communication: Media and Politics in a Digital Age*. New York: Routledge.
- Potapenko, S. (2018). Manipulating categories in public speeches and their translations: cognitive rhetorical application of vantage theory. *Odessa linguistic journal*, 12, 81–88.
<https://doi.org/10.32837/2312-3192/12/12>
- Radden, G., & Dirven, R. (2007). *Cognitive English Grammar*. Amsterdam (Phil.): John Benjamins Publishing Company.
- Roach, R. (2018). *Literature and the Rise of the Interview*. Oxford: Oxford University Press.
- Rosch, E. (1978). Principles of Categorization. In E. Rosch, & B.B. Lloyd (Eds.), *Cognition and Categorization* (pp. 27–48). Hillsdale, N.Y.: Lawrence Erlbaum.
- Schulze, R. (2009). Categorisation in linguistics. *Zeitschrift für Anglistik und Amerikanistik*, 57(3), 219–231.
<https://doi.org/10.1515/zaa.2009.57.3.219>
- Sumner, D. E., & Miller, H. G. (2013). *Feature and Magazine Writing: Action, Angle, and Anecdotes*. New York: Wiley.
- Tereszkiewicz, A. (2014). “I’m Not Sure What That Means Yet, But We’ll Soon Find Out”– The Discourse of Newspaper Live Blogs. *Studia Linguistica Universitatis Jagellonicae Cracoviensis*, 131(3), 299–319.
<https://doi.org/10.4467/20834624SL.14.018.2326>
- Thorsen, E., & Jackson, D. (2018). Seven Characteristics Defining Online News Formats: Towards a typology of online news and live blogs. *Digital Journalism*, 6(7), 1–22.
<https://doi.org/10.1080/21670811.2018.1468722>
- Trilling, D. (2024). Communicative feedback loops in the digital society. *Weizenbaum Journal of the Digital Society*, 4(2), 1–29.
<https://doi.org/10.34669/wi.wjds/4.2.4>
- Van Dijk, T. A. (1985). Structures of news in the press. In T. A. Van Dijk (Ed.), *Discourse and Communication* (pp. 69–93). Berlin: De Gruyter.
<https://doi.org/10.1515/9783110852141.69>
- Van Eemeren, F. H., & Van Haften, T. (2023). The making of argumentation theory: A pragma-dialectical view. *Argumentation*, 37(3), 341–376.
<https://doi.org/10.1007/s10503-023-09618-5>

TRANSLITERATED REFERENCES

- Morokhovskiy, A. N. (2011). *Yzbrannyye trudy* [Tekst]: monohrafiya. Kyev: Yzd. tsentr KNLU.
- Prybluda, L. M. (2022). Khudozhnij dyskurs: problema interpretatsii. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Seriya: Filolohiia. Zhurnalistyka*, 33(72). № 1 Issue 1, 78–82.
<https://doi.org/10.32838/2710-4656/2022.1-1/14>
- Prykhod’ko, G. (2021). Kohnityvni vymiry katehorii otsinky. *Suchasni doslidzhennia z inozemnoi filolohii*, 1(19), 143–152.
<https://doi.org/10.24144/2617-3921.2021.19.143-152>

- Alba Juez, L., & Mackenzie, J. L. (2019). Emotion, lies, and “bullshit” in journalistic discourse. *Ibérica*, 38, 17–50.
- Bailey, E. (2019). A Historical View of the Pedagogy of Public Speaking. *Voice and Speech Review*, 13(1), 31–42.
- Baissa, B., Fuoli, M., & Grieve, J. (2025). Veracity and register in fake news analysis. *Linguistics Vanguard*, 1–8.
<https://doi.org/10.1515/lingvan-2024-0069>
- Bednarek, M., & Caple, H. (2017). *The Discourse of News Values: How News Organizations Create Newsworthiness*. Oxford: Oxford University Press.
- Bhatia, V. K. (2014). *Analysing Genre: Language Use in Professional Settings*. London: Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9781315844992>
- Carah, N., & Louw, E. (2015). *Media and Society: Production, Content and Participation*. London: Sage Publications.
- Claridge, C. (2010). News discourse. In A. Jucker, & I. Taavitsainen (Eds.), *Handbook of Pragmatics: Historical Pragmatics* (pp. 587–620). Berlin, New York: Mouton de Gruyter.
<https://doi.org/10.1515/9783110214284.7.587>
- Cox, J. B. (2020). *Feature Writing and Reporting: Journalism in the Digital Age*. Washington: Sage Publications.
- Firmstone, J. (2023). *The Shaping of News: A Framework for Analysis*. Cham, Switzerland: Palgrave MacMillan.
<https://doi.org/10.1007/978-3-031-21963-4>
- Gabora, L., Rosch, E., & Aerts, D. (2008). Toward an ecological theory of concepts. *Ecological Psychology*, 20(1), 84–116.
<https://doi.org/10.1080/10407410701766676>
- Głaz, A. (2012). *Extended Vantage Theory in Linguistic Application. The Case of the English Articles*. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.
- Goh, C. C. M., & Liu, X. (2024). *Confident Speaking: Theory, Practice and Teacher Inquiry*. London, New York: Routledge.
- Gruber, H. (2013). Genres in political discourse: The case of the ‘inaugural speech’ of Austrian chancellors. In P. Cap, & U. Okulska (Eds.), *Analyzing genres in political communication* (pp. 29–72). Amsterdam: John Benjamins.
- Holubenko, N. I. (2023). English-Ukrainian intersemiotic translation within the configuration of modes of modality in literary texts. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho linhvistychnoho universytetu. Seriya Filolohiya*, 26(1), 38–48.
<https://orcid.org/0000-0002-4850-721X>
- Jahner, J. (2023). Prediction, Prognosis, and the Efficacious Book. In M. Johnston, K. Kerby-Fulton, & D. Pearsall (Eds.), *Poets and Scribes in Late Medieval England: Essays on Manuscripts and Meaning in Honor of Susanna Fein* (pp.197–222). Berlin, Boston: Medieval Institute Publications.
<https://doi.org/10.1515/9781501516481-010>
- Junker, C. (2024). The Interview as Genre: Notes on Form, Praxeology, and Epistemology. In C. Junker (Ed.), *Inspecting the Interview: A Companion* (pp. ix–xxviii). Berlin, Boston: De Gruyter.
<https://doi.org/10.1515/9783111086484-001>
- MacLaury, R. E. (2013). Vantage theory in outline. In A. Głaz, M. L. Moist, & E. Tribushinina (Eds.), *Vantage Theory: A view on language, cognition and categorization* (pp. 66–136). Newcastle: Cambridge Scholars Publishing.

- Martin, J. (2021). *Emotions and Virtues in Feature Writing: The Alchemy of Creating Prize-Winning Stories*. Cham, Switzerland: Palgrave Macmillan.
- McQuail, D. (2010). *Mass Communication Theory*. New Delhi: Sage Publications.
- Molina, M. D., Sundar, S. S., Le, T., & Lee, D. (2021). “Fake News” is not simply false information: A concept explication and taxonomy of online content. *American Behavioral Scientist*, 65(2), 180–212.
<https://doi.org/10.1177/0002764219878224>
- Ngai, J. (2022). *Evaluation Across Newspaper Genres: Hard News Stories, Editorials and Feature Articles*. London: Routledge.
- Paltridge, B. (2022). *Discourse Analysis: An Introduction*. London: Bloomsbury.
- Perloff, R. M. (2018). *The Dynamics of Political Communication: Media and Politics in a Digital Age*. New York: Routledge.
- Potapenko, S. (2018). Manipulating categories in public speeches and their translations: cognitive rhetorical application of vantage theory. *Odessa linguistic journal*, 12, 81–88.
<https://doi.org/10.32837/2312-3192/12/12>
- Radden, G., & Dirven, R. (2007). *Cognitive English Grammar*. Amsterdam (Phil.): John Benjamins Publishing Company.
- Roach, R. (2018). *Literature and the Rise of the Interview*. Oxford: Oxford University Press.
- Rosch, E. (1978). Principles of Categorization. In E. Rosch, & B.B. Lloyd (Eds.), *Cognition and Categorization* (pp. 27–48). Hillsdale, N.Y.: Lawrence Erlbaum.
- Schulze, R. (2009). Categorisation in linguistics. *Zeitschrift für Anglistik und Amerikanistik*, 57(3), 219–231.
<https://doi.org/10.1515/zaa.2009.57.3.219>
- Sumner, D. E., & Miller, H. G. (2013). *Feature and Magazine Writing: Action, Angle, and Anecdotes*. New York: Wiley.
- Tereszkiewicz, A. (2014). “I’m Not Sure What That Means Yet, But We’ll Soon Find Out”– The Discourse of Newspaper Live Blogs. *Studia Linguistica Universitatis Jagellonicae Cracoviensis*, 131(3), 299–319.
<https://doi.org/10.4467/20834624SL.14.018.2326>
- Thorsen, E., & Jackson, D. (2018). Seven Characteristics Defining Online News Formats: Towards a typology of online news and live blogs. *Digital Journalism*, 6(7), 1–22.
<https://doi.org/10.1080/21670811.2018.1468722>
- Trilling, D. (2024). Communicative feedback loops in the digital society. *Weizenbaum Journal of the Digital Society*, 4(2), 1–29.
<https://doi.org/10.34669/wi.wjds/4.2.4>
- Van Dijk, T. A. (1985). Structures of news in the press. In T. A. Van Dijk (Ed.), *Discourse and Communication* (pp. 69–93). Berlin: De Gruyter.
<https://doi.org/10.1515/9783110852141.69>
- Van Eemeren, F. H., & Van Haften, T. (2023). The making of argumentation theory: A pragma-dialectical view. *Argumentation*, 37(3), 341–376.
<https://doi.org/10.1007/s10503-023-09618-5>

Дата надходження до редакції 19.09.2025
Ухвалено до друку 18.11.2025

Author information

<p>Talavira Nataliia,</p> <p>Doctorate student, Kyiv National Linguistic University, Ukraine</p> <p>e-mail: nataliia.talavira@knl.u.edu.ua</p>		<p>Research interests</p> <p>construction grammar, media discourse, cognitive rhetoric</p>
---	---	---

CC Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0)

UDC 821.111.09

DOI: <https://doi.org/10.32589/2311-0821.2.2025.351959>

O. V. Tykhomyrova

Kyiv National Linguistic University, Ukraine

e-mail: olena.tykhomyrova@knlu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9607-9005>

SACRED AND SINFUL FOOD IN FANTASY FICTION: THE MOTIFS OF COMMUNION AND THE FALL

Abstract

This paper explores symbolic and narrative aspects of food portrayals in fantasy fiction, focusing on the acts of consumption that acquire sacred or profane dimensions with regard to worldbuilding and the heroes' quests. Drawing on theoretical frameworks from Rudolf Otto and Mircea Eliade, as well as contemporary fantasy scholarship, the study examines how food-related hierophanies (manifestations of the sacred through food consumption) function across a range of fantasy texts. The research takes into account different approaches to fantasy worldbuilding that determine the degree to which recognisable primary world motifs and imagery shape narratives. Tolkien's *Legendarium* is shown to implement sacred food and communal meals as means of resacralisation and establishing symbolic fellowships within a desecralised age. In C. S. Lewis's *Narnia* series, the consumption of forbidden food establishes patterns of temptation and the Fall, directly echoing Biblical imagery. Terry Pratchett parodies these traditions through comic yet profound explorations of alimentary practices, destabilising rigid boundaries between the categories of the sacred and profane. R. F. Kuang and Philip Pullman expand the motif of Communion toward postcolonial and liberal frameworks: Kuang's "Babel" turns personal food-related memories into loci of identity and rebellion against the system, whereas Pullman's "His Dark Materials" transforms the original sin into an intimate and sensual Communion-through-Fall scene. Across these diverse narratives, alimentary discourse emerges as a nexus of memory, community and resistance, simultaneously grounding characters in cultural traditions and opening pathways to the numinous and the transcendental. The paper demonstrates the diversity of food-related hierophanies in contemporary metagenre of fantasy, rife with parody, reinvention and postcolonial re-imaginings.

Keywords: alimentary practices, communion, fall, hierophany, metagenre of fantasy, profane, quest, sacred.

Анотація

У статті розглянуто символічні й нарративні аспекти зображення їжі в текстах метажанру фентезі та простежено, як акти її споживання набувають сакрального чи профанного статусу залежно від світобудови та квестів героїв. Спираючись на теоретичні положення Рудольфа Отто та Мірчі Еліаде, а також на сучасні дослідження метажанру фентезі, авторка аналізує, як ієрофанії (прояви сакрального через споживання їжі) функціонують у різнопланових текстах. Описано, як різні підходи до моделювання фентезійних світів зумовлюють ступінь залучення впізнаваних мотивів та образності первинного світу. У легендаріумі Толкіна сакральна їжа та спільні трапези виступають як засіб ресакралізації та встановлення символічних співдружностей у десакралізовану добу. У дитячих романах циклу "Нарнія" К. С. Льюїса споживання забороненої їжі слідує моделям спокуси й гріхопадіння, що відсилають читача безпосередньо до біблійних образів. Террі Пратчетт пародіює подібні моделі через водночас комічні та глибокі інтерпретації харчових практик, розхитуючи жорсткі межі між категоріями сакрального й профанного. Р. Ф. Куанг і Філіп Пулман переносять мотив причастя в постколоніальний і ліберальний контексти: "Вавилон" Куанг перетворює особисті спогади про споживання їжі на локуси ідентичності та бунту проти системи, тоді як Пулман в "Темних матеріях" переосмислює мотив первородного гріха і створює натомість інтимну та чуттєву візію гріхопричастя. У різноманітних нарративах дискурс споживання їжі постає як осередок пам'яті, спільноти та спротиву, водночас укорінюючи персонажів у культурних традиціях і відкриваючи шляхи до нумінозних і трансцендентних досвідів. У статті продемонстровано різноманітність ієрофаній у сучасному фентезі, насиченому пародіями, переосмисленнями та постколоніальними інтерпретаціями.

Ключові слова: гріхопадіння, ієрофанія, квест, причастя, профанне, сакральне, метажанр фентезі, харчувальні практики.

Introduction. The dichotomy of the sacred and the profane undergoes significant reinterpretation in contemporary fiction, as it becomes enmeshed in processes of constant recontextualisation. Within the fantasy metagenre, manifestations of sacrality form one of its central ideological nodes. This stems from the specific way in which fantasy appropriates traditional cultural and religious material, reshaping it to construct secondary worlds. At the same time, the genre's focus on the individual quests of heroes within these worlds generates highly personalised sacred experiences, often imbued with intimacy and emotional depth. Such experiences are frequently mediated through the examination and celebration of human fallibility, which is intrinsically linked to alimentary practices. This article focuses on the motifs of the Fall and Communion, ubiquitous within Western culture, elucidating the ways they are realised through food consumption in contemporary fantasy texts.

Up-to-date critical literature review. The study of the sacred was firmly established in the 20th century through the seminal works of Rudolf Otto, Mircea Eliade, Claude Lévi-Strauss, Carl Jung, Northrop Frye, Mary Douglas and other influential thinkers. In the 21st century, scholars have increasingly scrutinised cultural patterns of secularised societies and their attempts to reinvent sacral and numinous experiences. For instance, Peter Watson's "The Age of Atheists: How We Have Sought to Live Since the Death of God" (2014) provides a panoramic overview of secular "substitutes" for religion, including literary forms, yet does not address fantasy fiction. Similarly, the Ukrainian scholar Ihor Nabytovych has repeatedly engaged with the category of the sacred (termed *sacrum* in his works), connecting it to fractal theory (Набитович, 2008), though again without direct reference to the fantasy metagenre.

Fantasy scholarship itself has occasionally drawn upon the notion of sacrality and numinosity. Chris Brawley (2014) has explored the connection between nature and numinous experience through the lens of ecocriticism. A number of Ukrainian scholars (Канчуря (2012), Криницька, (2008), Філоненко (2018; Filonenko, 2023), Яремчук (2014)) have discussed the interplay of the sacred and profane in relation to particular authors of fantasy fiction. In my earlier article, "The Sacred in Fantasy Fiction" (Тихомирова, 2021), I attempted to propose a theoretical framework for examining the phenomenon. The sacred dimension of food and drink consumption, specifically within a Catholic context, has also been addressed by Guglielmo Spirito and Emanuele Rimoli (2011) in their study of J. R. R. Tolkien's works.

Aim and objectives. Despite the growing body of research, few attempts have been made to elucidate the connection between food consumption in fantasy fiction and the categories of the sacred and the profane. More generally, alimentary practices in literature have attracted much attention across such fields as philosophy, history, anthropology, sociology and linguistics, yet the metagenre of fantasy often remains absent from such surveys. **The aim** of this article is therefore to uncover the ways in which alimentary sacrality and sinfulness are narrated in contemporary English-language fantasy fiction and to place fantasy discourse within broader literary and cultural tendencies. **The objectives** of the research are: (1) to specify how the motifs of the Fall and Communion through food interact with worldbuilding and magical systems in fantasy texts; (2) to assess the extent to which the realisation of these motifs depends upon traditional material; (3) to define the role of these motifs in shaping the hero's quest.

Research results and their discussion. The emotion of perceiving the sacred, or the numinous, is seen as fascination or elation of overwhelming intensity, a psychological state opposed to the mundane experience, Rudolf Otto's *mysterium tremendum* (Otto, 1980). Mircea Eliade introduces the term *hierophany* for the act of manifestation of the sacred

and once again emphasises the contrast that underlies this “mysterious act”, calling it “the manifestation of something of a wholly different order, a reality that does not belong to our world, in objects that are an integral part of our natural “profane” world.” (Eliade, 1987, p. 11). Eliade speaks of different degrees of hierophanies, ranging from a manifestation in an ordinary object to an incarnation of a god. The profane and the sinful ultimately depend on the sacred and can be defined only in conjunction with it. When discussing the scope of the sacred, Dino S. Cervigny includes transgression and guilt into the list, enumerating such manifestations of the sacred as: “the awareness of the mystery as something that goes beyond our human understanding; the desire of something that exceeds human expectations, such as salvation viewed as some form of life after our earthly existence; the awareness of fault that sets humans against the deity, one another, as well as against their own selves; the recognition of guilt, transgression, and/or evil; and the possibility of transformation, atonement, and redemption”. (2007, p. 12). In a secularised context, a perceived contact with a phenomenon beyond human understanding, resulting in mystery, awe and fascination, as well as in the awareness of guilt and transgression, but with a potential for salvation and redemption, also constitute the core of the hierophany.

While in the primary world numinous experiences are often conveyed in religious terms even in secularised contexts, in fantasy worlds, the modes of sacrality and its expression depend on the worldbuilding and the degrees to which the sacred penetrates narrative layers. Secondary worlds in fantasy fiction with their rich mythological backgrounds, pantheons of gods and a plethora of magic creatures offer unique platforms where authors can explore the origins and manifestations of numinosity and adapt it to the configurations of a particular world (Тихомирова, 2021). In this framework, food consumption with both sacred and profane connotations can assume original forms, but in most cases, there are still noticeable primary-world patterns that ensure their evocative power and emotional resonance. The moments of food-related hierophany should therefore be considered within the context of the secondary world, as well as its relation to the primary.

Stories that tend to lean towards primary world patterns rely on recognisable symbols that do not require extensive grounding in worldbuilding. For example, Narnia novels by C. S. Lewis famously use thinly disguised Biblical stories, among which is the Fruit of Knowledge, featured as the Fruit of Aslan’s Garden in “The Magician’s Nephew”. Visualised as shining silver apples, these fruits present a temptation that the hero (a boy called Digory) withstands stoically and then he is rewarded for his forbearance. Later Digory plants an apple-tree in Narnia and obtains an apple from it that can heal his ailing mother, with a moralising comment from Aslan that a fruit like this must not be stolen since it would still grant the wish but the consequences would be grave (Lewis, 1998). The sacredness of food here works as part of what Ann Alston calls a disciplinary project of children’s literature, realised through food (2008). A much more nuanced approach to the sacred food can be found in Tolkien’s fantasy texts, where the motif of Communion does not have explicit Biblical or liturgical overtones, but instead is rooted deeply in the mythology of the secondary world.

Tolkien’s prolific *Legendarium* encompasses multiple narratives about the secondary world of Arda, forming an alternative mythology for the primary world, a hypothetical mythology that could have evolved had the Norman Conquest of 1066 not happened (Тихомирова, 2003). While the First and the Second Ages of this world feature legends with the prominent presence of the sacred (cosmogonic myths, pantheons, high memetic heroes, etc.), Middle-earth of the Third Age, in which the events of “The Lord of the Rings” take place, appears as a largely desecralised epoch, particularly from the hobbits’ perspective. Although the quest of the Ring is aimed ultimately at diminishing the magic

presence and thus at a further desacralisation, a necessary stage of the quest is the symbolic resacralisation, accomplished through the renewal of the memory of the sacred. It takes many forms throughout the heroes' quests, in which the Communion motif plays a significant role. The Elvish waybread *lembas* performs this function on many levels, but even before it is introduced into the narrative, the food and drink consumed during the first encounter of the hobbits with the Elves constitute a hierophany, in which the effect transcends mundane experiences:

"After eating with Gildor and the Elves, Pippin afterwards recalled little of either food or drink, for his mind was filled with the light upon elf-faces, and the sound of voices so various and so beautiful that he felt in a waking dream. But he remembered that there was bread, surpassing the savour of a fair white loaf to one who is starving; and fruits sweet as wild berries and richer than the tended fruits of gardens; he drained a cup that was filled with a fragrant draught, cool as a clear mountain, golden as a summer afternoon." (Tolkien, 1993, p. 118).

Notably, this hierophany is given from the point of view of Pippin, the most profane of the four hobbits, while Frodo, a hobbit of a higher understanding of the sacred reality and already in contact with the One Ring, is more affected by the words in the Elvish language than by food and drink. Later in his journey, Frodo undergoes a gradual transformation, completely losing the characteristic earthbound nature of a profane hobbit. This shift is not only the result of his prolonged contact with the Ring, but also of his consumption of *lembas*, which functions as a counterforce to the artifact's destructive power. Therefore, both the Ring and the sacred bread may be understood as manifestations of magic in the secondary world, albeit with very different ontological statuses. The trajectory of *lembas* mirrors, in miniature, the mythological path of all sacrality in Arda. The corn for baking *lembas* was grown in Valinor, under the auspices of Yavanna, the nature goddess figure in Tolkien's *Legendarium*. From there, the corn was transported into the mortal lands, where it was difficult to grow it, yet Elves cultivated the corn and it was the privilege of a queen / ruling lady to bestow the *lembas*. Its connection with the immortal lands accounts for the fact that the Elves shared it with mortals only on rare occasions. To consume *lembas* meant not only to receive sustenance and renewal, but also to acquire a longing for the unattainable sacred:

"For it is said that, if mortals eat often of this bread, they become weary of their mortality, desiring to abide among the Elves, and longing for the fields of Aman, to which they cannot come." (Tolkien, 1997, p. 403).

When *lembas* is granted by Galadriel to the quest heroes in the Third Age, the act contributes to establishing of the fellowship between Elves and Men, mirroring that of the Valar and the Elves in Valinor. Fellowships and bonds, underpinned by gifts of food, hospitality and shared consumption, have a firm grounding in the mythos and symbolically reproduce sacred patterns. Even in the situation when the origins of food-givers remain deliberately mysterious (such as Tom Bombadil and Goldberry) and thus their sacred status is implied rather than explicitly shown, the impact of the meal produces a felt change in the heroes:

"The drink in their drinking-bowls seemed to be clear cold water, yet it went to their hearts like wine and set free their voices. The guests became suddenly aware that they were singing merrily, as if it was easier and more natural than talking." (Tolkien, 1993, p. 173).

The meeting of Merry and Pippin with the Ent Treebeard, whose place in the mythos is much better explained than Tom Bombadil's, includes their consumption of the Ent-draughts that are both food and drink for the Ents. Thus, while establishing a fellowship with the Ents, the hobbits share their main source of nourishment; in doing so they consume

both a physically invigorating substance and a symbolic entity, a quintessence of the forest and growth. As a result of that Communion, they transform physically, growing taller and more resilient, and retain a particular trace of the contact with the sacred that makes them stand out among hobbits, although not in such a dramatic way as Frodo did, after his prolonged exposure to the Ring, lembas and other magical experiences. Although “magic” is the word that is famously questioned in “The Lord of the Rings”, from the point of view of worldbuilding in fantasy, these manifestations of numinosity and sacrality, as well as their distortions (the case of the Ring) constitute the underlying magic system of Tolkien’s Legendarium.

The motif of Communion is parodied directly by Terry Pratchett in his Discworld novel “Going Postal”, in which the protagonist is making a show of publicly addressing prayers and pleas to all deities that are worshipped in the city of Ankh-Morpork. While making an offering to Offler, the Crocodile God, the hero engages in a conversation with the priest about the sanctity of food sacrifice:

“As I understand it,” said Moist, “the gift of sausages reaches Offler by being fried, yes? And the spirit of the sausages ascends unto Offler by means of the smell? And then you eat the sausages?”

“Ah, no. Not exactly. Not at all,” said the young priest, who knew this one. “It might look like that to the uninitiated, but, as you say, the true sausagidity goes straight to Offler. He, of course, eats the spirit of the sausages. We eat the mere earthy shell, which, believe me, turns to dust and ashes in our mouths.” (Pratchett, 2005, pp. 332–333).

The goal of this parody reaches beyond creating the comic effect. As I showed in the article about the category of sacred in fantasy fiction, the traditional model of the sacred and the profane is systematically deconstructed by Pratchett to establish a firm connection of sacrality with the hero’s identity in the context of opposing ideologies and subverting the narrative imperative (Тихомирова, 2021). Thus, the Communion motif can be observed in situations when heroes become, metaphorically speaking, their own priests and choose their own sacrality, based on a deep understanding of their cultural roots, identity and personal choices. An example of this phenomenon is Death eating curry in “Mort” as an act of humanity and vulnerability that he consciously allows to be part of himself, embracing human emotions, such as sadness and anger (Pratchett, 2001). Paradoxically, the sacrality of food can come through in Discworld even within the framework of parody. Dwarf bread, an obvious parody of Tolkien’s lembas, represents, nevertheless, a truly sublime experience for a dwarf, since this bread is meant not for eating, but for, as the witch Granny Weatherwax puts it, “keeping you going” (Pratchett, 1992, p. 59). Joyful and hedonistic consumption of food is a daily statement of identity for the witch Nanny Ogg, while frugality and self-sufficiency is Granny Weatherwax’s *modus vivendi*, as well as part of her efficiency as a witch. Similarly, the young witch Tiffany Aching finds empowerment in the traditions and memory of the shepherd’s community in which she is born and raised, taking pride in her cheese-making skills.

Since food consumption relies on a profound connection with communities and lifestyles, the motif of Communion is often realised through the act of food sharing, either public or private. Family and communal meals establish the hero’s status within a group and reveal the underlying dynamics. As Ann Alston points out within the context of children’s literature, “the sharing of food acts as a metaphor for family relationships; to eat the same food emphasises a sense of belonging, it is an act of union” (2008, p. 109), which it can be applied more broadly. In fantasy texts, a shared meal may be sanctified through its symbolic reenactment of the mythic past or brought to a more elevated status through social dynamics and communal identity. As Anca Rosu notes in an article on food

aspects of G. R. R. Martin's "A Song of Ice and Fire", the Harvest Feast experienced by Bran is sanctified by the awareness of the sacrifice involved in the food production (2013). The food hierophanies from Tolkien's *Legendarium* mentioned above are mostly public acts, even when the context is more intimate, as in Tom Bombadil's case. But whether the meal is shared with the Elves or Ents, there is a sense of the act becoming the pact, sealing a fellowship. Hogwarts communal meals establish a strong sense of belonging for Harry – and by proxy, for the young reader. A more intimate fellowship is formed in "Babel: Or the Necessity of Violence: An Arcane History of the Oxford Translators' Revolution" by R. F. Kuang, as the student protagonists bond over tea and scones in the imaginary Oxford.

A moment of hierophany may be juxtaposed to a situation of failed hospitality and ill-considered food sharing. This situation is realised in Pratchett's "Hogfather" through a parody of the famous Christmas carol "Good King Wenceslas". Based on a medieval Bohemian legend about King Wenceslas, the carol tells a story of the king and his page who bring food to a poor peasant on the Feast of Stephen in harsh weather conditions. Pratchett's parody attacks the inappropriate choice of food: in his novel, the king is doing "the right thing" for appearance's sake and expects gratitude, but he is not concerned whether the peasant will be genuinely gratified by his charity. The food he provides comes from the royal table and comprised dishes that the peasant has never tasted and has no personal attachment to. Unlike similar food offerings in Tolkien's texts, this food is unwelcome since it is alien to the poor old man and the whole charity framing is humiliating. The situation is rectified by Death who performs the function of Hogfather (an equivalent of Father Christmas / Santa Claus in *Discworld*). He substitutes the king's feast with the fare that appeals directly to the old man's sense of self:

"There was a string of sausages. There was a side of bacon. And a small tub of salt pork. And a mass of chitterlings wrapped up in greased paper. There was a black pudding. There were several other tubs of disgusting yet savory pork-adjacent items highly prized in any pig-based economy. And, laid on the table with a soft thump, there was —

"A pig's head," breathed the old man. "A whole one! Ain't had brawn in years! And a basin of pig knuckles! And a bowl of pork dripping!"" (Pratchett, 2006, p. 266).

The sacrality of the food the peasant finally obtains is rooted in his heritage, his poverty being part of "pig-based economy". The old man's memories play a crucial role: they suggest he had seen better days, in which food was more abundant than in the present. Characters' identities and individual trajectories of being included in or excluded from groups, their unique food histories inform the moments of their emotional resonance with a particular dish or product. Similarly, during the hero's quest, a personal choice often accounts for a simpler, more frugal option or even a sacrifice. Renouncing gustatory pleasures and willingly undergoing food deprivation remains a common feature both in traditional and more contemporary visions of the hero's journey. While Frodo and Sam in "The Lord of the Rings" follow a more classical pattern, the Ithilien episode (in which Sam cooks a rabbit) stands out as a personalised and identity-oriented moment. Frodo, who is far gone in the mythic sense of his quest, is reminded of his hobbit heritage, which is an empowering experience for him. Food deprivation is also central to the last volume of the Harry Potter saga, where Harry, Hermione and Ron are removed from Hogwarts' sumptuous meals. While Harry and Hermione continue to persevere, Ron cannot bear the frugality and temporarily abandons his friends, thus bringing us to the motif of the Fall.

So far, the term *profane* has been used in conjunction with *sacred*, in order to provide the background for the act of hierophany. To introduce the motif of the Fall in the discourse on food, it is necessary to frame it within the context of sin and transgression. Consumption of forbidden food or violating a food-related taboo acquires a *sinful* rather than *profane*

status, setting it in direct opposition to the act of Communion. While sinful in the religious framework of the primary world, the act can develop more connotations in the fantasy storyworld.

There are numerous ways in which food or substance consumption can become “sinful”, but in general terms, it is either the nature of the food itself or the way it is consumed. The motif of gluttony is ubiquitous in fantasy, as in many other genres. From Dudley Dursley who devours Harry’s birthday cake and is immediately punished for his “fall” to visions of social injustice in which food extravagance is a crime against the community (as in “The Ickabog” by J. K. Rowling), gluttony readily integrates into narratives. Next to gluttony, there are such moral transgressions – or deadly sins, in religious terms – as greed, pride and lust, all of which suggest consumption that goes far beyond the essential needs. The motif of the Fall rendered through the moral nature of food consumption features in Lewis’ Narnia, once again involving recognisable primary world imagery. The apples in Aslan’s garden that provide healing and grant the heart’s desire are a temptation that Digory withstands, while the evil queen Jadis succumbs to it. The shining silver aspect of the sacred apples is juxtaposed to the explicitly dark imagery of the sinful act:

“Digory was just turning to go back to the gates when he stopped to have one last look around. He got a terrible shock. He was not alone. There, only a few yards away from him, stood the Witch. She was just throwing away the core of an apple which she had eaten. The juice was darker than you would expect and had made a horrid stain round her mouth.” (Lewis, 1998, p. 149).

In “The Lion, the Witch and The Wardrobe”, one of the four protagonists, Edmund, commits a betrayal, being incapable of resisting the temptation of the sumptuous Turkish delight. Ann Alston points out the sensuous character of the language describing the dessert, as well as Edmund’s attraction to it that “suggests sexual and perhaps animalistic desire rather than nutritional need, subverting adult concepts of childhood asexuality and innocence” (2008, p. 115). Food can be demonised and presented as foul or sinful in itself, for example, the food that Orcs consume in “The Lord of the Rings”. In spite of his hunger in captivity, Pippin refuses to eat the meat given to him by an Orc, not knowing where it came from, which suggests, perhaps, immoral alimentary practices, such as cannibalism.

When magic is involved, it is the act of consumption itself that may be presented as sinful or villainous, while the consumed substance is, on the contrary, sacrosanct. An example of this is Voldemort’s drinking the blood of a unicorn in “Harry Potter and the Philosopher’s Stone”. The imagery in the Forbidden Forest chapter resorts to the contrast between the whiteness and purity of the unicorn and the dark ominous figure of Voldemort, while the centaur Firenze verbally reiterates the evil nature of the deed:

“The blood of a unicorn will keep you alive, even if you are an inch from death, but at a terrible price. You have slain something pure and defenseless to save yourself, and you will have but a half-life, a cursed life, from the moment the blood touches your lips.” (Rowling, 1998, p. 188).

Voldemort’s acts of violence are systematically portrayed in the series as immoral / sinful with an emphasis on his loss of humanity. Interestingly, the moral premise of the unicorn episode is problematised in the cult fanfiction “Harry Potter and the Methods of Rationality” by Eliezer Yudkowsky, where the question is asked whether consuming a unicorn is morally more “sinful” than consuming any other animal routinely used by humans for food:

“Unicorns were equinoid, were not even partially humanoid, didn’t talk, used no tools, they were almost certainly just magical horses. If it was right to eat a cow to feed yourself

for a day, then it had to be right to drink a unicorn's blood in order to stave off death for weeks. You couldn't have it both ways." (Yudkowsky, 2014).

By making Harry think critically about the unicorn blood dilemma, the author subverts readers' expectations that stem from fantasy tropes and turns a conventionally sinful act into the act of caring (since Harry uses the blood to help his Professor). The motif of the Fall may be further complicated when it is combined with the traditional motif of fairy food that is perilous for mortals. Whether the consumption of fairy food is framed as sinful in a particular work of fantasy depends to a great degree on the worldbuilding, specifically, on how the Faërie itself is presented. In Hope Mirrlees' fantasy novel "Lud-in-the-Mist", a considerable narrative tension accumulates due to the ambivalence of the fairy fruit. As Olexandra Filonenko shows in her study of the novel, the state of Dorimare is a desacralised, bourgeois community that bans fairy fruit as its consumption may bring ecstatic states and induce visions and poetic urges. This is seen as highly dangerous because of the accompanying narcotic effect, uncontrolled ecstatic nature of the visions and a possibility of being integrated into the Fairyland without the chance of return. Filonenko argues that the heroes' quest results in changing the nature of interaction between humans and the fairy fruit. Since the hero undertakes a journey into the Fairyland that functions as a ritual and sanctifies the consumption of the fruit, the act of eating it becomes a controlled Communion that is available to all humans in Doremare without dire consequences (Філоненко, 2018). Here, as in some other fantasy texts, the motifs of the Communion approaches transgression and the Fall. The narrative union of these two motifs deserves a detailed analysis.

A notable development has been observed in fantasy fiction that transforms the Fall through the consumption of sinful food into a moment of hierophany. This is by no means found exclusively in fantasy. Food narratives have often played a crucial role in the clash between individual liberty and institutionalised authority. After all, it is the authority (dictatorship, ideology, dominant groups, etc.) that sets the rules, taboos or restrictions, defining which food is to be considered "sinful", while the heroes redefine it in terms of their quests, identities and free choices. Within the framework of liberal values of the contemporary Western world, such food narratives are ubiquitous and they accompany the rites of passage in a situation of personal defiance and liberation from a particular alimentary regime (Mentinis, 2018). Thus, from chocolate that Winston secretly consumes with Julia in George Orwell's "1984" to food deprivations willingly shared by the fellowship defying the Matrix ("The Matrix", 1999, directed by the Wachowskis), various meals and products have served as the rite of passage for the rebellious hero implicitly or explicitly defending liberal values against the oppressive system.

In fantasy fiction, this kind of sinful Communion is well represented. In stories that feature a challenge to a regime / tyrant, a cook may represent a figure of defiance that is not intimidated to confront the system, while the kitchen becomes a locus of resilience and opposition, as well as a sanctuary for the heroes. The examples include Brenda from the Discworld series, Mrs. Beamish from Cornucopia ("The Ickabog"), Molly Weasley in the Harry Potter series and many others. The instances of eating forbidden food in a way that suggests subversion, rebellion and ultimately, Communion are plentiful. Although not all of them involve magic or rely on extensive secondary worldbuilding, there are cases when such an act is deeply rooted in the magic and metaphysical configuration of the secondary world.

One of them can be found in Philip Pullman's "His Dark Materials" trilogy. In his sophisticated and richly intertextual imaginary world that comprises several parallel realities controlled by a theocracy, Pullman orchestrates a massive narrative buildup to the protagonists' sinful Communion, a reenacting of the original sin. Prolific allusions to Dante, Milton, Blake and many other mythopoetic taproot texts, are woven into the fabric

of the story to create a system in which the original sin will be perceived in the positive light, as a desirable event that will save the world and as an intense moment of hierophany. The young protagonists Lyra and Will transition from innocence to the original sin via another food narrative: the story of marzipan that the ex-nun Mary Malone tells them, thus performing the function of the serpent in the Garden of Eden. For Mary, the taste of marzipan bears a personal association with the unique experience of being in love, while the act of narrating this intimate story triggers in Mary's listeners an awareness of awakening sexuality. Lyra's offering a red fruit to Will during a picnic on the following day constitutes the climactic moment on which the destiny of the world depends and yet it preserves the intimacy of their hierophany:

"The word love set his nerves ablaze. All his body thrilled with it, and he answered her in the same words, kissing her hot face over and over again, drinking in with adoration the scent of her body and her warm, honey-fragrant hair and her sweet, moist mouth that tasted of the little red fruit. Around them there was nothing but silence, as if all the world were holding its breath." (Pullman, 2000, p. 466).

Even though the act is subversive in its nature, its intimate character colours the perception of the hierophany and its imagery: the sensuality of the mouth moist with red fruit, unlike in the case of "horrid" Jadis in Narnia, is depicted as both endearing and transcendental. Another remarkable case, where intimacy and connections with the memory are prevalent, is found in "Babel" by K. F. Kuang. The food hierophany also features at a critical moment of the novel; the imagery, however, is strikingly different. The protagonist, engaged in the open rebellion against the exploitative colonial system of the British Empire, decides to sacrifice his life in the hope of diminishing the power of the colonial state, giving a chance to others to overthrow it in the future. Within the final countdown to the destruction of the Tower of Babel, Robin's mind is flooded with sentimental memories, in which the shared food acts present metonymies for his most cherished friendships and experiences:

"Twenty seconds.

The warm grittiness of a scone at Vaults. Mrs Pipe's sweet, floury hugs. Buttery lemon biscuits melting into nectar on his tongue.

Ten.

The bitter taste of ale, and the biting sting of Griffin's laughter. The sour stink of opium. Dinner at the Old Library; fragrant curry and the burnt bottoms of oversalted potatoes. Laughter, loud and desperate and hysterical." (Kuang, 2023, p. 582).

Thus, the protagonist takes his final communion in his memory, justifying, at least in his mind, the colossal act of violence he is about to commit. Rather than sensuous, as in "The Amber Spyglass", the food imagery in this hierophany is viscerally realistic: the emphasis is on textures, not all pleasant (gritty, burnt, oversalted), with the highly evocative words "nectar" and "fragrant" acting as counterpoints. The bittersweet memory moment is framed as transcendental and humanising for the protagonist, the symbolism of the act being his own free choice. Kuang treats food acts as a locus of postcolonial sacrality, establishing through it intimate, embodied experiences of identity and redemption.

Conclusions and implications for further research. In his "The Age of Atheists: How We Have Sought to Live Since the Death of God" Peter Watson traces the ways people have been finding transcendental and numinous experiences after Nietzsche and argues that in Proust's opus magnum the form of the narration itself "can be seen as a post-monotheistic phenomenon, a search for sacred, magical, transcendental moments" (Watson, 2014, p. 143). In the famous madeleine episode, Proust's protagonist experiences a transcendental joy that echoes the Catholic mass in its numinosity. Similar narrative hierophanies are experienced by the heroes of fantasy texts (mostly epic fantasies, as in

Tolkien's *Legendarium*) whose quests entail food consumption that symbolically reenact the mythic past and help establish a fellowship with a higher power or metaphysical entity. More recent cases of hierophany demonstrate that food in fantasy fiction often functions as a locus where sacrality meets transgression and participates in identity-formation, celebrating free will. All in all, whether framed through Communion, the Fall or a confluence of both, food-related episodes consistently acquire symbolic weight that exceeds mere sustenance. They become hierophanies in Eliade's sense: manifestations of a reality beyond the profane world, capable of transforming characters, cementing fellowships, challenging existing power structures and offering redemption.

One important conclusion is that food hierophanies oscillate between collective and individual registers. On the one hand, shared meals reproduce mythic patterns, establish bonds and anchor communities in tradition. On the other hand, intimate or transgressive moments of consumption often define personal trajectories, shaping identity and agency. The sacred and the sinful, the communal and the solitary, are in constant interplay, while fantasy fiction provides a particularly fertile ground for these negotiations. At the same time, the study reveals that the sacred status of food in fantasy is never static. It is constantly redefined by parody (Pratchett), by postcolonial re-appropriation (Kuang) or by liberal revalorisation of the Fall (Pullman). In this sense, food in fantasy texts becomes a powerful metaphorical tool for interrogating cultural memory, morality, ideology and resistance.

The topic has a great potential for future research, which can fruitfully expand this inquiry in several directions, including interdisciplinary approaches. Drawing on anthropology, cultural and religious studies, linguistics and cognitive science, fantasy scholarship could elucidate why food is such a powerful vehicle for experiencing the numinous in both primary and secondary worlds. A particularly promising direction of future research is in the realm of digital and fan cultures. Exploring how fanfiction and online communities (e.g., the fandom of "Harry Potter and the Methods of Rationality") reimagine canonical episodes involving sacred or sinful food could uncover the mechanisms that create new hierophanies for the contemporary consumer of fantasy fiction.

Conflict of Interest

The authors declare no conflicts of interest.

Use of Artificial Intelligence

AI has been used to systematise the material and proofread the draft of the article. No artificial intelligence tools were used for data analysis, interpretation of results, or generation of original research content.

REFERENCES

- Канчура, Є. О. (2012). *Модельовання текстуалізованого світу в романах-фентезі Террі Претчетта*. [Дис. на здобуття наукового ступеня канд. філол. наук, ЧДУ ім. П. Могили].
- Криницька, Н. І. (2008). *Фантастичні твори Урсули Ле Гуїн: онтопоетичні аспекти* [Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня канд. філол. наук, ДНУ].
- Набитович, І. Й. (2008). *Універсум *sacrum* у в художній прозі (від Модернізму до Постмодернізму)*: Монографія. Дрогобич-Люблін: Посвіт.
- Тихомирова, О. В. (2003). *Міфічний квест у літературній спадщині Дж. Р. Р. Толкіна*. [Дис. на здобуття наукового ступеня канд. філол. наук, КНЛУ].
- Тихомирова, О. В. (2021). Сакральне в метажанрі фентезі. Виклики українського перекладу та теоретичні аспекти дослідження літератури фентезі. *Збірник*

матеріалів наукових семінарів Центру з Дослідження Літератури Фентезі при Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України.

- Філоненко, О. Г. (2018). Фентезі як засіб внутрішньої еміграції у творчості Гоуп Міррліз. *Наукові праці ЧДУ ім. Петра Могили. Серія Філологія. Літературознавство*, 316(304), 104–111.
- Яремчук, В. В. (2014). *Міфопоетичні моделі світу в творчості представників літературного гуртка “Інклінгів”*. [Дис. на здобуття наукового ступеня канд. філол. наук, ЛНУ ім. І. Франка].
- Alston, A. (2008). *The Family in English Children’s Literature*. Routledge.
- Brawley, C. S. (2014). *Nature and the numinous in mythopoetic fantasy literature*. Jefferson, North Carolina: Mcfarland & Company, Inc., Publishers.
- Cervigni, D. S. (2007). Literature, Religion, and the Sacred. *Annali d’Italianistica*, 25, 11–22.
<http://www.jstor.org/stable/24016154>
- Eliade, M. (1987). *The Sacred and the Profane. The Nature of Religion*. NY : Harcourt, Brace & World.
- Filonenko, O. (2023). The Great Mother Figures: Female Power and Authority in Tolkien’s Legendarium. *Hither Shore: Interdisciplinary Journal on Modern Fantasy Literature*, Volume 16 “Power and authority in the works of J. R. R. Tolkien”, 16, 106–123.
- Kuang, R. F. (2023). *Babel: Or the Necessity of Violence: An Arcane History of the Oxford Translators’ Revolution*. Harper Voyager.
- Lewis, C. S. (1998). *The Magician’s Nephew*. London: HarperCollins Publishers.
- Mentinis, M. (2018). *Psychopolitics of food: Culinary rites of passage in the neoliberal age*. Routledge.
- Otto, R. (1980). *The idea of the holy : an inquiry into the non-rational factor in the idea of the divine and its relation to the rational*. London; Oxford; New York: Oxford University Press.
- Pratchett, T. (2005). *Going Postal*. London: Corgi Books.
- Pratchett, T. (2006). *Hogfather*. London: Corgi Books.
- Pratchett, T. (2001). *Mort*. London: HarperTorch Publishers.
- Pratchett, T. (1992). *Witches Abroad*. London: Corgi Books.
- Pullman, P. (2000). *The Amber Spyglass : His Dark Materials*. Book III. New York: Knopf.
- Rosu, A. (2013). Food Fantasies in George R. R. Martin. *Journal of the Fantastic in the Arts*, 24(3 (89)), 446–466.
- Rowling, J. K. (1998). *Harry Potter and the Philosopher’s Stone*. London: Bloomsbury.
- Spirito, G., & Rimoli, E. (2011). Simple Pleasures in Tolkien’s Poetry: Eating and Drinking and the Depth of Things. *Hither Shore*, 8, 242–260.
- Tolkien, J. R. R. (1993). *The Fellowship of the Ring*. London: HarperCollins Publishers.
- Tolkien, J. R. R. (1997). *The Peoples of Middle-earth*. London: HarperCollins Publishers.
- Watson, P. (2014). *The Age of Atheists: How We Have Sought to Live Since the Death of God*. New York, Ny: Simon & Schuster Paperbacks.
- Yudkowsky, E. (2015). *Harry Potter and the Methods of Rationality*. Chapter 102: Caring.
<https://hpmor.com/chapter/102>

TRANSLITERATED REFERENCES

- Filonenko, O. H. (2018). Fentezi iak zasib vnutrishn’oi emihratsii u tvorchosti Houp Mirrliz. *Naukovi pratsi ChDU im. Petra Mohyly. Seriiia Filolohiia. Literaturознавство*, 316(304), 104–111.

- Kanchura, Ye. O. (2012). *Modeliuvannia tekstualizovanoho svitu v romanakh-fentezi Terri Pretchetta*. [Dys. na zdobuttia naukovooho stupenia kand. filol. nauk, ChDU im. P. Mohyly].
- Krynytska, N. I. (2008). *Fantastychni tvory Ursuly Le Huin: onto-poetychni aspekty* [Avtoreferat dysertatsii na zdobuttia naukovooho stupenia kand. filol. nauk, DNU].
- Nabytovych, I. J. (2008). *Universum sacrum 'y v khudozhnij prozi (vid Modernizmu do Postmodernizmu)*: Monohrafiia. Drohobych-Liublin: Posvit.
- Tykhomyrova, O. V. (2021). Sakral'ne v metazhanri fentezi. *Vyklyky ukrains'koho perekladu ta teoretychni aspekty doslidzhennia literatury fentezi*. Zbirnyk materialiv naukovykh seminariv Tsentru z Doslidzhennia Literatury Fentezi pry Instytuti literatury im. T. H. Shevchenka NAN Ukrainy.
- Tykhomyrova, O. V. (2003). *Mifichnyj kvest u literaturnij spadschyni Dzh. R. R. Tolkina*. [Dys. na zdobuttia naukovooho stupenia kand. filol. nauk, KNLU].
- Yaremchuk, V. V. (2014). *Mifopoetychni modeli svitu v tvorchoosti predstavnykiv literaturnoho hurtka "Inklinhiv"*. [Dys. na zdobuttia naukovooho stupenia kand. filol. nauk, LNU im. I. Franka].

Дата надходження до редакції 21.09.2025
Ухвалено до друку 18.11.2025

Author information

<p>Tykhomyrova Olena,</p> <p>PhD in literary studies, Associate Professor at Kyiv National Linguistic University, member of the Centre for Fantasy Literature Studies at the Taras Shevchenko Institute of Literature of the National Academy of Sciences of Ukraine.</p> <p>e-mail: olena.tykhomyrova@knl.u.edu.ua</p>		<p>Fields of scientific interest</p> <p>fantasy fiction, cognitive linguistics, metafiction, humour, food and drink studies</p>
--	--	--

CC Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0)

UDC 81'276.12:165.21

DOI: <https://doi.org/10.32589/2311-0821.2.2025.351962>

A. S. Ushakov

Ukraine

e-mail: artem.s.ushakov@gmail.com

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-5683-2493>

I. O. Ushakova

National University of Kyiv-Mohyla Academy, Ukraine

e-mail: i.ushakova@ukma.edu.ua

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0001-6816-8625>

L. O. Nesterenko

National University of Kyiv-Mohyla Academy, Ukraine

e-mail: l.nesterenko@ukma.edu.ua

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0003-2131-1329>

REPRESENTATION OF THE PERSON OF CULTURE IMAGE IN ANGLOPHONE LITERATURE

Abstract

This article examines the person of culture image represented in Anglophone literary texts, conceptualized through social and cultural contexts. Fiction, in particular, foregrounds fundamental philosophical and existential issues, given through the prism of culture and experience, inviting readers to reconsider established assumptions about the world and the self. Such experience is mediated through literary characters who, by artistic concept, are deeply rooted in cultural traditions and function as embodiments of cultural values. The authors define the person of culture as an individual who has assimilated humanity's cultural experience and realizes their life potential through cultural values, humanism, and spirituality.

The study explores how this image is constructed through recurring themes characteristic of Anglophone literature, including cultural identity, postcolonialism, trauma and memory, moral choice and act. These themes are realized through various modes of image positioning, ranging from explicit character development to implicit cultural allusions. Employing content analysis methods, such as thematic coding and qualitative interpretation, this study examines the way the person of culture image is introduced and developed in the Anglophone novel. The design and adoption of thematic coding is grounded in the premise that such an image is formed in literary texts through the recurring representations of dialogism, individuality, and cultural awareness. The authors identify six primary dimensions of representation: cultural experience, commitment to humanistic values, spiritual and moral values, innovativeness and creativity, aesthetic taste, and self-development. The research shows that the interpretation of the person of culture image cannot be fulfilled in isolation but should be contextualized within broader themes such as postcolonial discourse, cultural identity formation, and cultural values. The authors propose to extend the analysis of the representation of the person of culture image at both verbal and conceptual levels, through the interpretative frameworks of linguistic and cultural approaches.

Keywords: person of culture, person of culture image, Anglophone literature.

Анотація

У статті розглянуто образ людини культури, представлений в англійськомовних текстах, концептуалізований через соціальні й культурні контексти. Художня література порушує фундаментальні філософські й екзистенційні питання, висвітлюючи їх крізь призму культури та досвіду, спонукаючи читачів переосмислити власні уявлення про світ і себе. Такий досвід передають персонажі, які за художньою концепцією глибоко вкорінені в культурі і покликані її транслювати. Автори визначають "людину культури" як індивідуума, який засвоїв культурний досвід людства і реалізує свій життєвий потенціал через культурні цінності, гуманізм і духовність.

Проаналізовано, як такий образ формується через повторюваність тем: культурна ідентичність, постколоніалізм, травма і пам'ять, а також моральний вибір і вчинок, які характерні для англійськомовної літератури. Ці теми представлені за допомогою позиціонування образу, що варіюється від явного розвитку персонажа до неявних культурних алюзій. За допомогою методу контент-аналізу (тематичне кодування та якісна інтерпретація) досліджено, як образ людини культури вводиться і розвивається в англійськомовному романі. Розробка і адаптація методу тематичного кодування ґрунтується на положенні, що такий образ формується в літературних текстах повторюваними репрезентаціями діалогічності, індивідуальності, культурної обізнаності. Визначено шість основних вимірів репрезентації: культурний досвід, відданість гуманістичним цінностям, духовні й моральні цінності, інноваційність і креативність, естетичний смак і саморозвиток.

Дослідження показало, що інтерпретація образу людини культури не може бути здійснена ізольовано, а повинна бути вписана в більш широкий контекст, такий як постколоніальний дискурс, культурна ідентичність та культурні цінності. Автори пропонують поглибити аналіз репрезентації образу людини культури на вербальному й концептуальному рівнях шляхом використання інтерпретаційних можливостей лінгвістичного та культурологічного підходів.

Ключові слова: людина культури, образ людини культури, англійськомовна література.

Introduction. Culture encompasses every aspect of an individual's existence, including material, spiritual, and social dimensions, where human self-expression takes diverse forms, introducing a unique way of preserving meanings and values across generations. In parallel, culture constitutes a framework through which these meanings are constructed and interpreted, functioning as a kind of cognitive language for individuals embedded within this system. Understanding how meanings emerge and the contexts in which they function gives a broader scope of means for interpreting culture and distinguishing its representations.

Culture serves as a binding source for societal values and beliefs, while literature, reflecting shared values in various literary forms through creative and imaginary expression, shapes judgements and expectations about the world. By means of literature, humanistic and social values, concepts and meanings are expressed, transferring experience of many generations associated with a particular time period. Being different sides of the same coin, literature and culture are interconnected, conveying the senses through their respective means of expression.

Literature review. Literature is a credible, inexhaustible source for studying cultural representation, generating valuable insights into human activity, behaviour, and social reality. Separately, fiction, in its broader sense, can also be seen as a means of presenting both emerging and existing concepts. Works of fiction frequently bring forth significant philosophical issues, unveiling the canvas of social tissue, and provoke rethinking how we perceive the world and our own existence. The interpretation of literature, to some extent, is a form of reflexivity, and sense construction, in which the method of reading literary texts is to expose readers to different world views, raise cultural awareness at the same time building the whole picture of the authors' idea (Hanauer, 2001). Any interpretation of a text cannot leave the reader beyond cultural context, it is embedded, emphasizing the validity of Geertz's metaphor viewing culture typology 'culture as text' (Bachmann-Medick, 2012). This methodological perspective broadens the scope of hermeneutic understanding by recognizing culture as a system of meanings that reveal those objects, actions, and behaviors embodied in symbols which have relevant cultural significance.

The person of culture is the core concept of contemporary social and cultural discourse, which takes a central place in the worldview system and embodies value orientations of the society. Therefore, studying the levels and means of this image's representation contributes to a better understanding of its functioning and, which is particularly important in an educational context, fostering it among student youth. Since literature inevitably deals

with the image of a person, it is necessary to consider all its potential for presenting this image in different aspects, among which the cultural one is central. A person's relation to culture and acting in culture serves the basis for constructing theories for the cognition of cultural values and spirituality, finally enriching one's picture of the world. Additionally, every historical epoch reflects the collective consciousness and spirituality of mankind, constructing the ideal of a person based on the values it propagates, integrating ideas and views through the complexity of literary texts. However, such reflection is biased along multiple dimensions, ranging from personal experience and background to social setting and ideology (Jones, 2004).

We define the person of culture image as a system of ideas about an individual who assimilated cultural experience of mankind and positively realizes their life potential, professing cultural values, humanism, and spirituality in their beliefs and actions (Ушаков, 2021). Taking into account the complexity and multidimensionality of the person of culture concept, this definition is intended to facilitate terminological clarity; however, it cannot be regarded as exhaustive.

The aim of this paper is to study the peculiarities of forms and modes through which the person of culture image is represented in Anglophone literature. With this aim in view, we anticipate the following tasks: to consider cognitive approaches to the conceptualization of cultural realities and their explication in literary texts; to design criteria for selecting literary works that present cultural contexts; to define cultural representation markers and to deliver content analysis.

Results and discussion. When discussing image representation, it is necessary to define what concepts and ideas it conveys and which it is related to. Analysis of literary texts gives the answer to the question of how this image is portrayed within societal contexts and the conditions of human existence. Literature is called upon to bridge the person of culture image with the practices in which it is employed, through the complexity and diversity of linguistic means. Consequently, we see that one of the goals in studying the person of culture image in literary texts, namely Anglophone fiction, is to help the reader deepen their understanding of this concept, explore and analyze the meanings it generates, encourage the reader to dig into the senses, and discover the relationship between contemporary realities and eternal values.

From a broader perspective, fiction can also be seen as a means of presenting concepts, a cognitive tool, and a way of reshaping our thinking (Swirski, 2007). Works of fiction frequently bring forth significant philosophical issues, introduce fresh viewpoints and revelations, and provoke reflexivity about how we perceive the multidimensional world through our own existence and experience. They provoke questioning, in various ways, and encourage deep philosophical reflection on the topics addressed.

The study of the linguistic means and methods of portrayal by which the person of culture image is represented allows us to uncover constructed identities, identify national and cultural features of the language system of a certain language area and, respectfully, to study in depth the worldview and cultural identity of the speakers.

Culture provides collective memory storage, decentralized and distributed. S. Gelman and S. Roberts (2017), studying the influence of language on the formation of cultural heritage categories, believe that the evolution of culture includes not only behavioral practices and material artifacts, but also the ideas about them, embodied in certain dynamic categories that simultaneously represent the public and the private, the material and the spiritual, experience and innovation.

Bruce Mannheim, examining social imaginary, underlines the role of language in its construction, claiming that the meanings conveyed by means of language are more implied,

rather than explicitly expressed via propositional content (Mannheim, 2015). Much is left to reflexivity and interpretation.

The analysis of the person of culture image in the linguistic and cultural perspective allows us to identify its features:

- the person of culture and the person of culture image, despite their apparent similarity, are not identical, because one refers to the features of an individual and the other to the conceptual portrayal of cultural identity;
- not only people of culture themselves (artists, musicians, public figures, etc.) shape the formation of socio-cultural discourse, but rather their images, as created and perceived by means of language and in the linguistic settings of a particular culture, play a central role;
- people of culture, as creators (transmitters of material and spiritual values, cultural artifacts), act as mediators of the person of culture image because they form the basis for public discourse (political, economic, social, cultural), which reflect all the features of culture and distinctive features of ethnic mentality;
- representation is always connected with corporate and personal standards (cultural personality as a prototype (Schafer, 2018));
- as a form of predominantly collective reflection, the person of culture image is constructed through various narratives (speeches, public acts, actions of this person, mentioning in the media, fiction texts, etc.);
- the representation of the person of culture image is realized through the content of social and cultural realities enshrined in literary works.

The analysis of the lexical units related to the person of culture image in Anglophone fiction shows that a separate semantic field is created around the concept, the main elements of which are as follows: axiological dimension, genius, dignity, humanism, ideal, intellectualism, spiritual reference point, spirituality, creativity, morality, carrier of cultural values, self-improvement, self-realization, self-development, worldview reference point, cultural subject, subjectivity, creative personality, creative search, value logosphere of the personality, value orientations, etc. As we can see, lexical units denoting the person of culture image are either neutrally or positively semantically colored, and in addition, they are often stylistically marked. By contrast, lexemes with negative connotations are practically absent. Certainly, taking into account the aforementioned, we can assume that the semantic field formed around this image represents the referential, ideal character of the concept under study.

Examining the interrelation of language and culture, we can conclude that these are complementary categories, coexisting on the basis of joint development and interdependence. Language is a necessary and unconditional factor of culture, and it is mainly through language that an individual assimilates and comprehends culture. Moreover, language shows the features of national mentality, and language itself is a powerful expression of the spirit of a people. Language provides a platform for culture to function, facilitates the establishment of social connections within a community, and plays a key role in the process of intercultural communication. Culture affects language by determining the emergence of words (signs of new phenomena), influencing their use (for example, through censorship or, conversely, by stimulating development), and providing the relevant context. Knowing a language without understanding its associated culture may be insufficient for proper communication, since culture is always preconditioned not only by the national and cultural affiliation of the communicators, temperament, mentality and national character, but also by the level of civilizational development, intercultural and interethnic relations, religious factors and other equally important influences. Language depends on culture, being its

component, accumulating and “archiving” important information that is conceptualized in specific categories and cultural codes. One of these is the ideal, constructing the person of culture image, the formation and representation of which is impossible outside the dimensions of culture and language.

The results of our analysis are directly related to the methodology chosen for interpretation. In our work we adopt the definition of content analysis as a systematic, replicable technique for reducing extensive textual data into a smaller number of meaningful content categories based on explicit rules of coding (Krippendorff, 1980). M. Schreier, T. Dahl, M. Janssen, A. Whittal and C. Stamann (2020) argue that the results are defined by the way qualitative content analysis is done and described, focusing on interpretative techniques reduced to paraphrasing and condensing as to leveling in order to carve out direct and indirect referencing.

The logic of our research implies identifying the features, by which we identify the person of culture and explore this concept in literary texts. The choice of Anglophone fiction is grounded on the diversity of values, globality, “transcultural literary medium” characteristics (Pfalzgraf & Teichler, 2024). Rich cultural context serves as one of the criteria for selecting works for analysis. The person of culture image is represented through characters, their thoughts, speech, actions, and references.

The selection of works for the content analysis is justified by philosophical, political, social, and cultural contexts presented in English novels and their inclusion in the curriculum. We selected 20 Anglophone fiction works of different periods to illustrate the scale and depth of the person of culture image representation through non-explicit and individual references to art and culture.

Thematic coding is a form of qualitative analysis that involves recording or identifying passages of text that are linked by a common theme or idea (Gibbs, 2007). That is important for us to identify the themes and ideas, which the person of culture image conveys. We followed the standard procedure of six steps in applying this technique.

In our design of the coding scheme for the content analysis we kept on the assumption that the person of culture image in literary texts is shaped by recurring representations of dialogicality, individuality, cultural awareness, and cultural experience, reflecting a holistic personality, which embodies freedom, spirituality, and humanism across narrative contexts. Discovering multiple levels of representation, from explicit character portrayals to implicit cultural references, requiring both surface-level and deep interpretative analysis techniques enabled us to capture the full spectrum of meanings.

The characters were selected to illustrate their relation to the following domains: strong connection to culture, humanistic values, spirituality, creativity, aesthetics, self-development. The generalizations pursued are consolidated in Table 1.

The content analysis undertaken shows that the person of culture is observed through recurrent themes such as cultural heritage, postcolonialism, trauma and memory, indigenous cultures, cultural identity, values, feminism, migration, and moral choice. Together, these themes constitute a symbolic system within the narrative discourse. This symbolic system is particularly evident in A. S. Byatt’s *Possession*, where the author constructs various images: academics, researchers, and poets, whose narration is presented through the form of letters, poems, diaries. The image of the person of culture is reflected through “the motif of the mirror as a way to decode, interpret, and analyze the narrative structure, content” (Arnavas, 2021), thereby emphasizing literature as both the medium and mirror of culture.

Table 1.

Theme	Representation
Cultural Experience	The characters internalize cultural heritage and appropriate its values through education, literature, and customs; they transmit these forms in their behaviour, reflecting the level of their intellectual and spiritual development.
Commitment to Humanistic Values	The characters facing moral challenges, uphold person's dignity, empathy, humanistic values through their actions and behaviour.
Spiritual and Moral Values	The characters demonstrate an orientation toward moral principles and spiritual aspirations in their choices, actions, and inner struggles. In ethical dilemmas they show moral integrity, spiritual maturity, and culture of act.
Innovativeness and Creativity	The characters reimagine inherited traditions, giving them new meaning and relevance within changing social or personal contexts. The characters display uniqueness of thought and creativity, shaping their cultural environment through personal style and invention.
Aesthetic Taste	Aesthetic taste assigned to the characters through their engagement with literature, music, art, and the environment. It is explicitly revealed in their aesthetic judgments and emotional response.
Self-development	The articulation of character's individuality in self-development is expressed through a character's conscious striving for intellectual, moral, and spiritual refinement.

The image of the person of culture extends across historical epochs in literary texts, being traced in the themes and narratives. In Byatt's novel, this continuity is reflected through the characters portrayed in parallel timelines deliberately connected with the domains of literature, history, art, giving setup for interpretation of cultural heritage and transmitting artistic values. Moreover, *Possession* discloses the individuals' cultural identity, exploring how engagement with culture shapes their understanding of themselves and the world around them. The journeys to the sites of cultural heritage such as libraries, museums, and other historical locations (e.g., the London Library, Tate Gallery) form a detailed picture of the lives of poets, reflecting their thirst to explore artistic and cultural traditions.

The novel contains the episodes in which the characters show a genuine interest in literary practice, expressing admiration, reverence, or even disillusionment with the studied works. Their active participation in intellectual debates and discussions (Roland and Maud's discovery of the letters) on the ethical and moral aspects of artistic integrity, expressing concern for moral responsibility of scholars and researchers when interpreting and preserving artistic legacies. Byatt's talk from her characters in this respect goes far beyond this problem of academic integrity: it uncovers a broader cultural and spiritual context of what it means to live as a person of culture. Ultimately, Byatt presents this image as a system of attitudes that expresses the individual's evaluative and emotional stance toward human attitude: to the self, to moral choice and responsibility, to knowledge and creativity, and to culture itself.

A fragmented representation of the person of culture image is observed in the modernist novel. In *Ulysses*, a landmark work of stream-of-consciousness narrative, James Joyce reimagines this image through the characters' cultural self-awareness, aesthetic perception, and moral reflection. Joyce's *Ulysses* embodies a dialogical model of culture, grounded in the idea that culture functions through the continuous exchange of meanings. In this view, true

culture lies not in the possession of knowledge but in the continual re-creation of meaning through perception, dialogue, and ethical reimagining of life. Through the continuous referencing characters, times, and traditions, the novel presents a cultural personality as formed within a historical context (“History is to blame”), featuring perfection or, to be precise, giving ideal features (“A man of genius makes no mistakes...”). This becomes more evident as the novel’s two central figures, Leopold Bloom and Stephen Dedalus exchange their ideas, perceptions, and judgements throughout their parallel journeys.

By mentioning cultural and artistic figures such as Yeats, Mozart, and Mercadante in relation to Irish artistic heritage, J. Joyce links cultural references through allusions, pieces of mythology, literature, history. In such a way, the images depicted are part of a person’s relation to culture.

Culture as spiritual inheritance and a practice of resilience, lays the ground for an indigenous/postcolonial conception of interpreting the person of culture in Witi Ihimaera’s *The Matriarch* (1986). The studied image is represented distinctly from Western narrative forms: not as aesthetic contemplation and dealing with passive knowledge but as continuous practice to mobilize cultural resources, spiritual inheritance (Rodríguez-Salas, 2023). The novel gives rich contexts for rituals, ceremonies, and customs that are essential to the characters’ lives, emphasizing their commitment to preserving Māori culture, heritage, and identity. That is valuable for our analysis in identifying invariable features of the person of culture throughout the text.

The novel’s narrative structure is featured by framing female protagonists as “persons of culture”, a portrayal that receives its fullest articulation in *Artemis Riripeti Mahana*. She is portrayed as one of the most remarkable examples of the person of culture image, presented in literature, embodying a complex set of strong personality traits with deep moral values, based on resilience and cultural identity. Mahana is doing everything she can to raise her grandson in a way that honours cultural and family traditions, religious values and colonial history. She also encourages him to defend and preserve the cultural code of the Māori people, who are indigenous to New Zealand.

Artemis’s mission is a symbolic one and family gatherings demonstrate cultural succession and spirituality in Māori life. Pursuing culture implies reflection and self-awareness, which is observed through her insistence on properly performing tikanga (custom) at events such as funerals, blessing scenes, or other rites. This attitude reflects the role of the elder in providing guidance and ensuring respect for traditions. The author reimagines history and postcolonial heritage, exploring the category of truth through the judgements and reflections of Tama Mahana, a narrator in the novel: “All truth is fiction really, for the teller tells it as he sees it, and it might be different from some other teller. This is why histories often vary, depending on whether you are the conqueror or not” (*The Matriarch*, p. 403).

The novel introduces key concepts related to culture such as whakapapa, ancestor, land, mana, prophecy, ritual, and the sacred, highlighting the necessity of understanding one’s lineage and heritage to find oneself in the present. As one character reflects, “... whakapapa, how can you know who you are in the present? Without genealogy to bind it together, there can be no iwi”, thus underlining that the continuity of lineage and family heritage is essential for preserving cultural identity and collective memory. *The Matriarch* expresses a firm belief that the narratives are subjective and it is important to follow whakapapa, genealogy, and ancestral knowledge to preserve cultural integrity. Ultimately, the text reveals that Māori identity is shaped not only through the preservation of tikanga and whakapapa but also through the narratives filling these traditions with meaning across generations.

The illustrations provided allow us to identify common features of the person of culture image across Anglophone literature, such as assimilation of cultural experience, transmission of humanistic and spiritual values, cultural reflexivity, creativity, cultural projection.

Conclusions. Therefore, the person of culture image, being pivotal in the system of worldview ideas, was explored on the basis of a linguistic and cultural approach. The person of culture image is a cognitive category, providing an expansive framework for its interpretation. Nevertheless, a set of linguistic means (lexical, phraseological, grammatical, pragmatic and stylistic, etc.) conveys the conceptual meaning of the person of culture image, thus making it comprehensible in language consciousness and receiving verbal expression. Accordingly, its representation is possible only if certain socio-cultural realities encoded in the language are analyzed.

Since the socio-cultural basis of language is transient, the person of culture image as a form of predominantly collective reflection, along with its invariant features, acquires dynamics depending on changes in social and cultural realities. Thus, the person of culture image is a conceptual mediator of the human and culture interaction, as it accumulates the reference to values and meanings, values and ideals of a particular epoch, including the modern one.

Prospects for further research are primarily related to extending the research area and clarifying the linguistic representation of the person of culture image in modern educational, academic, and media discourses. Based on the linguistic and cultural studies approach it undoubtedly deepens interpretation of verbal and conceptual representation of this image. This, in turn, will contribute to the conceptualization of the person of culture image as a genuine and valuable object of interdisciplinary explorations of linguistics, semiotics, discourse analysis, and cultural studies.

Conflict of Interest

The authors declare no conflicts of interest.

Use of Artificial Intelligence

No artificial intelligence tools or materials were used in the manuscript.

REFERENCES

- Ушаков, А. С. Мовна репрезентація образу людини культури. *Вісник КНЛУ. Серія Філологія*, 24(2), 78–86.
<http://philmessenger.knlu.edu.ua/article/view/252114>
- Arnavas, F. (2021). “The silver glaze of the mirror”: fire and ice in Byatt’s Fairy Tales. *Journal of the Short Story in English*, 76, 99–118.
- Bachmann-Medick, D. (2012). Culture as text: reading and interpreting cultures. In B. Neumann & A. Nünning (Eds.), *Travelling Concepts for the Study of Culture* (pp. 99–118). Berlin/Boston: de Gruyter.
- Becker, M., McElvany, N., & Kortenbruck, M. (2010). Intrinsic and extrinsic reading motivation as predictors of reading literacy: a longitudinal study. *Journal of Educational Psychology*, 102(4), 773–785.
- Gelman, S. A., & Roberts, S. O. (2017). How language shapes the cultural inheritance of categories. *PNAS (Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America)*, 114(30), 7900–7907.
<https://doi.org/10.1073/pnas.1621073114>
- Gibbs, G. (2007). *Analyzing qualitative data*. London: SAGE Publications.

- Hanauer, D. (2001). Focus-on-cultural-understanding: literary reading in the second language classroom. *CAUCE, Revista de Filología y su Didáctica*, 24, 389–404.
- Jones, T. (2004). Uncovering “cultural meaning”: problems and solutions. *Behavior and Philosophy*, 32(2), 247–268.
- Krippendorff, K. (1980). *Content analysis*. Newbury Park, CA: Sage.
- Mannheim, B. (2015). The social imaginary, unspoken in verbal art. In N. Bonvillain (Ed.), *The Routledge Handbook of Linguistic Anthropology* (pp. 44–61). New York: Routledge.
- Marsh, E., & White, M. D. (2003). A taxonomy of relationships between images and text. *Journal of Documentation*, 59(6), 647–672.
- Pfalzgraf, M., & Teichler, H. (2024). Introduction: The many worlds of Anglophone literature – The mobilizing potential of transcultural world literature. In S. Anastasijevic (Ed.), *The Many Worlds of Anglophone Literature: Transcultural Engagements, Global Frictions* (p. 455). Hardback.
- Rodríguez-Salas, G. (2023). “The past does not lie behind us”: Warrior-matriarchs’ retrotopia in Witi Ihimaera’s fiction. *Journal of Commonwealth Literature*, 59(2–3). <https://doi.org/10.1177/00219894231219111>
- Schafer, P. (2018). *The cultural personality*. Rock’s Mills Press.
- Schreier, M., Dahl, T., Janssen, M., Whittal, A., & Stamann, C. (2020). Qualitative content analysis: Disciplinary perspectives and relationships between methods – Introduction to the FQS Special Issue “Qualitative Content Analysis II”. *Forum Qualitative Sozialforschung / Forum: Qualitative Social Research*, 21(1), 1–21. <https://doi.org/10.17169/fqs-21.1.3454>
- Swirski, P. (2007). *Of literature and knowledge: Explorations in narrative thought experiments, evolution, and game theory*. London & New York: Routledge.

TRANSLITERATED REFERENCES

- Ushakov, A. S. (2021). Movna reprezentatsiia obrazu liudyny kultury. *Visnyk KNLU. Seriya Filolohiia*, 24(2), 78–86.
<http://philmessenger.knlu.edu.ua/article/view/252114>

Дата надходження до редакції 12.10.2025
 Ухвалено до друку 18.11.2025

Author information

<p>Ushakov Artem,</p> <p>PhD in Pedagogy, Associate Professor,</p> <p>e-mail: artem.s.ushakov@gmail.com</p>		<p>Fields of scientific interest</p> <p>cultural personality, culture of act, English lexicology</p>
--	---	---

<p>Ushakova Iryna,</p> <p>PhD in Pedagogy, Associate Professor at English Language Department, National University of Kyiv-Mohyla Academy,</p> <p>e-mail: i.ushakova@ukma.edu.ua</p>		<p>Fields of scientific interest</p> <p>aesthetic culture, English didactics, aesthetic image of person</p>
<p>Nesterenko Lyudmyla,</p> <p>PhD in Public Administration, Associate Professor at English Language Department, National University of Kyiv-Mohyla Academy,</p> <p>e-mail: l.nesterenko@ukma.edu.ua</p>		<p>Fields of scientific interest</p> <p>pedagogical culture, English didactics, teacher's communicative competence</p>

CC Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0)

ІНФОРМАЦІЯ

Редакційні вимоги до оформлення рукописів, поданих для публікації у ВІСНИКУ КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ЛІНГВІСТИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ.

Серія Філологія

ISSN 2415-7333 (online), ISSN 2311-0821 (print),

що включено до **категорії Б** Переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт у галузі “Філологічні науки. Спеціальність 035”

(Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019)

Редакція приймає до розгляду матеріали (статті, огляди, рецензії та ін.) з галузі філології за умови, що ці матеріали не були опубліковані раніше, відповідають проблематиці Вісника, відображають сучасний стан розробки досліджуваної проблеми і містять нові результати, оформлені відповідно до вимог.

Надсилаючи матеріали до журналу, автор(-ка) підтверджує свою згоду з редакційною політикою, принципами рецензування та редагування, політикою відкритого доступу, а також із положеннями про авторські права та про конфіденційність.

Редакційна колегія забезпечує рецензування поданих до друку матеріалів і в разі недотримання редакційних вимог відхиляє їх.

Редакційна колегія послідовно дотримується міжнародних видавничих стандартів COPE Code of Conduct, затверджених COPE (Committee on Publication Ethics).

Рукописи обов'язково проходять перевірку на оригінальність за допомогою відповідного програмного сервісу. Оцінка оригінальності статті повинна бути вищою за 85 %.

Мови публікацій – українська, англійська, французька, іспанська, німецька (Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації (Серія КВ № 8830 від 03.06.2004 р.))

ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ РУКОПИСІВ

Перша сторінка – ініціали та прізвище автора / авторів і назва статті мовою статті й англійською мовою.

Наступна сторінка містить: ліворуч УДК; праворуч звичайними літерами напівжирним шрифтом ініціали та прізвище автора / авторів; наступний рядок – назва навчального закладу чи наукової установи, країна; третій рядок – адреса електронної пошти; нижче – ORCID-ідентифікатор автора (ORCID ID) (див.: <https://orcid.org/>), після цього рядка – відцентрована назва статті великими літерами напівжирним шрифтом (кегель – 12 pt) мовою статті.

Далі:

1) дві **анотації** (обсягом **не менше 1800 знаків** із пробілами кожна) із ключовими словами (5–7 слів і/або понять, відібраних з анотації): перша – **англійською мовою**, друга – **українською мовою** (через 1 інтервал, кегель – 12 pt, Times New Roman, вирівнювання по ширині, абзацний відступ – 1,25 см);

2) **ключові слова (Keywords)**.

Наукова стаття повинна містити такі структурні елементи:

- **вступ:** формулювання проблеми та обґрунтування актуальності її розв’язання;
- **аналіз останніх досліджень і публікацій:** у цьому пункті слід не перераховувати авторів чи їхні публікації, а проаналізувати доробок дослідників, зазначити, які питання залишаються і донині не розв’язаними;
- **формулювання мети статті та її завдань;**
- **методи та методологію проведення дослідження;**
- **виклад та обговорення основного матеріалу дослідження;**
- **висновки і перспективи подальших досліджень;**
- **список літератури**, оформлений згідно зі стилем АРА.

Наприкінці статті перед списком літератури просимо вказувати:

- 1) наявність або відсутність конфлікту інтересів;
- 2) використання (невикористання) в рукописі матеріалів штучного інтелекту.

Два списки літератури – оригінальний (**Література**) і транслітерований (**References**) – подають після основного тексту статті.

Заголовок **ЛІТЕРАТУРА** друкувати після основного тексту великими літерами ліворуч, абзацний відступ – 1,25 см. Праці подавати в алфавітному порядку (через 1,5 інтервал, кегль – 12 pt, Times New Roman, вирівнювання по ширині, абзацний відступ – 1,25 см), не нумерувати. За необхідності можна навести **ЛЕКСИКОГРАФІЧНІ ДЖЕРЕЛА** й **ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ**.

Список літератури українською мовою оформлюють згідно зі стандартом **APA citation style (7th edition)**. На початку списку подають джерела, написані кирилицею, за ними – латиницею.

REFERENCES (транслітерований перелік літератури кирилицею, крім праць латиницею, які наводяться мовою оригіналу) мають відповідати стандарту **APA citation style (7th edition)**. Для транслітерації текстів рекомендуємо скористатися програмою з таким режимом доступу: <http://litopys.org.ua/links/intrans.htm>.

Відомості про автора / авторів (Times New Roman, напівжирний шрифт, 12 кегль) у формі таблиці – прізвище, ім’я та по батькові автора / авторів, науковий ступінь, вчене звання, місце роботи, e-mail автора / авторів, сфера наукової діяльності автора / авторів, кольорове фото.

Якщо через певні етичні причини автор не бажає надсилати своє фото, його (фото) можна замінити аватаром із зображенням жіночого або чоловічого силуету.

<p>Відомості про автора / авторів ПІБ автора / авторів, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи, e-mail автора / авторів</p>	<p>Фото автора / авторів розміщується тут</p>	<p>Сфера наукових інтересів (до 5 ключових слів / дескрипцій)</p>
---	---	---

Вимоги до технічного оформлення статті:

- текст (не менше 0,5 др. ар. = 20 тис. знаків) і літературу друкують без переносів у словах через 1,5 інтервал, кегль – 12 pt Times New Roman. Поля: верхнє, лівє, нижнє і правє – 2 см, абзацний відступ – 1,25 см. Якщо в статті використані інші шрифти, крім Times New Roman, то вони подаються окремо;
- цитати і визначення термінів беруть у заокруглені лапки (“дискурс”);
- чітко диференціюють знаки дефіс (-) і тире (–), наприклад: “Дискурс – це...”, але “лексико-граматичні характеристики”;
- фрагменти рукопису, що містять ілюстративний матеріал, друкують курсивом;

- покликання (прізвища) на автора цитат подають мовою оригіналу спочатку кирилицею, потім – латиницею (Іванишин, 2021; Johnson, 2019); між літерою *s.* (англ. *p.*) на позначення сторінки й номером сторінки ставлять нерозривний пробіл (одночасне натискання клавіш Ctrl+Shift+пробіл);
- згадуючи в тексті статті науковця, подають першу літеру його імені й прізвище (О. Потебня, Д. Лакофф). Між ініціалом і прізвищем ставлять нерозривний пробіл;
- цитати наводять мовою статті;
- за потреби уточнень текст статті можуть супроводжувати посторінкові примітки (нумерація приміток наскрізна – 1, 2, 3...). Примітки (виноска) роблять автоматично (Вставка – Виноска).

Зверніть увагу!

1. У списку використаної літератури – мінімум 50 % покликань на англійськомовну наукову періодику. Основна частина покликань у публікації має бути на авторитетні джерела останніх 5–7 років. Якщо в дослідженні відсутні покликання на статті з авторитетних наукових журналів, які входять до наукометричних баз даних Web of Science та/або Scopus, це може викликати зауваження в рецензентів.

2. Просимо обов'язково покликатися на авторів статей, що опубліковані у "Віснику КНЛУ. Серія Філологія" за останні 5–7 років.

3. Автори мають зважати на авторитетність джерел, які вони використовують. Якщо не вдається встановити ім'я автора та / або рік публікації, варто відмовитися від такого джерела, оскільки воно не є надійним та авторитетним для цитування в науковому дослідженні.

4. Не потрібно зловживати самоцитуванням. Автори можуть цитувати свої попередні роботи в тому випадку, якщо це доречно.

5. Не рекомендовано цитувати навчальні посібники й підручники.

6. Варто мінімізувати покликання на тези конференцій та інші матеріали, які не проходили експертну оцінку перед публікацією.

7. Не покликатися на Вікіпедію та інші онлайн-енциклопедії.

ПРАВИЛА ПОДАННЯ МАТЕРІАЛІВ

Редакція приймає від авторів такі документи:

– лише електронний варіант статті (у форматі .doc / .docx);

– довідку про автора двома мовами (українською й англійською), у якій вказати *прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, учене звання, назву навчального закладу чи наукової установи, посаду, особистий e-mail автора, номер телефону для зв'язку; покликання на профілі Web of Science та/або Scopus, Google Scholar;*

– відскановані рецензію або витяг із протоколу засідання кафедри / вченої ради з рекомендацією рукопису до друку (окрім авторів, яким присуджено науковий ступінь кандидата чи доктора наук).

Указані вище документи надсилати на адресу: **knlu-pzs@ukr.net**. Усі файли (стаття, довідка про автора, рецензія (витяг)) називати латиницею (Article_Second name, Author_Second name, Review_Second name, Extract_Second name).

Відповідальні редактори:

Мінчак Галина Богданівна, тел. моб.: +38 (068) 554-23-79;

Сташко Галина Іванівна, тел. моб.: +38 (067) 442-43-44.

Технічний редактор:

Григоренко Олена Григорівна, тел. моб.: +38 (067) 419-33-36.

**Guidelines for submission and publication of manuscripts
in MESSENGER OF KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY.**

Series Philology

ISSN 2415-7333 (online), ISSN 2311-0821 (print),

which is included in the List of scientific professional editions of Ukraine
(Category B(Б))

and authorized to publish the results of doctoral and candidate's theses in
Philological Sciences. Specialty 035.

(Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine
No. 1643 dated December 28, 2019)

The journal accepts submissions (scientific papers, research articles, reviews, etc.) from qualified specialists in the field of philology provided the submitted work has not been previously published, addresses the branches and scope the journal focuses on, presents up-to-date research findings, contains novelty and meets the journal requirements.

By submitting a manuscript to the journal, the author confirms their agreement with the editorial policy, peer review and editing principles, open access policy, as well as the provisions on copyright and confidentiality.

The editorial board members conduct peer reviewing of submitted manuscripts and reserve the right to reject those that do not comply with the guidelines.

The editorial board strictly adheres to international publishing standards outlined in the Code of Conduct developed and approved by Committee on Publication Ethics (COPE).

Manuscripts undergo a mandatory originality check using appropriate plagiarism detection software. The originality score of the article must exceed 85%.

The journal publishes manuscripts in Ukrainian, English, French, Spanish and German (Certificate of State Registration of a Print Media, Series KV No. 8830 dated June 3, 2004).

MANUSCRIPT PREPARATION

Page 1: The author's initials, surname and manuscript title in the manuscript's language and in English.

Page 2: line 1 – UDC (align left); line 2 – initials and surname(s) of the author(s) (bold, align right); line 3 – institutional affiliation and country; line 4 – e-mail address(es) of the author(s); line 5 – ORCID ID (see: <https://orcid.org/>); line 6 – manuscript title (12 pt, bold, uppercase, align center, in the manuscript's language).

Next:

1) two **abstracts (at least 1,800 characters** with spaces each): in **English** and in **Ukrainian** (single spacing, 12 pt, Times New Roman, justified, first-line indent – 1.25 cm);

2) **Keywords** (5-7 words and/or terms selected from the abstract).

A scientific article must include the following structural elements:

– **introduction:** clearly stated research problem, its relevance and adequate background to the area of concern and proposed solution;

– **analysis of recent research and publications:** avoid listing authors and/or their works; consider a survey of scholarly sources and contributions and specify novel unresolved issues;

– **statement of the research aim and objectives;**

– **research methods and methodology;**

– **presentation and discussion of the main research findings;**

- **conclusions and prospects for further research;**
- **references**, formatted according to the APA citation style.

At the end of the article, before the references, please specify:

1. the presence or absence of a conflict of interest;
2. whether artificial intelligence materials were used in the manuscript.

Two reference lists – the original list (**Literature**) and the transliterated list (**References**) – must be provided after the main text of the article.

The heading **LITERATURE** must be in uppercase, aligned to the left, after the main text, with a first-line indent of 1.25 cm. The sources must be arranged in alphabetical order (1.5 line spacing, 12 pt, Times New Roman, justified, first-line indent 1.25 cm) and should not be numbered. If necessary, **LEXICOGRAPHIC SOURCES** and **SOURCES OF ILLUSTRATIVE MATERIAL** may be provided.

The list of references in Ukrainian must be formatted according to the **APA citation style (7th edition)**. Sources written in Cyrillic must appear first, followed by those written in Latin.

REFERENCES (a transliterated list of sources in Cyrillic, except for works originally in Latin script, which must be cited in the original language) must comply with the **APA citation style (7th edition)**. To transliterate texts, we recommend using the following link: <http://litopys.org.ua/links/intrans.htm>.

Author(s) information (Times New Roman, bold, 12 pt) must be provided in table format and include surname, first name and patronymic (if applicable), academic degree, academic title, institutional affiliation, author’s e-mail address, research field, a color photo.

If the author chooses not to submit a personal photo for ethical reasons, they may replace it with an avatar featuring a male or female silhouette.

Author’s contact data the author’s full name, their academic degree, academic title, position, affiliation, e-mail address	Author’s photo	Fields of scientific interest (max. 5 positions)
--	-----------------------	--

Technical requirements for article formatting:

- the text (at least 0.5 printed sheets = 20,000 characters) and references must be typed without hyphenation in words, using 1.5 line spacing, 12 pt, Times New Roman. Margins: top, left, bottom and right – 2 cm, first-line indent – 1.25 cm. Special fonts other than Times New Roman must be submitted separately;
- quotations and term definitions must be enclosed in curly quotation marks (“discourse”);
- a clear distinction must be made between hyphens (-) and dashes (–), e.g., “Discourse – is...”, but “Indo-European languages”;
- manuscript fragments containing illustrative material must be italicized;
- in-text citations must be given in the source language, first in Cyrillic, then in Latin script (e.g., Іванишин, 2021; Johnson, 2019); when referencing a page number (e.g., c. for Ukrainian sources, p. for English), use a non-breaking space between the letter and the number (press Ctrl+Shift+Space);
- when mentioning a scholar in the text, provide the initial of their first name and their surname (e.g., О. Потєбня, D. Lakoff). A non-breaking space must be placed between the initial and the surname;
- quotations must be provided in the language of the article;
- if necessary, footnotes may be used for additional explanations. Footnotes must be numbered consecutively (1, 2, 3...) and inserted automatically (Insert → Footnote).

Important notes

1. At least 50% of the references must be from English-language scientific periodicals. The majority of the references should come from reliable sources published in the last 5–7 years. If the study does not cite articles from reputable high-impact scientific journals indexed in Web of Science and/or Scopus, it may generate extra questions and negative feedback from peer reviewers.

2. Citing articles from “Messenger of KNLU. Series Philology” published in the last 5–7 years is strongly encouraged.

3. Authors should carefully evaluate the reliability of their sources. If the author’s name and/or year of publication cannot be verified, such a source should be excluded as unreliable and unsuitable for citation in academic research.

4. Excessive self-citation should be avoided. Authors may cite their previous works only when relevant.

5. Textbooks, manuals and study guides should not be cited.

6. References to conference abstracts and other non-peer-reviewed materials should be minimized.

7. References to Wikipedia and other online encyclopaedias are not permitted.

SUBMISSION GUIDELINES

The required submission files are:

– manuscript in Microsoft Word file format (.doc / .docx);

– author information form in two languages (Ukrainian and English) including *full name, academic degree, academic title, institutional affiliation, position, e-mail address, contact phone number; links to Web of Science and/or Scopus, Google Scholar profiles;*

– scanned review or extract from the department or faculty board meeting protocol / minutes recommending the manuscript for publication (not required for authors holding a Candidate of Sciences (CSc) or Doctor of Sciences (DSc) degree).

All the required documents must be sent to **knlu-pzs@ukr.net**. File naming convention (use Latin script): Article_Surname, Author_Surname, Review_Surname, Extract_Surname.

Executive editors:

Halyna Minchak, tel.: +38 (068) 554-23-79;

Halyna Stashko, tel.: +38 (067) 442-43-44.

Technical editor:

Olena Hryhorenko, tel.: +38 (067) 419-33-36.

Комп'ютерна верстка: *Григоренко О. Г.*

Підписано до друку 01.12.2025 р. Формат 70x108 1/16
Спосіб друку цифровий. Обл.-вид. арк. 19,12
Умовн. друк. арк. 19,23. Умовн. фарбо-відб. 19,23
Наклад 100. Зам. № 25–068

Видавничий центр КНЛУ
Свідоцтво: серія ДК 1596 від 08.12.2003 р.

Виготовлювач: ТОВ «Видавництво Ліра-К»
Свідоцтво № 3981, серія ДК.
03142, м. Київ, вул. С. Чобану, 24
тел.: (050) 462-95-48; (067) 820-84-77
Сайт: lira-k.com.ua, редакція: zv_lira@ukr.net